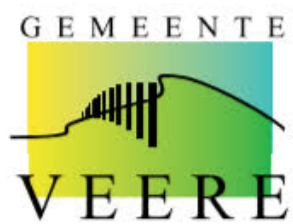

Jaarverslag 2024

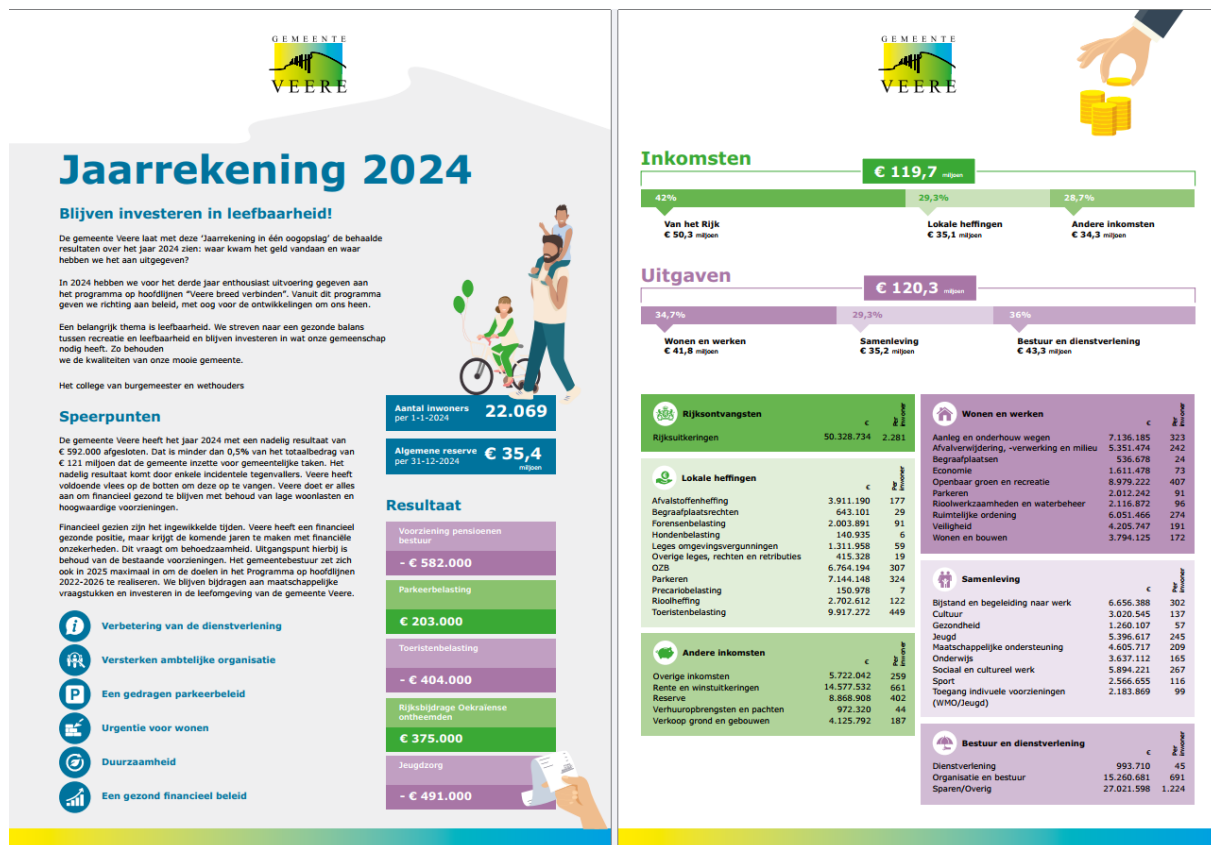
Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Infographic.....	3
Infographic 2024.....	3
0. Bestuur en ondersteuning	3
1. Veiligheid.....	12
2. Verkeer, vervoer en waterstaat.....	25
3. Economie.....	49
4. Onderwijs	64
5. Sport, cultuur en recreatie	77
6. Sociaal Domein.....	105
7. Volksgezondheid en milieu	123
8. Fysieke leefomgeving	141
Algemene dekkingsmiddelen	157
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	157
Onvoorzien en overige baten en lasten	159
Vennootschapsbelasting	160
Mutaties reserves	161
Overhead	163
Paragrafen.....	167
Paragraaf bedrijfsvoering	167
Paragraaf financiering	174
Paragraaf lokale heffingen.....	177
Paragraaf verbonden partijen	183
Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	201
Paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen	210
Paragraaf grondbeleid	216
Paragraaf duurzaamheid.....	226
Paragraaf maatschappelijke voorzieningen	233

Infographic

Infographic 2024

Infographic

in samenspraak en overleg met inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen tot goede resultaten te willen komen bij de opgaven die er liggen. Daarnaast willen we, met als doel de dienstverlening te verbeteren, investeren in een betere communicatie. In dit programma benoemen we een aantal maatregelen om dit te realiseren.

Organisatie

Met als doel een betere dienstverlening is één van onze speerpunten ook het kwalitatief versterken van de ambtelijke organisatie. Verder is het voor onze positie op de arbeidsmarkt belangrijk dat we een goede werkgever zijn en dat ook naar buiten toe uitstralen. Voor de concrete maatregelen die dit alles vraagt, verwijzen wij naar de paragraaf Bedrijfsvoering.

Integriteit

Bij het zijn van een betrouwbare overheid hoort aandacht voor zowel bestuurlijke als ambtelijke integriteit. De afgelopen jaren ontwikkelden we hiervoor verder beleid, stelden we een integriteitscoördinator aan en organiseerden we zowel bestuurlijk als ambtelijke bewustwordingssessies. Dit alles zetten we de komende periode door.

Kinderburgemeester

Met ingang van 2024 stellen we een Kinderburgemeester aan. Hij/zij vergezelt de burgemeester bij officiële openingen en evenementen en kan een aanspreekpunt zijn voor kinderen in de basisschoolleeftijd. Zo betrekken we kinderen al op jonge leeftijd bij de lokale politiek en democratie. Voor begeleiding en bestedingen is een structureel budget beschikbaar.

Financiën

In het hoofdlijnenprogramma geven we ook aan in te zetten op het voeren van een gezond financieel beleid. De uitwerking daarvan treft u aan in het financiële gedeelte van de programmabegroting.

D0.01 We verbeteren onze dienstverlening aan ondernemers en inwoners.

Omschrijving

Eén van de speerpunten in het hoofdlijnenprogramma "Veere breed verbinden" is het verbeteren van onze dienstverlening. Ook het rapport "Dienen en deugen" van de rekenkamercommissie (2022) geeft aan dat er aanleiding is om te investeren in een betere dienstverlening en de daarbij horende (rand)voorwaarden.

We stelden in 2022 een plan van aanpak Dienstverlening en Participatie vast en een (meerjarig en dynamisch) uitvoeringsplan. Acties en maatregelen die in dit plan staan moeten een (directe of indirecte) bijdrage leveren aan een betere dienstverlening. Een interne projectgroep bewaakt het plan en past het regelmatig aan.

Informatievoorziening ondersteunt onze dienstverlening. Op dit vlak zijn er erg veel ontwikkelingen. Die beschreven we in een nieuw Beleidsplan Informatievoorziening 2023-2026. Landelijke wetgeving richt zich steeds meer op een "online samenleving". Ook zelf zien we een gestage groei in het gebruik van de online dienstverlening. Daarom investeren we ook in een optimale en kwalitatief goede ondersteuning van het online kanaal. Maar ook inwoners en ondernemers die moeite hebben met online kunnen op ons rekenen: we ondersteunen alle kanalen, maar stimuleren het gebruik van het digitale kanaal.

De informatiepunten digitale overheid (ido, voor ons via de Zeeuwse Bibliotheek) helpen inwoners die minder digitaalvaardig zijn.

Data kan een bijdrage leveren aan betere keuzes voor beleid en dienstverlening. We investeren daarom ook in het datagedreven werken.

In 2022 voerden we onderzoeken uit naar beleid en dienstverlening. De rapportcijfers voor het onderdeel dienstverlening zagen er als volgt uit:

- Ondernemerspeiling: 5,8 (2019: 6,2)
- Burgerpeiling: 6,5 (2019: 7,0)
- Klanttevredenheidsonderzoek Balie: 8,7 (2019: 8,2)

In 2025 voeren we deze onderzoeken opnieuw uit. De doelstelling over de Omgevingswet noemt een concrete maatregel over digitale dienstverlening. Het doel is tot 2031 toe te werken naar een volledig digitale dienstverlening op dit onderdeel.

Stand van zaken

We stelden een visie op dienstverlening vast met een uitvoeringsagenda en concrete acties. We voerden een nulmeting uit naar onze dienstverlening en deden mee aan een landelijk onderzoek. Dat gaf inzicht in hoe we er voor staan. Onze eerstelijns dienstverlening in het callcenter en aan de balie is heel goed. De focus van de verbetering van onze dienstverlening ligt op het gebied van complexe initiatieven, aanvragen- en vooraanvragen van omgevingsvergunningen. De acties (onder andere het verbeteren van processen, trainingen, sturen op dienstverleningsgedrag) hebben nog niet tot een zichtbare, structurele verbetering geleid. Ook in 2025 is dit één van onze hoogste prioriteiten en blijven we vol overgave werken aan verbetering. We spelen in op de trend dat inwoners en ondernemers steeds vaker een beroep doen op het online kanaal en zien de percentages online aanvragen groeien.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

0.037 We voeren het plan van aanpak dienstverlening en participatie uit.

Omschrijving

We stelden in 2022 een plan van aanpak Dienstverlening en Participatie op. Bij dit plan hoort een meerjarig en dynamisch uitvoeringsplan. Activiteiten en projecten in dit plan leveren (direct of indirect) een bijdrage aan een betere dienstverlening. Een projectgroep bewaakt de uitvoering van het plan. Ook past deze groep het plan regelmatig aan met nieuwe activiteiten. Het plan kent een onderverdeling in de thema's Communicatie & Dienstverlening, Participatie, Dienstverlening en Digitale dienstverlening.

Te denken valt onder meer aan de volgende concrete acties die we ook in 2024 continueren: terugdringen van en sneller afhandelen van terugbelverzoeken, betere telefonische bereikbaarheid, gebruik van klare taal, verzoeken afhandelen volgens

planning, tussentijds informeren over de status van een verzoek of aanvraag, ontvangstbevestigingen versturen, nazorg.

Blijvend investeren in ingezette verbetering op het gebied van Ruimtelijke Ontwikkeling en Dienstverlening, ook in het kader van de Omgevingswet die op 1 januari 2024 in werking treedt.

Management en de in 2023 gestarte coach spelen een belangrijke rol in het verder intensiveren van de aandacht voor dienstverleningscompetenties en dienstverleningsgedrag in brede zin (bv eigenaarschap, inlevingsvermogen en oplossingsgerichtheid).

We ramen voor 2024 € 150.000 incidenteel en € 30.000 structureel voor de maatregelen "uitvoering plan van aanpak Dienstverlening en Participatie" én "uitvoering beleidsplan Informatievoorziening 2023-2026".

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Het plan van aanpak Dienstverlening en participatie is opgegaan in de uitvoeringsagenda Dienstverlening. We voerden concrete acties uit zoals sturen op terugbelverzoeken, trainingen klare taal en gastvrije telefonie en het meer inzichtelijk maken van het proces omgevingsvergunningen.

Ondanks onze acties, zien we nog geen duidelijke verbetering. Het gaat dan om onze dienstverlening in het algemeen (bereikbaarheid) en het contact bij omgevingsvergunningen en grotere initiatieven in het bijzonder. In 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Gedurende 2024 hebben we ervaren hoe de nieuw ontworpen processen in de praktijk uitgevoerd worden. Dat leidt tot de conclusie dat verbetering mogelijk en nodig is op het gebied van complexe initiatieven, aanvragen en vooraanvragen van omgevingsvergunningen.

Het onderzoek dat we in 2024 deden bevestigt dit beeld. We stelden eind 2024 normen op waarop we kunnen sturen en treffen maatregelen om tot zichtbare verbetering te komen. In 2025 werken we een concreet plan uit om aanpassingen in onze werkwijze en structuur te doen, die tot een significante verbetering van onze dienstverlening op dit gebied moet leiden.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

0.043 We voeren het beleidsplan informatievoorziening uit.

Omschrijving

Dit uitvoeringsplan hoort bij het Beleidsplan Informatievoorziening 2023-2026. Zoals we bij de doelstelling aangaven is informatievoorziening een cruciale randvoorwaarde voor een goede dienstverlening.

We ramen voor 2024 € 150.000 incidenteel en € 20.000 structureel voor de maatregelen "uitvoering plan van aanpak Dienstverlening en Participatie" én "uitvoering beleidsplan Informatievoorziening 2023-2026".

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Een belangrijke mijlpaal in 2024 was het vaststellen en verder uitwerken van de visie op data gedreven werken. Het is belangrijk om te beschikken over een goed fundament voor de verdere uitvoering van dit thema, dat doorloopt tot en met 2029. We zien dat veel aspecten invloed hebben op het data gedreven werken. Tegelijkertijd zijn we al met de eerste concrete projecten bezig.

We investeerden in nieuwe informatiesystemen en/of modules. Soms verplicht vanuit nieuwe wet- en regelgeving, soms vanuit de ambitie om onze dienstverlening te verbeteren. We zien dat er steeds meer wetgeving op ons afkomt, ook uit Europa. Daar moeten we simpelweg mee aan de slag.

We continueren de uitvoering van het beleidsplan informatievoorziening 2023-2026.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

D0.02 We zoeken verbinding en werken aan goede resultaten voor onze opgaven in samenspraak en overleg met inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen.

Omschrijving

Deze doelstelling draagt bij aan het "programma op hoofdlijnen 2022-2026 Veere breed verbinden", gericht op het gemeenschappelijk belang om Veere (nog) beter te maken.

Stand van zaken

Op zowel bestuurlijk als ambtelijk gebied hebben we ons integriteitsbeleid uitgevoerd in 2024. We troffen voorbereidingen voor een bijeenkomst vanuit de Zeeuwse Norm Weerbare Overheid. Binnen het door Veere geadopteerde thema Veilige Publieke Taak.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

0.039 We zijn transparant en integer.

Omschrijving

We voeren zowel ons bestuurlijk als ambtelijk integriteitsbeleid uit en werken voortdurend aan het integriteitsbewust zijn. Daarbij implementeren we ook de Zeeuwse Norm Weerbare Overheid. Dit is een gezamenlijke intentieverklaring die gezien kan worden als een ondergrens voor een weerbare overheid in Zeeland. Het bevat basisafspraken waar de Zeeuwse overheden voor staan als betrouwbare en integere overheid. Het is een zogenaamd handelingskader met als thema weerbaarheid om o.a. zo drempels op te werpen tegen invloeden van ondermijning.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Ambtelijke integriteit

In 2024 actualiseerden wij de *Gedragscode en de Regeling melden vermoeden misstand* op basis van recente wet- en regelgeving.

Wij stelden de *Beleidsnota Fraude, Integriteit en Misbruik & Oneigenlijk gebruik* vast waarin wij aangeven hoe wij het ambtelijk en bestuurlijk integriteitsbeleid vormgeven. Nieuwe medewerkers (vast en tijdelijk) volgden een introductie integriteit.

Bestuurlijke integriteit

Ook de *Gedragscodes voor bestuurders en raads- en commissieleden* zijn geactualiseerd naar de landelijke richtlijnen. En *het Protocol vermoedens integriteitsschendingen politieke ambtsdragers Veere* om aan te sluiten bij de landelijke handvaten en aandachtspunten voor integriteitsschendingen en -onderzoek. De gemeenteraad stelde een activiteitenkalender vast met als doel om periodieke besprekingen te hebben over het onderwerp integriteit.

Zeeuwse Norm Weerbare Overheid (ZNWO)

In 2024 is er regelmatig contact geweest met de Provincie en Tasforce RIEC Zeeland West Brabant. Doel van deze contactmomenten is de samenwerking opzoeken en dit heeft geleid tot de organisatie van een bijeenkomst over het thema wat door onze gemeente is geadopteerd: Veilige Publieke Taak. De bijeenkomst met workshops wordt op 10 april 2025 gehouden en is voor alle Zeeuwse ambtenaren van gemeenten, Provincie en Waterschap Scheldestromen. Het thema van de bijeenkomst is weerbaarheid en er wordt stilgestaan bij allerlei vormen van agressie bij contact met inwoners, ondernemers en bezoekers.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland
1	Formatie	FTE per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2024	11,42	n.b.
2	Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2024	10,80	n.b.
3	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	2024	€ 1.163	n.b.
4a	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom	Eigen begroting	2024	20%	n.b.
4b	Externe inhuur	Totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	2024	€ 4.223.454	n.b.
5	Overhead	% van de totale lasten	Eigen begroting	2024	14%	n.b.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Realisatie 2024	Resultaat 2024
Baten				
0.1 Bestuur	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	342	423	512	-89
0.3 Beheer en overige gebouwen en gronden	87	69	61	8
0.63 Parkeerbelasting	6.916	6.941	7.144	-203
Totaal Baten	7.345	7.432	7.717	-284
Lasten				
0.1 Bestuur	1.693	1.777	2.359	-582
0.2 Burgerzaken	790	863	994	-130
0.3 Beheer en overige gebouwen en gronden	160	142	146	-4
0.63 Parkeerbelasting	73	73	74	-1
Totaal Lasten	2.717	2.855	3.573	-718
Gerealiseerd resultaat	4.628	4.577	4.143	434

Financiële analyse

Taakveld	Resultaat	V/N
<u>Bestuur</u> Het taakveld bestuur heeft een tekort van € 582.200. Het tekort wordt grotendeels veroorzaakt doordat er een hogere toevoeging is aan de pensioenvoorziening voor de wethouders dan begroot voor € 636.000. Omdat er sprake is van een aanzienlijke daling van de rekenrente en een toename van het pensioen door indexatie is een hogere storting in de pensioenvoorziening nodig.	582	N
<u>Burgerzaken</u> Op het taakveld burgerzaken is sprake van een tekort van € 41.000. Er zijn meer leges ontvangen voor (reis)documenten dan begroot. In 2014 is de termijn van paspoorten verlengd naar 10 jaar. Hierdoor is er in 2024 een piek voor de verlenging van de paspoorten. Bij de tweede bestuursrapportage is een inschatting gemaakt van de extra leges, maar deze blijkt achteraf gezien te laag te zijn geweest. Daarbij is er een administratieve toerekening van loonkosten ten behoeve van de tarief gerelateerde producten waar we leges voor heffen. De loonkosten die in dit taakveld meer verantwoord zijn, hebben we op andere taakvelden minder verantwoord waardoor in totaal de administratieve wijziging in evenwicht is.	38 79	V N
<u>Beheer overige gebouwen en gronden</u> Dit taakveld heeft een negatief resultaat van € 12.000. Er zijn geen significante wijzigingen te melden	12	N
<u>Parkeerbelasting</u> Het taakveld parkeerbelasting heeft een overschot van € 201.800. Dit wordt veroorzaakt doordat het aantal fiscale naheffingen en parkeerontheffingen hoger is dan geraamd. Deze hogere opbrengsten van de fiscale naheffingen hebben deels een structureel karakter en zijn al doorgevoerd in de begroting van 2025. Daarnaast zijn de parkeergelden uit de automaten lager dan geraamd, deze zijn afhankelijk van de seizoensinvloeden en weersomstandigheden.	202	V

Eenmalige prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Begroot	Realisatie
Uitvoering meerjarenbeleidsplannen Dienstverlening en Informatievoorziening	150.000	50.000
Budget inhuur projectleider rapport dienstverlening	85.000	85.000

Investerings

Er waren geen investeringen in relatie tot dit programma.

1. Veiligheid

Programma inleiding

In Veere kun je veilig wonen, werken en recreëren. Veiligheid is een breed begrip en dat hebben we opgeknapt in drie hoofdthema's en doelstellingen. Het thema crisisbeheersing gaat over de wijze waarop we georganiseerd en getraind zijn bij een ramp of crisis. Het thema integrale veiligheid beschrijft de activiteiten die we uitvoeren op het gebied van sociale veiligheid: Samenwerking met de politie, zorg- en veiligheid en ondermijning. Het laatste thema gaat over handhaving en toezicht van onze regels. Onder andere over het integraal handhaving en uitvoeringsprogramma, waarin we vastleggen welke prioriteit we geven aan diverse handhavingszaken.

Wat hebben we bereikt?

D.1.01 We zijn goed georganiseerd en voorbereid bij een ramp of crisis.

Omschrijving

We zijn aangesloten bij de Veiligheidsregio Zeeland. Een samenwerkingsverband van dertien gemeenten. Samen zorgen we voor de lokale en regionale brandweezorg, Geneeskundige hulpverlening (GHOR), coördinatie van Bevolkingszorg en een gezamenlijk meldkamer. We dragen bij aan een actueel Regionaal Crisisplan. In onze organisatie benoemden we medewerkers die een rol hebben bij een ramp of crisis. Jaarlijks volgen deze trainingen en oefeningen. Voor bevolkingszorg is er een piket, zodat we bij een incident direct bereikbaar en inzetbaar zijn.

Stand van zaken

We dragen bij aan een actueel Regionaal Crisisplan. En we nemen deel aan de aangeboden trainingen en oefeningen.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1.002 Medewerkers en bestuurders met een functie bij een crisis trainen of oefenen ieder jaar.

Omschrijving

Wie een rol heeft, neemt actief deel aan thema- en functiegerichte trainingen. Dat varieert van functie- en rolgerichte trainingen en oefeningen, tot thematische trainingen met een bepaald scenario of risico als uitgangspunt. Die laatste trainingen zijn vaak multidisciplinair, zodat we ook weten wat we van andere kolommen (brandweer, politie, GHOR, defensie, RWS, etc.) verwachten.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Alle medewerkers die een rol hebben binnen een ramp of crisis hebben actief deelgenomen aan opleidingen en trainingen. Alle OvD-BZ piket medewerkers zijn gecertificeerd.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

1.017 We nemen deel aan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zeeland.

Omschrijving

De 13 gemeenten in Zeeland vormen samen de Veiligheidsregio Zeeland (VRZ). Het is een samenwerkingsverband dat zorgt voor brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing en het voorziet in een meldkamer. Doelstelling en taken staan in een gemeenschappelijke Regeling. Daarmee houden we controle op de VRZ en stellen we budget beschikbaar. In het 2e of 3e kwartaal leggen we de jaarstukken en begroting aan de raad voor.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

We hebben de stukken voorgelegd aan de raad. De voorgestelde doelstellingen zijn gehaald. De VRZ is bezig met één van haar belangrijkste kerntaken, namelijk crisisbeheersing op diverse fronten.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.1.02 Veere blijft in 2023 een veilige gemeente om in te wonen, werken, en recreëren met een veiligheidscijfer kleiner dan 95.

Omschrijving

We streven naar een hoog veiligheidsgevoel van onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Naast het veiligheidsgevoel willen we ook de werkelijke misdaadcijfers zo laag mogelijk houden. Waarstaatjegemeente.nl geeft een objectief totaalbeeld van de veiligheid in een gemeente. De gegevens van 2024 zijn nog niet beschikbaar.

Stand van zaken

We streven naar een hoog veiligheidsgevoel van onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Naast het veiligheidsgevoel willen we ook de werkelijke misdaadcijfers zo laag mogelijk houden. Waarstaatjegemeente.nl geeft een objectief totaalbeeld van de veiligheid in onze gemeente. De misdaadcijfers zijn opgenomen in het integraal Veiligheidsplan 2023-2026. De gegevens (tweejaarlijks) van 2024 zijn nog niet bekend.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1.023 We werken samen met de politie aan de Veerse veiligheid en de daarbij horende inzet van de politie.

Omschrijving

De politie-inzet is van grote waarde voor de veiligheidsbeleving en criminaliteitscijfers. De politie treedt strafrechtelijk op en de gemeente bestuursrechtelijk. Waar mogelijk delen we informatie voor een gezamenlijke aanpak. De politie Veere valt onder het basisteam politie Walcheren. Zes keer per jaar is er een basisteamdriehoek Walcheren. Daar stellen we met de politie en het Openbaar Ministerie de prioriteit en inzet van de politie vast. In het basisteam bepalen we de lokale vertaling van de landelijk gestelde prioriteiten en vullen we de lokale beleidsvrije ruimte in.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

We hebben in 2024 regelmatig overlegd met de politie. Zoals het tweewekelijks Veiligheidsoverleg en het maandelijks Integraal Politie Overleg Walcheren (IPOW). Ook was er samenwerking met politie bij projecten, zoals controles buitengebied en bedrijventerreinen, fietsendiefstal, jeugdoverlast en de voorbereiding op de jaarwisseling.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

1.024 We bestrijden georganiseerde criminaliteit en ondermijning.

Omschrijving

We maken collega's en inwoners bewust van georganiseerde criminaliteit en ondermijning. Dat doen we via voorlichting en informatiebijeenkomsten. Zo weten ze ook wat ze moeten doen als ze ermee in aanraking komen. We nemen deel aan de Taskforce Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) als partner in de strijd tegen ondermijning en georganiseerde criminaliteit. Ook stellen we, samen met Middelburg en Vlissingen, een ondermijningsmatrix op.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Collega's, bestuurders en inwoners zijn door trainingen en voorlichting bewust gemaakt van de georganiseerde criminaliteit. We namen deel aan de samenwerking met de Taskforce Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) als partner in de strijd tegen ondermijning.

We hebben diverse controles, samen met onze partners, uitgevoerd op het gebied van ondermijning. Zoals integrale controles buitengebied en bedrijventerrein. Maar ook inzet speurhonden bij inspectie explosieven en illegaal (zwaar)vuurwerk.

Ook hebben we in 2024 trainingen georganiseerd op het gebied van ondermijning, radicalisering, mensenhandel en georganiseerde criminaliteit. We onderzoeken momenteel samen met het RIEC de mogelijkheden voor het inrichten van een Gemeentelijk Signalenoverleg Ondermijning (GSO).

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

1.026 We nemen deel aan het Zorg- en Veiligheidshuis Zeeland.

Omschrijving

Het Zorg- en Veiligheidshuis Zeeland is een samenwerkingsverband op het snijvlak van de beleidsvelden veiligheid en zorg. Het Zorg- en Veiligheidshuis biedt expertise in ernstige overlast zaken, jeugdproblematiek, Huiselijk geweld, nazorg exgedetineerden, etc. Het Zorg- en Veiligheidshuis voert ook taken uit voor de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg (WvGGZ).

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Ook in 2024 namen we deel aan overleggen veiligheid en zorg en aan diverse casuïstiek. Het samenwerkingsconvenant 2023-2027(inclusief privacy protocol) is vastgesteld.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

1.030 We voeren het uitvoeringsplan van de nota Integraal Veiligheidsbeleid Walcheren 2023-2026 uit. Waarbij er ruimte is voor lokaal maatwerk.

Omschrijving

In de nota Integraal Veiligheidsbeleid Walcheren 2023-2026 wordt volgens Zeeuws format beschreven welke prioriteiten en veiligheidsthema's we belangrijk vinden. In het uitvoeringsplan 2023 staan de activiteiten voor dit jaar. De activiteiten zijn onderverdeeld in categorieën (Veilige Leefomgeving, Zorg en veiligheid, jeugd en veiligheid, fysieke veiligheid, cybercrime, ondermijning en veiligheid & integriteit). Het veiligheidsbeleid van gemeenten wordt steeds breder. Er komen thema's bij, terwijl er geen afvallen. Samenwerking is dus noodzakelijk.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In 2023 zijn we op basis van het uitvoeringsplan 2023-2026 aan de slag gegaan met de uitvoering van het Integraal Veiligheidsbeleid. Ook in 2024 hebben we hier uitvoering aan gegeven.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.1.03 Handhaving van en toezicht op wet- en (lokale) regelgeving voor een goede leefbaarheid.

Omschrijving

Naast de wettelijke taken die wij hebben als gemeente gaat dit met name over het Integraal handhavingssuitvoeringsprogramma (IHUP) en de prioriteiten die in het Hoofdlijnenprogramma van het college staan. Uit deze prioriteiten volgt dat we blijven inzetten op bestrijding van illegale tweede woningen in de kernen. Verder breiden we het algemeen toezicht in de kernen uit door extra inzet van Boa's en is er meer aandacht voor projectmatig werken gericht op overlast.

Stand van zaken

Op dit moment hebben wij 62 dossiers in behandeling en sloten de afgelopen jaar (2024) 138 dossiers af. We wonnen in 2024 in totaal 14 woningen terug. Dit waren panden in Westkapelle, Zoutelande, Domburg en Koudekerke.

We blijven inzetten op preventie en het informeren van burgers en ketenpartners over de regels die in de gemeente Veere gelden. Het werk aan een oplossing voor de beëindiging van illegale recreatieve verhuur van tweede woningen wordt voortgezet. Een projectmatige aanpak is noodzakelijk. We informeren de gemeenteraad hierover tijdens een RIB op 10 maart 2025. Deze RIB gaat over handhaving waarbij we inzoomen op tweede woningen. *Optioneel: En we werken een bestuursopdracht uit om de beleidskaders vast te stellen en benodigdheden voor dit project aan te kaarten.* Een specificatie van de werkzaamheden nemen we mee in het VTH jaarplan 2025.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

1.020 We houden onze lokale regelgeving actueel.

Omschrijving

Goed toezicht en goede handhaving is alleen mogelijk met een actuele APV. Dit gaat over vergunningen voor evenementen, vergunningen voor horeca exploitanten, strandzaken en vele andere onderwerpen.

Hierbij houden we rekening met het invoeren van de nieuwe Omgevingswet in januari 2024. Deze ontwikkelingen zullen we volgen en monitoren.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In december 2023 is de laatste update geweest van onze APV. De APV 2024 is door de raad vastgesteld en dus van kracht.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

1.027 We stellen jaarlijks het Integraal handhavingsuitvoeringsprogramma (IHUP) vast en bieden een compact en integraal jaarverslag Omgevingsrecht aan.

Omschrijving

In het IHUP staan de taken, de uren en prioriteiten van het cluster Toezicht & Handhaving voor dit jaar. Het jaarverslag vertelt wat we het voorgaande jaar uitvoerden en we passen het (komende) IHUP daarop aan. Hier rapporteren we ook over het tweede woningbeleid en andere speerpunten.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Integraal handhavings Uitvoeringsprogramma (IHUP)

Het IHUP is met de komst van de Omgevingswet gewijzigd in het VTH jaarplan. In 2024 werkten we voor het eerst met een nieuw format voor dit uitvoeringsplan wat een forse aanpassing vroeg ten opzichte van het IHUP. In het jaarverslag 2023 rapporteerden we over wat we in het afgelopen jaar allemaal gedaan hebben op het gebied van VTH en gaan we ook in deze nieuwe vorm opstellen. Hierin rapporteren we ook over het tweede woningbeleid en andere lokale speerpunten.

Boa's

In 2024 zijn we gestart met het extra opleiden van onze Boa's in het kader van verdere professionalisering. Tijdens deze opleiding werken we onder andere aan aanhoudingsprocedures, de-escalerend handelen en het samenwerken met externe partners. Ook hebben we Boa's specifieke taakaccenten gegeven. We hebben bijvoorbeeld twee jeugd- en één horeca-BOA opgeleid.

Inzet in 2024 heeft geresulteerd in het volgende: 14.408 registraties per periode, inclusief fiscaal toezicht. Een aantal belangrijke speerpunten: 157 registraties voor het gebruik van openbare ruimte, 150 meldingen voor hulpverlening/politie en 100 registraties voor fietssurveillance en fietsoverlast. Op deze manier houden wij een goed overzicht en kunnen onze voortgang monitoren.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

1.028 We controleren woningen op gebruik en starten een handhavingprocedure als het gebruik niet volgens de regels is.

Omschrijving

Een toezichthouder controleert woningen. Hiervoor gelden regels, bijvoorbeeld op grond van bestemmingsplannen of de Huisvestingsverordening (tweede woningen). Als deze worden overtreden starten we een handhavingstraject.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Onze toezichthouders woninggebruik controleren op het juiste gebruik van woningen. Zij controleren onder andere op naleving van het Omgevingsplan, de Huisvestingsverordening en de Leegstandverordening. Als de toezichthouders een overtreding constateren dan starten we een handhavingstraject.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

1.029 We handhaven op de betaalde parkeerterreinen en vergunninghouders zones om de leefbaarheid te bevorderen.

Omschrijving

In de gereguleerde kernen en op de betaalde parkeerterreinen handhaven we goed en regelmatig. Controles op geldige parkeerrechten zijn belangrijk omdat handhaving zo bijdraagt aan het verbeteren van de leefbaarheid in de kernen. Dit door parkeerregulatie toe te passen, het intensief controleren op geldige parkeerrechten op parkeerterreinen en in de gefiscaliseerde vergunninghouderzones en het mee laten betalen door bezoekers aan het onderhoud en de realisatie van (toeristische) voorzieningen. Als er specifieke meldingen komen over hoge parkeerdruk en/of parkeeroverlast dan handhaven we intensiever.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In de gereguleerde kernen handhaven wij het parkeerbeleid door controles uit te voeren op geldige parkeerrechten op parkeerterreinen en in de vergunninghouder zones. In 2024 hebben wij circa 190.000 kentekens gecontroleerd op een geldig parkeerrecht.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
6	Verwijzingen Halt	per 10.000 inw. 12 tot 18 jr	StichtingHalt	2024	13,0	16,0	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12 tot 18 jaar.
7	Winkeldiefstallen	aantal per 1.000 inwoners	CBS - Diefstallen	2024	0,5	1,4	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
8	Geweldsmisdrijven	aantal per 1.000 inwoners	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	2024	2,7	4,1	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
9	Diefstallen uit woning	aantal per 1.000 inwoners	CBS - Diefstallen	2024	0,9	1	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
10	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	aantal per 1.000 inwoners	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	2024	5,9	5,4	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Realisatie 2024	Resultaat 2024
Baten				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	5	4	0	4
1.2 Openbare orde en veiligheid	39	40	34	6
Totaal Baten	44	44	34	9
Lasten				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.646	2.732	2.733	-1
1.2 Openbare orde en veiligheid	884	1.375	1.472	-98
Totaal Lasten	3.530	4.107	4.206	-98
Gerealiseerd resultaat	-3.486	-4.063	-4.171	108

Financiële analyse

Taakveld	Resultaat	V/N
<u>Crisisbeheersing en brandweer</u> Dit taakveld heeft een negatief resultaat van € 4.600. Er zijn geen significante wijzigingen te melden.	4	N
<u>Openbare orde en veiligheid</u> Dit taakveld heeft een negatief resultaat van € 103.300. Dit heeft de volgende oorzaak:		
Interne toerekening loonkosten Doordat we een deel van de handhavingsuren toe kunnen rekenen aan de tarief gerelateerde producten waar we leges voor heffen, is ook hier sprake van een mutatie in verband met loonkosten.	90	N
De loonkosten die in dit taakveld meer verantwoord zijn, hebben we op andere taakvelden minder verantwoord waardoor in totaal de administratieve wijziging in evenwicht is.		

Eenmalige prioriteiten

Er waren geen eenmalige prioriteiten in relatie tot dit programma.

Investeringen

Omschrijving investering	Investerings bedrag	Realisatie
Vervanging voertuig Toezicht & Handhaving	62.200	0
Vervanging voertuig Toezicht en handhaving strand	167.700	0
Verduurzamen brandweerkazerne Oostkapelle	75.000	0
Verduurzamen brandweerkazerne Domburg	50.000	59.418

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Programma inleiding

Wij zorgen voor het duurzaam beheeren van de gemeentelijke infrastructuur zoals wegen, bruggen en parkeervoorzieningen. We zorgen ervoor dat inwoners en bezoekers zich veilig en vlot kunnen verplaatsen. De verschillende belangen van bewoners, bezoekers, bedrijven maar ook duurzaamheidsaspecten dienen daarbij in evenwicht te zijn.

Het beleidsterrein verkeer, vervoer en waterstaat kent een aantal thema's. De belangrijkste thema's zijn wegbeheer en wegreconstructies, gemeentelijk verkeer en vervoerplan (GVVP), verkeersveiligheid, parkeren en openbaar vervoer. Deze thema's helpen om gevoel te krijgen bij de belangrijkste onderwerpen binnen het hele beleidsterrein maar kunnen natuurlijk niet los van elkaar worden gezien. Op het niveau van uitvoering integreren we waar mogelijk de thema's tot een integraal product.

Wegbeheer en wegreconstructies

Het in stand houden van het gemeentelijk wegennet is één van de gemeentelijke kerntaken. Deze zorg is breder dan alleen de zorg voor de verharding zelf maar gaat ook over het onderhoud aan wegmeubilair, kunstwerken als bruggen, duikers en trappen, openbare verlichting en het bestrijden van incidenten en gladheid. Wat we doen, hoe we dat doen en hoeveel dat kost leggen we vast in diverse plannen; onder andere in beheerplannen. In de paragraaf kapitaalgoederen zijn deze beheerplannen nader toegelicht.

De beheerplannen vertalen we in een uitvoeringsprogramma. Dit uitvoeringsprogramma is een integraal programma waarin we werkzaamheden aan het riool, kabels en leidingen, wegen en groen zoveel mogelijk combineren. Het uitvoeringsprogramma kijkt nu vier jaar vooruit. Om de integraliteit ook met het leggen van kabels en leidingen door netbeheerders verder te verbeteren zijn in 2024 stappen gezet om de planningshorizon te verlengen naar 10 jaar.

Grote onderhoudsklussen die we in 2024 hebben afgerond zijn de omgeving van het Europaplein in Westkapelle en de Timmermanstraat in Zoutelande. We zijn in 2024 gestart met onder andere het groot onderhoud aan het Bastion in Veere en Duinenburg in Domburg. Deze werkzaamheden ronden we in 2025 af. Daarnaast zijn er vele tientallen kleinere klussen uitgevoerd.

Naast onderhoud komt het voor dat de inrichting van een weg niet meer voldoet door veranderende behoeften van inwoners en/of ondernemers of weggebruikers. Om die reden hebben we in 2024 het Dorpsplein in Koudekerke opnieuw ingericht. Een aantal geplande herinrichtingen zoals de Markt, Ooststraat en Weststraat in Domburg, de Markt in Westkapelle en de Torenstraat / Zandput in Serooskerke zijn uitgesteld in verband met ontwikkelingen in de naaste omgeving.

Gladheidsbestrijding doen we in samenwerking met bijna alle wegbeheerders in Zeeland.

In 2021 is de Integrale Visie Openbare Ruimte (IVOR) vastgesteld. De visie is een uitwerking en verdieping van de Omgevingsvisie en vormt de basis voor de beheerplannen die in 2023 zijn vastgesteld. In 2024 hebben we als uitwerking van de IVOR de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR) gemaakt en vastgesteld. Dit is een praktische vertaling van de visie naar inrichtingseisen.

Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan (GVVP) en verkeersveiligheid

Verkeer, vervoer en verkeersveiligheid houdt niet op bij het bord bebouwde kom maar reikt verder. Samenhangend beleid met andere overheden is onontbeerlijk voor een goed verkeers- en vervoersbeleid. In de afgelopen jaren zijn door de overheden op Walcheren in nauwe samenwerking diverse plannen gemaakt en vastgesteld voor verkeer en vervoer. Het GVVP beschrijft de gemeentelijke inzet voor deze plannen.

De belangrijkste ontwikkeling is een aanpassing van de hoofdroutestructuur op Walcheren. In december 2023 heeft de raad het plan van aanpak vastgesteld voor de uitwerking van deze Noordwestroute (NWR). Via een uitgebreid participatietraject is de raad eind 2024 een voorlopige voorkeursvariant voorgelegd. De raad heeft in december besloten verdiepend onderzoek te willen hebben voor ze tot een keuze komt.

Op diverse locaties zijn maatregelen uitgevoerd om de verkeersveiligheid te verbeteren onder andere door de plaatsing van snelheidsremmers.

Parkeren

De groei van het toerisme geeft een grotere parkeerdruk en meer verkeersbewegingen. Dit heeft effect op de leefbaarheid in een aantal kernen. Daarvoor is in 2020 de nota parkeren vastgesteld. In 2021 en 2022 is het nieuwe beleid ingevoerd. In 2023 zijn de scherpe kantjes van het parkeerbeleid gehaald en is besloten om in de overige kernen voorlopig geen parkeerregulering in te voeren.

In 2024 zijn er naar aanleiding van de evaluaties geen grote wijzigingen doorgevoerd in het parkeerbeleid.

Openbaar vervoer

We zetten in op verbeteren van het openbaar vervoer. Het belangrijkste doel is dat iedere inwoner van Veere zich kan verplaatsen. Goede aansluitingen van het openbaar vervoer is hierbij essentieel. Bijvoorbeeld goede aansluitingen van de bus, buurtbus of flextaxi op de trein. Met een nieuw systeem moet het ook mogelijk zijn om binnen de gemeente Veere tussen elke kern met het O.V. te kunnen reizen.

Het openbaar vervoer in Zeeland, dus ook in de gemeente Veere is primair de verantwoordelijkheid van de Provincie. De Provincie besteedt het openbaar vervoer één keer in de 10 jaar aan in een zogenaamde concessie. Begin 2024 is de aanbesteding niet gelukt en de huidige concessie is daarom verlengd tot 2026. De Provincie heeft eind 2024 opnieuw de concessie aanbesteed en de verwachting is dat maart 2025 deze wordt verleend.

Het uitrollen van het flexnet (FLEX) is hierdoor vertraagd en we starten hier pas mee in 2025.

Het in 2023 gestarte onderzoek naar mobiliteitshubs is in 2024 tijdelijk gestaakt in afwachting van de keuze van een voorkeursvariant voor de Noordwestroute.

Wat hebben we bereikt?

D.2.01 Wegen waarvan de behoefte door ruimtelijke ontwikkelingen of gewijzigd gebruik is veranderd voldoen weer doordat deze zijn heringericht.

Omschrijving

Voldoet de inrichting van een weg niet meer aan de eisen die we stellen bij het gebruik of zijn er wensen vanuit de omgeving voor een nieuwe inrichting van een straat. Dan voldoet de functionele kwaliteit niet meer. Het gaat hier niet om de technische staat van de weg, maar om verkeerskundige aanpassingen en verbetering van de beeldkwaliteit en beleving. Een aantal voorbeelden zijn:

- gewijzigde behoeften van inwoners
- gewijzigde inzichten veilige wegen
- nieuwbouw
- veranderde verkeerstromen
- veranderde functie

Stand van zaken

De herinrichting van het Dorpsplein in Koudekerke is in uitvoering. De verwachting is de werkzaamheden in maart 2024 af te ronden.

Voor de herinrichting van de Ooststraat, Markt en Weststraat Domburg is in samenwerking met de omgeving en belanghebbenden een ontwerp gemaakt.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

2.051 We richten een deel van het Dorpsplein in Koudekerke opnieuw in.

Omschrijving

De dorpsraad Koudekerke heeft een ontwerp gemaakt voor de herinrichting van het Dorpsplein in Koudekerke. De dorpsraad heeft aan de gemeente gevraagd om het Dorpsplein opnieuw in te richten. In nauw overleg tussen gemeente en dorpsraad pakken we de herinrichting op. In de vorige begroting was hiervoor al een investering opgevoerd van € 287.000.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

De herinrichting van het Dorpsplein is maart 2025 afgerond en in gebruik genomen.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

2.080 We richten de Ooststraat, Markt en Weststraat in Domburg opnieuw in.

Omschrijving

De Ooststraat, Markt en Weststraat in Domburg voldoen niet meer. De inrichting sluit niet aan bij de door inwoners en ondernemers gewenste uitstraling. We werken het Beeldkwaliteitsplan Domburg verder uit voor de openbare ruimte van de toeristische verblijfszone. Samen met belanghebbenden maken we een ontwerp voor de herinrichting van het centrumgebied. Dit combineren we met het verbeteren van de looproutes tussen Singel en duinengebied. In de vorige begroting was voor de herinrichting al een investering opgevoerd van €880.000 en voor de looproutes €150.000. In de begroting 2024 is €175.000 extra gevraagd voor de looproutes en €25.000 voor de uitwerking van het beeldkwaliteitsplan.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

De herinrichting van de Ooststraat, Markt en Weststraat is uitgesteld. Eerst moet het onderzoek naar de Noordwestroute en het mobiliteitsonderzoek Domburg worden afgerond. De huidige planning voor uitvoering van de herinrichting is najaar 2026 tot voorjaar 2028. Door uitstel van de uitvoering zijn de kosten opgelopen. Extra benodigd budget nemen we op in het voorstel voor het financieel perspectief 2026.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

2.081 We richten een gedeelte van de Veerseweg in Veere opnieuw in.

Omschrijving

Een gedeelte van de Veerseweg voldoet niet meer. De inrichting sluit niet aan bij de door inwoners en ondernemers gewenste uitstraling. Samen met belanghebbenden maken we een ontwerp voor de herinrichting. In de begroting is hiervoor een investering opgevoerd van € 500.000 in 2025.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In 2024 is gestart met de voorbereiding. De uitvoering herinrichting van de Veerseweg staat op voor eind 2025.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

2.094 We richten de Torenstraat inclusief het plein bij de kerk in Serooskerke opnieuw in.

Omschrijving

De Torenstraat inclusief het plein bij de kerk voldoen niet meer. De inrichting sluit niet aan bij de door inwoners en ondernemers gewenste uitstraling. Samen met belanghebbenden maken we een ontwerp voor de herinrichting. In de begroting is hiervoor een investering opgevoerd van € 675.000 in 2024.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In 2024 is gestart met de voorbereiding. De uitvoering herinrichting van de Torenstraat is uitgesteld naar eind 2026. Exacte planning is wel nog afhankelijk van ontwikkelingen rondom maatschappelijk vastgoed in de Zandput.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

2.095 We richten de markt in Westkapelle opnieuw in.

Omschrijving

De Markt voldoet niet meer. De inrichting sluit niet aan bij de door inwoners en ondernemers gewenste uitstraling. Samen met belanghebbenden maken we een ontwerp voor de herinrichting. In de begroting is hiervoor een investering opgevoerd van € 437.000 in 2024.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

De planning van de uitvoering herinrichting van de Markt is uitgesteld in afwachting van de uitkomst visie Westkapelle en aanpassingen Herrijst. Voorlopig staat de uitvoering gepland voor eind 2025.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.2.02 In 2027 hebben we het uitvoeringsprogramma van het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan gerealiseerd.

Omschrijving

In het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) is een visie opgesteld en zijn beleidsdoelen opgenomen. Deze bepalen in grote lijnen hoe we omgaan met het verkeer en geven de toetsingskaders. Het uitvoeringsprogramma (H9) is een samenvatting van de concrete maatregelen die we willen realiseren. In 2023 is een evaluatie van het GVVP opgesteld.

Stand van zaken

In de evaluatie van 2023 is aangegeven dat de meeste maatregelen uit het uitvoeringsprogramma gereed zijn.

In 2024 is de Gebiedsontsluitingsweg 30 km/h (GOW30) in Domburg ingevoerd.

In 2024 zijn financiële middelen geraamd voor de maatregelen in Aagtekerke (Rijsoordselaan en Burg. Bosselaarstraat). Hiermee kunnen we in 2025 de ontwerpen maken en in 2026 de uitvoering starten.

In 2024 zijn de looproutes van het centrum Domburg uitgewerkt.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

2.100 We doen onderzoek naar de verkeersafwikkeling op de route Serooskerke, Grijpskerke, Aagtekerke en Domburg (noordwestroute).

Omschrijving

We geven opdracht aan een extern bureau voor een integraal en participatief proces/onderzoek. Met als resultaat een gedragen voorkeursvariant, met concrete uitvoeringsmaatregelen voor de noordwestroute uit het GVVP. We nemen hierbij

mee het onderzoek naar grootschalige HUBs/transferia voor bezoekers van de stranden in Domburg en/of Zoutelande.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In 2024 hebben we een intensief participatietraject doorlopen. Dit is binnen de planning en het budget gebeurd. De resultaten zijn in december aan de raad voorgelegd. De raad heeft besloten dat er een fase 2 voor verdiepende uitwerking moet volgen. Begin 2025 zijn we gestart met verdiepend onderzoek en in juni volgt er een plan van aanpak voor fase 2.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

2.101 We zetten GOW 50 wegen om in GOW 30, in overeenstemming met het advies uit het onderzoek uit 2023.

Omschrijving

In de evaluatie van het GVVP in 2023 is opgenomen dat in 2023 onderzoek gedaan wordt naar de (on) mogelijkheden om de GOW 50 wegen binnen de bebouwde kom van Grijpskerke en Domburg om te zetten naar GOW 30. Dit vanuit de doelstelling auto te gast in de bebouwde kom en verbeteren verkeersveilige woonomgeving. Dit extern onderzoek moet uitmonden in een concreet advies. Dit advies wordt voorgelegd aan het bestuur. Zo nodig komen we met een aanvullend raadsvoorstel voor de uitvoering.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Voor Domburg is de Gebiedsontsluitingsweg 30 km/h (GOW 30) ingevoerd voor de Mezgerweg. De GOW 30 voor de Traverse zijn we in afwachting van toestemming op particulier terrein voor het plaatsen van het verkeersbord, omdat er geen andere ruimte is.

Voor Grijpskerke is het verkeersbesluit in 2024 genomen. In 2025 voeren we de maatregelen uit en plaatsen we de borden.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

2.102 We nemen maatregelen om voor de korte termijn de verkeersafwikkeling in Grijpskerke te verbeteren.

Omschrijving

In 2023 maken we – participatief- een overzicht van maatregelen voor de korte termijn die – no regret – genomen kunnen worden. Dit overzicht bieden we eind 2023 / begin 2024 aan de raad aan. Voor de uitvoering vragen we zo nodig aanvullend budget. De uitvoering kan vanaf 2024 uitgevoerd worden.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In 2024 is met een werkgroep uit het dorp gekeken welke maatregelen we kunnen uitvoeren. De uitvoering heeft vertraging doordat er kabels en leidingen verlegd moeten worden en er een wachtlijst is bij Stedin.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

2.103 We brengen concreet in beeld wat er moet gebeuren om de transitie van het openbaar vervoer in 2025 te faciliteren zodat we de benodigde maatregelen eind 2024 gerealiseerd hebben.

Omschrijving

De Regionale Mobiliteitsstrategie gaat uit van een nieuw flexibel openbaar vervoer netwerk. Meer vraag gericht met een mobiliteitsmix en een andere vorm van het aanbieden van openbaar vervoer. De huidige buslijnen worden met de nieuwe busconsessie deels vervangen door haltes voor de flextaxi. Alleen in Koudekerke (= lijn 133 Serooskerke) blijft een vaste buslijn. Naast haltes zijn er ook hubs mogelijk: overstap plekken van verschillende vervoerssoorten waar ook vormen van deelmobiliteit kan worden aangeboden. We willen in 2024 gebruik maken de subsidiemogelijkheden voor de inrichting van de haltes en Hubs in de huisstijl.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Door onder andere personeelwisseling bij de Provincie heeft de afstemming en uitvoering in 2024 vertraging opgelopen. In 2024 hebben we als gemeente zo goed mogelijk voorbereid met het bepalen van de haltes voor de Flex. Eind 2025 heeft de provincie weer vol gas gegeven met de pilot op Schouwen Duiveland. Deze is succesvol verlopen. Verwachting is dat we november 2025 gaan starten met de uitvoering van de Flex Zeeland breed. Maart 2025 wordt naar verwachting de bus concessie door de provincie wordt verleend.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

2.104 We stellen een fietsplan op om uitvoering te geven aan verbetering van het fietsnetwerk en het stimuleren van het gebruik van de fiets.

Omschrijving

De fiets is binnen de verschillende mobiliteitsmodaliteiten steeds belangrijker. De elektrische fiets maakt dat de fiets als alternatief voor korte autoritten en overritten gezien wordt. De hogere snelheid van de elektrische fiets stelt ook andere eisen aan de inrichting van de (snel) fietspaden van zowel de gemeente Veere als van andere wegbeheerders. Het is daarom van belang om met het fietsplan aan te sluiten op het provinciaal beleid op het gebied van de fiets en de deelmobiliteit.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Het oppakken van het fietsbeleid hebben we uitgesteld totdat er duidelijkheid is over de Noordwestroute. De raad heeft in december 2024 besloten dat een fietsplan onderdeel is van de uitwerking Noordwestroute. We laten het opstellen gelijk lopen met het opstellen van de Mobiliteitsvisie vanaf 2026.

Voor de middelen die gereserveerd staan voor de maatregelen willen we parkeerterrein Tramzicht omvormen van auto parkeren naar een deel fiets parkeren. Inclusief aanpassen fiets parkeerwijzing. Ook in Veere passen we de bewegwijzering voor fiets parkeren aan in 2025.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

2.105 We stellen een mobiliteitsplan op voor Vrouwenpolder.

Omschrijving

Door het centrum van Vrouwenpolder rijdt nog steeds veel toeristisch verkeer naar de achterliggende voorzieningen. De mogelijke verhuizing van de supermarkt uit het centrum van Vrouwenpolder heeft effect op de verkeerstromen in en om het dorp. Met het maken van een mobiliteitsplan willen we kijken hoe we het verkeer om en rond Vrouwenpolder het beste kunnen afwikkelen.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In 2024 zijn we gestart met het opstellen van een plan van aanpak voor Vrouwenpolder. Hiermee brengen we in beeld wat er speelt (huidige situatie en problemen), wat de behoefte van de dorpsraad is en wat de vervolgstappen kunnen zijn en wat daarvoor benodigd is (in tijd, geld en bemensing).

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

2.106 We monitoren de ontwikkeling van de verkeersdruk op systematische wijze.

Omschrijving

Monitoring is onderdeel van het GVVP. Om inzicht te verkrijgen uit data en er conclusies aan te verbinden hebben we een systematische opzet nodig. Dit doen we om inzicht te verkrijgen in de werkelijke situatie zodat we het beleid en het uitvoeringsplan waar nodig kunnen aanpassen. We kijken welke bestaande systemen daarvoor geschikt zijn. We stemmen dit af met de provincie die ook bezig is met onderzoek hoe data meer systematisch data over verkeer verzameld en beschikbaar gesteld kan worden.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In 2024 hebben we de eerste tellingen laten uitvoeren. Dit gaan we jaarlijks doen zodat er een beeld ontstaat van het verloop door de jaren heen. We doen dit afwisselend in hoog- en laagseizoen. We tellen op de komgrenzen en een aantal straten met een

specifieke problematiek. De uitkomsten zetten we vanaf 2025 op onze gemeentelijke webpagina.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

2.107 Uitvoering geven aan de uitwerking van de mobiliteitsvisie Domburg.

Omschrijving

Eind 2023 wordt de Verkeersvisie Domburg aan de raad aangeboden. Hierbij wordt een uitvoeringsprogramma opgenomen. De uitwerkingen worden na vaststelling uitgewerkt in projectplan(nen). De uitwerking centrum en Westelijke Randweg worden in 2025 projectmatig uitgewerkt tot concrete plannen.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

De concept Verkeersvisie Domburg is in december 2023 aan de raad aangeboden. De raad heeft hierop geen besluit genomen. De raad heeft aangegeven dat eerst de samenhang van het verkeer tussen de dorpen in beeld moet zijn voordat er op dorpsniveau keuzes gemaakt worden. Hiervoor is in 2024 gestart met het proces van de Noordwestroute. In 2025 en 2026 werken we het centrum verder uit met voorstellen voor concrete maatregelen.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.2.03 We voldoen aan de in de beheerplannen voor de openbare ruimte afgesproken beheerniveaus.

Omschrijving

Per onderdeel (wegen, kunstwerken, stadshaven, openbare verlichting en duingebiedvoorzieningen) hebben we afzonderlijke beheerplannen gemaakt. In de beheerplannen maken we per onderdeel afspraken over het niveau van onderhoud.

In de paragraaf kapitaalgoederen kunt u hier meer over lezen. Hier vindt u per beheerplan informatie over:

- de actualiteit van de beheerplannen,
- het beheer niveau,
- de uitvoeringsmaatregelen,
- de ontwikkelingen,
- en het beschikbare budget.

Wijken we af van de afspraken in de beheerplannen en moet er daarom iets gebeuren? Dan formuleren we een nieuwe maatregel onder deze doelstelling in de begroting.

Stand van zaken

In 2023 zijn de beheerplannen vastgesteld door de gemeenteraad en opgenomen in de begroting. De komende jaren voeren we het beheer volgens de beheerplannen uit.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

2.087 We herstellen het Noorderhoofd in de stadshaven van Veere.

Omschrijving

Uit inspectie van het Noorderhoofd blijkt dat deze in slechte technische staat is. Groot onderhoud is noodzakelijk. Met het groot onderhoud behouden we de historische waarde van het Noorderhoofd en het aanzicht van de stad Veere.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Het herstel van het Noorderhoofd in Veere staat in de begroting voor 2024 en 2025. In 2024 starten we de voorbereiding om in 2025 het herstel uit te kunnen voeren.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.2.04 We vergroten de leefbaarheid door de parkeerruimte tussen inwoners, bedrijven en toeristen beter te verdelen.

Omschrijving

In een toeristische gemeente als Veere is er op sommige plaatsen regelmatig sprake van een hoge parkeerdruk. Daarom is in Dishoek, Domburg, Joossesweg, Veere, Zoutelande en op de kustparkeerterreinen het parkeren gereguleerd. Zo is er voldoende parkeerruimte voor bewoners, ondernemers en toeristen. Daarnaast is parkeerregulering een hulpmiddel om gedeelten van kernen autoluw te maken en daarmee de leefbaarheid te verbeteren. In Oostkapelle, Vrouwenpolder en Westkapelle reguleren we het parkeren vooralsnog niet.

Het onderhoud en verbeteren van de toeristische infrastructuur (parkeerterreinen, voet-, ruiters- en fietspaden, gratis openbare toiletten, stranden, duinovergangen, enzovoorts) is kostbaar. Door de invoering van betaald parkeren laten we bezoekers hier aan bijdragen. Dat vinden we redelijk, want zij genieten ook en maken ook gebruik van die goede voorzieningen.

Stand van zaken

Uit de evaluaties in de kernen waar het parkeren is gereguleerd, blijkt dat het parkeerbeleid heeft gewerkt. Wel ontvingen we signalen over de toename van de parkeerdruk in Westkapelle. In deze kern leeft de behoefte aan parkeerregulering. In een aantal andere niet gereguleerde kernen speelt dat woonstraten in toenemende mate worden gebruikt als toeristische parkeerplaats.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

2.088 We blijven in gesprek met de stads- en dorpsraden en ondernemersverenigingen van de gereguleerde en niet gereguleerde kernen om het parkeren doorlopend te evalueren.

Omschrijving

Samen met de stads en dorpsraden en de ondernemersverenigingen van de betrokken overleggen we over het parkeren in de kernen en bekijken we waar nodig de mogelijkheden om met behulp van parkeerregulering de leefbaarheid in deze kernen te verbeteren.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Ook in 2024 heeft weer een tussenevaluatie plaatsgevonden. Eind 2024 is deze behandeld in de raad. Bij de behandeling is de door de raad aangegeven meer en andere data te willen betrekken bij de tussenevaluatie in 2025.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

2.089 We realiseren in kernen (vlak) bij functies waar behoefte is aan extra fietsparkeerplaatsen.

Omschrijving

Bezoekers van Veerse kernen gebruiken steeds meer en vaker de fiets als vervoersmiddel. Geparkeerde fietsen kunnen voor overlast zorgen. In overleg met de stads- en dorpsraden en de ondernemersverenigingen bekijken we waar extra fietsparkeerplaatsen gewenst zijn. Waar mogelijk realiseren we meer fietsparkeerplaatsen. In lijn met het GVVP en het Parkeerbeleidsplan vormen we waar nodig autoparkeerplaatsen om tot fietsparkeerplaatsen.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In Domburg en Zoutelande zijn in 2024 extra fietsparkeerplekken gerealiseerd. In Veere is geen geschikte plek gevonden. In 2025 passen we hier de bewegwijzering naar de bestaande fietsparkeerplekken aan in de hoop dat deze beter gevonden en gebruikt gaan worden.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

2.090 We verwijzen parkeerders beter naar de parkeerterreinen in Oostkapelle met statische parkeerverwijsbebording.

Omschrijving

We brengen de huidige statische parkeerverwijsbebording in kaart. Waar nodig passen we de statische parkeerverwijsbebording aan, verplaatsen deze of plaatsen extra statische parkeerverwijsbebording op nieuwe locaties.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In 2024 is in Oostkapelle nieuwe bewegwijzering geplaatst.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

2.096 We monitoren de parkeerdruk.

Omschrijving

Jaarlijks meten we de parkeerdruk op de betaalde kustparkeerterreinen en in de kernen Dishoek, Zoutelande, Joossesweg, Westkapelle, Domburg, Oostkapelle, Vrouwenpolder en Veere. De parkeerdrukmetingen dienen als input voor de parkeerevaluatie.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In 2024 is de parkeerdruk gemonitord en met de tussentijdse parkeerevaluatie gedeeld met de gemeenteraad.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.2.05 De verkeersveiligheid op onze wegen is verbeterd.

Omschrijving

Het aantal verkeersbewegingen van auto's en fietsen in de gemeente neemt toe. Vooral op doorgaande wegen binnen de bebouwde kom kunnen hierdoor onveilige situaties ontstaan. We willen verkeersonveilige situaties verbeteren. We steken daarbij in

op het verlagen van de snelheid van auto's en het verbeteren van de veiligheid voor fietsers.

Stand van zaken

De eerste aanpassingen zijn in 2024 gerealiseerd. De overige aanpassingen voeren we in 2025 uit.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

2.093 We verlagen de snelheid van het verkeer bij de komgrenzen.

Omschrijving

Op een grote aantal locaties binnen onze gemeente zijn de overgangen tussen de bebouwde kom en het buitengebied niet zo ingericht dat het uitnodigt snelheid te minderen bij het inrijden van de kern. Hierdoor rijden auto's met relatief hoge snelheid de kern in, met nadelige effecten voor de verkeersveiligheid in de kern als gevolg. We gaan daarom op diverse locaties maatregelen nemen bij de komgrens om de snelheid te verminderen.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In 2024 zijn de komgrenzen aangepast. In 2025 passen we nog eens 3 komgrenzen aan.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.2.06 De toeristische parkeerterreinen voldoen aan de huidige kwaliteitseisen.

Omschrijving

We willen als gemeente een goede gastheer zijn voor iedereen die onze gemeente bezoekt. We willen nette en aangename parkeerterreinen met goede

voorzieningen.

We investeren daarom in het verbeteren en landschappelijk inpassen van onze parkeerterreinen. Ook voorzien we diverse parkeerterreinen van nieuwe toiletunits.

Stand van zaken

In 2024 is het parkeerterrein Strandweg Koudekerke (Dishoek) opnieuw ingericht. De komende jaren pakken we nog een aantal parkeerterreinen aan. De voorbereidingen hiervoor zijn inmiddels gestart.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

2.091 We richten parkeerterrein aan de Strandweg in Dishoek opnieuw in.

Omschrijving

We richten het kustparkeerterrein aan de Strandweg in Dishoek opnieuw in. Het parkeerterrein krijgt met die inrichting de uitstraling van een mooie onthaalplaats waar een bezoek aan de gemeente begint. Naast goed en veilig gebruik van de parkeervakken biedt de nieuwe inrichting ook meer ruimte voor bomen en zorgen we voor goede voorzieningen op het parkeerterrein. In de vorige begroting is hiervoor al een investering opgevoerd van € 700.000.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

De herinrichting van de Strandweg is mei 2024 afgerond en in gebruik genomen.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

2.097 We richten parkeerterrein De vier hoogten in Oostkapelle opnieuw in.

Omschrijving

We richten het kustparkeerterrein De vier hoogten in Oostkapelle opnieuw in. Het parkeerterrein krijgt met die inrichting de uitstraling van een mooie onthaalplaats waar een bezoek aan de gemeente begint. Naast goed en veilig gebruik van de parkeervakken biedt de nieuwe inrichting ook meer ruimte voor bomen en zorgen

we voor goede voorzieningen op het parkeerterrein. In de begroting is hiervoor een investering opgevoerd van € 885.000 in 2024.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

De herinrichting van De Vier Hoogten was gepland om in voorjaar 2025 uit te voeren. De uitvoering is een jaar uitgesteld. De vertraging is veroorzaakt door onderzoek naar stikstof in relatie tot Natura 2000 (De Manteling).

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

2.098 We richten parkeerterrein Trommelweg (Noordduine) in Domburg opnieuw in.

Omschrijving

We richten het kustparkeerterrein Trommelweg in Domburg opnieuw in. Het parkeerterrein krijgt een meer logische indeling dan in de huidige situatie. Met de aanpassingen geven we de parkeerplaats een betere uitstraling van een mooie onthaalplaats waar een bezoek aan de gemeente begint. Naast goed en veilig gebruik van de parkeervakken biedt de nieuwe inrichting ook meer ruimte voor bomen en zorgen we voor goede voorzieningen op het parkeerterrein. In de begroting is hiervoor een investering opgevoerd van € 335.000 in 2025.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In 2024 is gestart met de voorbereiding. De herinrichting van parkeerterrein de Trommelweg staat op voor begin 2026.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

2.099 We richten parkeerterrein Valkenisseweg in Biggekerke opnieuw in.

Omschrijving

We richten het kustparkeerterrein Valkenisseweg in Biggekerke opnieuw in. Het parkeerterrein krijgt met die inrichting de uitstraling van een mooie onthaalplaats waar een bezoek aan de gemeente begint. Naast goed en veilig gebruik van de parkeervakken biedt de nieuwe inrichting ook meer ruimte voor bomen en zorgen we voor goede voorzieningen op het parkeerterrein. In de begroting is hiervoor een investering opgevoerd van € 574.000 in 2027.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

De uitvoering van de herinrichting parkeerterrein Valkenisseweg staat gepland voor 2027.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Realisatie 2024	Resultaat 2024
Baten				
2.1 Verkeer en Vervoer	25	149	322	-173
2.2 Parkeren	290	290	293	-3
2.3 Recreatieve havens	225	207	213	-6
Totaal Baten	539	645	827	-182
Lasten				
2.1 Verkeer en Vervoer	6.405	6.995	7.136	-141
2.2 Parkeren	2.738	2.149	1.938	211
2.3 Recreatieve havens	222	89	94	-5
Totaal Lasten	9.365	9.233	9.168	65
Gerealiseerd resultaat	-8.826	-8.588	-8.341	-247

Financiële analyse

Taakveld

Resultaat V/N

Verkeer, vervoer en waterstaat

Op dit taakveld is sprake van een positief resultaat van € 31.800.

Dit heeft de volgende oorzaken:

Openbare verlichting

Er is een negatief saldo van € 35.000. Er is een planning opgesteld om de klassieke verlichting in onder andere de oude kern van Veere weer up to date te maken. Het plan was een groot deel van de bestaande armaturen op te knappen. Een groot deel van de armaturen was er slechter aan toe dan verwacht en moest vervangen worden door nieuwe armaturen. Het gereserveerde budget was niet toereikend.

Integratieuitkering wegen

Deze post heeft een negatief saldo van € 41.000. De gemeente verstrekt een jaarlijkse bijdrage aan het Waterschap voor het onderhoud buiten de bebouwde kom. We ontvangen via het gemeentefonds een vergoeding voor deze bijdrage. In de septembercirculaire van het gemeentefonds wordt het definitieve groeipercentage voor de integratie uitkering wegen vastgesteld. Het groeipercentage is hoger uitgevallen dan vooraf was ingeschat.

35

N

41

N

Bij de verwerking van de septembercirculaire in de slotrapportage 2024 is verzuimd dit budget aan te passen waardoor er sprake is van een tekort van € 41.000.

Het hogere groeipercentage heeft daarnaast een structureel karakter waardoor we deze mutatie meenemen in het financieel perspectief.

Noordwestroute

Er is een positief saldo van € 61.000. Er is een deel van het budget niet in 2024 besteed, omdat de geplande werkzaamheden van de lopende offertes uiteindelijk niet eindigden in december maar zijn uitgelopen naar 1e kwartaal 2025.

61

V

In de raad van december is er een amendement aangenomen en hierdoor is ons vervolgproces gewijzigd. We stellen in het raadsvoorstel voor om het budget door te schuiven naar 2025 om alsnog de werkzaamheden uit te voeren en invulling te geven aan het amendement.

Tevens is er op diverse budgetten sprake van een beperkt overschot wat heeft geleid tot dit resultaat.

Parkeren

Het taakveld parkeren laat een positief saldo zien van € 214.000.

Lagere kosten parkeerexploitatie

Dit wordt veroorzaakt door het niet besteden van een stelpost voor onverwachte uitgaven van € 50.000. De uitgaven aan aanpassingen in de parkeerinfrastructuur zijn € 48.000 lager. Door mindere contante betalingen zijn de kosten van het betalingsverkeer € 10.000 lager.

117 V

Tot slot is er € 10.000 minder uitgegeven aan het onderhoud van het parkeerterrein in Vlissingen.

46 V

Toiletten parkeren

In het verleden is er een extra budget opgenomen voor de exploitatie(lasten) van de nieuwe toiletten in de afgelopen jaren (onder andere Calandplein, Bucksweg, Nieuwstraat). Dit bedrag is te hoog ingeschat ten aanzien van de werkelijkheid. In de begroting 2025 is hierdoor ook al een deel van het bedrag verlaagd. Verder zal het overige deel ingezet worden voor het (nieuwe) schoonmaakcontract.

Tevens is er op diverse budgetten sprake van een beperkt overschot wat heeft geleid tot dit resultaat.

Recreatieve havens

Dit taakveld heeft een positief resultaat van € 1.000.

1 V

Er zijn geen significante wijzigingen te melden.

Eenmalige prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Begroot	Realisatie
Verkeersoplossing domburg	120.000	29.000
Gewenningsbijdrage overdracht lichtmasten Waterschap Scheldestromen	40.000	
Uitwerking beeldkwaliteitsplan toeristische verblijfszone Domburg aanvullend budget (huidig budget niet toereikend)	25.000	26.000
Opstellen verkeerscirculatieplan / mobiliteitsplan Vrouwenpolder	25.000	0
Opstellen uitvoeringsprogramma fietsmobiliteit	25.000	0
Pilot Flexnet Walcheren	25.000	0
Monitoren GVVP nav actualisatie	20.000	20.000
Actualiseren verkeersmodel Walcheren	15.000	10.838
Bodem- en verhardingsonderzoek Parkeerterrein Valkenisseweg (locatie is verdacht) als voorbereiding op groot onderhoud	20.000	0
Overdragen openbare verlichting aan Waterschap, eenmalige vergoeding (te betalen in 4 termijnen)	40.272	0

Investerings

Omschrijving investering	Investerings bedrag	Realisatie
Herinrichting Torenstraat en Kerkplein Serooskerke	675.000	423
Herinrichting Markt Westkapelle	437.000	1.552
Herinrichting parkeerterrein 4 hoogten	885.000	51.980
Vervangn toiletten Dishoek en Zoutelande	130.000	0
Aanpassing parkeerautomaten 2G en 3G	62.200	0
Verbeter looproutes Domburg (aanvullend budget)	175.000	0
Vervangen armaturen 2024	132.250	132.048
Vervangen lichtmasten 2024	54.500	54.278
Herinrichting Ooststraat-Markt-Weststraat Domburg	880.000	97.947
Toeristische Hub met inhoud en aankleding excl. grondaankoop in Zoutelande.	750.000	0
Herinrichting Veerseweg Veere	500.000	17.541
Middeneiland als Snelheidsremmer Bebouwde kom grens Loodholseweg Grijskerke	100.000	7.196
Herstel Noorderhoofd en steiger Campveerse toren Veere. Uit de inspectie van de civiele kunstwerken is gebleken dat deze steigers groot onderhoud nodig hebben de komende jaren.	1.350.000	247.641

3. Economie

Programma inleiding

We zijn een economische sterke (woon)gemeente met relatief veel toerisme en MKB bedrijvigheid. Er is weinig werkloosheid en het gemiddeld inkomen per huishouden ligt hoog. Wel is er over de gehele linie een tekort aan personeel. De krapte op de woningmarkt draagt hier niet aan bij. Ook is het lastig voor de gemeente om werknemers van buiten de gemeente naar Veere te krijgen, niet alleen door de hoge woningprijzen, maar ook omdat de kernen fysiek minder goed bereikbaar zijn (blijkt uit de ondernemerspeiling).

De vrijetijdssector is de economische motor die zorgt voor welvaart, werkgelegenheid en voorzieningen. Om Veere klaar te maken voor de toekomst gaan we investeren in het verbreden van de economie. Jaarlijks ontvangen we veel bezoekers. Het evenwicht tussen leefbaarheid en toerisme is een aandachtspunt. Het bewaken van de balans vraagt om zorgvuldige keuzes. Structureel overleg tussen overheden, bedrijfsleven en inwoners blijft hierbij van groot belang.

In 2024 gaan we aan de slag met de volgende zaken:

- Vaststelling en uitvoering van het omgevingsprogramma Economie
- Actualiseren van het bedrijventerreinenprogramma
- Uitvoeringsprogramma Landbouwvisie 'De Agrarier centraal'
- Vaststellen van het ontwikkelkader verblijfsrecreatie
- Uitvoeren project 'Tuin van Zeeland'
- Ontwikkelen beleid minicampings en kampeerterreinen
- Vaststellen van een uitvoeringsprogramma Badstatus
- We starten de evaluatie van het programma Toerisme 2021-2026
- Uitvoering van het concept toeristisch gastheerschap en regiomarketing (raadsbesluit 2021)
- Starten met een plan gericht op duurzaam toeristisch informatiemanagement
- Kernwoorden zijn kwaliteit, kennis, innovatie, professionaliteit en aansluiten bij onze landschappelijke -aantrekkelijkheid.

Wat hebben we bereikt?

D.3.01 Toerisme voegt waarde toe aan de leefbaarheid, het landschap en de natuur.

Omschrijving

De verwachting is dat het toerisme tot en met 2030 stijgt met 50%. Zowel in dag- als verblijfsbezoek. Als we als overheid niks doen, dan staan we aan de zijlijn zonder de mogelijkheid om invloed uit te oefenen op het bewaken van de balans tussen leefbaarheid en toerisme. Om de balans te bewaken zijn meerdere instrumenten nodig.

Toerisme is tenslotte een middel om een prettige leef-, woon- en werkomgeving te creëren.

Stand van zaken

In 2024 heeft het toerisme een aanzienlijke waarde toegevoegd aan de gemeente Veere, zowel economisch als sociaal. De verblijfssector binnen recreatie en toerisme fungeert als economische motor, met 2.900 banen in deze sector. Daarnaast zijn er vele banen in de horeca, detailhandel en andere gerelateerde sectoren, zoals de bouw en groenvoorziening. Deze werkgelegenheid draagt bij aan de lokale economie en biedt inwoners diverse arbeidsmogelijkheden.

Om de balans tussen toerisme en leefbaarheid te waarborgen, heeft de gemeente Veere in 2024 het Ontwikkelkader Verblijfsrecreatie geïntroduceerd. Dit kader richt zich op het toekomstbestendig maken van verblijfsaccommodaties, met aandacht voor duurzaamheid en het behoud van het agrarische landschap. Het doel is dat inwoners de voordelen van toerisme ervaren zonder extra negatieve impact op hun leefomgeving.

De Bedrijven investeringszone (BIZ) voor Domburg is in werking getreden op 1 januari 2024. De verordening voor de BIZ Domburg 2024-2028 is goedgekeurd en gepubliceerd. De gemeente Veere faciliteert de BIZ-organisatie door de bijdragen te innen en controleert de gang van zaken.

Bovendien heeft de gemeente stappen gezet om de groei van toerisme te beheersen en de balans tussen welvaart en welzijn te behouden. Het Programma Toerisme 2021-2026 benadrukt dat toerisme niet alleen als economisch doel moet worden gezien, maar ook als middel om maatschappelijke vraagstukken aan te pakken. De strategische keuzes binnen dit programma zijn gericht op het toevoegen van waarde aan leefbaarheid, landschap en natuur, en het bevorderen van een gezonde levensstijl.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

3.033 We stellen nieuw beleid op voor de minicampings en kampeerterreinen.

Omschrijving

Na vaststelling van het ontwikkelkader verblijfsrecreatie is een ontwikkelrichting duidelijk m.b.t. het verblijfsrecreatief aanbod in Veere. Op basis van deze ontwikkelrichting wordt het beleid voor minicampings en kampeerterreinen geactualiseerd.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Het beleid voor minicampings en kampeerterreinen is geïntegreerd in het raadsvoorstel Ontwikkelkader Verblijfsrecreatie fase 2.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

3.037 We ronden de besluitvorming van het ontwikkelkader verblijfsrecreatie fase 2 af en gaan over tot implementatie.

Omschrijving

Nadrukkelijk wordt – vanuit verschillende hoeken – aan de gemeente gevraagd om regie te pakken om zodoende zorg te dragen voor een gedragen toekomstbestending verblijfsrecreatief product. We zetten in op een jaarrond aantrekkelijk, kwalitatief en divers Veere zonder dat de voetafdruk van het toerisme op de leefomgeving wordt vergroot.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Het Ontwikkelkader Verblijfsrecreatie fase 2 is na een uitgebreid interactief proces in het najaar van 2024 aan u voorgelegd. Na uitvoerig beraad in de commissie RO is, met oog op de complexiteit, besluitvorming uitgesteld tot februari 2025.

Met het Ontwikkelkader worden aan de ene kant maatregelen vastgelegd, gericht op het inperken van ontwikkelmogelijkheden. Tegelijkertijd is er onder voorwaarden van kwaliteitsgericht ontwikkelen wel een beperkte groei van het aantal verblijfsrecreatieve eenheden mogelijk. Toetsing van aanvragen gebeurt via een nog te ontwikkelen mengpaneel. Het college heeft toegezegd deze apart ter besluitvorming voor te leggen aan de raad.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

3.038 We voeren het project: Tuin van Zeeland uit.

Omschrijving

In de 'Tuin van Zeeland', oftewel Walcheren, zijn veel historische buitenplaatsen met kenmerkende landschapselementen. Met het uitvoeringsprogramma, is het de uitdaging om de komende jaren te werken aan herstel van de buitenplaatsen en daarmee samenhangende tuincultuur in Veere. Ook wordt er gestreefd naar het creëren van een zichtbaar netwerk van buitenplaatsen welke fysiek en digitaal aan elkaar verbonden zijn om zo de Tuin van Zeeland ter verbreding van het toeristisch product te benutten.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In 2024 is er een oplegnotitie geschreven op het stuk de Tuin van Zeeland. De oplegnotitie is vastgesteld door het college. In deze oplegnotitie staat beschreven dat er een coördinator aangesteld zal worden om diverse acties te ondernemen. Deze acties staan in een uitvoeringsprogramma dat de komende 3 jaar opgepakt zal worden, 2025 t/m 2027. Er is gewerkt aan een profielschets voor het aanstellen van een coördinator. In 2025 wordt een coördinator aangesteld.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

3.039 We stellen een uitvoeringsprogramma "badstatus Domburg" op en geven hier uitvoering aan.

Omschrijving

Domburg mag zich de komende 10 jaar wederom profileren als een heilzame zeebadplaats. Via een op te stellen uitvoeringsprogramma gaan we, in samenwerking met ondernemers en inwoners, aan de slag met kansen die dit Domburg en de gemeente Veere biedt.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

De visie over de bad status moet opnieuw bekeken en herijkt worden, waarbij praktische voorbeelden dienen als ondersteuning. Het is van groot belang dat de visie gedragen wordt door alle betrokkenen; inwoners, ondernemers en de gemeente. Het uitvoeringsprogramma zal gebaseerd zijn op de herijkte visie. Daarna kan het uitvoeringsprogramma uitgewerkt worden.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.3.02 Veere is gastvrij en jaarrond aantrekkelijk voor inwoner en toerist.

Omschrijving

Er gaan veel stemmen op om niet meer de massa centraal te stellen, maar in te zetten op het "echt" beleven van de Veerse bestemming, in balans met de leefomgeving. We gaan voor een aantrekkelijk en gastvrij Veere in elk seizoen. Waar gasten worden gespreid in tijd en gebied door een gastvrije sector met een professionele dienstverlening.

Stand van zaken

Met de uitvoering van het Ontwikkelkader Verblijfsrecreatie en het bestemmingsmanagement wordt gestuurd op een evenwicht tussen toerisme en leefbaarheid. Ook initiatieven zoals de BIZ in Domburg dragen bij aan een aantrekkelijk Veere in elk seizoen.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

3.029 We voeren het concept toeristisch gastheerschap en regiomarketing uit(raadsbesluit 2021).

Omschrijving

Eind 2020 stopte de VVV. In 2022 is een nieuw concept toeristisch gastheerschap geïntroduceerd dat resulteert in 4 toeristische informatiepunten in Veere in 2023. Professionele gastvrijheid naar onze gasten vinden wij belangrijk en hier investeren wij in. We willen daarnaast sturen in de spreiding van gasten in tijd en locatie, richten ons op passende doelgroepen en haken aan bij de cultuurhistorische Zeeuwse erfgoedlijnen, natuurbeleving, badstatus, gezonde levensstijl, watersport en ons DNA.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Er zijn 4 toeristische informatiepunten gerealiseerd waar gasten gastvrij ontvangen worden en waar zij informatie krijgen over Veere en omgeving (spreiding). Dit is ondersteund met diverse thematische inspiratieverhalen over Veere, gericht op spreiding in ruimte en tijd, die ook in de Badkoerier zijn verschenen.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

3.040 We werken samen met externe partijen voor onderhoud en beheer voor gastvrije en toekomstbestendige recreatieve routestructuren.

Omschrijving

Per 1 januari 2021 is de VVV Zeeland opgeheven. Om in ieder geval de taken voor beheer en onderhoud van de Zeeuwse routestructuren (met uitzondering van het wandelnet) overeind te houden, zijn de werkzaamheden van het Routebureau Zeeland tijdelijk ondergebracht bij de provincie. Vanaf die tijd is toegewerkt naar een gedragen Zeeuws breed voorstel voor een nieuwe, definitieve oplossing. Het fiets- en wandelrouten netwerk wordt onderhouden en beheert door onze externe partner Stichting het Zeeuwse Landschap. Deze voert het onderhoud en beheer uit voor de 13 Zeeuwse gemeenten.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Stichting Landschapsbeheer Zeeland coördineert en faciliteert het beheer van onze bewegwijzerde routenetwerken. Dit heeft in 2024 verder vorm gekregen. In 2025 formaliseren we dit verder door het ondertekenen van een samenwerkingsovereenkomst.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

3.041 In het verlengde van maatregel 2 aan de slag met een plan gericht op duurzaam toeristisch informatiemanagement.

Omschrijving

Tijdens de behandeling van de perspectiefnota is duidelijk aangegeven dat er in Veere geen draagvlak is voor een Veerse destinatiemarketing, citymarketing of streekmarketing organisatie. Wel is er ruimte voor een verbeterd plan gericht op toeristisch informatiemanagement:

- Het bewaken en verbeteren van de balans tussen leefbaarheid en toerisme.
- Een gastvrij Veere waarin ieder seizoen aantrekkelijk is, gasten worden gespreid in tijd en gebied en we een gastvrije sector hebben met een professionele dienstverlening;
- De verbinding tussen de vrijetijdssector en natuur, de musea en het cultureel erfgoed versterken.

- Het niet aantrekken van meer bezoekers, maar positief beïnvloeden van de al aanwezige bezoeker (vergroten positieve effecten, verkleinen negatieve effecten)
- Het versterken van de binding tussen bezoekers en de omgeving om zo het omgevingsbewustzijn van gasten te vergroten.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Een externe adviseur heeft opdracht gekregen om advies uit te brengen. Er is onder andere met verschillende belanghebbenden gesproken hoe zij aankijken tegen toeristisch informatiemanagement. Doordat er ambtelijk op toerisme tijdelijk beperkte capaciteit was, is dit project vertraagd. In 2025 wordt het advies opgeleverd en verwerkt in een beleidsplan voor toeristisch informatiemanagement.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.3.03 Toekomstbestendig ondernemerschap en een verbrede Veerse economie.

Omschrijving

Veere heeft een innovatieve economie die we verder willen versterken en verbreden. We bouwen verder aan een economie die antwoorden biedt op de maatschappelijke vraagstukken van vandaag en morgen. Een economie die door verbreding en kwaliteit genoeg oplevert om te kunnen blijven investeren in een vitale Veerse samenleving.

Stand van zaken

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

3.042 We voeren het omgevingsprogramma Economie uit.

Omschrijving

Als gemeente willen we een faciliterende en aanjagende rol vervullen, in plaats van alleen te regisseren. Door samen te werken en krachten te bundelen, streven we naar duurzame en innovatieve oplossingen. In het programma economie hebben we speciale aandacht voor vijf cruciale sectoren voor de toekomst van Veere. In het uitvoeringsprogramma zullen we intensief samenwerken met inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden op de volgende onderdelen:

- A. Horeca en Detailhandel
- B. Bouw, Techniek & Dienstverlening
- C. Groeisectoren
- D. Sector overstijgende economie van Veere

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Ondernemers geven aan dat er kansen liggen voor verbetering van de basis. Uit gesprekken met ondernemers en vertegenwoordigers blijkt dat er ruimte is om het ondernemingsklimaat in de gemeente verder te versterken, zodat het beter aansluit bij de wensen en behoeften van de ondernemers. Er is een duidelijke wens om de snelheid en kwaliteit van de dienstverlening, vooral op het gebied van vergunningsverlening en ruimtelijke processen, verder te optimaliseren. Ondernemers zouden zich meer betrokken willen voelen bij de totstandkoming van beleid, zodat er een nog sterkere samenwerking ontstaat. Dit is een mooie kans om een betere en ondernemersvriendelijke werkomgeving te creëren. Deze bevindingen ondersteunen de kans voor de gemeente om structurele verbeteringen door te voeren, waarmee een optimaal ondernemersklimaat kan worden gecreëerd. Dit biedt de mogelijkheid om de dienstverlening naar een hoger niveau te tillen, waarbij de gemeente Veere zich profileert als een betrokken en ondersteunende partner voor haar ondernemers. Vanwege diverse omstandigheden zijn de plannen hiervoor nog niet volledig gestart. In 2024 zijn diverse ondernemersbijeenkomsten georganiseerd, waaronder een bijeenkomst met Jonge Boeren en de Provincie, vergaderingen met betrekking tot het Bedrijventerreinenprogramma en het Vrouwenontbijt. Tevens heeft het college meerdere keren per jaar officiële bezoeken gebracht, naast de reguliere bezoeken van de betrokken wethouders en de bedrijvencontactfunctionaris.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

3.043 We actualiseren het bedrijventerreinenprogramma voor Veere.

Omschrijving

Er is een behoefte onder de inwoners aan een update van het bedrijventerreinenprogramma Veere met een heldere doorkijk naar de toekomstbestendigheid. De focus ligt niet alleen op de bedrijventerreinen, maar ook op de versplinterde grote bedrijfskavels in de gemeente. Het project bevat o.a. de

volgende acties:

- Het inventariseren van de bedrijfsfuncties op bestaande en nieuw te ontwikkelen bedrijventerreinen;
- Gemeente breed voor alle werklocaties een ruimtelijke behoefteanalyse uitvoeren;
- Verduurzamingsmogelijkheden toetsen en integreren in het programma (klimaatadaptatie, energietransitie, circulaire afvalstromen);
- Bevorderen van het vestigings- en ondernemingsklimaat;
- Het georganiseerd vermogen op de terreinen vergroten.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Een onderzoeks- en adviesbureau heeft een inventarisatie opgesteld van de huidige bedrijventerreinen in gemeente Veere. Hiervoor zijn diverse stakeholdersbijeenkomsten georganiseerd.

Aan de hand hiervan is er een nieuw beleidsplan opgesteld voor de bedrijventerreinen. Op 20 maart ligt het stuk bij de raad ter besluitvorming. Vanuit dit vertrekpunt zal er een uitvoeringsprogramma worden opgesteld. Hierin worden de actuele uitdagingen meegenomen. Denk aan netcongestie en de stikstofproblematiek.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

3.044 We voeren het uitvoeringsprogramma van de landbouwvisie 'De Agrariër centraal!' uit.

Omschrijving

In het agrarisch middengebied is de landbouw een belangrijke speler. Wij waarderen de landbouw daarbij vanuit een economisch perspectief. De waarde van de landbouw voor de gemeente Veere zit ook in het samen oplossen van maatschappelijke opgaven die op ons afkomen en het beheer van ons landschappelijk kapitaal. In het uitvoeringsprogramma geven we de verdere uitwerking aan op de volgende punten:

- Verbinding, communicatie en relatie
- Ruimere mogelijkheden op/aan het bouwblok
- Ruimere mogelijkheden buiten het bouwblok
- Tijdelijk opslag buiten het bouwblok
- Stoppers in de sector
- Gebiedsontwikkelingen in het agrarisch middengebied

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

De landbouw heeft de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet richting duurzaamheid. Diverse stakeholders werken samen met de Provincie om te onderzoeken of er gebruik gemaakt kan worden van subsidieregelingen en experimenteergronden. Daarnaast wordt bekeken of de VAB-locaties ingezet kunnen worden voor ondernemers buiten de landbouwsector. Zowel de markt als de overheid blijven aandacht vragen voor verdere verduurzaming en de vervolgstappen binnen de landbouwketen. Gezien de grote uitdagingen in het landelijk gebied, vooral in de landbouw, is vanaf het begin duidelijk dat de gemeente niet alleen richting kan geven aan deze ontwikkelingen. Er is bewust gekozen om belanghebbenden in het buitengebied samen te brengen in een klankbordgroep, om kennis te bundelen over de toekomstige landbouwontwikkelingen en gezamenlijk draagvlak te creëren voor een gezamenlijke koers. Het verbinden van deze partijen en hen informeren over de diverse maatregelen en subsidieregelingen is dan ook een belangrijk doel van de landbouwvisie.

Op 12 december 2024 heeft de raad met de vaststelling van de 7e herziening bestemmingsplan buitengebied Veere de agrarische ondernemers weer een steun in de rug gegeven. Deze herziening maakt schuilgelegenheden voor paarden en vee (schaduwdoeken en overkappingen), verharding voor opslag van agrarische producten en waterbassins voor opslag van zoet water mogelijk. Dit waren de wensen vanuit de sector die in de in 2023 vastgestelde Landbouwvisie voor Veere zijn opgenomen en nu ook door ondernemers aangevraagd en geregeld kunnen worden.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
11	Funcziemenging	%	LISA	2023	46,8	50,7	De funcziemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
12	Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw 15-64jr	LISA	2023	251,4	192,2	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

108

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Realisatie 2024	Resultaat 2024
Baten				
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	191	293	190	104
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	43	173	180	-6
3.4 Economische promotie	12.517	12.392	11.926	466
Totaal Baten	12.751	12.859	12.296	563
Lasten				
3.1 Economische ontwikkeling	298	276	261	15
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	106	212	220	-9
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	214	436	449	-13
3.4 Economische promotie	928	993	682	311
Totaal Lasten	1.547	1.917	1.611	305
Gerealiseerd resultaat	11.204	10.942	10.684	258

Financiële analyse

Taakveld	Resultaat	V/N
<u>Economische ontwikkeling</u>		
Dit taakveld heeft een positief resultaat van € 15.100.		
Er zijn geen significante wijzigingen te melden.	15	V
<u>Fysieke bedrijfsinfrastructuur</u>		
Op dit taakveld is een tekort van € 112.200.		
Grondexploitatie niet-bedrijventerreinen		
In de begroting is onterecht een bedrag van € 101.000 op het taakveld van de grondexploitaties voor bedrijventerreinen terecht gekomen. Deze hoorde thuis op het taakveld grondexploitaties woningen in het programma fysieke leefomgeving.	101	N
<u>Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen</u>		
Dit taakveld heeft een negatief resultaat van € 6.500.		
Er zijn geen significante wijzigingen te melden.	6	N
<u>Economische promotie</u>		
Het taakveld economische promotie heeft een overschot van € 154.100.		
Badstatus Domburg	32	V
Het budget Badstatus Domburg heeft een positief saldo van afgerond € 32.000. Dit is het gevolg van personele wijzigingen en de herkeuring die heeft plaats gevonden in 2023. Daardoor zijn er in 2024 minder uitgaven geweest voor de Badstatus.	185	V
Toeristisch impuls		
Het budget Toeristische Impuls (TI) heeft een positief saldo van afgerond € 185.000. Bij de slotwijziging wordt een inschatting gemaakt over de bedragen die we nog uit gaan geven in de maanden september t/m december.		
Het restant saldo is echter afhankelijk van het goedkeuren van aanvragen van TI door de Toeristische sector (de TI vergaderingen). Ook is het saldo afhankelijk van wanneer de B&W adviezen in het college komen en de subsidies daarna worden toegekend.		
Dit is afhankelijk van aanvragen die worden ingediend bij de Toeristische Impuls. Zij mogen dit budget bestemmen/uitgeven zoals in het convenant is vastgelegd.	89	V
Dit betreft een overschot bij de jaarrekening om over te hevelen.		

De wens is om door te schuiven op basis van het convenant.

Regiomarketing

404 N

Het budget regiomarketing heeft een positief budget van afgerond € 89.000. Dit is budget dat is ontstaan toen de VVV werd opgeheven en is bedoeld voor de invulling van regiomarketing. Als gevolg van met name personele wisselingen is dit budget niet volledig besteed.

54 N

In de afgelopen jaren is dit vaker de situatie geweest.

Toeristenbelasting

-Belastingopbrengst toeristenbelasting

De werkelijke belastingopbrengst van € 10,1 mln. is lager dan begroot van € 10,5 mln.

-Oude jaren

Op dit budget is er een negatief saldo van € 54.000. Dit is veroorzaakt doordat er verminderingen zijn opgelegd van onjuiste aanslagen. Het gaat om twee belastingplichtigen.

Eenmalige prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Begroot	Realisatie
Economische koersnota	25.000	0
Onderzoeksbudget programma toerisme	30.000	30.000
Toeristische informatiepunten Oostkapelle en Zoutelande	36.000	36.000
Ondernemersmanager Veere	40.000	40.000
Subsidieproject Toerisme in Balans	35.000	0

Investerings

Er waren geen investeringen in relatie tot dit programma.

4. Onderwijs

Programma inleiding

Onderwijshuisvesting

In de komende jaren realiseren we 6 nieuwe, energiezuinige, frisse scholen: 2 in Westkapelle, 2 in Oostkapelle, 1 in Serooskerke en 1 in Aagtekerke. Bij de bouw van de school in Serooskerke houden we ruimtelijk rekening met uitbreiding voor leerlingen uit Vrouwenpolder; wanneer het schoolbestuur mocht besluiten tot samenvoeging van deze 2 scholen.

Voor de nieuwbouw van de Versluijsschool in Aagtekerke is het schoolbestuur aangesteld als bouwheer.

In de kernen waar we (vanwege denominatie) 2 scholen bouwen, bouwen we de voorzieningen onder één dak. We bouwen deze scholen zo dat onze kinderen ruimte krijgen om zich optimaal te ontwikkelen. Als uitvoeringskader is het "Kwaliteitskader Veerse schoolgebouwen" van toepassing. Hierin is ook het uitgangspunt "groene openbare schoolpleinen" opgenomen. De uitwerking hiervan nemen wij op bij het "ontmoetings- en speelruimtebeleid" van Programma 5 (Sport, Cultuur en Recreatie). We realiseren multifunctionele accommodaties (MFA) of integrale kindcentra (IKC), zodat niet alleen de onderwijsfunctie, maar ook andere maatschappelijke functies daarin worden ondergebracht. De planning voor de realisatie van de MFA's / IKC's vindt u in de paragraaf Maatschappelijke Voorzieningen.

Kwaliteit

Kwalitatief goed onderwijs is belangrijk. We zien de scholen, peuterspeelzalen en kinderopvang graag zo dicht mogelijk bij de woonplaats van onze kinderen. Belangrijk is

dat alle kinderen naar school kunnen. Op basis van de Verordening Leerlingenvervoer 2023 kunnen ouders/verzorgers indien nodig een aanvraag indienen voor vervoer. Ook maken we samen met Middelburg en Vlissingen en het onderwijs afspraken over Passend Onderwijs. Het Regionaal Bureau Leerlingzaken Walcheren voert de wettelijke, gemeentelijk taken uit om ervoor te zorgen dat leerlingen voldoen aan hun leerplicht en dat aandacht is voor thuiszitters en vroegtijdig schoolverlaters. Het onderwijsachterstandenbeleid van gemeente Veere beschrijft de wettelijke taken die de gemeente uitvoert in het aanpakken van onderwijsachterstanden. Zo subsidiëren we de peutergroep bij kinderen die onderwijsachterstanden hebben. Ook subsidiëren we het project de Bibliotheek op School op de basisscholen in gemeente Veere. Daarnaast is een goed aanbod van cursussen voor volwassenen gericht op zelfredzaamheid, werk en het terugdringen van laaggeletterdheid bij volwassenen van groot belang. Hierin werken we in Zeeuws verband aan de uitvoering van Regioplan Laaggeletterdheid 2020-2024.

Wat hebben we bereikt?

D.4.01 We signaleren en monitoren thuiszitters en vroegtijdig schoolverlaters op een effectieve manier en dringen het aantal terug in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en mbo.

Omschrijving

Naast de leerplicht die de leerling heeft, hebben ook gemeenten wettelijke taken vanuit de leerplichtwet. Op die manier heeft de gemeente een rol in het schoolgaan van kinderen en jongeren. Naast wettelijke taken kan ook een regionale aanpak

bijdragen aan het schoolgaan. Voor de Walcherse gemeenten voert het Regionaal Bureau Leerplicht Walcheren de leerplichttaken uit.

In Nederland wordt gezocht naar een effectieve manier om thuiszitters en vroegtijdig schoolverlaters te signaleren en verminderen. Effectief wil zeggen dat deze leerlingen onderwijs (blijven) volgen of daadwerkelijk een diploma halen. RBL Walcheren monitort daarom deze leerlingen, om na te gaan of zij niet terugvallen en om de aanpak te verbeteren.

Stand van zaken

Het Regionaal Bureau Leerplicht (RBL) Walcheren voert de wettelijke taken die gemeenten hebben omtrent de leerplicht. RBL hanteert een aantal methodes om verzuim en thuiszitters aan te pakken.

Sinds enkele jaren bekostigen de Walcherse colleges een aparte functie aan thuiszitters gewijd: de thuiszitterscoach. Desalniettemin is het verzuim in de afgelopen vijf schooljaren fors gestegen. In schooljaar 19/20 waren er onder jongeren 89 verzuimmeldingen ten opzichte van 170 verzuimmeldingen in schooljaar 23/24. Deze stijging is in lijn met de landelijke trend. Oorzaken zijn de stijgende jeugdproblematiek, maar ook het feit dat verzuim consequenter wordt gemeld. RBL stimuleert scholen namelijk om verzuim actief te melden.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

4.027 We laten het Regionaal Bureau Leerlingzaken Walcheren namens de drie Walcherse gemeenten de wettelijke taak vervullen die gemeenten hebben ten opzichte van de leerplichtwet.

Omschrijving

Gemeenten moeten toezien op de naleving van de Leerplichtwet. De leerplichtambtenaren van Regionaal Bureau Leerlingzaken Walcheren doet dit door de volgende taken. Ze informeren leerlingen en ouders, onderzoeken achterliggende problemen en maken een proces-verbaal op indien nodig.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

De uitvoering van de wettelijke taak die gemeenten hebben ten opzichte van de leerplichtwet is ook in 2024 vervuld door het RBL Walcheren. De drie Walcherse gemeenten hebben dit bekostigd.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

4.028 We zetten samen met de gemeenten Vlissingen en Middelburg in op extra capaciteit bij RBL voor de thuiszitterscoach.

Omschrijving

Het is onder andere de taak van RBL om achterliggende problemen te achterhalen bij bijvoorbeeld thuiszitters. Thuiszitters moeten in beeld zijn, ook hun situatie. Hiervoor is een aparte functie bij RBL, namelijk de thuiszitterscoach.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Ook in 2024 hebben de Walcherse gemeenten ingezet op de aanpak van thuiszitters door de extra capaciteit van de thuiszitterscoach te bekostigen.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.4.02 We verminderen onderwijsachterstanden in de peutergroep en het basisonderwijs en realiseren passende voorzieningen.

Omschrijving

Onderwijs- en taalachterstanden in peutergroep en basisonderwijs kunnen ervoor zorgen dat een kind geen gelijke start heeft met leeftijdsgenoten. Door achterstanden tijdig te signaleren, kunnen achterstanden zo vroeg mogelijk ingelopen worden. Zo ervaren leerlingen minder problemen tijdens hun schoolloopbaan en latere beroeps carrière.

Gemeenten hebben een aantal wettelijke taken in de aanpak van onderwijsachterstanden. Zo moeten zij bijvoorbeeld passende voorzieningen hebben zoals voldoende peutergroepen waar kinderen met een achterstand vroegschoolsonderwijs krijgen, volgens een bepaalde methode.

Maar een ander voorbeeld van een passende voorziening is de Bibliotheek op School. Dit is geen wettelijke taak, maar een gemeentelijke voorziening om tot de hogere klassen van het basisonderwijs taalachterstanden in te lopen.

Stand van zaken

De wettelijke taken en voorzieningen die in gemeente Veere worden geboden, zijn beschreven in het Onderwijsachterstandenbeleid (2023-2026) wat wij in 2024 ook volgden.

Op 31-12-2024 waren er in totaal 53 leerlingen met een indicatie voor Voorschoolse Educatie. Hiervan namen 19 peuters deel aan de 4 dagdelen Voorschoolse Educatie op de peutergroep.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

4.029 We hebben een passend aanbod Voorschoolse Educatie volgens de wettelijke eisen en maken hierover afspraken met de kinderopvangaanbieder.

Omschrijving

Met een passend aanbod bedoelen we dat er genoeg peutergroepen zijn (waar voorschoolse educatie wordt geboden) op voldoende locaties en passende tijden, waar elk kind met een achterstand terecht kan. Dit moet volgens een methode en met gekwalificeerde medewerkers.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Wij volgen in 2024 ons Onderwijsachterstandenbeleid (2023-2026) waarin afspraken zijn vastgelegd die wij met Kinderopvang Walcheren (KOW) maken over voorschoolse educatie op peutergroepen. Het aantal peutergroepen is echter door een bedrijfsmatige en kwaliteit gedreven keuze van KOW gedaald van 12 naar 9. De peutergroepen zijn in 9 kernen aanwezig en hebben voldoende spreiding.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

4.030 We subsidiëren het 3e en 4e dagdeel peutergroep (Voorschoolse Educatie) van een kind bij wie achterstanden zijn geconstateerd.

Omschrijving

Om achterstanden voldoende in te lopen, moet een kind 4 dagdelen deelnemen aan de peutergroep. Om dit te stimuleren, subsidieert gemeente Veere de kosten hiervan aan de kinderopvangorganisatie, zodat ouders gratis het 3e en 4e dagdeel kunnen afnemen.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Wij hebben in 2024 subsidie verleend aan Kinderopvang Walcheren zodat het 3e en 4e dagdeel wordt bekostigd voor kinderen met een onderwijsachterstand.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

4.031 We maken afspraken met schoolbesturen en kinderopvangorganisatie(s) over de voortgang van in te lopen achterstanden en de te bereiken resultaten.

Omschrijving

Dit doen we door gesprekken te organiseren en faciliteren tussen de kinderopvanglocaties en basisscholen in dezelfde kern. Ervan uitgaande dat kinderen in dezelfde kern doorstromen van peutergroep naar basisschool. We monitoren de (school)resultaten van de leerlingen om te zien welk effect deelname aan de peutergroep (voorschoolse educatie) heeft.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Wij hebben subsidie verleend aan onderwijsbureau Bazalt Groep om peutergroepen en basisscholen inhoudelijke afspraken te laten maken over een goede doorgaande lijn bij de overgang van peutergroep naar basisschool.

We voerden in 2024 tweemaal overleg door middel van de Lokale Educatieve Agenda (LEA) met schoolbesturen en een kinderopvangbestuur om afspraken te maken op bestuurlijk niveau.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

4.032 We subsidiëren het project de Bibliotheek op School op de basisscholen in gemeente Veere.

Omschrijving

De bibliotheek op school is een erkend project van de landelijke bibliotheken waardoor boekencollecties op de school als een bibliotheek worden aangeboden. Kinderen kunnen boeken lenen. Op de school zelf wordt lezen ook gestimuleerd door een leesconsulent die de school bezoekt.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Wij hebben in 2024 ook subsidie verleend aan de Zeeuwse Bibliotheek voor het aanbieden van De Bibliotheek op School op 9 basisscholen die willen deelnemen van de in totaal 15 basisscholen.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.4.03 Elk schoolgebouw in onze gemeente is toekomstbestendig.

Omschrijving

We bieden basisonderwijs aan in doelmatige en toekomstbestendige schoolgebouwen. Bij nieuwbouw van 2 scholen in een kern bouwen we deze onder één dak en bij voorkeur in combinatie met meerdere voorzieningen.

Als uitvoeringskader geldt het "Kwaliteitskader Veerse schoolgebouwen". Overeenkomstig het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2013-2022 (IHP) bouwen we nieuwe scholen in Oostkapelle, Westkapelle en Serooskerke. Deze maken onderdeel uit van het project Maatschappelijke Voorzieningen. We realiseren multifunctionele accommodaties (MFA) of integrale kindcentra (IKC), zodat niet alleen de onderwijsfunctie, maar ook andere maatschappelijke functies daarin worden ondergebracht. De specifieke planning hiervan vindt u in de paragraaf Maatschappelijke Voorzieningen.

Daarnaast is overeenkomstig het IHP de voorbereiding gestart van de nieuwbouw van de Versluissschool te Aagtekerke. Het schoolbestuur is hier als bouwheer aangesteld. Via de

bouwrealisatie-overeenkomst toetsen wij de uitvoering van het project. Realisatie nieuwbouw is voorzien in 2026.

Stand van zaken

Nieuwe scholen in Oostkapelle, Westkapelle en Serooskerke als onderdeel van het project Maatschappelijke Voorzieningen

De uitvoering hiervan vindt u in de paragraaf Maatschappelijke Voorzieningen.

Versluissschool te Aagtekerke

Aan de hand van de bouwrealisatie overeenkomst en de uitgangspunten uit het Kwaliteitskader Veerse Schoolgebouwen hebben wij ingestemd met het bestek voor de

nieuwbouw van de Versluissschool Aagtekerke. Op grond hiervan hebben wij de gemeenteraad voorgesteld hiervoor de benodigde kredieten beschikbaar te stellen. De gemeenteraad heeft deze op 12 december 2024 beschikbaar gesteld. Het schoolbestuur als bouwheer heeft vervolgens opdracht gegeven de bouw op te starten.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

4.026 Wij bereiden een nieuw Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) voor.

Omschrijving

Het huidige IHP loopt tot 2023. Echter het geeft voor de nieuwbouw van een aantal scholen wel een langere planningshorizon.

Bij het voorbereiden van een nieuw IHP beoordelen wij in overleg met de schoolbesturen hoe we kunnen anticiperen op de nieuwe onderwijswetgeving voor onderwijshuisvesting. De internetconsultatie hierover is in april 2023 gestart. Planning is deze wetgeving in te laten gaan per 1 januari 2025. Of de val van het kabinet hiervoor nog consequenties heeft is nu nog niet te voorzien. Het wetsvoorstel gaat over:

- Een verplichting voor het vaststellen van een Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor gemeenten en een Meerjarig Onderhouds Plan (MJOP) voor schoolbesturen.
- Renovatie wordt een voorziening in de huisvesting waar de gemeente voor verantwoordelijk is.
- Het investeringsverbod in het primair onderwijs wordt opgeheven.
- Een zorgplicht voor het schoolbestuur voor een gezond binnenklimaat.

In overleg met de schoolbesturen nemen wij het opstellen van een Duurzaam Meerjaren Onderhoudsplan (DMOP) hierin mee. Dit geeft dan input voor het op te stellen IHP. Beide onderdelen worden in samenhang met elkaar voorbereid.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Wij hebben in nauw overleg met de schoolbesturen en Kinderopvang Walcheren een concept Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) opgesteld overeenkomstig de in de gemeentebegroting aangegeven uitgangspunten. Hierover is een interactieve raadsinformatiebijeenkomst (RIB) gehouden op 3 december 2024. In het 1e kwartaal 2025 leggen wij dit ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.4.04 Er is een passend aanbod en netwerk van volwasseneducatie voor de (laaggeletterde) volwassen niet-inburgeraar.

Omschrijving

De drie Walcherse gemeenten werken samen in het aanbod van cursussen, taal- en rekenlessen, lessen gericht op digi vaardigheden en vrijwilligers. Dit wordt aangeboden op een ROC of een taalhuis.

Er is extra aandacht voor het bereiken van de laaggeletterde inwoner, om laaggeletterdheid tegen te gaan en zelfredzaamheid van de volwassen burger te verhogen.

Dit aanbod volwasseneducatie is gericht op niet-inburgeraars, omdat voor inburgeraars andere regelingen gelden.

Stand van zaken

In 2024 was er een passend aanbod door de inzet van het Scalda, Taalhuis Walcheren, de Zeeuwse Bibliotheek en Stichting Gilde Walcheren.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

4.033 We subsidiëren (vanuit de Wet Educatie en Beroepsonderwijs) taalaanbieders die (taal)lessen en -cursussen organiseren gericht op werk, zelfredzaamheid of het verbeteren van de geletterdheid.

Omschrijving

Dit doen we in Walchers verband. De subsidies worden in de drie Walcherse gemeenten ingezet voor organisaties die taal- en rekenlessen, taalcursussen of taalvrijwilligers aanbieden.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

We hebben subsidie verleend aan Taalhuis Walcheren, Scalda en Stichting Gilde Walcheren voor het aanbod aan taallessen en cursussen gericht op werk, zelfredzaamheid en basisvaardigheden.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

4.034 We maken afspraken met taalaanbieders, zorgverleners en hulporganisaties in het netwerk van de laaggeletterde over het herkennen en doorverwijzen van de laaggeletterde naar passend aanbod.

Omschrijving

Soms weet iemand niet of hij of zij laaggeletterd is en signaleert iemand in zijn of haar netwerk dit. Soms is er ook een drempel bij de laaggeletterde om er iets aan te doen. Dan kan het helpen om deze mensen meteen naar een passende cursus of taalles te verwijzen. Hiervoor is het belangrijk dat de hulpverlener de laaggeletterdheid kan herkennen.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Vooraf met onze subsidieontvangers Taalhuis Walcheren en Zeeuwse Bibliotheek hebben we afspraken gemaakt over het herkennen en doorverwijzen van laaggeletterden. Met hulporganisaties en zorgverleners hebben we geen afspraken gemaakt over herkennen en doorverwijzen. Wel betreft Taalhuis Walcheren zelf deze hulporganisatie en zorgverleners als belangrijke doorverwijzers van laaggeletterden naar Taalhuis Walcheren.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
13	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	Ingrado	2021	0,0	1,5	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.
14	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	Ingrado	2023	12,0	16,0	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.
15	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	2023	1,5	2,3	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Realisatie 2024	Resultaat 2024
Baten				
4.1 Openbaar basisonderwijs	52	64	62	2
4.2 Onderwijshuisvesting	61	198	68	130
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	617	1.163	906	257
Totaal Baten	730	1.424	1.036	388
Lasten				
4.1 Openbaar basisonderwijs	562	386	378	7
4.2 Onderwijshuisvesting	718	1.464	1.301	164
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.632	2.176	1.958	219
Totaal Lasten	2.913	4.027	3.637	390
Gerealiseerd resultaat	-2.183	-2.603	-2.601	-1

Financiële analyse

Taakveld	Resultaat	V/N
<u>Openbaar onderwijs</u> Dit taakveld heeft een positief resultaat van € 5.800. Er zijn geen significante wijzigingen te melden.	7	V
<u>Onderwijshuisvesting</u> Het taakveld heeft een positief resultaat van € 33.900. Dit komt hoofdzakelijk door vertraging in het verbeteren van het binnenklimaat van schoolgebouwen. We stellen (in het raadsvoorstel) voor om het bedrag hiervoor door te schuiven naar 2025.	34	V
<u>Onderwijsbeleid en leerlingenzaken</u> Er is op het taakveld een tekort van € 38.400. Het tekort komt enerzijds doordat de kosten van leerlingenvervoer hoger uitvallen. Er is meer gebruik gemaakt van taxivervoer in plaats van goedkopere voorzieningen zoals kilometervergoeding en openbaar vervoer. Anderzijds zijn de kosten voor de Peuterspeelzaal en kinderopvang Koudekerke hoger uitgevallen. Daar moest extra (klein) onderhoud worden uitgevoerd. Verder is huuropbrengst afgenomen, wat nog niet was opgenomen in de begroting.	38	N

Eenmalige prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Begroot	Realisatie
Budget schoolbegeleiding	75.000	73.962

Investerings

Omschrijving

Excel-tabel

Omschrijving investering	Investerings bedrag	Realisatie
Nieuwbouw Versluijsschool	4.191.530	300.000

5. Sport, cultuur en recreatie

Programma inleiding

Leefbaarheid

We ondersteunen de sociaal-maatschappelijke functies zoals verenigingen, Welzijn Veere, dorpshuizen, sportcomplexen in de kernen. We willen het mogelijk maken dat iedere inwoner mee kan doen aan ontmoeting, cultuur, sport- en bewegingsactiviteiten. Een deel van deze functies ondersteunen we financieel met subsidies. De subsidiecriteria hiervoor zijn opgenomen in de subsidiewijzer.

Sport en bewegen

Onze inwoners kunnen met plezier sporten en bewegen. Dit in verenigingsverband of individueel. Een toename van individuele sporten heeft zijn weerslag op bestaande sportverenigingen en de sportvoorzieningen. Over de goede aansluiting van vraag en aanbod blijven we met de verenigingen in gesprek en brengen we de behoefte in beeld. Sport- en beweegactiviteiten zijn ook belangrijk voor de gezondheid van onze inwoners en voor de sociale samenhang in de Veerse kernen. In het programma Sociaal Domein ondersteunen we inwoners vroegtijdig om (zware) professionele zorg te voorkomen of uit te stellen. De sport en cultuuractiviteiten uit dit programma zien we ook als preventieve voorzieningen die bijdragen aan de doelstelling uit het programma Sociaal Domein.

Sportaccommodaties

Het is belangrijk dat er sport- en beweegvoorzieningen blijven voor onze inwoners. Vanwege veranderende interesses en behoefte is het belangrijk goed te kijken naar ons sportaanbod en sportaccommodaties. Duurzaamheid en goed bespeelbare sportvelden zijn thema's die nu spelen. In overleg met de verenigingen bekijken we of bestaande voorzieningen op basis van huidige afspraken gehandhaafd kunnen blijven. Betaalbaarheid voor zowel inwoners als de lokale overheid (gezonde exploitatie) is en blijft van belang.

Vanuit het project Maatschappelijke voorzieningen zorgen we voor een nieuwe gym- en sportvoorzieningen in Aagtekerke, Westkapelle en Serooskerke. Verdere informatie kunt u vinden in paragraaf Maatschappelijke Voorzieningen.

Speelruimte

Voor de (motorische) ontwikkeling van kinderen is het belangrijk dat ze buiten kunnen spelen. In de kernen is een groot aanbod aan speelvoorzieningen. Hieronder vallen de speelplaatsen en de speeltuinen (in beheer van de speeltuinverenigingen). Deze voorzieningen zijn ook een ontmoetingsplaats voor jonge gezinnen. Kinderen spelen ook vaak op andere plaatsen in de openbare ruimte zoals op het strand of in de bossen. Bij nieuwe aanleg van speelruimte houden we rekening met de veranderende behoeften van onze jeugdige inwoners. Hierin volgen we de kaders uit het Speelruimtebeleid 2023-2032.

Culturele activiteiten en voorzieningen

We vinden kunst, muziek, dans, toneel, tradities, verhalen en cultureel erfgoed belangrijk voor onze inwoners en toeristen. Voor de exploitatie van onze culturele voorzieningen en musea is het belangrijk dat zij kunnen rekenen op een stabiele financiële basis. We werken samen met scholen, lokale verenigingen en de toeristische sector aan toegankelijk en laagdrempelig cultuuraanbod.

Groene Ruimte

De groene ruimte wordt van steeds groter belang. Groene ruimte is van grote waarde om de uitdagingen van deze tijd: hitte en droogte, wateroverlast en biodiversiteit het

hoofd te bieden. Door te investeren in een robuuste groene ruimte kunnen we de nadelige effecten op onze leefomgeving verminderen. Daarnaast draagt groen bij aan de leefbaarheid in de kern.

Hiervoor is in 2023 door uw raad het nieuwe beleids- en beheerplan groen vastgesteld. In 2024 gaan we aan de slag om dit beleid uit te voeren. De focus ligt op anders beheren zodat planten en dieren meer kansen krijgen. Maar ook op het meer bewust maken van inwoners van het belang van groen. We gaan de inwoners ook meer betrekken bij de veranderingen in het beheer van het groen.

Wat hebben we bereikt?

D.5.01 Sportaccommodaties passen bij de behoefte van onze inwoners en zijn toekomstbestendig.

Omschrijving

Binnen de gemeente zijn er binnen- en buitensportvoorzieningen. De gemeente beheert en onderhoudt verschillende binnensportvoorzieningen (gymzalen, sportzaal, sporthallen). Onder de buitensportvoorzieningen vallen de voetbal-, tennis en korfbalaccommodaties. Met deze verenigingen zijn afspraken over het beheer en onderhoud van het complex. Het onderhoud en renovaties van de buitensportaccommodaties zijn geprivatiseerd.

We stimuleren (meer) samenwerking tussen sportverenigingen onderling en we volgen de behoefte van de sportverenigingen. Dit kan leiden tot aanpassingen van de sportaccommodaties.

De komende jaren realiseren we in samenwerking met de verenigingen een aantal nieuwe sportvoorzieningen zoals een gymzaal in Serooskerke, Aagtekerke en Westkapelle en kunstgrasvelden in Serooskerke en Oostkapelle. Daarnaast brengen we in beeld welke toekomstige investeringen er nodig zijn om sportaccommodaties toekomstbestendig en duurzaam te maken. We kijken daarbij nadrukkelijk naar de behoefte op de korte en middellange termijn. De uitvoering vindt plaats binnen het project Maatschappelijke Voorzieningen (zie paragraaf Maatschappelijke Voorzieningen).

Stand van zaken

- We hebben de buitensportverenigingen een onderhoudsbijdrage verleent voor hun gebouwen op basis van het meerjaren onderhoudsplan.
- We hebben diverse gesprekken gevoerd met sportverenigingen om over toekomstplannen te hebben, kijkend naar de behoefte van onze inwoners.
- Bij voetbalvereniging Serooskerke is er een kunstgrasveld met verlichting gerealiseerd. Voor SVOD'22 hebben we de gemeenteraad voorgesteld om een kunstgrasveld te realiseren in verband met de plaatsing van het IKC Oostkapelle op een deel van veld 2 van de voetbal.
- Het maken van een toekomstvisie staat gepland voor 1e en 2e kwartaal 2025.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

5.067 We volgen de toekomstige ontwikkelingen voor de sportverenigingen in Veere en brengen waar nodig deze in kaart.

Omschrijving

Huidige ontwikkelingen op het gebied van sport en bewegen leidt tot veranderingen. We brengen in kaart welke behoeften er zijn. In samenwerking met SportZeeland en lokale partijen (buurtsportcoach, Stichting Welzijn Veere) ondersteunen we sportverenigingen. Samenwerkingen juichen we toe en waar dit kan ondersteunen we hier in.

We zijn met (buiten)sportverenigingen in gesprek over de maatschappelijke veranderingen. In 2024 hebben we een beeld welke investeringen er nodig zijn om buitensportaccommodaties en verenigingen toekomstbestendig en duurzaam te maken.

We maken in 2024 een toekomstbestendig plan voor de buitensporten/accommodaties. Daarbij werken we scenario's per tak van sport uit. Deze visie wordt een onderdeel van de omgevingsvisie.

Daarnaast updaten we de erfpachtovereenkomsten en meerjarenonderhoudsplannen van de voetbalverenigingen.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Er is nog geen toekomstbestendig plan opgemaakt. Hiervoor nemen we voldoende tijd om samen met de sportverenigingen naar te kijken.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

5.081 We maken beleid voor huisvesting van de buitensportaccommodatie.

Omschrijving

We stellen beleid op, aan de hand van de analyse uit 2023, over wat er nodig is per Veerse voetbalvereniging accommodatie om toekomstbestendig te zijn/worden. We brengen de behoefte in beeld die nodig is om de voetbalverenigingen goed te organiseren waardoor er kwalitatief goed en continue gesport kan

worden. Duurzaamheid (milieu), de speelvelden en de geprivatiseerde gebouwen zijn thema's die we hierin mee nemen.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

We hebben meerdere gesprekken gevoerd met de sportverenigingen over hun toekomst en wensen. Deze punten nemen we mee in een toekomstbestendig en duurzaam huisvesting plan. We weten dat er op korte termijn geen urgente zaken zijn, daarom nemen we de tijd in 2025 om tot een gezamenlijke visie en uitvoeringsplan te komen.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.5.02 Heel gemeente Veere kan bewegen.

Omschrijving

We gunnen iedere inwoner een leven lang plezier met sporten en bewegen. Daarvoor is een functionele, goede en duurzame sportinfrastructuur met toekomstbestendige aanbieders van sport en bewegen nodig. Overal in de gemeente Veere kan er met plezier, veilig en zorgeloos worden gesport. Zowel in verenigingsverband als individueel. Kinderen voldoen aan de beweegrichtlijnen en de motorische vaardigheid neemt toe.

In samenwerking met de klankbordgroep sport maken we jaarlijks een uitvoeringsprogramma sport. De sportprojecten en -activiteiten die we subsidiëren dragen bij aan de speerpunten uit het Zeeuws Sportakkoord (2023-2026) en aan de nota Gezondheidsbeleid (zie ook programma Volksgezondheid).

Stand van zaken

In 2024 is er een uitvoeringsprogramma sport opgesteld. De sportprojecten en -activiteiten hebben subsidie ontvangen.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

5.054 We maken een uitvoeringsprogramma sport.

Omschrijving

We kijken terug op de resultaten van het afgelopen jaar en maken samen met de klankbordgroep sport het uitvoeringsprogramma. Hierin staan de sportactiviteiten en -projecten waaraan we een (financiële) bijdrage leveren. Dit is gebaseerd op Het Zeeuws Sportakkoord 2023-2026 en het herijkte lokale Veers sportakkoord.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Het uitvoeringsplan Sport 2024 is opgesteld en uitgevoerd.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

5.055 We ondersteunen de individuele sporter.

Omschrijving

Je hoeft niet perse lid te zijn van een sportvereniging om te sporten. Door ondersteuning te bieden aan de individuele sporter en te zorgen dat voorzieningen aanwezig zijn, stimuleren, activeren en faciliteren we de inwoners en toeristen om te sporten.

Het concept Vitale kernen helpt bij het ontdekken van de behoefte van onze inwoners. We zetten in op de kernen Westkapelle, Meliskerke en Serooskerke. Langs de kust, door de bossen en rond de kernen wordt veel individueel gesport. We brengen diverse routes in kaart en onderzoeken welke individuele sporten ondersteuning kunnen gebruiken. Aan de hand van deze behoefte bepalen we wat de vervolgstappen zijn.

We brengen beweegroutes aan en ondersteunen de mountainbikevereniging De Zeeuwse Kust in het onderhoud en aanleg van haar routes.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Beweegroutes zijn onderhouden en we hebben subsidie verleend aan meerdere sportactiviteiten verspreid over de Veerse kernen.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.5.03 We hebben passende culturele activiteiten en voorzieningen die bijdragen aan bewustwording en educatie voor inwoners en toeristen.

Omschrijving

We zorgen voor culturele activiteiten en voorzieningen die passen bij de identiteit van de kernen en bij de gemeente Veere als geheel. Ze zijn ook bedoeld voor onze toeristen en versterken zo ook het toeristisch product.

Stand van zaken

Cultuurpunt Walcheren heeft zoals eerdere jaren een subsidie ontvangen voor het verzorgen van aanbod van cultuureducatie op scholen. Bijvoorbeeld voor museumbezoeken, muzieklessen en themaprojecten.

Daarnaast subsidieerden we veel cultuuractiviteiten en -evenementen (gedeeltelijk) waarvoor initiatiefnemers subsidie kunnen aanvragen. Dit vergroot het aanbod en de leefbaarheid.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

5.040 We nemen deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Muziekschool Zeeland.

Omschrijving

We nemen deel aan Gemeenschappelijke Regeling Muziekschool Zeeland, zodat onze inwoners een muzikale opleiding kunnen volgen of deel kunnen nemen aan muziekactiviteiten. We stellen geld beschikbaar en besluiten inhoudelijk over de plannen van de muziekschool. We streven naar muziekonderwijs dichtbij huis en stimuleren samenwerking met lokale (muziek)verenigingen en scholen.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Ook in 2024 waren wij deelnemer aan de Gemeenschappelijke Regeling Zeeuwse Muziekschool. Muziekschool Zeeland.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

5.097 We maken een nieuw cultuurbeleid voor 2024 en verder op basis van de evaluatie van de culturele agenda (2020-2023).

Omschrijving

De culturele agenda liep in 2023 af. De klankbord groep evalueerde de gerealiseerde activiteiten. We gebruiken de uitkomsten om een passend cultuurbeleid te maken. Het cultuurbeleid vergroot bewustwording van wat cultuur is, stimuleert om te creëren en mee te doen, zet verhalen en tradities voort, en brengt kunst en cultuur dichtbij mensen.

Onderdeel hiervan is een kwaliteitsverbetering binnen culturele instellingen en Veerse musea. Er is hiervoor jaarlijks €100.000 beschikbaar voor de komende 4 jaren (2024-2027). We onderzoeken hoe deze middelen in te zetten.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Op 30 mei 2024 heeft u het nieuwe cultuurbeleid 'Cultuur Dichtbij' 2024-2027 vastgesteld.

Wij hebben even later de Nadere regels voor cultuursubsidies vastgesteld voor 2024-2027. Ook hebben we een regeling vastgesteld om de kwaliteitsverbetering binnen de culturele instellingen en Veerse musea vorm te geven. Dit is de Nadere subsidieregeling kwaliteitsverbetering culturele instellingen gemeente Veere 2024-2027.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.5.04 Het cultureel erfgoed van Veere blijft voor de toekomst behouden.

Omschrijving

Onder cultureel erfgoed verstaan we materieel erfgoed, zoals monumenten/objecten, kunstcollectie, archeologie, archieven. We willen het onderhoud van het materieel erfgoed op een verantwoorde wijze borgen zodat dit voor langere periode beschikbaar blijft voor inwoners en toeristen. Daarnaast bestaat ons cultureel erfgoed ook uit immaterieel erfgoed zoals DNA, tradities en gebruiken. Daar waar mogelijk ondersteunen we dit financieel met het verstrekken van subsidies.

Stand van zaken

Het gaat goed met het behoud van cultureel erfgoed. Dat blijkt uit de acties die we in 2024 hebben ondernomen bij deze doelstelling. Maar ook uit andere concrete resultaten. Zo heeft gebouwenbeheer in 2024 een duurzaam maatschappelijk vastgoed (DUMAVA) subsidie aangevraagd voor het stadhuis in Veere en gekregen om duurzaamheidsmaatregelen te nemen. Dit moet binnen 3 jaar worden uitgevoerd. Verder is er bijvoorbeeld in 2022 een initiatief genomen door museum Veere om in overleg met de gemeente een betere toegankelijkheid voor mindervaliden te ontwerpen. In 2024 is er een ontwerprijstvraag voor uitgezet waaruit een architectenbureau is gekozen. In 2025 zouden deze plannen verder uitgewerkt moeten worden en mogelijk gecombineerd met de verduurzamingsplannen.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

5.041 We nemen deel aan de gemeenschappelijke regeling het Zeeuws Archief.

Omschrijving

Het Zeeuws Archief zorgt voor het behoud en het ontsluiten van het geschreven cultureel erfgoed en het conserveren van de gemeentelijke kunstcollectie. Het Zeeuws Archief is ook verantwoordelijk voor ons E-depot (digitale archief).

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

We hebben deelgenomen aan het dagelijks en algemeen bestuur van het Zeeuws Archief. We hebben de jaarrekening 2023, begroting 2025 en 1e wijziging begroting 2024 voorgelegd aan de gemeenteraad.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

5.090 We zorgen voor een duurzaam herstel en onderhoud van ons Rijksmonument Park Welgelegen in Serooskerke.

Omschrijving

Bij de verkoop van het koetshuis is er €50.000 afgezonderd voor de noodzakelijke aanpassing van het park om de monumentale status te kunnen blijven accentueren. Daarvoor is in 2022 nog een SIM-subsidie gehonoreerd om de komende 6 jaar onderhoud aan het park uit te voeren. In 2023 is een herstelplan opgesteld om in fasen de belangrijkste waarden van park Welgelegen te herstellen. De werkzaamheden zullen in overleg met de eigenaren van het park worden afgestemd en de komende jaren worden uitgevoerd.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

De werkzaamheden worden in overleg met de eigenaren de komende jaren uitgevoerd. Het herstelplan streeft ernaar het park in oude luister te herstellen, met aandacht voor zowel historische elementen als ecologische waarden. De bouwvergunningen zijn inmiddels aangevraagd en het onderhoud en herstel is door de afdeling groen opgepakt.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

5.091 We overwegen de bestaande lijst van Cultuurhistorisch waardevolle panden 2017 en de uitbreiding met panden uit de wederopbouwperiode tot 1965 aan te wijzen als gemeentelijke monumenten.

Omschrijving

In 2017 is een lijst van waardevolle panden uit de periode tot 1945 vastgesteld. De wederopbouwperiode is een belangrijke periode in de geschiedenis. Door de waardevolle panden uit deze periode tot 1965 toe te voegen aan de lijst worden ze voor aantasting en sloop beschermd. Voor het beschrijven en waarderen van deze panden is een budget beschikbaar van €11.270.

Om ons Cultureel Erfgoed duurzaam te behouden steunt de gemeente Veere de eigenaren met een onderhoudssubsidie. We voegen de panden uit de wederopbouwtijd toe aan de lijst Cultuurhistorisch waardevolle panden. Om extra aanvragen van deze groep te kunnen honoreren verhogen we het subsidiebudget structureel tot €25.000.

Met de inwerkingtreding van de omgevingswet op 1 januari 2024 moet de gemeente eenduidige begrippen toe gaan passen. Daarom gaan we onderzoeken of de cultuurhistorisch waardevolle panden aangewezen kunnen worden als gemeentelijke monumenten. Het herijken van de lijst kan daarmee gepaard gaan.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In 2024 zijn we begonnen met het opstellen van de regeling voor gemeentelijke monumenten. In 2025 zullen we de raad een voorstel doen voor de invoering van de erfgoedverordening voor Veere om zodoende gemeentelijke monumenten aan te kunnen wijzen.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

5.092 We zorgen voor een duurzaam behoud van de Veerse kunstcollectie en kunst en monumenten in de openbare ruimte.

Omschrijving

We actualiseren het onderhoudsplan van onze kunst en monumenten in de openbare ruimte en zorgen daarmee dat ons cultureel erfgoed in de openbare ruimte voor de langere termijn behouden blijft voor onze inwoners en toeristen.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

We hebben op 17 september 2024 het nieuwe onderhoudsplan voor het onderhoud van kunst en monumenten in de openbare ruimte vastgesteld.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

5.093 We zorgen voor toekomstbestendige culturele instellingen (musea, Grote Kerk).

Omschrijving

We streven er naar om de toeristische verbinding met de Veerse musea en cultureel erfgoed te versterken. Dit doen we onder andere door het gastheerschap en inspiratiepunt voor onze toeristen (voorheen VVV) bij één of meerdere culturele instellingen onder te brengen. Zo maken we onze cultuurhistorie beter beleefbaar. We continueren de exploitatiesubsidie voor de Veerse musea en de Grote Kerk Veere. We vragen de culturele instellingen naar een meerjarenplan en -begroting. De subsidie bijdragen nemen we structureel op in de Veerse meerjarenbegroting.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

We hebben aan Museum Domburg, Museum Veere, Terra Maris en Grote Kerk de jaarlijkse subsidie verleend. Voor het zijn van een toeristisch informatiepunt hebben we aan Museum Domburg en Museum Veere nog extra subsidie verleend.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.5.05 Aantrekkelijke speelruimtes in alle kernen die passen bij de behoefte en gebruikt worden door onze jeugdige inwoners.

Omschrijving

In onze gemeente is er een groot aanbod aan speelruimte. Hieronder vallen de speelplaatsen en de speeltuinen (in beheer van de speeltuinverenigingen). Ook spelen kinderen vaak op andere plaatsen in de openbare ruimte zoals op het strand of in de bossen. Bij de nieuwe aanleg van speelruimtes houden we rekening met de veranderende behoeften van jeugdige inwoners. We onderhouden onze speelruimtes zodat kinderen veilig kunnen spelen. Met vier speeltuinverenigingen zijn overeenkomsten afgesloten voor het onderhoud en beheer van deze speeltuinen.

Stand van zaken

We hebben een centrale speeltuin als ontmoetingsplek gerealiseerd in Koudekerke en Serooskerke.

We hebben de speeltuinverenigingen een subsidie verleend ten behoeve van hun onderhoud en vervanging van de speeltoestellen/ruimte.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

5.085 We voeren het nieuwe Speelruimtebeleid 2023-2032 uit aan de hand van een meerjarig uitvoeringsplan per kern.

Omschrijving

In 2022 heeft de gemeenteraad het nieuwe Speelruimtebeleid 2023-2032 vastgesteld. Er wordt natuurlijk, avontuurlijk en uitdagend spelen toegevoegd. Niet elk toestel dat vanwege onveiligheid wordt verwijderd wordt automatisch vervangen. We volgen hierin het nieuwe beleid. De uitvoering van het beleid ligt bij Openbare Ruimte.

Samen met de dorps- en stadsraden, gebruikers en onafhankelijke en/of specialistische bedrijven creëren we per kern een plan om de speelruimte in te richten. De kaders die hierin gesteld worden zijn vastgelegd in het Speelruimtebeleid 2023-2032.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

We hebben speeltoestellen, die zijn afgekeurd, vervangen en daar waar dit kon, hebben we speeltuinen in overleg met de dorpsraad geclusterd en vergroend.

We hebben een centrale speeltuin als ontmoetingsplek gerealiseerd in Koudekerke en Serooskerke.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

5.086 In overleg met schoolbesturen werken wij het uitgangspunt "groene openbare schoolpleinen" uit.

Omschrijving

We gaan in gesprek met de Veerse basisscholen om de schoolpleinen te vergroenen en om ze ook na schooltijd openbaar toegankelijk te houden. Dit vanuit de kaders van het Speelruimtebeleid en het Kwaliteitskader Veerse Schoolgebouwen.

Aan de hand van bestaand beleid en de gesprekken met scholen en leerlingen stellen we uitgangspunten op die moeten dienen als kader om schoolpleinen groen en openbaar toegankelijk te maken. We onderzoeken of we de richtlijnen van de Groene Revolutie Zeeuwse Schoolpleinen 2020 kunnen toevoegen aan het nieuw te stellen kader. Ook bekijken we of het nodig is om, per kern, een eventuele eenmalige bijdrage beschikbaar te stellen.

We kijken daarbij specifiek naar geplande nieuwbouw van scholen in Oostkapelle, Westkapelle, Aagtekerke en Serooskerke. Over het onderhoud maken we afspraken met de schoolbesturen.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

We hebben de subsidieregeling groenblauwe schoolpleinen vastgesteld en opengesteld voor aanvragen.

We hebben Bergpadschool te Grijpskerke een bijdrage verleend van € 50.000 uit de regeling groenblauwe schoolpleinen.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.5.06 We versterken de biodiversiteit en de klimaatbestendigheid van het openbaar groen.

Omschrijving

Het groen in onze gemeente maken we klimaatbestendig en we vergroten de biodiversiteit.

Stand van zaken

Dit proces loopt. We planten inheems en streekeigen materiaal aan. Dit zorgt voor een impuls aan de (lokale) biodiversiteit. Dit proces zetten we voort in alle herinrichtingen, groot onderhoud en nieuwe projecten. We maken ons hard voor een aanvaardbare hoeveelheid groen in de ontwikkelingen, dit gaat vaak gepaard met frictie: de ruimte is in de meeste gevallen beperkt. Ook zorgen we voor soortgerichte beplanting: vruchtdragende planten voor onder andere vogels en bloeiende beplanting voor bestuivers en andere insecten.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

5.094 We gaan op een aantal plaatsen minder vaak maaien zodat wilde kruiden en bloemen meer kansen krijgen (extensief maaibeheer).

Omschrijving

We vormen minimaal 5% van het huidig areaal gazon om naar extensief beheer ten behoeve van de biodiversiteit.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Verleden jaar hebben we ca. 40.000 m² van de totaal 500.000 m² omgevormd naar bloemrijk gras of extensief beheerd gras. Dit komt neer op ca. 8% van ons areaal gazon. Deze transitie zetten wij voort om het aandeel extensief beheerd gazon elk jaar te vergroten.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

5.095 We realiseren minimaal 3 nieuwe vlinder-idylles.

Omschrijving

We bepalen 3 locaties die geschikt zijn voor een vlinder-idylle en richten die in, dat doen we in samenwerking met de vlinderstichting dorps- en stadsraden en inwoners.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Dit is nog niet afgerond en het proces loopt. De inventarisatie naar geschikte locaties voor vlinderidylles loopt vertraging op wegens missende capaciteit op het cluster Groen wegens ziekte.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

5.096 We beheren het Bastion in Veere met schapen.

Omschrijving

We zetten drie keer per jaar een professionele schaapskudde in ten behoeve van een meer ecologisch beheer.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

We zetten op diverse plekken op de stadswallen in Veere schapen in om het gras op ecologische wijze te beheren. Dit verloopt voorspoedig. De schapen 'maaien' het gras kort en creëert plek voor diverse soorten beplanting, niet enkel grassoorten.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.5.07 De Veeerse kust blijft gastvriendelijk, schoon, veilig en natuurlijk.

Omschrijving

De kust heeft een grote aantrekkingskracht op zowel gasten als inwoners en hiermee is het een belangrijke economische pijler voor Veere. We hebben daarom de taak om zorgvuldig om te gaan met onze kust. De gemeente Veere gaat in 2023 aan de slag met het omgevingsprogramma strand. Samen met alle stakeholders kijken we naar de toekomst van onze stranden. In 2024 Q2 moet het nieuwe beleid worden vastgesteld.

Stand van zaken

Het Omgevingsprogramma strand ligt momenteel klaar voor behandeling in de commissie. Vaststelling vindt plaats in de raad van maart. Afgelopen anderhalf jaar is een intensief traject doorlopen met verschillende stakeholders. Dit heeft geleid tot een concept Omgevingsprogramma strand welke nu in het proces zit voor

vaststelling. Gedurende het traject is besloten om vanwege het belang en de gevoeligheid van het onderwerp besluitvorming op te schuiven naar het 1e kwartaal.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

5.017 We werken samen met het waterschap Scheldestromen en de gemeente Vlissingen aan het beheer van de duingebieden en aangrenzende kuststrook.

Omschrijving

Samen met de betrokken partijen zijn we verantwoordelijk voor het onderhoud en behoud van de duingebieden en de kuststrook. Hierover worden duidelijke afspraken gemaakt met de afdeling Openbare Ruimte en partijen als het Waterschap, Stichting Strandexploitatie Veere en het Zeeuws Landschap.

In de huidige planning zijn voor 2024 de volgende locaties deze werkzaamheden opgenomen:

Noordduine Domburg – Nieuw trap
Joossesweg Dishoek – Fietsenstalling uitbreiden
Badpost Domburg – Trap aanpassen
Trap de Driichten (landzijde) – Onderdelen vervangen
Fietsenstalling Vossenhol – Opwaarderen

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Voor alle werkzaamheden is in 2024 de voorbereiding gestart. Badpost Domburg is in 2024 afgerond en in gebruik genomen.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

5.066 We maken de Veerse badstranden toegankelijk voor alle doelgroepen.

Omschrijving

Toegankelijkheid is één van de thema's die terug komt in het omgevingsprogramma strand, waar ook de uitvoeringsagenda wordt bepaald. Hieronder ligt het rapport van Offroad Solutions waarin de toegankelijkheid van onze stranden in kaart is gebracht en aanbevelingen worden gedaan.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Het omgevingsprogramma strand is inmiddels in concept opgesteld en staat voor maart gepland in de raad voor vaststelling. Eén van de vijf thema's is toegankelijkheid waarbij als een van de uitgangspunten geldt dat we inzetten op minimaal twee zo toegankelijk mogelijke strandopgangen. Vooruitlopend op het beleid starten we met een StepHear project in Zoutelande voor personen met een visuele beperking en realiseren we in samenwerking met de SSV snelle resultaten waar mogelijk.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

5.076 We zetten ons in voor paardenpoepvrije stranden en overgangen.

Omschrijving

Paardenpoep is een frustratie bij strandbezoekers. Samen met de betrokken stakeholders zoeken we naar praktische oplossingen om hier een oplossing voor te vinden. Dit zal ook onderdeel zijn van het op te stellen omgevingsprogramma strand.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

We zijn in samenwerking met Stichting Landschapsbeheer Zeeland (SLZ) in overleg met stakeholders gegaan om overlast te verminderen. Er zijn enkele maatregelen getroffen die minder succesvol bleken dan gehoopt. Via het omgevingsprogramma strand en de samenwerking met SLZ gaan we het komende jaar verder om de overlast zoveel mogelijk te beperken.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

5.088 We sturen aan op recreatieve suppleties op Veerse stranden.

Omschrijving

Het huidige zandsuppletieprogramma van Rijkswaterstaat voldoet niet aan onze normen voor recreatieve stranden. Door de inzet van het recreatief zandfonds kijken we in samenwerking met de andere kustgemeenten en de provincie Zeeland naar mogelijkheden voor extra recreatief zand. Voor 2024 wordt ingezet om de suppletie in Domburg naar voren te halen ten opzichte van het huidige suppletieprogramma. Dit zal uiterlijk voor het seizoen 2025 moeten hebben plaatsgevonden. Daarnaast kan indien nodig een deel van budget worden ingezet voor het extra opschuiven van zand waar nodig.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

De pilot waarbij de suppletie van Domburg naar voren gehaald is in de planning, wordt nu uitgevoerd. Dit is op tijd voor het toeristisch seizoen 2025. Het geld is gedekt uit het Recreatief Zandfonds. Na deze pilot zal er een evaluatie plaats vinden met RWS en de andere Zeeuwse gemeenten die deelnemen aan het Recreatief Zandfonds. Vanuit het Recreatief Zandfonds bereiden we stappen voor om nog meer recreatieve suppleties mogelijk te maken. Dit doen we door een lobby te starten, deel te nemen aan onderzoeken, het maken van een wensprogrammering en alternatieve manieren van zand suppleren onderzoeken.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

5.089 We houden de kwaliteit van de Veerse stranden op peil.

Omschrijving

De kwaliteit borgen we door het predicaat de Blauwe vlag. Jaarlijks maken we in samenwerking met Stichting Strandexploitatie Veere ons hard om dit predicaat te behouden. Dit doen we door te laten zien dat onze stranden veilig, schoon en toegankelijk zijn.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In 2024 hebben al onze badstranden de Blauwe Vlag weer mogen ontvangen. Hiermee hebben we samen met de SSV aangetoond dat onze stranden veilig, schoon en toegankelijk zijn.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.5.08 We versterken draagvlak voor de maatregelen uit het beleidsplan Groen.

Omschrijving

De Veerse inwoner meenemen in het belang van groene maatregelen en hiermee draagvlak te creëren.

Stand van zaken

We nemen de inwoner mee in onze visie en in ons vastgestelde beleid. In begin 2024 is er een presentatie gegeven tijdens een openbare dorpsraad vergadering in Biggekerke. Hierbij is het groenbeleid toegelicht en kon men vragen stellen. Dit is ervaren als een nuttige avond waarbij draagvlak onder de Biggekerkse inwoner is gecreëerd. Verder zorgen we voor publicaties op sociale media, de website en de nieuwsbrief zodra we maatregelen uitvoeren waarbij veel inwoners betrokken zijn. We geven uitleg over de aanleiding en wat de impact is op de omgeving. Ook nemen we hierbij de dorpsraden mee om draagvlak en begrip te vergroten. Dit proces zetten we voort.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

5.098 Inwoners stimuleren om geveltuinen te vergroenen.

Omschrijving

Het bieden van mogelijkheden voor Veerse inwoners om de drempel om te vergroenen lager te maken. Zo nodig passen we hiervoor onze regels aan. We voorzien in informatie over het aanleggen van geveltuintjes en welke plantsoorten hier geschikt zijn. We leveren plantmateriaal en hebben een begeleidende rol in de aanplant en voeren stenen af.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

We voorzien in middelen om verharde oppervlaktes om te vormen naar geveltuintjes. Bij aanvragen reageren we proactief en nemen wij het voortouw. We verstrekken informatie wanneer nodig. We krijgen met enige regelmaat aanvragen.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

5.099 Bewustwording over belang van groen vergroten onder Veerse inwoners.

Omschrijving

Door het maken en verspreiden van een folder/infographic en via website vergroten we het bewustzijn over het belang van groen onder de Veerse inwoners.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

We zorgen ervoor dat de inwoner op de hoogte is van maatregelen omtrent groen. Hierbij voorzien we informatie over de aanleiding vanuit ons groenbeleid. We publiceren op sociale media, op de website en in de nieuwsbrief. Ook plaatsen we informatieborden op plaatsen waar dit gewenst is.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.5.09 We voldoen aan de afgesproken beheerniveaus uit het beheerplan Groen.

Omschrijving

Het beheer vindt plaats op basis van de in het beheerplan Groen 2024-2028 afgesproken beheerniveau's.

Stand van zaken

Op het gros van de beheergroepen voldoen we aan het gewenste beheerniveau geformuleerd in het beheerplan Groen. Op de beheergroepen waar dit nog niet het geval is, zetten we extra in. Bij sommige beheergroepen, zoals gras/gazon, is de kwaliteit niet toereikend. Dit heeft te maken met overmacht zoals bijvoorbeeld weersomstandigheden.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

5.100 We passen de organisatie van het onderhoud aan zodat we aan het afgesproken beheerniveau kunnen voldoen.

Omschrijving

In het Beheerplan Groen 2024-2028 zijn de beheerniveau 's vastgesteld, we richten de organisatie van het onderhoud zo in dat we hieraan kunnen voldoen. We doen dat onder andere aan de hand van de Programmering Groen waarbij we afgeschreven vakken groen vervangen.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

We hebben 15% van het afgeschreven groen vervangen.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

5.101 We actualiseren de wijze waarop we het behalen van de afgesproken beheerniveau monitoren.

Omschrijving

Door het actualiseren van de wijze van monitoren leggen we de kwaliteit van het groen beter vast en kunnen we beter rapporten of de vastgestelde beheerkwaliteit gehaald wordt.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Elk jaar voeren we een observatieronde uit. Dit noemen we schouwen. Bij een schouw kijken we naar de beheerniveaus in alle kernen. Dit gebeurt willekeurig, waardoor we een representatief beeld hebben van onze openbare ruimte. Dit geeft inzicht in de kwaliteit van onze openbare ruimte. Het schouwen vindt plaats in juli, een maand met relatief veel warmte en zon wat zorgt voor uitdagingen, bijvoorbeeld bij de beheergroep gras/gazon. Op basis van de schoolresultaten passen we ons beheer aan bij de beheergroepen waar dit gewenst is.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.5.10 We hebben een toekomstbestendig subsidiebeleid.

Omschrijving

Na evaluatie in 2022 hebben we een aantal kansen en risico's geïnventariseerd rondom het subsidiebeleid. Om deze op te lossen is (aanvullend) algemeen beleid nodig. Dit nieuwe subsidiebeleid geldt voor alle subsidies van de gemeente Veere. We willen nog beter:

- transparant en doelmatig subsidiëren;
- consequent en integraal subsidiëren;
- eenduidig en gebruiksvriendelijk handelen;
- participatief gemeentelijk vastgestelde doelen kunnen realiseren;
- innovatief gemeentelijk vastgestelde doelen kunnen realiseren.

Stand van zaken

In 2023 heeft de gemeenteraad een onderzoek naar subsidies opgestart. Het concept rapport van de rekenkamer is aan het college voor zienswijze aangeboden eind 2024. We wachten met definitief beleid en plan van aanpak op het voorstel van de gemeenteraad begin 2025.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

5.102 We maken samen met interne en externe belanghebbenden nieuw subsidiebeleid.

Omschrijving

Algemeen Subsidiebeleid dat geldt voor alle subsidies die de gemeente Veere verstrekt. Het beleid is duidelijk, praktisch en uitvoerbaar. Het beleid is toekomstbestendig, in elk geval voor de komende 4 jaar.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

We wachten de aanbevelingen van de gemeenteraad af en nemen dit mee in het nieuwe beleid.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

5.103 We implementeren software om het gehele proces van aanvragen, onderzoeken, verantwoorden, besluiten en betalen van subsidies optimaal te ondersteunen.

Omschrijving

Als het subsidiebeleid vorm heeft gekregen, stellen we een pakket van eisen op waaraan subsidiesoftware moet voldoen.

Met dit pakket van eisen wordt een 'subsidiesysteem' ingekocht en geïmplementeerd.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Er is onderzoek gedaan naar een geschikte applicatie. De software van Pinkroccade "Izaak" is ook geschikt om in te richten voor subsidies. We gebruiken deze software voor diverse processen. Men is tevreden over de kwaliteit en het gebruikersgemak.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
16	Niet-sporters	%	RIVM - Zorgatlas	2022	53,3	54,9	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Realisatie 2024	Resultaat 2024
Baten				
5.1 Sportbeleid en activering	158	291	294	-3
5.2 Sportaccomodaties	99	117	150	-33
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	59	57	54	3
5.4 Musea	28	32	34	-2
5.5 Cultureel erfgoed	77	116	116	0
5.6 Media	220	242	114	128
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	278	3.131	2.507	623
Totaal Baten	919	3.987	3.270	716
Lasten				
5.1 Sportbeleid en activering	1.471	1.405	1.349	56
5.2 Sportaccomodaties	1.097	1.172	1.217	-45
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.305	1.215	1.214	1
5.4 Musea	526	871	803	68
5.5 Cultureel erfgoed	632	577	566	11
5.6 Media	581	603	438	165
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.934	9.356	8.885	471
Totaal Lasten	11.547	15.199	14.472	727
Gerealiseerd resultaat	-10.628	-11.212	-11.202	-10

Financiële analyse

Taakveld	Resultaat	V/N
<u>Sportbeleid en activering</u> Op dit taakveld is er een overschot van € 58.800. Een aantal activiteiten die we hadden begroot, hebben in 2024 niet plaats kunnen vinden, maar worden in 2025 gehouden. We stellen (in het raadsvoorstel) voor om het bedrag hiervoor door te schuiven naar 2025.	58	V
<u>Sportaccommodaties</u> Dit taakveld heeft een positief resultaat van € 12.100. Er zijn geen significante wijzigingen te melden.	12	N
<u>Musea</u> Op dit taakveld is sprake van een positief saldo van € 69.500. In dit budget is momenteel nog € 50.000 beschikbaar. Dit komt doordat een subsidieaanvraag van Terra Maris eind 2024 is ingediend en begin 2025 is beschikt en uitbetaald. Verder is er op de subsidieregeling kwaliteitsverbetering ook eind 2024 een aanvraag ingediend die begin 2025 is behandeld en uitbetaald. We stellen voor om het overschot door te schuiven naar 2025.	70	V
<u>Cultureel erfgoed</u> Dit taakveld heeft een positief resultaat van € 11.400. Er zijn geen significante wijzigingen te melden.	11	V
<u>Media</u> Op dit taakveld is sprake van een positief resultaat van € 37.000. De uitvoering van de bibliotheekvoorziening is nog niet volledig afgerond. De uitvoering loopt door in 2025. De middelen die we ontvangen hebben van het Rijk mogen we besteden tot eind 2025. We stellen daarom voor het overschot door te schuiven naar 2025.	37	V
<u>Openbaar groen en (openlucht) recreatie</u> Het taakveld laat een tekort zien van € 151.900. Speeltuinen en speeltoestellen Op dit budget is er een positief saldo van € 20.000. Bij Bungalowpark het Kustlicht in Zoutelande zijn de speelwerktuigen vervangen.	20	V

De afspraak was deze kosten 50/50 te verdelen. In de begroting is er geen rekening gehouden met bijdrage van derden.

34 N

Project onrechtmatig grondgebruik

Op dit budget is er een negatief saldo van € 34.000. Er is een inschatting gemaakt van de opbrengsten uit verkopen. De opbrengsten blijken in 2024 lager te zijn dan vooraf verwacht.

27 N

Beleefroute Oranjezon

Op dit budget is er een negatief saldo van € 27.000. Dit wordt veroorzaakt doordat er een wijziging heeft plaatsgevonden in het plan en tot nieuwe inzichten is gekomen.

25 N

Groene schoolpleinen

Op dit budget is er een negatief saldo van € 25.000. Dit wordt veroorzaakt doordat er te veel budget is doorgeschoven bij de slotwijziging naar 2025. Het uitgangspunt bij de het bepalen van de doorschuif was één uitbetaling van € 25.000. Uiteindelijk is er half december nog een keer € 25.000 uitbetaald. We passen het budget in 2025 aan.

89 N

Personele kosten

Zoals in eerdere programma's al is beschreven heeft er een administratieve mutatie plaatsgevonden voor het toerekenen van loonkosten. In dit taakveld met geeft dit een nadeel van € 89.000. De loonkosten die in dit taakveld meer verantwoord zijn, hebben we op andere taakvelden minder verantwoord waardoor in totaal de administratieve wijziging in evenwicht is.

Enmalige prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Begroot	Realisatie
Cofinanciering (20%) voor uitbreiding van bibliotheekvoorzieningen	275.000	115.000
Kunst in de openbare ruimte - Meliskerke/Zoutelande	50.000	0
Inbestedingsopdracht SSV 2022-2025 - Incidenteel	60.000	60.000
Uitvoering van de boom veiligheidscontrole	16.800	16.800
Herzien kadernota kampeerterreinen	12.000	12.000

Investerings

Omschrijving investering	Investerings bedrag	Realisatie
Kunstgras Serooskerke	378.000	480.784
Top- en foamlaag kunstgras Serooskerke	272.000	217.320
Waterbassin kunstgrasveld Serooskerke	200.000	0
Herstel pumptrackbaan Domburg	40.000	0
Vervanging doelgebieden kunstgras Koudekerke	0	0

6. Sociaal Domein

Programma inleiding

Iedereen moet kunnen meedoen in de maatschappij. Daarom helpen we onze inwoners die daar zorg en ondersteuning bij nodig hebben. We geven als gemeente binnen het sociaal domein uitvoering aan de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet en de Participatiewet.

In het sociaal domein ligt er echter een grote uitdaging voor ons. Er ligt druk op het sociaal domein door vergrijzing, een afname van het aantal vrijwilligers en een dreigend tekort aan personeel. Dit komt onder andere door ontwikkelingen waar de gemeente geen of nauwelijks invloed op heeft, waaronder de demografische en economische ontwikkelingen.

De kans is hierdoor groot dat er in de komende jaren meer beroep gedaan wordt op onder meer de Wmo en de Participatiewet. Daarnaast moeten we kijken wat de langetermijneffecten zijn van onder meer de energiecrisis en de oorlog in Oekraïne. Ook op de wet- en regelgeving vanuit het Rijk kunnen we weinig tot geen invloed uitoefenen. Deze regelgeving is van grote invloed op de keuzes die we kunnen maken en onze financiële situatie. Bijvoorbeeld waar het gaat om de landelijke ontwikkelingen rond de Hervormingsagenda Jeugd.

Veel van bovenstaande ontwikkelingen zijn een gegeven. Als gemeente spelen we daar zo goed mogelijk op in. In onderstaande is beschreven hoe we met de trends en ontwikkelingen omgaan.

Eigen regie

We willen dat onze inwoners zoveel mogelijk regie hebben over hun eigen leven. Dat ze zolang mogelijk zelfstandig kunnen wonen en eigen keuzes kunnen maken. De gemeente faciliteert hierbij - zowel binnen als buiten het Sociaal Domein. Dit doen we onder meer door:

- Inwoners vroegtijdig te helpen zodat (zware) professionele zorg kan worden voorkomen of uitgesteld.
- Te investeren in preventieve voorzieningen.
- Het aanbieden van taallessen aan laaggeletterden.
- Sport en beweging te stimuleren.
- Ervoor te zorgen dat inwoners elkaar kunnen ontmoeten in bijvoorbeeld maatschappelijke voorzieningen.

Naar verwachting zijn begin 2024 de uitkomsten van de Armoedemonitor beschikbaar. Mede op basis hiervan kijken we of en zo ja, hoe we ons armoebeleid moeten bijstellen. Daarnaast proberen we inwoners met een laag inkomen tegemoet te komen door energiearmoede tegen te gaan.

Sturen op resultaat

Om tot goed beleid te komen, hebben we de afgelopen jaren inzicht gecreëerd in de belangrijkste ontwikkelingen in het sociaal domein. Dat deden we door het ontwikkelen van een jaarlijkse rapportage Sociaal Domein. Het is namelijk essentieel om te begrijpen wat er gebeurt en om de goede maatregelen te nemen. Dit maakt sturen op resultaat mogelijk. In aanvulling op de jaarlijkse rapportage gaan we aan de slag met een nieuw cliënt ervaringsonderzoek en voegen we preventieve indicatoren op het gebied van onderwijs, sport en cultuur toe.

Goede toegang tot de Wmo en jeugdhulp

We vinden het belangrijk dat de inwoners die dat nodig hebben de juiste zorg krijgen. Onze Toegang draait nu een aantal jaar. De Toegang zorgt voor de uitvoering van de

Wmo en de Jeugdwet - en vanaf juni 2023 ook van het leerlingenvervoer.

De klanttevredenheid is hoog maar er is altijd ruimte voor verbetering.

Daarom starten we een pilot waarin we intensiever gaan samenwerken met Berseba (een samenwerkingsverband van 3 basisscholen in onze gemeente) om vragen in de jeugdhulp eerder en beter te kunnen oppakken. Ook kijken we samen met Welzijn Veere, Maatschappelijk Werk Walcheren en Orionis hoe we hulpvragen beter gezamenlijk kunnen oppakken. Tot slot ontwikkelen we collectieve jeugdvoorzieningen (vooral op het snijvlak van jeugd en onderwijs), samen met Middelburg en Vlissingen.

Anticiperen op toekomstige ontwikkelingen

In het sociaal domein komen met regelmaat nieuwe grote en complexe vraagstukken naar voren. Van de toenemende druk op de jeugdhulp tot de decentralisatie van

beschermd wonen. Mede daarom werken we vaak samen met andere Zeeuwse gemeenten. Ook hechten we bijvoorbeeld veel waarde aan de Walcherse samenwerking binnen Orionis.

Onze inwoners staan centraal bij de samenwerking tussen de verschillende organisaties en gemeenten. Ook de uitvoering is altijd gericht op de inwoner, waarbij een afweging tussen het individuele en gemeenschappelijke belang wordt gemaakt.

Wat hebben we bereikt?

D.6.01 Veerse inwoners doen zoveel mogelijk zelf en hebben zoveel mogelijk regie over hun eigen leven.

Omschrijving

Met deze doelstelling bedoelen we dat iedereen kan en mag deelnemen op zijn eigen manier. De gemeente Veere stimuleert, faciliteert en subsidieert organisaties in het preventieve veld om deze doelstelling te verwezenlijken. Daarbij is samenwerking tussen organisaties onderling een speerpunt. Dit in het belang van inwoners.

Daarnaast hebben inwoners oog voor elkaar en helpen ze elkaar. Dat hoort bij een participerende samenleving en waarderen we van onze inwoners. Vrijwilligers en mantelzorgers zijn een belangrijke aanvulling op de professionele zorg. Zij zorgen ervoor dat onze inwoners later, geen of in mindere mate professionele zorg nodig hebben. Via Welzijn Veere en Stichting Manteling ondersteunen we vrijwilligers en mantelzorgers. We nemen daarnaast deel aan de GR Orionis Walcheren. Orionis ondersteunt inwoners die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben, bij het participeren in de samenleving.

Financiële zelfredzaamheid is van zeer groot belang om regie te houden over je leven. Met de huidige inflatie is, onder andere, energiearmoede een groot risico voor veel mensen. Dit willen we zo veel mogelijk voorkomen door mensen te helpen met tips en verduurzamingsmaatregelen, zodat het energieverbruik minder wordt. Mensen die in financiële problemen raken door de energieprijzen hebben daarbij prioriteit.

Stand van zaken

Uit de rapportage sociaal domein bleek dat in 2023 onze inwoners in grote mate regie hadden over hun eigen leven.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

6.049 We maken beleids- en uitvoeringsplannen voor de belangrijkste maatschappelijke vraagstukken op het gebied van preventie.

Omschrijving

In 2023 brachten we, samen met partijen in de samenleving, onze uitdagingen op het gebied van preventie voor de komende jaren in beeld. Dit is verwoord in visie preventie voor de gemeente Veere, waarin we vanuit positieve gezondheid gaan kijken wat we kunnen verbeteren. Dit vormt de basis om aan structurele oplossingen te gaan werken. De maatschappelijke vraagstukken zijn:

1. Financiële zelfredzaamheid
2. Mentale Gezondheid
3. Fysieke Gezondheid
4. Laaggeletterdheid
5. Zelfontwikkeling (onderwijs en cultuur)
6. Eenzaamheid

In 2024 stellen we onze doelen op de verschillende maatschappelijke uitdagingen concreet vast in een beleidsplan. Vervolgens verstrekken we de opdracht aan onze partners om uitvoeringsplannen op te stellen die deze doelen moeten gaan verwezenlijken.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Het preventiebeleid is in 2024 voorbereid, maar besluitvorming vindt in begin 2025 plaats. Ook besluitvorming over het benodigde budget voor uitvoering vindt plaats bij de behandeling van het financieel perspectief in 2025.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

6.050 We helpen mensen met een laag inkomen het energieverbruik te verlagen, met kleine duurzame ingrepen en tips.

Omschrijving

Vanuit het rijk is budget beschikbaar gesteld aan de gemeenten om energiearmoede aan te pakken. Daarnaast heeft de gemeenteraad ook geld beschikbaar gesteld om mensen tot 130% van de bijstandsnorm te helpen in het terugbrengen van het energieverbruik door bij te dragen aan de aanschaf van duurzaam witgoed. Het is hierdoor mogelijk om duurzame ingrepen toe te passen voor deze huishoudens. Daarmee willen we het energieverbruik zo veel mogelijk verlagen.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In 2024 konden huishoudens tot 130% van de bijstandsnorm gebruik maken van een voucher voor duurzaam witgoed. Dit waren exact dezelfde huishoudens die voor het jaar 2023 energietoeslag hadden aangevraagd en gekregen. In december besloten we om huishoudens tot eind januari 2025 nog de voucher te kunnen opvragen. Daarna hebben huishoudens nog uiterlijk 90 dagen de tijd om deze te besteden.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.6.02 We werken binnen het sociaal domein data gedreven en sturen op basis daarvan bij.

Omschrijving

We zien de laatste jaren de kosten in het sociaal domein fors stijgen. Daarom ontwikkelden we een sturingsmodel voor het sociaal domein. Met dit model analyseren we de kosten, klantaantallen, aantallen in het preventieve veld en de klanttevredenheid. Op deze manier brengen we de ontwikkelingen op een aantal indicatoren in kaart. Deze ontwikkelingen zetten we af tegen een aantal algemene en voorspellende indicatoren, zoals de bevolkingsontwikkeling.

Vervolgens verklaren we de ontwikkelingen en sturen we gericht op effectief beleid, klanttevredenheid/kwaliteit en kosten. Dit alles doen we in samenwerking met onze externe partners als zorgaanbieders, leveranciers en adviesraden. De rapportage Sociaal Domein, waarin we dit analyseren, wordt jaarlijks aan de raad verstuurd. De toegang Wmo en Jeugd levert daarbij een voortgangsrapportage op.

We leggen de focus op doorontwikkeling en willen de verbinding leggen met

sport, onderwijs en cultuur. Hierbij gaat het specifiek om het preventieve karakter van deze onderwerpen. Sport, onderwijs en cultuur kunnen namelijk op vele manieren en hulp- of ondersteuningsvraag voorkomen. Deze onderwerpen nemen we ook mee in de Preventievisie.

Stand van zaken

In 2024 leverden we een rapportage sociaal domein op over 2023. Op basis daarvan trokken we lessen. We verbeterden bijvoorbeeld het Cliënt ervaringsonderzoek. Verder versterkten we de samenwerking met onder andere Welzijn Veere, Vizita en Manteling. Sinds augustus 2024 kunnen deze partijen en de toegang vanuit één locatie in Serooskerke samenwerken. Dit is mede voortgekomen door initiatieven van de partijen zelf, maar ook omdat we in onze rapportage sociaal domein al jaren zien dat samenwerking op preventie zeer belangrijk is.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

6.047 We voeren het nieuwe klanttevredenheidsonderzoek periodiek uit.

Omschrijving

Klanttevredenheid en zorgevaluaties zijn belangrijke maatstaven voor het meten van de effectiviteit van het beleid. Voor de Wmo en jeugdzorg breiden we het landelijk verplichte onderzoek uit om een betrouwbare indicator te ontwikkelen. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek, sturen het college en de raad op het beleid. In 2024 starten we met dit nieuwe onderzoek, nu de onderzoeksmethode van 2023 niet voldoende resultaten heeft opgeleverd.

Orionis is in 2022 gestart met haar klanttevredenheidsonderzoek. Ook in 2024 worden klanttevredenheidsonderzoeken afgenomen.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In 2024 is het cliënt ervaringsonderzoek (vanaf hier CEO) voor de Jeugdwet en Wmo aanpast. Het hele jaar is volgens de nieuwe werkwijze het onderzoek uitgevoerd en gemonitord. Daar waar nodig werden werkwijzen aangescherpt. De analyse van deze uitkomsten zullen in 2025 bekend worden.

Orionis heeft in 2024 geen klanttevredenheidsonderzoek gedaan maar voorbereidingen getroffen voor een andere wijze van klanttevredenheidsonderzoek. Een onderzoek waarbij Orionis hoopt op meer respons en daarmee meer (valide) feedback. Het is een pilot om te bekijken of deze manier van meten ook daadwerkelijk past bij onze klantgroep en de doelstellingen van het onderzoek. Orionis start medio mei 2025 met meten en hoopt voor de zomer de resultaten te kunnen delen (Oranje indicator).

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

6.053 We voegen de onderwerpen sport, cultuur en onderwijs toe aan de rapportage Sociaal Domein.

Omschrijving

We vergelijken de werkelijke klantaantallen en kosten jeugdzorg en Wmo met de raming. Het verschil analyseren en verklaren we. Op deze manier kunnen we gericht bijsturen. We verzamelen ook gegevens van preventieve activiteiten. Deze betrekken we bij de analyse, met als centrale vragen:

1. Leidt meer inzet op preventie tot een daling van het beroep op zorg?
2. Welke preventieve maatregelen zijn effectief?
3. Hoe kunnen preventieve activiteiten en zorg elkaar versterken?

We schatten vervolgens het toekomstige beroep op zorg in.

In 2024 vullen we de rapportage aan met onderwijs, vanwege de sterke connectie tussen onderwijs en jeugdzorg. Denk daarbij aan het onderwijsachterstandenbeleid (OAB), waarbij voor- en vroegschoolse educatie (VVE) zeer belangrijk is. Door de inzichten van onderwijs en jeugdhulp aan elkaar te linken, verwachten we ook de gezamenlijke opgaven en kansen beter in beeld te krijgen. Ook voor sport en cultuur stellen we waardevolle indicatoren op. Het gaat daarbij altijd om indicatoren die inzicht geven in preventie.

Orionis wordt niet meegenomen in deze rapportages. Dit omdat de raad apart wordt geïnformeerd over de ontwikkelingen rond Orionis. Wel wordt beleidsmatig zoveel mogelijk verbinding gezocht tussen Orionis en de andere aspecten van het Sociaal domein.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Op het gebied van onderwijs zijn een aantal indicatoren toegevoegd. Op het gebied van sport en cultuur is deze aanvulling nog niet gedaan.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.6.03 Toegang en beleid sturen op effectiviteit en kwaliteit van ondersteuning in de Wmo en Jeugdzorg.

Omschrijving

Een hoge kwaliteit en effectiviteit van ondersteuning vinden we belangrijk. Onder kwaliteit verstaan we dat klanten de zorg krijgen die aansluit op hun behoeftes. Onder effectiviteit verstaan we dat klanten de juiste hoeveelheid ondersteuning krijgen: niet te weinig, niet te veel. Ook hebben we het snel door als bepaalde ondersteuning niet bereikt wat we voor ogen hebben. Het is de rol van de toegang om op beide aspecten te sturen.

Stand van zaken

Als onderdeel van de werkwijze van de toegang wordt regelmatig de zorg geëvalueerd met de klant en de zorgorganisatie. Hierbij wordt gekeken of de zorg passend is en effect heeft. Signalen over kwaliteit en inzet worden gedeeld met beleid die vervolgens kan schakelen met inkoop. Deze werkwijze is volledig geïmplementeerd en heeft een bewezen effect.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

6.041 We werken nauw samen met zorgaanbieders en partners in het voorliggende (preventieve) veld om hulp of zorg zo laagdrempelig mogelijk te maken.

Omschrijving

We streven naar laagdrempelige zorg voor onze inwoners, hierbij werken we samen met partners zoals Welzijn Veere en Zeeuwse Zorgschakels. En houden we ook rekening met bepaalde doelgroepen, zoals dementerenden. Ook willen we dat ze gebruik van preventieve voorzieningen zo veel als mogelijk benutten. En met een verbeterde samenwerking vinden klanten hun weg naar passende (voorliggende) ondersteuning. De (informele) afspraken die we maken leggen we vast en passen we bij evaluatie aan. We richten ons op integratie van werkwijzen in plaats van samenwerking. Inwoners moeten niets merken van een overdracht van de ene naar de andere organisatie.

In 2024 werken we aan twee concrete punten:

1. Met meerdere scholen starten we in het schooljaar 2023-2024 een pilot voor intensievere samenwerking. Dit met als doel om problematiek bij kinderen eerder in beeld te hebben en samen met de school beter hulp te kunnen bieden. De ervaring die we hiermee opdoen gebruiken we om ook met andere scholen te kijken naar een intensievere samenwerking vanaf medio 2025.
2. We zoeken partijen (in het voorliggende veld) actief op voor samenwerking met de toegang. Een voorbeeld hiervan is het contact met de huisartsen over de inzet van praktijkondersteuners jeugd (POH-J).

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In 2024 hebben we de banden met (een groot deel van) de partners uit het armoedeveld aangehaald: zo hebben de betrokken ambtenaren met al de subsidiepartners uit het armoedeveld gesprekken gevoerd. Hierbij ging het naast de subsidiebijdrage vooral ook over hoe we elkaar kunnen helpen en versterken.

Daarnaast maakt Veere deel uit van de Werkgroep 'Ondersteunende partijen Walcherse armoede' en wordt deelgenomen aan verschillende netwerkoeverleggen. Verder zetten we in op het opzetten van verschillende samenwerkingsverbanden waar de gemeente ook deel van uitmaakt.

In schooljaar 2023-2024 heeft volgens planning een pilot gedraaid met als doel intensievere samenwerking met het onderwijs. Op één school heeft een cursus gedraaid die zich centreerde rondom opvoeding. Vanuit de lokale Toegang waren we betrokken om eerder problemen te signaleren en samen met de school ondersteuning te kunnen bieden. We hebben met diverse scholen contact met de interne begeleiders opgebouwd. Op één school sluiten we, op afroep, aan bij het zorgoverleg.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

6.051 Middels goede contractering van o.a. vervoer, woningaanpassingen en andere diensten voor de Wmo zorgen we dat onze inwoners goed worden ondersteund als zij een beroep doen op de Wmo.

Omschrijving

We gaan komend jaar aan de slag met de uitwerking van 3 verschillende contracten:

1. We sluiten aan bij het inkoopproces SWVO voor de Wmo diensten, huishoudelijke hulp, begeleiding, dagbesteding en tijdelijk verblijf en geven mede vorm aan de inhoud van dit contract.
2. We gaan door met het inkooptraject voor woningaanpassingen, zodat burgers sneller en vakkundig geholpen kunnen worden. Dit doen we samen met Middelburg en Vlissingen.
3. We starten een nieuwe aanbesteding vervoer, o.a. voor leerlingenvervoer en doelgroepenvervoer. Dit doen we samen met Middelburg en Vlissingen.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

1. De contracten via SWVO zijn afgesloten voor de Wmo diensten. Vanuit Veere, toegang en beleid is input gegeven om te komen tot kwalitatief goede contracten.
2. Samen met Middelburg en Vlissingen hebben we een inkoopstrategie voorbereid en vastgesteld aan welke eisen het contract en de inhoud moeten voldoen om passend te zijn voor inwoners en toegang op Walcheren. In 2025 zal deze worden aanbesteed.
3. De nieuwe aanbesteding voor leerlingenvervoer en doelgroepenvervoer is afgerond. Er is gestart met de implementatiefase, zodat in september 2025 het nieuwe contract kan ingaan.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.6.04 We anticiperen in Zeeuws verband op grote toekomstige ontwikkelingen in het Sociaal Domein.

Omschrijving

We werken samen met andere Zeeuwse en Walcherse gemeenten om zorg en ondersteuning beter te organiseren. Voorbeelden van organisaties waar we deel vanuit maken of mee samenwerken zijn Orionis, Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland en het CZW-bureau. In deze samenwerkingen zijn de Veerse inwoners altijd het uitgangspunt. We zorgen voor oplossingen die uitvoerbaar zijn voor onze Toegang en betrokken organisaties.

Ook zijn we in januari 2022 aangesloten bij de Zeeuwse Zorg Coalitie. Het doel daarvan is, om in samenwerking met zorgaanbieders, de zorg in Zeeland toegankelijk te houden. In 2024 geven we uitvoering aan de regiovisie in het kader van het Integraal zorgakkoord en het daaraan gekoppelde plan preventieve gezondheid.

Stand van zaken

Vanuit het sociaal domein werken we samen met 13 gemeenten in de Zeeuwse samenwerking sociaal domein (ZSSD). Deze samenwerking heeft 4 hoofdstromen:

Jeugd, gezondheid, Maatschappelijke ondersteuning (BW/MO/VO) en sociale veiligheid (zorg en veiligheid). In alle 4 de afstemming overleggen zijn beleid en soms ook toegang betrokken.

In 2024 hebben de ontwikkelingen rondom het Integraal Zorg Akkoord (vanaf nu: IZA) op de voet gevolgd. Ook is in 2024 het uitvoeringsplan IZA "van A naar Verder" opgeleverd inclusief richtinggevende begroting. In 2024 zijn de eerste

stappen gezet om de doelstellingen van het IZA te realiseren. Zo zijn in december 2024 de eerste valinterventies van start gegaan in Westkapelle en Koudekerke.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

6.027 We nemen deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Orionis Walcheren.

Omschrijving

Orionis Walcheren is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Middelburg, Veere en Vlissingen. Ze is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet, schuldhulpverlening en het minimabeleid op Walcheren. Dat houdt onder andere in dat zij mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar (zo regulier mogelijk) werk begeleidt en helpt bij hun ontwikkeling. Ook neemt Orionis de uitvoering van diverse ad hoc-maatregelen ter hand.

In 2024 herzien we de Gemeenschappelijke Regeling Orionis. Dat doen we op basis van nieuwe wet- en regelgeving, de hernieuwde afspraken van de Vereniging van Zeeuwse Gemeenten en de evaluatie die voortvloeit uit de GR zelf.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Op 1 januari 2025 is de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling Orionis Walcheren in werking getreden. Mogelijk wordt de stemverhouding van het Algemeen Bestuur nog aangepast in 2025. Dit is overigens geen wettelijke verplichting.

Ook zijn er onder meer afspraken tussen onze Toegang en Orionis gemaakt om de samenwerking verder te verbeteren. Orionis kan aansluiten op de locatie in Serooskerke waar vanuit meerdere partijen vanuit het sociaal domein samenwerken.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

6.033 Wij bereiden ons voor op de decentralisatie van Beschermd Wonen.

Omschrijving

Deze maatregel gaat over de verplaatsing van taken naar de gemeente. We bereiden ons in Zeeuws verband hierop voor. Door de taken op het gebied van Beschermd Wonen te decentraliseren wordt het aanbod Beschermd Wonen verbeterd en kunnen we meer passende voorzieningen voor cliënten organiseren. De decentralisatie gaat naar verwachting definitief per 2025 in. Begin 2022 is de Regiovisie Beschermd Wonen vastgesteld, waarin een aantal stappen zijn beschreven ter voorbereiding hierop. Deze stappen voeren we tot die tijd uit. De lokale toegang dient al als eerste aanspreekpunt voor cliënten. Zo doen we ervaring op door al in de geest van de nieuwe situatie te werken.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

De gemeenten zijn voorbereid en werken middels de samenwerkingsafspraken met een decentrale toegang. Het wetsvoorstel is nogmaals uitgesteld. De verwachting is nu een invoering per 2026. We blijven voorbereid.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

6.052 We geven uitvoering aan de Ontwikkelagenda Jeugd, behorende bij de Zeeuwse Regiovisie Jeugd.

Omschrijving

De Zeeuwse Regiovisie Jeugd wordt in het najaar van 2023 vastgesteld. Hierin staan de ambities op het gebied van jeugdhulp en jeugdzorg beschreven die we in Zeeland de komende jaren willen waarmaken. De Regiovisie haakt zoveel als mogelijk aan op de landelijke Hervormingsagenda Jeugd. Deze is echter nog niet vastgesteld, en door de val van het kabinet kan de besluitvorming weer op losse schroeven komen te staan. In Zeeland willen we echter niet langer wachten en zo snel mogelijk verder. De Ontwikkelagenda die bij de Regiovisie hoort, vormt de leidraad voor de uitvoering van de Regiovisie.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In 2024 is de Hervormingsagenda Jeugd (vanaf nu: HA) vastgesteld. Ook is in 2024 de uitvoeringsagenda Zeeuwse Samenwerking Sociaal Domein verder ontwikkelt. In deze uitvoeringsagenda vindt ook de uitvoering van de Regiovisie plaats. Naar verwachting wordt deze begin 2025 vastgesteld door de Zeeuwse colleges. Het is in 2024

niet gelukt om de aanbesteding jeugd te voltooien; er is gekozen voor een langer traject om de kwaliteit van het proces te bewaken. We verwachten dat de aanbesteding begin 2025 voltooid is en in de markt gezet zal worden voor 2026.

Alhoewel de Hervormingagenda Jeugd is opgeleverd, ontbreekt het nog wel aan navolging van bepaalde acties. Zo is de reikwijdte van de jeugdwet wettelijk nog niet aangepast en zijn specifieke functie-eisen van het Sterk Lokaal Team (SLT) nog niet bekend.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
17	Banen	per 1.000 inw 15-64jr	CBS/ LISA	2023	782,3	828,4	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
18	Jongeren met een delict voor rechter	%	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	2023	1,0	1,0	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
19	Kinderen in een uitkeringsgezin	%	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	2023	2,0	5,0	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
20	Netto arbeidsparticipatie	%	CBS - Arbeidsdeelname	2024	71,9	72,4	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.
21	Werkloze jongeren	%	CBS - Jeugd	2023	1,0	2,0	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).
22	Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inw 18jr eo	CBS - Participatie Wet	2024	116,5	258,6	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.
23	Lopende reïntegratievoorzieningen	per 10.000 inw 15-65jr	CBS - Participatie Wet	2023	56,2	231,5	Het aantal reïntegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar
24	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	2024	10,6	13,6	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
25	Jongeren met jeugdbescherming	%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	2024	0,7	1,3	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
26	Jongeren met jeugdreclassering	%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	2024	nb	0,3	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).
27	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	per 10.000 inw	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	2024	400,0	725,0	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 180 deelnemende gemeenten.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Realisatie 2024	Resultaat 2024
Baten				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	165	6.389	6.342	46
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	10	10	9	1
6.3 Inkomensregelingen	2.653	3.231	3.182	49
6.4 WSW en beschut werk	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0	0	0
6.6 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	104	109	103	6
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	0	0	0	0
6.71b Begeleiding (WMO)	0	0	0	0
6.71c Dagbesteding (WMO)	0	0	0	0
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0	0
6.72a Jeugdzorg begeleiding	0	0	1	-1
6.72b Jeugdzorg behandeling	0	0	0	0
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	0	0	0	0
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	0	0	0
6.73a Pleegzorg	0	0	0	0
6.73b Gezingsgericht	0	0	0	0
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	0	0	0	0
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	0	0	0	0
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	0	0	0
6.74c Gesloten plaatsing	0	0	0	0
6.81a Bescherm wonen (WMO)	9	68	21	48
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	0	0	0
6.82a Jeugdbescherming	0	0	0	0
6.82b Jeugdreclassering	0	0	0	0
Totaal Baten	2.942	9.807	9.658	148
Lasten				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.125	6.312	5.894	418
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.508	1.737	2.184	-447
6.3 Inkomensregelingen	4.283	5.261	5.194	67
6.4 WSW en beschut werk	1.291	1.498	1.461	37
6.5 Arbeidsparticipatie	1	1	1	0
6.6 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	1.200	1.232	1.111	121

Exploitatie	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Realisatie 2024	Resultaat 2024
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	1.624	1.649	1.580	69
6.71b Begeleiding (WMO)	1.925	1.436	1.317	119
6.71c Dagbesteding (WMO)	692	580	504	76
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0	0
6.72a Jeugdzorg begeleiding	626	919	1.038	-119
6.72b Jeugdzorg behandeling	383	528	719	-191
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	596	800	896	-97
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	162	225	264	-39
6.73a Pleegzorg	564	486	186	300
6.73b Gezingsgericht	292	366	382	-16
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	126	68	-286	353
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	872	1.127	1.328	-202
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	280	258	216	42
6.74c Gesloten plaatsing	129	333	347	-14
6.81a Bescherm wonen (WMO)	0	83	35	48
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	78	144	59	85
6.82a Jeugdbescherming	338	254	308	-55
6.82b Jeugdreclassering	22	16	-3	19
Totaal Lasten	20.115	25.312	24.737	575
Gerealiseerd resultaat	-17.173	-15.505	-15.079	-427

Financiële analyse

Taakveld	Resultaat	V/N
<u>Samenkracht en burgerparticipatie</u> Er is een overschot van € 372.000. Dit is grotendeels te verklaren doordat de werkelijk vergoeding voor opvang Oekraïners € 364.000 hoger uitvalt dan waar we bij de laatste bestuursrapportage rekening mee hielden.	372	V
<u>Jeugdzorg voorzieningen</u> Er is een tekort van € 497.000. De belangrijkste oorzaak van deze overschrijding is een groter aantal kinderen dat gebruik maakte van de Jeugdzorg. Ambulante Jeugdhulp en de GGZ vallen daarbij op. We zullen dit nader analyseren en gedetailleerder toelichten in de rapportage Sociaal Domein. Deze wordt later dit jaar aan u aangeboden.	497	N
<u>Inkomensregelingen, WSW en beschut werk</u> Er is een overschot van € 55.000. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door een positief resultaat uit de jaarrekening 2024 van Orionis Walcheren. De bestedingen voor de aanvullende inkomensvoorzieningen (armoedebeleid) vielen namelijk lager uit dan begroot.	55	V
<u>Maatwerkvoorziening WMO</u> Er is een overschot van € 118.000. Het budget Maatwerkvoorzieningen WMO heeft een positief saldo van € 120.000. Dit saldo wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat een woningaanpassing (ruim € 50.000) niet meer in 2024 heeft plaats gevonden maar in februari 2025. Daarnaast zijn er kleine overschotten op maatwerkvoorzieningen en overige hulpmiddelen.	118	V
<u>Zorg in Natura en maatwerkvoorzieningen</u> Er is een overschot van € 264.000. Enerzijds werd dit veroorzaakt doordat de Zorg in Natura binnen de WMO € 150.000 lager uitviel dan begroot. Anderzijds was er ook een lager gebruik van Persoonsgebonden budgetten en maatwerkvoorzieningen.	264	V
<u>Maatwerkdienstverlening 18- jaar</u> Er is een overschot van € 33.000. Dit overschot wordt veroorzaakt door de toerekening van kosten voor inhuur bij ziektevervanging. De totale kosten voor de inhuur zijn gelijk aan de begrote bedragen, maar de verdeling van de werkelijke lasten wijkt af van de verdeling van het begrote budget. Hierdoor ontstaat er een tekort op dit taakveld, dat wordt gecompenseerd door een overschot op een ander taakveld.	33	V

Maatschappelijk- en vrouwenopvang

Het budget Maatschappelijk- en vrouwenopvang heeft een positief saldo van € 85.000. Dit saldo wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door minder uitgaven op dit beleidsterrein. In 2024 is er minder geld besteed aan traject financiering via Juvent oorzaak hiervan is ook dat er minder gebruik van gemaakt is. Daarnaast blijft er ook een deel van het budget voor dak en thuisloze opvang over omdat hier minder bestedingen op gedaan zijn.

---

85 V

Eenmalige prioriteiten

Er waren geen eenmalige prioriteiten in relatie tot dit programma.

Investerings

Er waren geen investeringen in relatie tot dit programma.

7. Volksgezondheid en milieu

Programma inleiding

We dragen zorg voor een veilige, schone, gezonde en duurzame leefomgeving, die zo is georganiseerd en ingericht dat we ook gezond blijven. Inwoners van Veere groeien gezond op en worden vitaal oud. Primair doen we dat door bronnen die mogelijke gezondheidsrisico's kunnen vormen weg te nemen. Secundair door een gezonde levensstijl te stimuleren, het uitvoeren van wettelijke taken (door de GGD) en in te zetten op een duurzame leefomgeving.

De belangrijkste thema's binnen dit beleidsveld zijn; afvalinzameling, riolering, lijkbezorging, gezond leven, klimaatadaptatie, lucht, geluid en bodem. Het thema duurzaamheid raakt ook in belangrijke mate aan dit programma. Gezien het grote belang wat we aan dit thema hechten is er een aparte paragraaf duurzaamheid.

Volksgezondheid

De wettelijke taken die we als gemeente hebben, zijn belegd bij GGD Zeeland. Dat zijn bijvoorbeeld Forensische Geneeskunde, infectie-ziektebestrijding middels het Rijksvaccinatieprogramma en de jeugdgezondheidszorg.

Wat we als gemeente verder willen bereiken op het gebied van gezondheid, staat beschreven in de nota Kerngezond Veere en het bijbehorende uitvoeringsprogramma. In 2024 hebben we uitvoering gegeven aan dit programma. Het lokale plan van aanpak voor het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) vormt daar een aanvulling op, evenals de Kadernota Preventie. Het onderwerp Gezondheid heeft ook een belangrijke plaats in de vastgestelde Omgevingsvisie.

Afvalinzameling

Samen met andere Zeeuwse gemeenten werken we effectief en efficiënt samen aan afvalinzameling.

De landelijke overheid bevordert de overgang naar een circulaire economie. Met een circulaire economie bedoelen we dat we alles wat we gebruiken of verbruiken, ook kunnen hergebruiken. De landelijke doelstelling was dat de gemeenten vanaf 2020 75% van het huishoudelijk afval scheiden. De centrale overheid neemt naast stimuleringsmaatregelen ook belastingmaatregelen. Hierdoor namen de kosten van afvalinzameling toe.

Als gemeente stimuleerden we de afname van de hoeveelheid afval en hergebruik van reststoffen. Ons doel was om de hoeveelheid restafval te verminderen naar 105 kg per inwoner per jaar in 2024. Dit deden we onder andere door blijvend aandacht besteden aan de bewustwording bij inwoners en toeristen door communicatie en handhaving. Ook zijn we in 2024 gestart met gesprekken met met VVE's van zomerwoningenterreinen en appartementengebouwen die zijn aangewezen op een verzamelcontainer hoe het gft apart in te gaan zamelen.

In 2024 zijn we gestart met een plan op hoe we straatafval en zwerfafval gescheiden kunnen inzamelen.

Riolering

Om afvalwater af te voeren dragen we zorg voor een goed functionerend rioolstelsel. De kosten voor het onderhoud en de verbetering van het rioolstelsel blijven stijgen als gevolg van klimaatverandering en prijsstijgingen. Verbeteringen aan het stelsel zijn nodig om de kans op wateroverlast door klimaatverandering te verkleinen. Een groot deel van ons bestaande rioolstelsel is aangelegd in de jaren '50 en '60 van de vorige eeuw en komt aan het einde van hun levensduur. We zien dus een piek aankomen in renovatie

van ons bestaande rioolstelsel. Om deze uitdagingen aan te pakken is in 2023 het programma riolering en waterbeheer vastgesteld. We hebben aan de hand van dit programma op talloze locaties het rioolsysteem hersteld en verbeterd.

We probeerden de werkzaamheden aan het riool zoveel mogelijk te combineren met andere werkzaamheden in de openbare ruimte als wegonderhoud, onderhoud aan kabels en leidingen. Meer hierover leest u in de paragraaf kapitaalgoederen.

Lijkbezorging

In 2023 is de Nota Begraafplaatsen herzien en is de beheerverordening Begraafplaatsen aangepast. Beide zijn door de raad vastgesteld. De belangrijkste uitgangspunten van het beleid zijn; onze begraafplaatsen zijn goed toegankelijk, voldoen aan ons beheerniveau en er is voldoende grafruimte voor de komende 15 jaar.

Een ander uitgangspunt in de nota is dat de begraafplaatsen niet kostendekkend hoeven te zijn. De begraafplaatsen zijn fraaie groene parken die niet alleen van belang zijn voor de directe nabestaanden maar ook bijdragen aan de kwaliteit van de openbare ruimte. In 2024 zijn we gestart met de werkzaamheden om de capaciteit van de begraafplaats Oostkapelle uit te breiden. Daarnaast creëerden we mogelijkheden voor het bestemmen van de as van overledenen op onze begraafplaatsen.

Klimaatadaptatie

In Nederland verandert het klimaat. De temperaturen stijgen. Er zijn vaker extreme regenbuien, hittegolven en lange droge periodes. Door droogte daalt de bodem op sommige plekken in Nederland en het verzilt de bodem. De zeespiegel stijgt en het risico op overstromingen neemt toe. Klimaatverandering heeft grote gevolgen voor de gezondheid, de leefbaarheid en de economie. We moeten ons voorbereiden op de risico's van het veranderende klimaat en onze omgeving hier op aanpassen. De acties staan beschreven in de Klimaatadaptatiestrategie Zeeland (KasZ) en gebeurt in samenwerking met alle Zeeuwse gemeenten en de Provincie Zeeland.

Omgevingskwaliteiten

We willen onze leefomgeving en omgevingskwaliteiten zoals stilte, donkerte, natuur, biodiversiteit en bodem-, lucht- en waterkwaliteit behouden en waar mogelijk verbeteren. De biodiversiteit gaat achteruit en natuurgebieden staan onder druk. De stikstofneerslag in natuurgebieden moet daarom omlaag.

Wat hebben we bereikt?

D.7.01 In 2024 produceren we maximaal 115 kilogram restafval per inwoner (gecorrigeerd vanwege invloed toerisme) .

Omschrijving

We houden ons aan de visie van het programma "Van Afval Naar Grondstof" (VANG). Het programma VANG is ontwikkeld voor gemeenten om de inzameling en recycling van huishoudelijk afval te verbeteren. We produceerden in 2021 nog 183 kilogram restafval per inwoner. Deze hoeveelheid is gecorrigeerd in verband met invloed van toerisme. De VANG doelstelling is om nog maximaal 100 kg restafval per inwoner te produceren. Wij denken dat 100 kg per inwoner in 2024 nog niet haalbaar is en zetten voor 2024 in op 105 kg per inwoner. Een beter afvalscheiding draagt bij aan een duurzaam milieu. Bruikbare afvalstromen leveren geld op.

Stand van zaken

Nog niet alle afvalcijfers zijn al bekend. Het lijkt erop dat we in een stabiele situatie zitten en dat we het afgesproken doel van 105 kg hebben gehaald. We hebben weinig afkeur gehad dit jaar van PMD, wel meer afkeur gezien van GFT. Hierop voerden we controles uit en zijn met de afvalcoach het gesprek aangegaan met bewoners die hun afval niet juist aanbieden. Ook hebben we in voorlichting campagnes hierop ingespeeld.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

7.024 We zetten een voorlichtingscampagne op om een betere afvalscheiding te realiseren en verontreiniging van deze stromen terug te dringen.

Omschrijving

De invoering van diftar zorgt ervoor dat bewoners en toeristen steeds meer plastic- en metalen verpakkingen en drankenkartons (PMD) gescheiden inleveren. Helaas is kwaliteit van de ingeleverde materialen niet voldoende door aanwezigheid van verontreiniging. We gaan het scheidingsgedrag verbeteren door doorlopend voorlichting geven over de juiste wijze van scheiden en de voordelen hiervan.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

We hebben samen met onze partners OLAZ en ZRD campagnes opgezet om de kwaliteit van PMD en GFT fracties te verbeteren. Voor PMD heeft dit voldoende resultaat opgeleverd. In 2024 hadden we geen PMD afkeur. Wel is er meer GFT afgekeurd.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

7.045 In 2024 starten we met de gescheiden inzameling van gft bij de percelen die zijn aangewezen op een ondergrondse verzamelcontainer.

Omschrijving

De percelen die zijn aangewezen op een verzamelcontainer kunnen op dit moment het gft niet apart aanbieden. Wij plaatsen (extra) containers zodat gft wel apart

kan worden aangeboden. De locaties van de containers bepalen we in overleg met belanghebbenden.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In 2024 zijn een aantal succesvolle pilots gestart en we benaderden steeds meer VVE's van vakantieparken en appartementen complexen. Waar we de inzameling van GFT konden starten, hebben we dit gedaan. In 2025 gaan we de uitrol verder afronden.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

7.046 We zetten coaching in om een betere afvalscheiding te realiseren en sluikstortingen te voorkomen.

Omschrijving

De invoering van diftar en de invoering van een toegangssysteem voor de milieustraat zorgen ervoor dat bewoners en toeristen steeds beter afval gaan scheiden. Helaas bestaat de kans dat het aantal illegale afvalstortingen toeneemt. We proberen dit te voorkomen door te coaching op sluikstortingen. Daarnaast is de kwaliteit van de ingeleverde materialen niet voldoende door aanwezigheid van verontreiniging. We gaan het scheidingsgedrag verbeteren door steekproefsgewijs controles uit te voeren.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Het coachen op afval scheiden is in 2024 in gang gezet. Mensen met extreem veel aanbiedingen is hulp aangeboden. Containers met vervuild GFT zijn niet opgehaald en de bewoners hebben een brief gehad waar coaching werd aangeboden. We zijn nog niet gestart met handhaving bij aanhoudende overtredingen, dit gaan we in 2025 oppakken.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

7.047 We maken een plan om straat- en zwerfafval gescheiden in te zamelen.

Omschrijving

Zwerf en straatafval zamelen we nog niet gescheiden in. Hiermee voldoen we niet aan de VANG-doelstelling en geven we geen goed voorbeeld. In 2024 stellen we een plan op hoe we straat- en zwerfvuil effectief kunnen scheiden. In 2025 voeren we dan de nodige maatregelen in.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Het plan hoe we straat- en zwerfvuil effectief kunnen inzamelen en hoe we ook straatafval gescheiden kunnen inzamelen, is nog niet afgerond.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.7.02 In de gemeente verwerken we afval in samenwerkingsverband effectief en efficiënt.

Omschrijving

Wij zijn samen met de andere Zeeuwse gemeenten deelnemer aan de gemeenschappelijke regeling O.L.A.Z. Het OLAZ behartigt de belangen van de Zeeuwse gemeenten op het gebied van afvalverwijdering en -verwerking. Samenwerking levert schaalvoordelen op en zorgt voor kostenbesparing. Zie paragraaf verbonden partijen.

Stand van zaken

OLAZ is namens alle Zeeuwse gemeenten in het opstellen van een nieuwe plan voor circulaire economie betrokken geweest voor het onderdeel afval. De gemeenten zochten elkaar steeds meer op om samen te werken aan nieuw in te voeren of uit te voeren plannen zoals Ja-Ja-Sticker, olie- en vetinzameling en beleidsplannen. Dit zorgde voor meer uniformiteit en synergie. Het Circulair ambachtscentrum kreeg steeds meer vorm. Er is een grote investering in 2024 gedaan voor de aankoop van grond voor een nieuwe overslag station in Middelburg, die de overslag locaties in Goes en Vlissingen-Oost gaat overnemen.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

7.015 We dienen zienswijzen in op het beleidsprogramma en de begroting van het OLAZ.

Omschrijving

Het O.L.A.Z. stelt elke bestuursperiode een beleidsprogramma en elk jaar een begroting vast. We kijken daarbij dat kosten van verwerking van afval beperkt blijven. Door zienswijzen in te dienen oefenen we invloed uit op het beleidsprogramma en de jaarlijkse begrotingen. Zie ook paragraaf verbonden partijen O.L.A.Z.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

De zienswijze op het jaarrapport 2023, wijziging begroting 2024, begroting 2025 zijn zonder aanpassingen door de raad aangenomen.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

7.048 We volgen hoe we presteren op het gebied van afvalinzameling door deelname aan een landelijke benchmark.

Omschrijving

Door deelname aan een landelijke benchmark kunnen we zien hoe we presteren op het gebied van afvalinzameling en krijgen we informatie over hoe we de afvalinzameling kunnen verder kunnen verbeteren.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

De benchmark is in 2024 uitgevoerd.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.7.03 Ons rioolbeheer voldoet aan het afgesproken niveau.

Omschrijving

In het Water- en rioleringsplan leggen we onze afspraken vast over het beheerniveau. In de paragraaf kapitaalgoederen kunt u hier meer over lezen. Hier vindt u per beheerplan informatie over:

- het beheer niveau,
- de actualiteit van de beheerplannen,
- het beschikbare budget,
- de voortgang

Wijken we af van de afspraken in de beheerplannen en zijn er maatregelen nodig dan nemen we die op onder deze doelstelling.

Stand van zaken

Het Water- en rioleringsplan betreft alle afspraken die we nodig hebben voor de uitvoering. Het beheer is op niveau, alle plannen zijn uitgevoerd en het budget is niet overschreden.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

7.043 We voeren het Water- en rioleringsplan uit.

Omschrijving

Eind 2023 stellen we de raad voor om ons Water- en rioleringsplan vast te stellen. In het plan nemen we exploitatie- en investeringsbudgetten op. Deze budgetten gebruiken we om ons rioolstelsel op niveau te houden en we nemen maatregelen om de kans op wateroverlast te verkleinen. We voeren grootschalige herinrichtingsprojecten uit samen met andere disciplines op basis van onze meerjarenplanning. Zie ook de paragraaf kapitaalgoederen.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

We gaven uitvoering aan onze meerjarenplanning. De budgetten waren toereikend.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.7.04 In 2050 is de openbare ruimte minder kwetsbaar voor de gevolgen van klimaatverandering.

Omschrijving

We zien een toename in extreme neerslag, grotere kans op hittegolven, langdurige droogte en een toename van het overstromingsrisico. In 2050 moet onze ruimte zodanig ingericht zijn dat extreem weer niet leidt tot grote schade of maatschappelijke ontwrichting.

Stand van zaken

We namen op diverse locaties maatregelen om onze openbare ruimte klimaatbestendig te maken. We koppelden hemelwater af van het bestaande gemengde riool en we haalden overtollige verharding uit de openbare ruimte.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

7.026 We zorgen voor meer beschikbaar zoetwater voor onze sportvelden.

Omschrijving

Door lange, droge zomers hebben we (te) weinig zoetwater voor onze sportvelden. We onderzoeken mogelijkheden om meer zoetwater beschikbaar te hebben in tijden van droogte.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In Westkapelle legden we een installatie aan om de sportvelden te voorzien van zoetwater.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

7.027 We halen verharding uit onze openbare ruimte en vormen het om naar groen.

Omschrijving

Steeds vaker hebben we te maken met extreme weersomstandigheden, hevige neerslag en hete temperaturen. In snel tempo verdwijnen veel plant- en diersoorten. Uit diverse onderzoeken blijkt dat vooral de toename van verharding negatieve effecten heeft op het welbevinden van mens, dier en natuur. Waar mogelijk vervangen we stenen door groen. Deze vergroening geeft een extra bijdrage aan de biodiversiteit in de openbare ruimte. We maken meer schaduwplekken in de openbare ruimte. We doen dit in overleg met onze inwoners.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

We haalden op diverse locaties overtollige verharding uit de openbare ruimte. De vrijgekomen locaties planten we in met groen.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.7.05 In 2023 heeft elke begraafplaats voldoende grafruimte voor minimaal 25 jaar.

Omschrijving

In een aantal kernen is er volgens de huidige op afzienbare termijn onvoldoende grafruimte meer. Om aan de doelstelling te voldoen nemen we maatregelen waar dat nodig is, ook actualiseren we het beleid.

Stand van zaken

Er is voldoende grafruimte beschikbaar geweest in 2024. Het beleid is weer actueel.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

7.032 Uitbreiden begraafplaats Oostkapelle

Omschrijving

In 2025 realiseren we de uitbreiding van de begraafplaats.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

We zijn gestart met voorbereidingen voor de uitbreiding van de begraafplaats Oostkapelle. De uitbreiding is gereed in 2025.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

7.033 We actualiseren het beleid en de regelgeving op het gebied van begraven en begraafplaatsen

Omschrijving

De huidige ontwikkel- en beheersvisie Begraafplaatsen stamt uit 2014. We actualiseren de visie. Aantallen en verwachtingen stellen we bij. Hiermee maken we een actueel document en kunnen we op basis hiervan maatregelen nemen om te voorzien in voldoende begraafplaatsen. Op basis van de aangepaste visie passen we ook de Beheersverordening en het Uitvoeringsbesluit begraafplaatsen aan.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

De Verordening op de heffing en invordering van lijkbezorgingsrechten 2025 en het Uitvoeringsbesluit gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Veere is inmiddels vastgesteld en van kracht.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

7.041 Schuilvoorziening plaatsen op begraafplaats Biggekerke.

Omschrijving

De bestaand aula wordt niet meer gebruikt en is verouderd en versleten. Het gebouwtje slopen we en we plaatsen een nieuwe energie neutrale en onderhoudsarme schuilvoorziening. Dit voornemen is besproken met de dorpsraad en zij stemmen hiermee in.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

De voorgenomen werkzaamheden zijn inmiddels uitgevoerd. De kosten voor de noodzakelijke verplaatsing van de watermeter vielen iets hoger uit.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.7.06 Onze inwoners staan zo min mogelijk bloot aan bedreigingen van hun gezondheid én leven in gezondheid.

Omschrijving

Deze doelstelling omvat zowel de wettelijke taken die we als gemeente hebben als de aanvullende taken die we als gemeente uitvoeren. De wettelijke taken zijn ondergebracht bij de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland (GGD). De aanvullende taken zijn beschreven in de lokale nota Volksgezondheid, 'Kerngezond Veere, 2022-2025' en het bijbehorende uitvoeringsprogramma. Het doel is om de gezondheid van onze inwoners zoveel mogelijk te bevorderen door een gezonde leefstijl te bevorderen. De gezonde keuze moet voor onze inwoners de

gemakkelijke keuze worden. We stimuleren dat door een gezonde leefomgeving te creëren. Daarbij gaan we uit van het begrip Positieve Gezondheid.

Stand van zaken

Het uitvoeringsprogramma Volksgezondheid, dat we eind 2022 vaststelden, bevat veel acties en maatregelen. Daarmee proberen we de leefomgeving zo gezond mogelijk in te richten, maar ook de gezondheid van onze burgers te bevorderen. Acties uit het uitvoeringsprogramma konden we extra stimuleren met geld uit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Positieve gezondheid staat centraal in de nota kerngezond Veere en in onze preventievisie.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

7.017 We nemen deel aan de Gemeenschappelijke Regeling GGD, die de wettelijke taken uitvoert op gebied van de Wet publieke gezondheid.

Omschrijving

De GGD voert taken uit op het gebied van voorlichting, openbare geestelijke gezondheidszorg, epidemiologie, infectieziektebestrijding, milieu en geneeskundige hulpverlening in de regio (GHOR). Hierdoor ontstaat een veiligere leefomgeving voor onze inwoners en wordt de fysieke en geestelijke gezondheid verbeterd. De GGD rapporteert jaarlijks over haar activiteiten in het jaarverslag. Verder registreert de GGD de vaccinatiegraad en voert zij bevolkingsonderzoeken uit.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In 2024 is er wederom ingezet op de Basis Op Orde. Dit is een financiële impuls van de 13 Zeeuwse gemeenten om de GGD te voorzien van een solide basis zodat het haar wettelijke taken adequaat kan uitvoeren. Ondanks deze impuls waren er in 2024 een aantal uitdagingen. Het is lastig om in de regio Zeeland forensische artsen aan te trekken. Het komt nu soms voor dat er in onze regio geen arts is om te schouwen wanneer er iemand overlijdt. We werken samen met omliggende regio's om dit probleem aan te pakken.

Daarnaast is er in 2024 een aanhoudende druk op Veilig Thuis Zeeland. De wachtlijsten blijven oplopen (net zoals in 2023) ondanks maatregelen die getroffen zijn. Zowel de doorlooptijd neemt toe, alsmede het aantal meldingen. Naast deze inhoudelijke zaken is de GGD ook bezig met een bedrijfsvoeringkwestie: het samenwerken met de VRZ. Het ziet er naar uit dat er begin 2025 besluitvorming over plaatsvindt in beide Algemene Besturen.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

7.035 We voeren het Uitvoeringsprogramma Volksgezondheid uit, behorende bij de lokale nota Kerngezond Veere 2022-2025.

Omschrijving

In de nota Kerngezond Veere staan onze ambities op het gebied van Volksgezondheid. De nota heeft een looptijd t/m 2025. Het uitvoeringsprogramma bevat de activiteiten en acties die we daaraan koppelen. De algemene lijn is dat we op lokaal niveau samenwerken met o.a. 1nul1 preventie, de GGD en Stichting Welzijn Veere. We stimuleren onze inwoners om er een zo gezond mogelijke levensstijl op na te houden, zowel op fysiek als mentaal gebied. Waar mogelijk leggen we de verbinding met sport, onderwijs en preventie, maar ook met het fysieke domein (de gezonde leefomgeving).

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Het uitvoeringsprogramma Volksgezondheid "kerngezond Veere" is grotendeels uitgevoerd in 2024. Zo is er op elk van de vijf programmalijnen progressie geboekt in de doelstellingen. Ook zijn er een aantal doelstellingen die herzien moeten worden bij het opstellen van een nieuwe uitvoeringsagenda. Het is bijvoorbeeld inzichtelijk geworden dat het op dit moment niet mogelijk is een JOGG (Jongeren Op Gezond Gewicht) gemeente te worden omwille de ambtelijke capaciteit die dat vraagt. Wel is er gehandeld naar het gedachtegoed van JOGG.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

7.042 We stellen een plan van aanpak voor het GALA op, en herijken dit jaarlijks.

Omschrijving

Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) verplicht gemeenten om een plan van aanpak op te stellen waarbij we inzetten op een gezond en actief leven voor onze inwoners. Sommige elementen uit het GALA zijn bestaand beleid, andere elementen zijn nieuw. Zo is er aandacht voor een gezonde leefstijl, een gezonde

leefomgeving en de mentale gezondheid. Dit zijn ook programmalijnen in onze lokale nota gezondheid. Het terugdringen van gezondheidsachterstanden en het versterken van de sociale basis zijn nieuw. Daarnaast wordt de uitvoering van een aantal ketenaanpakken verplicht gesteld. Vanuit het Rijk krijgen we in de periode 2023 t/m 2026 financiële middelen voor de uitvoering van het GALA.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

We hebben subsidies verstrekt aan activiteiten en initiatieven die bijdragen aan de doelstellingen van het GALA. Daarbij gaat het om onder andere het stimuleren van sport en bewegen, leefstijladvies, kunst educatie, kunst op recept, opvoedcursussen en de rookvrije generatie.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
28	Omvang huishoudelijk afval	kg per inwoner	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	2023	139,0	166,0	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg)
29	Hernieuwbare elektriciteit	%	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	2022	352,6	65,8	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Realisatie 2024	Resultaat 2024
Baten				
7.1 Volksgezondheid	1	125	138	-13
7.2 Riolering	2.723	2.723	2.713	10
7.3 Afval	4.254	4.305	4.522	-217
7.4 Milieubeheer	0	129	8	121
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	584	545	649	-104
Totaal Baten	7.562	7.827	8.030	-203
Lasten				
7.1 Volksgezondheid	1.276	1.339	1.260	79
7.2 Riolering	2.117	2.207	2.117	90
7.3 Afval	3.522	3.603	3.823	-219
7.4 Milieubeheer	1.688	1.740	1.529	212
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	554	530	537	-6
Totaal Lasten	9.157	9.420	9.265	155
Gerealiseerd resultaat	-1.595	-1.593	-1.235	-358

Financiële analyse

Taakveld	Resultaat	V/N
<u>Volksgezondheid</u> Het taakveld volksgezondheid laat een overschot zien van € 91.800.	92	V
Het verschil op dit taakveld wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door ons aandeel in het resultaat van de GGD. Daar zijn extra rentebaten en andere incidentele opbrengsten uit voortgekomen.		
<u>Riolering</u> Het taakveld riolering laat een overschot zien van € 81.000.		
Inhuur personeel Hierop is een positief saldo van € 22.000. Er zijn minder uren gemaakt dan vooraf ingeschat.		
Rioolheffing baten De opbrengsten zijn € 22.000 hoger dan vooraf geraamd. Dit heeft te maken met onder andere meer en hogere aanslagen. De aanslagen zijn ook afhankelijk van het waterverbruik.	22	V
Kostendekkendheid Na toerekening van btw en overhead, in verband met de kostendekkendheid van het product, is er per saldo een bedrag van € 20.000 onttrokken uit de voorziening rioolheffing (begroot: storting van C 21.000). Voor een overzicht van de kostendekkendheid verwijzen we naar de paragraaf lokale heffingen.	22	V
<u>Afval</u> Het taakveld afval laat een tekort zien van € 2.500.		
Afvalophaal en afvoer Op dit budget is er een positief saldo van € 49.000. Dit wordt veroorzaakt door lagere onderhoudskosten. Een groot deel van de verzamelcontainers is reeds vernieuwd. Daarnaast zijn er minder minirolcontainers kapot gegaan dan verwacht.	49	V
	69	V
Ophalen oud papier Er is een positief saldo van € 69.000. Dit wordt veroorzaakt doordat er minder betaald is aan inzamelaars door het stoppen van een inzamelaar, ondanks de hogere uitkering van 10ct/kg naar 15ct/kg. Tevens was de koers van oud papier gunstiger dan verwacht.	20	V
Verzamelen van glas Op dit budget is er een positief saldo van € 20.000. Dit wordt veroorzaakt doordat er een hogere vergoeding voor glas	77	V

is ontvangen dan vooraf begroot.

Afvalstoffenheffing baten

214 N

Er is een positief saldo van € 77.000. Dit heeft met meerderefactoren te maken, zoals uitbreiding van areaal (circa 70), minder leegstand en verschuiving van het aantal personen (grondslag).

Kostendekkendheid

Na toerekening van btw en overhead, in verband met de kostendekkendheid van het product, is er per saldo een bedrag van € 351.000 toegevoegd aan de voorziening rioolheffing (begroot: € 137.000). Voor een overzicht van de kostendekkendheid verwijzen we naar de paragraaf lokale heffingen.

Milieubeheer

Op dit taakveld is sprake van een positief resultaat van € 90.200. Er zijn geen belangrijke afwijkingen te melden.

90 V

Begraafplaatsen en crematoria

Het taakveld sluit met een positief saldo van € 97.300. Er is een inhaalslag gemaakt met betrekking tot de verlening van de grafrechten. Er wordt nu actiever op verlenging geacteerd en hierdoor is er een stijging van de opbrengsten. Bij de tweede bestuursrapportage is er een inschatting gemaakt van de extra inkomsten, maar deze blijkt achteraf gezien nog te laag te zijn geweest.

97 V

Eenmalige prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Begroot	Realisatie
Programma openbare laadpalen	25.000	0

Investerings

Omschrijving investering	Investerings bedrag	Realisatie
Schuilvoorziening Zoutelande en sloop aula	37.000	52.030
Verplaatsen ondergrondse containers o.a. Koudekerke	80.000	0
Oud papier containers Joossesweg en Oostkapelle	25.000	25.000
50 ondergrondse containers in parken ivm inzameling gescheiden afval	600.000	0
Krediet vervangen bestaande riolering, afkoppeling en knelpunten	1.224.550	567.025
Krediet vergroten persleiding	80.000	8.931
Krediet vervangen drainage	50.000	0
Krediet vervangen hoofdrioolgemalen	120.000	18.890
Vervanging ROM-reiniger	37.000	29.375
Vervanging veegmachine	239.000	0
Vervanging 25 ondergrondse containers restafval	216.200	188.139
Vervanging 18 ondergrondse containers restafval	190.300	0
Uitbreiding begraafplaats Veere/Zanddijk	250.000	0

8. Fysieke leefomgeving

Programma inleiding

Wij zorgen voor een leefomgeving waarin het goed wonen, werken en recreëren is. De wereld om ons heen verandert continue en we veranderen daarin mee. Dat moet op een verantwoorde manier. Bij het maken van keuzes voor de toekomst betrekken we onze inwoners, bedrijven en gasten. Op die manier behouden we een gemeente waar het goed wonen, werken en recreëren is. En maken we keuzes op basis van een breed draagvlak.

Omgevingswet

De Omgevingswet treedt (als het goed is) op 1 januari 2024 in werking. Tot 2029 hebben gemeenten de tijd om een gemeente dekkend Omgevingsplan te maken. Hier hoort bij dat we alle regels voor de fysieke leefomgeving digitaal kunnen ontsluiten. In 2029 levert dit een volledige digitale dienstverlening op.

Woningmarkt

De woningmarkt is de afgelopen paar jaar weer flink aangetrokken en oververhit. Woningen worden sneller verkocht, koopprijzen stijgen en het woningaanbod is klein.

Daarnaast is de druk van het toeristisch (mede)gebruik van woningen de afgelopen jaren verder toegenomen. We vinden het belangrijk om te zorgen voor een woningaanbod dat gelijk opgaat met demografische ontwikkelingen. De nieuwbouw heeft in Veere hoge prioriteit. We hebben daarom een Taskforce Wonen die de opdracht heeft om de realisatie van nieuwbouwprojecten te versnellen.

Duurzaamheid

In de paragraaf Duurzaamheid is beschreven wat de uitdagingen voor onze gemeente zijn op het gebied van duurzaamheid. Hierbij is ook aangegeven wat we er precies voor gaan doen in 2024.

In 2024 gaan we aan de slag met de volgende zaken:

- Invoeren en monitoren Omgevingswet
- Doorontwikkelen digitaal stelsel Omgevingswet (DSO)
- Actualiseren van de Nota Ruimtelijke Kwaliteit
- We werken met een Taskforce Wonen
- Ontwikkelen van een gebiedsvisie voor Westkapelle
- Actualiseren huisvestingsverordening
- Vaststellen van een woonzorgvisie
- Beleid voor het tijdelijke permanent bewonen van bijgebouwen
- Beleid voor tijdelijke huisvesting van (internationale) werknemers
- Starten van een pilot voor tijdelijke huisvesting van (internationale) werknemers bij een Veers bedrijf.

Wat hebben we bereikt?

D.8.01 De ruimtelijke kwaliteit van de gemeente Veere blijft voor de toekomst gewaarborgd.

Omschrijving

Onder ruimtelijke kwaliteit verstaan we de beleving van de ruimte in brede zin: zowel het uiterlijk van bouwwerken, maar ook aspecten als cultureel erfgoed, stedenbouw en de kwaliteit van de natuur en het landschap. Het vergt een integrale aanpak.

Stand van zaken

In 2024 heeft de gemeente Veere diverse initiatieven ondernomen op de genoemde onderwerpen.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

8.091 We gaan de Nota Ruimtelijke Kwaliteit herzien met als vertrekpunt de omgevingsvisie 2047 en de landschapsvisie Veere.

Omschrijving

De Nota Ruimtelijke Kwaliteit uit 2016 is dringend aan een herziening toe. Het beleid wordt opnieuw gescreend met de Visie 2047 als vertrekpunt. Daarnaast wordt voorgesorteerd op nieuwe regels die onderdeel moeten worden van het Omgevingsplan Veere 2029. Daarvoor is een budget opgenomen van € 65.000.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Actualisatie van de Nota Ruimtelijke Kwaliteit De gemeente heeft in 2024 gewerkt aan het actualiseren van de Nota Ruimtelijke Kwaliteit. Deze nota richt zich op het waarborgen van de ruimtelijke kwaliteit, waaronder het uiterlijk van bouwwerken en de kwaliteit van natuur en landschap. Het actualiseren van deze nota draagt bij aan een integrale aanpak voor de toekomst. In 2025 wordt de nieuwe nota aangeboden aan de gemeenteraad.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

8.094 We herzien het Geluidbeleid.

Omschrijving

We herzien het geluidbeleid omdat het is verouderd (2007). Door het up-to-date te maken borgen we een (beter) akoestisch aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Daarnaast gaan we in op omgevingsgeluid bijvoorbeeld afkomstig van wegverkeerslawaaï en bedrijvigheid. We houden rekening met de (nieuwe) regels

en mogelijkheden uit de Omgevingswet. We monitoren geluidsbelasting door middel van de Basis Geluid Emissie (BGE).

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Het Geluidbeleid zal niet eerder worden herzien tot de "nieuwe" Geluidsregels vanuit de Omgevingswet voldoende helder zijn, lokaal zijn afgewogen en het duidelijk is wat dit voor Veere betekent. Nadat deze Geluidsregels vertaald zijn, kunnen we het nieuwe geluidbeleid gaan opstellen met daarbij eventuele in te voeren wijzigingen die we vooraf afstemmen met de Raad en het College. De Basis Geluid Emissie (BGE) zal in 2025 nog een start krijgen te beginnen bij het updaten van ons Verkeersmodel.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

8.104 We stellen een gebiedsvisie op voor Westkapelle.

Omschrijving

We willen een gebiedsvisie opstellen voor Westkapelle. In Westkapelle spelen verschillende opgaven vanuit detailhandel, bedrijvigheid en wonen. De gebiedsvisie legt de koers voor de ruimtelijke ontwikkeling vast. In de visie formuleren we de uitgangspunten voor een later op te stellen omgevingsplan. In deze gebiedsvisie staat welke keuzes er gemaakt zijn over woningbouw, bedrijvigheid, natuur, duurzaamheid en verkeer. Samen met inwoners en ondernemers wordt deze koers ontwikkeld.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Ontwikkeling van een gebiedsvisie voor Westkapelle In 2024 is de gemeente gestart met het ontwikkelen van een gebiedsvisie voor Westkapelle. Deze visie heeft tot doel de ruimtelijke en functionele kwaliteit van het gebied te verbeteren, rekening houdend met de wensen en behoeften van inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden. Het proces omvatte participatiebijeenkomsten en consultaties om input te verzamelen voor de visie.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.8.02 Volgende uit de visie Domburg verbeteren we het welzijn van de bewoner en van de toerist: goed leven, wellness, rust, natuur en cultuur.

Omschrijving

Afgelopen jaren is er gestart met het uitvoeren van de visie Domburg en de Randvoorwaarden herontwikkeling Nehalenniagebied. Dat heeft geleid tot de realisatie van het Singelgebied en gedeeltelijke herstructurering van de openbare ruimte in het Nehalenniagebied. In 2024 gaan we verder met het uitvoeren van de ambities uit de visie Domburg.

Stand van zaken

De bouw en infrastructuur in het singelgebied is in 2024 afgerond.

In het Nehalenniagebied lopen voor de bouwplannen afzonderlijke vergunningstrajecten, de sloop van 2 hotels is afgerond, de herbouw loopt vertraging op door netcongestie en bezwaarprocedures. Voor de coördinatie van de verschillende onderdelen in het gebied is een integraal overleg ingesteld. De buurtbewoners worden maandelijks geïnformeerd door een nieuwsbrief.

De Boulevard van Schagen is in 2024 afgerond. De vernieuwing van de overige openbare ruimte in het Nehalenniagebied volgt de ontwikkeling en uitvoering van de initiatieven. De kosten van de vernieuwing openbare ruimte bekostigen we deels uit een Regio Deal subsidie. De begroting van Visie Domburg loopt in de pas.

De gemeente raad heeft in april ingestemd met visie voor de Westrand. Er is gestart met het omzetten van de visie in een stedenbouwkundigplan.

Bij hotelontwikkelingen (ver- en herbouw) wordt gestuurd op het verplaatsen van parkeren naar de randen van Domburg zodat het centrum autoluwer wordt.

De verkeersafwikkeling binnen de gehele gemeente vertraagt de (ver-)bouwplannen van ondernemers en bewoners en het autoluw maken van de kern van Domburg.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

8.095 In samenhang met de verkeers- en mobiliteitsstudie in en rondom Domburg werken we de deelgebieden uit die zijn beschreven in de visie Domburg.

Omschrijving

De uitgangspunten voor de herontwikkeling door initiatiefnemers worden deels geformuleerd door de verkeers- en mobiliteitsvisie. Om de samenhang tussen de deelgebieden te bewaken beschrijven we specifiek de deelgebieden Westrand, Zuidrand, Singelgebied en Nehalenniagebied.

De Westrand betreft het gebied rondom de Parel en Hof Domburg; in 2023 is voor de Westrand een visie door initiatiefnemer gepresenteerd. In 2024 bieden we de visie aan de gemeenteraad aan om vast te stellen. Daarna starten we met de planvorming voor het gebied.

De Zuidrand betreft de toegangsroute richting Domburg centrum, afwikkeling richting Aagtekerke, de sportvelden, het parkeergebied rondom het gemeentehuis en de omliggende gronden. Eventuele acties volgen uit het verkeers- en mobiliteitsplan.

In het Singelgebied leggen we in 2024 de laatste hand aan de openbare ruimte.

De afspraken en uitvoering van het Nehalenniagebied zijn in overleg met de initiatiefnemers tot stand gekomen en in uitvoering gebracht. Initiatieven zijn nieuwbouw van het voormalig hotel Zonneduin, sloop en start van de bouw van Hotel Nehalennia, bestemmingsplan wijziging en vergunningen voor een parkeerkelder bij het Badhotel, vergunningstraject hotel Bosch en Zee. De vernieuwing van de overige openbare ruimte in het Nehalenniagebied volgt de ontwikkeling en uitvoering van de initiatieven. De kosten van de vernieuwing openbare ruimte bekostigen we deels uit een Regio Deal subsidie.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Door vertragingen lopen initiatieven achter op schema, dit zorgt ervoor dat verbeteringen in Domburg langer op zich laten wachten of wellicht niet doorgaan.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.8.03 Vraag en aanbod op de woningmarkt zijn goed op elkaar afgestemd.

Omschrijving

Veere is een aantrekkelijke gemeente om in te wonen. Maar het aanbod van betaalbare, duurzame en levensloopbestendige woningen is te laag. Hierdoor komen doelgroepen als jongeren, starters, ouderen en zorgdoelgroepen niet aan een passende woning in Veere.

We geven in 2024 uitvoering aan het in 2022 vastgestelde Programma Wonen met de volgende onderwerpen:

- 5 nieuwbouwprojecten in de taskforce betaalbaar Wonen
- Sturing op en uitvoering van de nieuwbouwprogrammering met de NBP Veere
- Herziening en actualisering van de huisvestingsverordening
- Pilot en beleid voor tijdelijke huisvesting van (internationale) werknemers
- Beleid voor tijdelijk permanente bewoning van bijgebouwen
- Ontwikkelen van een woonzorgvisie
- Leegstandsverordening

Stand van zaken

In 2024 heeft de gemeente Veere diverse stappen ondernomen om vitale woonkernen met betaalbare en duurzame woningen te realiseren. Deze initiatieven zijn onderdeel van het in 2022 vastgestelde Programma Wonen 2022-2027, dat gericht is op het verhogen en versnellen van de bouwproductie van betaalbare en levensloopbestendige woningen.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

8.097 We herzien de bestaande Huisvestingsverordening.

Omschrijving

De bestaande Huisvestingsverordening moet worden herzien. Deze wordt waar het wettelijk kan en dit nuttig is uitgebreid.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Actualisatie huisvestingsverordening

De bestaande huisvestingsverordening is in 2024 herzien. Deze herziening was gericht op het verlengen van de huisvestingsverordening. In 2025 gaan we verder met de actualisatieslag van de huisvestingsverordening.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

8.098 We maken een woonzorgvisie.

Omschrijving

Gemeenten zijn vanaf eind 2024 verplicht een woonzorgvisie te hebben. Onder de woonzorgvisie valt ook een urgentieverordening.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Vaststelling van een woonzorgvisie

Hoewel de verplichting voor een woonzorgvisie is uitgesteld tot 2026, heeft de gemeente in 2024 opdracht gegeven voor een woon-zorganalyse. Deze analyse richt zich op de huidige en toekomstige vraag naar woonzorgvoorzieningen en vormt de basis voor de uiteindelijke woonzorgvisie.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

8.099 We maken beleid die de tijdelijke permanente bewoning bijgebouwen mogelijk maakt.

Omschrijving

Om de woningnood tegen te gaan maken we het tijdelijk permanent bewonen van bijgebouwen mogelijk. Na 3 jaar evalueren we deze tijdelijke maatregel. We nemen de ervaringen mee uit de uitgevoerde pilots in het kader van de meergeneratie- en de pre-mantelzorgwoningen.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Beleid voor het tijdelijk permanent bewonen van bijgebouwen

Om de woningnood te verlichten, heeft de gemeente beleid ontwikkeld dat het tijdelijk permanent bewonen van bijgebouwen voor pre-mantelzorg of een meer generatie woning mogelijk maakt. Deze maatregel is in 2024 geïmplementeerd en zal na drie jaar worden geëvalueerd om de effectiviteit en eventuele aanpassingen te beoordelen.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

8.100 We maken gebruik van een interne taskforce wonen.

Omschrijving

Om de nieuwbouwopgave te versnellen maken we gebruik van een tijdelijke taskforce betaalbaar wonen. De taskforce zorgt voor een versnelling bij het oppakken en uitvoeren van nieuwbouwprojecten door de lijnorganisatie. In de taskforce zitten telkens minimaal 5 projecten met de opzet om de nieuwbouwproductie te versnellen ten opzichte van de reguliere procedures.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Werken met een Taskforce Wonen

Om de nieuwbouwproductie te versnellen, heeft de gemeente een interne Taskforce Wonen ingezet. Deze taskforce had als doel om nieuwbouwprojecten sneller op te pakken en uit te voeren, met een focus op betaalbare en duurzame woningen. In 2024 zijn meerdere projecten door de taskforce begeleid om de woningvoorraad uit te breiden, zoals de woningen in Aagtekerke, Meliskerke en Domburg.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

8.107 We maken beleid voor tijdelijke huisvesting van (internationale) werknemers.

Omschrijving

Voor een vitale economie is het van belang dat we tijdelijke (internationale) werknemers kunnen huisvesten op een goede en passende wijze. Zowel fysiek als organisatorisch. Daarvoor willen we beleid formuleren. Tegelijkertijd voeren we de motie 'pilot huisvestingarbeidsmigranten uit.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Beleid en pilot voor tijdelijke huisvesting van (internationale) werknemers. In 2024 hebben we een start gemaakt met het beleid voor de tijdelijke huisvesting van internationale werknemers. Dit beleid biedt kaders voor zowel werkgevers als werknemers en streeft naar kwalitatieve en passende huisvestingsoplossingen, waarbij de integratie in de lokale gemeenschap wordt bevorderd.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

8.108 We maken een starters-handreiking.

Omschrijving

We maken een overzicht van werkende concepten en financieringsinstrumenten voor starters.

Veerse woningstarters bieden we een handreiking zodat zij weten welke mogelijkheden er zijn om een eerste woonplek in de gemeente te bemachtigen (bestaande bouw en nieuwbouw en koop en huur). Projectontwikkelaars geven wij inzicht in de mogelijkheden (concepten en financieringsinstrumenten) die wij als kansrijk bestempelen.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Door capaciteitsgebrek is een lagere prioriteit aan deze maatregel gegeven. De maatregel zal in combinatie met de motie over duurzame betaalbaarheid van (nieuwbouw)woningen in 2025 worden opgepakt.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

D.8.04 In 2031 is de Omgevingswet in Veere volledig geïmplementeerd.

Omschrijving

De Omgevingswet treedt op 1 januari 2024 in werking. Door de vertraagde inwerkingtreding krijgen gemeenten tot 2031 de tijd om een gemeente dekkend Omgevingsplan te maken. Hier hoort bij dat we alle regels voor de fysieke leefomgeving digitaal kunnen ontsluiten. In 2031 levert dit een volledige digitale dienstverlening op. In de tussentijd monitoren we of de besluiten die we in de afgelopen jaren hebben genomen het gewenste effect opleveren.

Stand van zaken

Invoering en monitoring Omgevingswet

De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. De gemeente Veere heeft gewerkt aan het opstellen van een tijdelijk omgevingsplan, waarin alle geldende regels, verordeningen en bestemmingsplannen zijn samengebracht. Daarnaast is er een eerste concept omgevingsplan voor Neeltje Jans gepubliceerd, dat van 23 juli tot 4 september 2024 ter inzage lag. Hiermee streeft de gemeente naar een voortvarende start met het omgevingsplan en een zo kort mogelijke overgangsperiode. In Veere hebben we tijdig alle besluiten genomen die de wet van ons vroeg. Daarmee hebben we een goede basis gelegd om de overgangsperiode in te gaan. De Omgevingswet blijkt in de praktijk wel complex te zijn. Veel onderdelen zijn nog nieuw en daarom soms onduidelijk. We werkten daarom veel samen met onze ketenpartners. De medewerkers zijn in 2024 ook extra geschoold. Vragen uit de praktijk kunnen we zo gelijk toetsen aan de nieuwe wetgeving. Dit gaan we ook in de komende jaren herhalen.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we hiervoor gedaan?

8.101 We maken een gemeente dekkend Omgevingsplan waarin we alle regels voor de fysieke leefomgeving onderbrengen.

Omschrijving

De Omgevingswet vraagt van gemeenten dat ze een gemeente dekkend Omgevingsplan maken. Hierin leggen we alle regels voor de fysieke leefomgeving vast. Regels die in strijd zijn met elkaar brengen we in overeenstemming met elkaar, de overbodige schrappen we en vereenvoudigen we zoveel mogelijk. We pakken deze opgave op aan de hand van de vastgestelde Startnota Omgevingsplan. In het proefjaar 2024 beginnen we met het gebied Neeltje Jans. Voor het maken van het totale Omgevingsplan hebben we de tijd tot en met 2031.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

De planning van het opstellen van het omgevingsplan heeft u losgelaten. De ambitie is tegelijkertijd verhoogt. We hebben daarom extra focus aangebracht en het tempo opgevoerd.

In 2024 zijn we officieel begonnen met het opstellen van het omgevingsplan voor het deelgebied Neeltje Jans. We hebben hierbij de startnota van de gemeenteraad als leidraad gebruikt. De opgave is zoals verwacht technisch en juridisch complex. Toch hebben we een plan in procedure gebracht dat voldeed aan zowel de startnota van de gemeenteraad als aan de wettelijke en technische eisen. In dit proces heeft de raads werkgroep omgevingswet een belangrijke rol gespeeld. Door die samenwerking hebben we tijdig kunnen afstemmen. We hebben ook een begin gemaakt met het plan voor het Buitengebied. Dit plan is erg omvangrijk en heeft technisch veel uitdagingen. We hopen dit plan kort na de zomer van 2025 voor inspraak ter inzage te kunnen leggen.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

8.105 We monitoren en evalueren de invoering van de Omgevingswet.

Omschrijving

Na de invoering van de Omgevingswet monitoren en evalueren we jaarlijks het nieuwe werken onder de Omgevingswet. We kijken of de besluiten die we in de aanloop naar de invoering hebben genomen goed uitpakken in de praktijk en of er aanpassingen nodig zijn. Voorbeelden hiervan zijn de legesnota, het adviesrecht van de gemeenteraad bij complexe vergunningen en de adviescommissie Omgevingskwaliteit. Daarnaast passen we onze digitale dienstverlening steeds aan op basis van de nieuwe delen van het Omgevingsplan. Zie hiervoor ook het programma Bestuur en Ondersteuning.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

We hebben nu een jaar gewerkt onder de Omgevingswet. Over het algemeen zien we dat de besluiten die zijn genomen goed uitpakken en werkbaar zijn. Voor een complete evaluatie is de periode nog te kort. 2024 was een overgangsjaar waar veel aanvragen en dossiers nog zijn afgehandeld onder de oude wetgeving. De eerste jurisprudentie komt ook nu pas mondjesmaat beschikbaar. Dit betekent dat we in 2025 de genomen besluiten tegen het licht gaan houden. Waar nodig komen we met voorstellen voor verbetering of aanpassing.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

8.106 We breiden onze digitale dienstverlening steeds verder uit tot een volledig werkend stelsel in 2031.

Omschrijving

Na de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2024 gaat de ontwikkeling van het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO) dat het Rijk levert door. Dit stelsel zorgt ervoor dat onze inwoners zich kunnen oriënteren, checken of ze een vergunning nodig hebben en aanvragen en meldingen kunnen doen. Het stelsel dat op 1 januari beschikbaar is, is de minimale variant omdat de ambities de afgelopen jaren zijn teruggeschoefd. In aanloop naar 2031 breidt de overheid dit steeds verder uit. De gemeente staat aan de lat om de eigen software hier werkend op aan te sluiten, en te zorgen voor de vulling met de juiste data.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Doorontwikkeling Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)
In lijn met de invoering van de Omgevingswet heeft de gemeente stappen gezet om de digitale dienstverlening uit te breiden. Het doel is om tegen 2031 een volledig functionerend digitaal stelsel te hebben, waarin alle regels voor de fysieke leefomgeving digitaal toegankelijk zijn. In 2024 is het digitale stelsel gelanceerd. Onze systemen zijn hier op aangesloten en technisch werkt het goed. Sinds 1 januari wordt het stelsel steeds verder verbeterd en verbeteringen aangebracht. De verbeteringen zitten vooral op het gebruiksvriendelijk maken van het systeem. Er zijn nog geen grote wijzigingen doorgevoerd of nieuwe functionaliteiten toegevoegd.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
30	Gemiddelde WOZ-waarde	euro	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	2024	436	304	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
31	Nieuw gebouwde woningen	aantal per 1.000 woningen	ABF - Systeem Woningvoorraad	2023	7,4	10,2	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.
32	Demografische druk	%	CBS - Bevolkingsstatistiek	2024	95,9	82,0	De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.
33	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	euro	COELO, Groningen	2024	733	870	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.
34	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	COELO, Groningen	2024	823	955	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Realisatie 2024	Resultaat 2024
Baten				
8.1 Ruimtelijke ordening	45	326	583	-258
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	8.944	4.139	3.816	323
8.3 Wonen en bouwen	997	2.877	1.819	1.058
Totaal Baten	9.986	7.341	6.218	1.123
Lasten				
8.1 Ruimtelijke ordening	2.580	2.228	2.417	-189
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	8.183	4.024	3.635	389
8.3 Wonen en bouwen	1.416	5.311	3.794	1.517
Totaal Lasten	12.179	11.562	9.846	1.717
Gerealiseerd resultaat	-2.193	-4.221	-3.628	-594

Financiële analyse

Taakveld	Resultaat	V/N
<u>Ruimte en leefomgeving</u>		
Op dit taakveld is sprake van een positief resultaat van € 68.700.		
Intentie en anterieure overeenkomsten		
Het voorlopige saldo op deze posten is € 225.000 positief. Dit komt door afrekeningen van afgesloten projecten die niet begroot waren en lagere kosten van inzet personeel dan begroot.	225	V
Het budget juridische advisering heeft een positief budget van afgerond € 40.000. Dit is het gevolg van de urenverantwoording van medewerkers die zijn ingehuurd.	40	V
Op het budget Bestemmingsplan + is € 165.000 meer aan kosten uren en ingeleend personeel geboekt dan begroot. De loonkosten die in dit taakveld meer verantwoord zijn, hebben we op andere taakvelden minder verantwoord waardoor in totaal de administratieve wijziging in evenwicht is.	165	N
<u>Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)</u>		
Op dit taakveld is sprake van een overschot van € 66.000.		
Begrote uitgaven voor bouwrijp maken, nutsvoorzieningen, groen en/of woonrijp maken van de plannen Singelgebied Domburg, Fort den Haakweg Vrouwenpolder, Serooskerke Oost en Bouwlust III Aagtekerke zijn doorgeschoven en opgenomen in 2025.	66	V
Er is een verlaging in twee verliesvoorzieningen opgenomen. Het betreft de volgende grondexploitaties:		
- Singelgebied Domburg: - € 79.910		
- Zeester Meliskerke: - € 34.104		
In de begroting was een storting voorzien van € 130.000.		
Daarnaast hebben we winstnemingen opgenomen naar verhouding tot de voortgang. Het betreft de winstnemingen van met name de grondexploitaties Zanddijk Veere (€ 49.795), Bouwlust III Aagtekerke (€ 66.144), Nimmerdor I Grijskerke (€ 11.805) en Oosterloo Domburg (€ 20.276). In totaal € 148.000 in 2024.		
In totaal waren er winstnemingen voorzien in de begroting voor een bedrag van € 400.560.		
Alle mutaties zijn verrekend met de reserve grondbedrijf waardoor er geen sprake is van een resultaat in de jaarrekening.		

Bouwen en wonen

Er is op dit taakveld sprake van een positief resultaat van € 459.100.

Meldingen

Het budget Bouw- en sloopvergunningen meldingen heeft een negatief resultaat van € 59.000. Er is extra inhuur geweest om het grote aantal verzoeken te kunnen verwerken. Dit heeft ook geresulteerd in hogere leges inkomsten.

Leges

Het budget Bouw- en sloopvergunningen leges heeft een positief resultaat van afgerond € 60.000. Er zijn meer leges ontvangen dan begroot door het grote aantal aanvragen. Bij de tweede bestuursrapportage is er een extra budget toegevoegd, maar achteraf blijkt dat dit bedrag nog te laag was. Wel is er ook meer externe inhuur geweest dan begroot, waardoor de kosten ook hoger zijn dan begroot.

59 N

Duurzaam Langer Thuis

Het budget Stimuleringslening Duurzaam Langer Thuis heeft een positief saldo van afgerond € 43.000. Dit budget was bestemd om extra publiciteit te genereren voor de mogelijkheden ten aanzien van de stimuleringslening. Het is echter niet gelukt om hier uitvoering aan te geven in 2024. In 2025 wordt er geen uitvoering aan publiciteit van de regeling gegeven.

60 V

43 V

Taskforce wonen

Het budget Taskforce wonen heeft een positief saldo van afgerond € 35.000. Doordat de werkzaamheden voor potentiële woningbouwlocaties grotendeels in eigen beheer worden uitgevoerd is er een bedrag van € 35.000 niet besteed. In 2025 is er budget beschikbaar. Met de slotwijziging is er € 30.000 overgeboekt naar 2025.

35 V

34 N

Regie en sturing gebiedsontwikkeling

Het budget regie en sturing gebiedsontwikkeling WBL heeft een negatief saldo van afgerond € 34.000. Er is bij de 2e bestuursrapportage een inschatting gemaakt van de extra te maken kosten. In de praktijk is gebleken dat dit budget onvoldoende was door alle aanvullende werkzaamheden.

320 V

Personele kosten

Zoals in eerdere programma's al is beschreven heeft er een administratieve mutatie plaatsgevonden voor het toerekenen van loonkosten. In dit taakveld geeft dit een voordeel van € 320.000. De loonkosten die in dit taakveld minder verantwoord zijn, hebben we op andere taakvelden meer verantwoord waardoor in totaal de administratieve wijziging in evenwicht is.

Eenmalige prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Begroot	Realisatie
Notitie supermarktbeleid	50.000	0
Vormen van een duurzaamheidsfonds, t.b.v. duurzaamheids-doelstellingen (cfm. Hoofdlijnenprogramma)	200.000	200.000
Omgevingsplan Veere 2029	170.000	12.223
Evaluatie en vernieuwing huisvestingsverordening	25.000	0
Tasforce versnellen doorlooptijden	75.000	7.378

Investerings

Er waren geen investeringen in relatie tot dit programma.

Algemene dekkingsmiddelen

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Cijferoverzicht

Overzicht algemene dekkingsmiddelen	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Saldo
Lasten				
Lokale heffingen	391	391	395	-4
Saldo financieringsfunctie	450	579	543	36
Overige algemene dekkingsmiddelen	53	27	30	-3
Subtotaal lasten	894	998	969	29
Baten				
Lokale heffingen	6.977	6.979	7.056	78
Gemeentefonds	37.347	39.851	39.653	-198
Dividend	357	13.058	13.078	20
Overige algemene dekkingsmiddelen	124	1.329	1.500	170
Subtotaal baten	44.805	61.217	61.287	69
Saldo	43.911	60.220	60.318	98

Financiële analyse

Taakveld

Resultaat V/N

Gemeentefonds

Er is een bedrag van ongeveer € 198.000 minder ontvangen ten opzichte van raming.

Door het moment van uitkomen zijn de uitkomsten van de decembercirculaire niet verwerkt in de ramingen. Deze informatie was ten tijde van de opmaak van de slotwijziging nog niet bekend. De circulaire heeft een negatief effect door met name mutaties in de waardering van de WOZ-objecten. Dit heeft eveneens een structurele doorwerking.

Verder is er sprake van negatieve afrekeningen in het gemeentefonds met betrekking tot oude jaren.

198 N

Treasury

Op het taakveld treasury is sprake van een overschot van ongeveer € 222.300.

Grootste verklaring voor het overschot op dit taakveld:

We hadden op basis van de liquiditeitsprognoses bij de begroting en tussenrapportages verwacht meer van de beschikbare financieringsmiddelen in te zetten. Door lagere uitgaven en extra ontvangsten hebben we uiteindelijk meer middelen in de schatkist van het Rijk gestald. Over deze gelden hebben we een rentevergoeding ontvangen.

222 V

Belastingen

- Er is sprake van een meeropbrengst bij de onroerende zaakbelasting voor een bedrag van € 102.700.
- Daarnaast is er sprake van een minderopbrengst aan precariobelasting van € 29.000.

103 V

29 N

Onvoorzien en overige baten en lasten

Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Realisatie 2024	Resultaat 2024
Baten	18	47	36	11
Lasten	929	1.148	611	537
Resultaat	-911	-1.101	-575	-526

Financiële analyse

Taakveld	Resultaat	V/N
<u>Onvoorzien</u> We hebben een bedrag van ongeveer € 22.000 niet benut uit de post onvoorzien. Voor meer informatie over de uitputting van de posten onvoorzien verwijzen naar de volgende pagina.	22	V
<u>Stelpost maatschappelijke voorzieningen</u> Onderdeel van het taakveld overige baten en lasten is de stelpost voor het project maatschappelijke voorzieningen. Deze stelpost is in de begroting opgenomen om de kapitaallasten van de projecten te dekken. Het resultaat wordt toegevoegd aan de reserve maatschappelijke voorzieningen en heeft dus geen impact op het resultaat van de jaarrekening.	1.044	V
<u>Voorziening verlofsparen</u> In de meest recente cao is de mogelijkheid geboden voor medewerkers om verlof te sparen. De financiële regelgeving schrijft vervolgens voor dat we hiervoor een voorziening dienen te vormen. Voor de jaarrekening is in kaart gebracht welke medewerkers zich hiervoor hebben aangemeld. In totaal is in de jaarrekening 2023 een voorziening ingesteld voor een bedrag van € 124.400 met een toevoeging van € 87.000 in 2024.	87	N
<u>Voorziening WGA</u> Ter dekking van de verplichting voor het eigen risicodragerschap voor langdurig zieke medewerkers die onder de wet Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten vallen is er een voorziening getroffen.	185	N
<u>Beëindiging arbeidsovereenkomsten</u> Er zijn arbeidsovereenkomsten beëindigd waar toekomstige verplichtingen uit voortvloeien.	85	N
<u>Dubieuze debiteuren</u> Op basis van de openstaande vorderingen is een toevoeging aan de voorziening dubieuze debiteuren nodig van € 11.700.	12	N

Vennootschapsbelasting

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Realisatie 2024	Resultaat 2024
Baten	0	0	0	0
Lasten	0	0	0	0
Resultaat	0	0	0	0

Mutaties reserves

Mutaties reserves

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Realisatie 2024	Resultaat 2024
Baten	1.075	8.381	8.869	-488
Lasten	1.354	23.168	25.295	-2.128
Resultaat	-279	-14.787	-16.426	1.640

Overhead

Specificatie overhead

Het percentage overhead is 30% hoger uitgekomen ten opzichte van de primitieve begroting. Dit komt enerzijds door hogere uitgaven door de beëindiging van twee arbeidsovereenkomsten en uitgaven voor ingehuurd personeel. Anderzijds zijn de salariskosten van de organisatie exclusief het taakveld overhead, hier worden de overheadslasten tegen afgezet, lager dan de primitieve begroting.

Bedragen x € 1.000	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo
Lasten				
Salarissen	6.667	6.462	6.709	-247
Belastingen	25	25	28	-3
Duurzame goederen	46	46	67	-21
Ingeleend personeel	510	613	1.029	-416
Overige goederen en diensten	4.984	5.006	4.864	142
Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	50	50	41	9
Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	25	25	19	6
Mutatie voorzieningen	166	218	218	0
Afschrijvingen	221	212	212	0
Toegerekende rente	15	0	0	0
Overige verrekeningen	-5	0	0	0
Totaal lasten	12.705	12.657	13.188	-531
Baten				
Uitgeleend personeel	12	7	0	7
Huren	40	22	30	-8
Leges en andere rechten	78	98	115	-17
Overige goederen en diensten	28	28	56	-28
Inkomensoverdrachten - Rijk	12	85	87	-3
Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	0	91	136	-45
Totaal baten	170	330	424	-94
Totaal overhead	12.535	12.326	12.764	-437
Toerekenen aan grondexploitatie en investeringen	207	262	286	-24
Totaal overhead na toerekeningen	12.329	12.065	12.478	-413
Salariskosten exclusief taakveld 0.4 overhead	14.327	13.839	14.137	
% overhead (totaal overhead/salariskosten excl. taakveld overhead)	87%	89%	90%	

Taakveld overhead

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Realisatie 2024	Resultaat 2024
Baten	170	330	424	-94
Lasten	12.498	12.395	12.902	-507
Resultaat	-12.329	-12.065	-12.478	413

Financiële analyse

Taakveld	Resultaat	V/N
Op het taakveld overhead is sprake van een tekort van € 413.100.		
Het tekort wordt veroorzaakt door hogere kosten van € 233.000 voor het inhuren van personeel. Door uitbreiding van het personeelsbestand, toename ziekteverzuim en uitbreiding van de verschillende verlofregels omtrent ouderschapsverlof is er een toename van de inhuurkosten.	233	N
Verder zijn er arbeidsovereenkomsten beëindigd waar toekomstige verplichtingen uit voortvloeien.	264	N
Het resterende verschil bestaat uit diverse afwijkingen kleiner dan € 25.000.		

Paragrafen

Paragraaf bedrijfsvoering

Inleiding

We borgen de continuïteit en kwaliteit van onze dienstverlening mede door de processen en ondersteuning vanuit onze bedrijfsvoering. We blijven ontwikkelen richting een stevige en toekomstbestendige ambtelijke organisatie. Onze organisatie zorgt ervoor dat we onze doelen kunnen bereiken.

Inleiding

Lerend, Eensgezind en Veerkrachtig zijn de kernbegrippen die centraal staan in het organiseren en verbeteren van onze bedrijfsvoering. Maatschappelijk zijn er veel ontwikkelingen die hun weerslag hebben op het functioneren van onze organisatie. Brede participatie, een krappe arbeidsmarkt, de toenemende digitalisatie en het zijn van een transparante overheid zijn een paar thema's die grote invloed hebben op hoe we onze bedrijfsvoering vormgeven. Het verbeteren van de bedrijfsvoering is daarbij een belangrijk thema. We zijn de uitdagingen in 2024 met LEV aangegaan.

Personeel ambtelijke organisatie en arbeidsmarktbeleid

Nadat de formatie op hoofdlijnen in 2023 op sterkte is gebracht bouwden we in 2024 verder aan de organisatie. Het traject rond verbetering van de span of control van het managementteam is afgerond. Waar nodig zijn teamleiders aangesteld.

Om onze manier van projectmatig werken te professionaliseren zijn diverse projecten begeleid door de relatief nieuwe afdeling Programma's en Projecten. Er is een succesvolle pilot doorlopen om een interne training projectmatig werken te ontwikkelen. De ontworpen training sluit aan op onze praktische behoefte en wordt in 2025 doorlopen door meer medewerkers. De kwaliteit en integraliteit van vaak complexe inhoudelijke processen verbetert hiermee.

Het vinden en vasthouden van de juiste mensen blijft een uitdaging. Wij blijven daarom investeren in een aantrekkelijk pakket aan secundaire arbeidsvoorwaarden en

hebben in 2024 veel aandacht gehad voor de vitaliteit van onze medewerkers. Er is een start gemaakt met het organiseren van activiteiten rond de verschillende pijlers van vitaliteit: fysiek, mentaal, sociaal, financieel en professioneel. Hierbij hanteerden we een mix van informeren, stimuleren en faciliteren.

Strategische agenda

Vanuit de Europese, landelijke en provinciale overheid zijn er grote vraagstukken die, als het op de uitwerking en uitvoering aankomt, veelal bij de gemeenten op het bordje worden gelegd. Dit in toenemende mate gedecentraliseerde beleid heeft voor Veere tot gevolg dat er op veel terreinen (op)nieuw eigen beleid is en moet worden vastgesteld. Maar vooral ook haalbare uitvoeringsprogramma's met prioriteiten en keuzes, want we kunnen niet alles, en zeker niet alles tegelijk. Met het oog op een zich, ook financieel, terugtrekkende landelijke overheid is het maken van strategische keuzes in onze ogen daarom niet te voorkomen.

Het instrument dat we hiervoor in 2024 gemaakt hebben, is de strategische agenda die in de tijd verder vooruitblijkt dan de begrotingscyclus. Dit helpt bij het sturen van de organisatie door het college in de gewenste richting. In de 2e burap rapporteerden wij middels de thema's van deze agenda.

Wet open overheid

De Woo heeft de Wob vervangen. In november 2024 trad de eerste tranche voor de actieve openbaarmaking van specifieke informatiecategorieën in werking. Wij voldoen volledig aan de gestelde eisen van de Woo voor deze eerste tranche. Voor het feitelijk openbaar maken en publiceren breidden we in 2024 de capaciteit uit met 28 uur per week op basis van onze inschatting. De kosten hiervan dekten we uit de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen. We concluderen dat deze capaciteit nodig blijft vanaf 2025.

We verbeterden in 2024 het proces rond de Woo van passieve en actieve openbaarmaking en hebben goede grip op het Woo proces. We werken actief aan de voorbereidingen en realisatie van de aankomende verplichte tranches van de Woo. Hiervoor is een multidisciplinaire werkgroep verantwoordelijk.

Centrale inkoop en ondersteuning organisatie

Om een professionele inkoop binnen Veere te borgen en het in control zijn over de uitgaven en de rechtmatigheidsverklaring besteedden we in 2024 extra aandacht aan de gecoördineerde inkoopfunctie. Belangrijk is de centrale inkoopondersteuning van de diverse vakafdelingen in verband met de toenemende rechtmatigheidseisen. Een groot deel van de werkzaamheden bestaat uit het uitvoeren van aanbestedingen, maar ook het inkoopproces valt onder de verantwoording van inkoop. Begin 2024 is het handboek inkoop en aanbesteden vastgesteld. Daarbij zijn diverse formats opgesteld om uniform inkopen binnen Veere te bevorderen. Denk aan leidraden en gunnings- en afwijzingsbrieven. Ook zijn we gaan werken met een inkoopstartformulier. Deze maatregel zorgt voor meer grip op het inkoopproces.

In 2024 hebben we zoals begroot voor inkoopadvies gebruik gemaakt van inhuur vanwege de grote vraag op dat gebied. Er kan inmiddels gesteld worden dat deze vraag onverminderd groot blijft en daarvoor een structurele oplossing nodig is. Hiertoe wordt een voorstel gedaan in het financieel perspectief 2026-2029.

Goed en bedrijfszeker beheer ICT huishouding

We zorgen voor een goed en bedrijfszeker beheer en de tijdige doorontwikkeling van onze ICT huishouding. We hebben in 2024 veel energie gestoken in het afstemmen van de calamiteitenplannen en we hebben de uitwijkvoorziening ingericht. Door de onvoorziene problemen met de stroomvoorziening van het gemeentehuis hebben we

in 2024 meerdere keren de continuïteitplannen in de praktijk kunnen toetsen met goed resultaat. Op basis van de bevindingen hieruit voerden we aanpassingen aan plannen en inrichting door. Het fysiek testen van de uitwijkconfiguratie schuift door naar 2025. De systemen en ICT-voorzieningen zijn volgens planning vervangen binnen de beschikbare budgetten.

Onze informatiesystemen en informatie zijn veilig

We zorgen dat onze informatiesystemen veilig zijn en dat we aan de regelgeving op dit punt voldoen. Hiervoor voerden we in 2024 meerdere acties uit met goed resultaat en namen maatregelen op basis van de bevindingen die hieruit voortkwamen. De genomen acties in 2024 waren:

- We voerden de in het jaarplan informatiebeveiliging benoemde acties uit.
- We voerden de wettelijk verplichte audits rond informatiebeveiliging uit en behaalden daarmee een goed resultaat. Aanbevelingen volgen we op om continue te werken aan verbetering.
- We organiseerden "legal hacks" op onze informatiehuishouding om van te leren en schonken extra aandacht aan veiligheidsbewustwording van de gebruikers en organiseerden in dat kader regelmatig bewustwordingsacties.

Informatiebeveiliging gemeenteraad

In 2024 hebben we ondersteund bij het inrichten van een e-mailomgeving voor de gemeenteraad waarmee de vertrouwelijkheid en integriteit van het mailverkeer is geborgd voor de informatiebeveiliging van de werkprocessen. Hierbij ligt het beheer extern om de raadsinformatie en ambtelijke informatie te scheiden. De e-mailomgeving is in 2024 in gebruik genomen.

Duurzame opslag en ontsluiting van onze digitale informatie

We vervolgden in 2024 de genomen maatregelen op de aanbevelingen van de toezichthouder het Zeeuws Archief met betrekking tot de duurzame opslag en ontsluiting

van onze digitale informatie, te weten:

- De steeds verder gaande digitalisering in al onze processen en de toenemende verwevenheid van die processen stellen voortdurend hogere eisen aan de digitale opslag en integrale ontsluiting van de digitale informatie. Ook de wetgeving stelt eisen op dit vlak. Het Zeeuws Archief wijst ons in haar rol als toezichthouder hier steeds nadrukkelijker op. Voor de benodigde versterking van de cluster documentaire informatievoorziening is hiervoor in de begroting 2023 al structureel budget opgenomen.

De benodigde versterking voor het cluster documentaire informatie voorziening is in 2024 gerealiseerd. We stemden in grote mate de interne processen op elkaar af waarmee we de duurzame digitale opslag borgden. Deze afstemming continueren we in 2025 en is een doorlopend proces. We zijn gestart om organisatie breed de data en documenten, die nog niet in ons archief systeem staan over te brengen zodat dit duurzaam digitaal wordt gearchiveerd. Door de omvang van dit project krijgt dit een vervolg in 2025 en 2026.

Rechtmatigheidsverantwoording

In de jaarrekening heeft het college verklaart dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde verantwoordingsgrens.

Op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van

de afspraken met de raad nemen we in deze paragraaf aanvullende informatie op over de financiële rechtmatigheid. We beschrijven hierin ook welke actie we ondernemen om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

We hebben op basis van onze bevindingen een overzicht opgesteld waarbij inzichtelijk wordt gemaakt wat het totaal aan fouten is, welke acceptabel zijn en hoe deze zich verhouden tot onze verantwoordingsgrens.

A. Afwijkingen op programmaniveau	€ 1.308.000
B. Afwijkingen investeringsbudgetten	€ 1.062.000
C. Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 36.000
D. Overige afwijkingen	€ 715.000

Totaal	€ 3.121.000
Verantwoordingsgrens (3%)	€ 2.919.000
(indien afwijkingen > grens, dan opnemen in rechtmatigheidsverklaring)	
E. Totaal van afwijkingen dat past binnen spelregels financiële verordening	€ 1.662.000
F. Saldo (toelichten wanneer A+B+C+D > verantwoordingsgrens)	€ 1.459.000

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de totaal geconstateerde (bruto) fouten (A t/m D) binnen de verantwoordingsgrens blijven (87% van de verantwoordingsgrens).

Uit bovenstaand model blijkt dat, na toepassing van de voorschriften uit artikel 12, lid 3 en 4 van de financiële verordening, er een saldo (netto) resteert van € 1.459.000. Deze dient toegelicht te worden in de paragraaf bedrijfsvoering. In dit geval bestaan de fouten uit:

- de resterende afwijkingen op programmaniveau (€ 521.000);
- de resterende afwijkingen op investeringsbudgetten (€ 187.000);
- 2 crediteuren in relatie tot de Europese aanbestedingen (€ 715.000);
- 1 ongeautoriseerde reservemutatie (€ 36.000).

Afwijkingen op programmaniveau

Op basis van de financiële verordening is gekeken naar de overschrijdingen op lastenbudgetten. Dit is bekeken op het autorisatieniveau van de raad, het programmaniveau.

Op de programma's bestuur en ondersteuning, veiligheid en overhead was sprake van een lastenoverschrijding van in totaal € 1.308.000. In de financiële verordening zijn

enkele spelregels opgenomen waardoor ook lastenoverschrijdingen als acceptabel aangemerkt kunnen worden. Dit betreft onder andere overschrijdingen voortkomend uit open einderegelingen en overschrijdingen waar baten (o.a. rijksmiddelen) tegenover staan. In het programma bestuur en ondersteuning zijn zowel overschrijdingen geconstateerd door een open einderegeling (dotatie pensioenvoorziening wethouders) als een overschrijding waar rijksmiddelen tegenover staan (doorbetaling rijksleges reisdocumenten). Daarnaast is in de programma's bestuur en ondersteuning sprake van een overschrijding door een herschikking van loonkosten. Doordat dit een herschikking betreft merken we deze eveneens als acceptabel aan. Na toepassing van deze spelregels komt de fout in totaal uit op € 521.000.

Afwijkingen investeringsbudgetten

Daarnaast is op basis van de financiële verordening gekeken naar de overschrijdingen op lasten van investeringskredieten. Deze controle is uitgevoerd op kredietniveau. In totaliteit was er sprake van overschrijdingen van in totaal € 1.062.000. Deze zijn vervolgens afzonderlijk beoordeeld op de artikelen uit de financiële verordening.

In de verordening is o.a. opgenomen dat bij overschrijdingen <10%, met een maximum van € 50.000,00 de raad niet vooraf geïnformeerd hoeft te worden. Dit betreft in totaliteit een bedrag van € 147.000 aan overschrijdingen. Hiervan heeft € 101.000 betrekking op mutaties van de uitgezette SVN leningen welke voortkomen uit het vastgestelde beleid.

De overige overschrijdingen, in totaal € 929.000, zijn ook verder geanalyseerd. Verder heeft een bedrag van € 187.000 betrekking op voorbereidingskredieten voor in de toekomst in exploitatie te nemen grondexploitaties. Doordat we hier in de tussenrapportages inzicht in geven merken we deze overschrijdingen eveneens niet als fout aan.

Een tweetal overschrijdingen had betrekking op een administratieve herschikking van grondaankopen op de balans. Deze is zodoende ook als acceptabel aan te merken. Dit betrof in totaliteit een bedrag van € 439.000.

Verder was er sprake van een overschrijding op het krediet voor de aanleg van een top laag van kunstgras in Serooskerke. Doordat op het krediet van de onderlaag van het kunstgras in Serooskerke sprake was van een overschot was de totale afwijking lager dan 10% en daarmee acceptabel. De overschrijding betrof € 102.000.

Per saldo is er netto nog sprake van foutieve overschrijdingen van in totaal € 187.000. Voor de kredieten 'Renovatie Herijst', 'Spraypark zwembad', 'Verbetering looproutes' en 'Vervanging PMD containers' is wel krediet beschikbaar gesteld, echter pas in 2025.

Afwijkingen met betrekking tot mutaties in reserves

We hebben de mutaties op reserves onderzocht en geconstateerd dat er 1 afwijking is ten opzichte van de geautoriseerde mutaties door de raad (€ 36.000).

Aankoop zorgunit

In een raadsmemo bent u op de hoogte gebracht van het besluit van het college tot aankoop van een zorgunit. In het collegebesluit is aangegeven dat er een bedrag uit bestaande wmo budgetten in de reserve voor dekking afschrijvingslasten wordt gestort. Vervolgens wordt hier de komende jaren de afschrijvingslast uit gedekt. Doordat er geen mogelijkheid meer was dit via een raadsvoorstel in te brengen in 2024 is dit via een raadsmemo gecommuniceerd. De aankoop zelf heeft in 2024 uiteindelijk nog niet plaatsgevonden. De storting in de reserve wel. Dit is strikt genomen, ondanks

het informeren via de raadsmemo, buiten het mandaat van het college. Hierdoor merken we deze mutatie als onrechtmatig aan.
In 2025 onderzoeken we of we de financiële verordening op dit punt dienen aan te passen.

Overige afwijkingen

We hebben voor de jaarrekeningcontrole een spendanalyse uitgevoerd. Hierbij wordt op crediteurniveau gecontroleerd in hoeverre de uitgaven binnen de bandbreedtes van de aanbestedingsgrenzen blijven. Wanneer de grenzen overschreden worden, is vervolgens onderzocht of de aanbestedingsregels goed zijn opgevolgd. Bij diverse crediteuren is geconstateerd dat de regels niet goed zijn toegepast en de aanbestedingsgrenzen zijn overschreden. In totaliteit betreft het een bedrag van € 715.000.

Aanbevelingen

De verbijzonderde controle zal vanaf 2024 extra controles uitvoeren op de begrotingsrechtmatigheid. Dat moet overschrijdingen van de eerste drie categorieën (A t/m C) voorkomen. Met betrekking tot de onrechtmatigheden op het gebied van de aanbestedingen kan gemeld worden dat er acties ondernomen zijn op de dossiers om onrechtmatigheden in de toekomst uit te sluiten.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Uitvoeringsorganisatie Orionis Walcheren heeft aangegeven dat uit interne controlewerkzaamheden een dossier gesignaleerd is waarbij onterecht gelden verstrekt zijn. Deze gelden zijn inmiddels teruggevorderd. In totaal ging het om een bedrag van € 10.800.

Aanbevelingen

De verbijzonderde controle (VIC) zal op basis van de bevindingen onderzoeken hoe er meer grip kan komen op het voorkomen van begrotingsonrechtmatigheden. Dat moet overschrijdingen van de eerste drie categorieën (A t/m C) voorkomen. Met betrekking tot de onrechtmatigheden op het gebied van de aanbestedingen kan gemeld worden dat er acties ondernomen zijn op de dossiers om onrechtmatigheden in de toekomst uit te sluiten. Daarnaast onderzoeken de VIC en het cluster inkoop hoe onrechtmatigheden eerder gesignaleerd kunnen worden ter voorkoming van daadwerkelijke fouten.

Enmalige prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Begroot	Realisatie
Applicatie subsidie - implementatie	55.000	0
Taxatie gebouwen t.b.v. verzekering	40.000	35.215
Aanpassingen tbv extr huur Grijskerke	25.000	0

Investerings

Omschrijving investering	Investerings bedrag	Realisatie
Verduurzaming stadhuis 2e fase	112.500	36.511
Presentatiemiddelen raadszaal	20.000	17.748
iPads hal gemeentehuis, raadzaal en medewerkers	12.000	12.000
Vergaderunits gemeentehuis	75.000	0
Vervanging VW caddy	22.540	0
Vervanging meubilair en inrichting dorpshuizen en mfa's	18.973	482
Vervanging machines accommodatiebeheer conform machineplan	31.500	0
Vervanging aanhangwagen accommodatiebeheer	6.945	0
Vervanging aanhangwagen conform materieelplan	6.945	0
Vervanging vrachtwagen conform materieelplan	215.000	0
Vervanging personenauto conform materieelplan	39.500	0
Vervanging tractor en herderarm conform materieelplan	221.700	0
Vervangen afzetcontainers vrachtauto	36.978	0
Herderarm: Heggenslagmaaier	21.000	0
Herderarm: Klepelmaaier	20.000	0
New Holland TC 40	51.143	0

Paragraaf financiering

Inleiding

In deze paragraaf wordt ingegaan op het risicobeheer van de financieringsportefeuille. Meer concreet gaat het om financiering van het beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden, zorgen voor voldoende liquide middelen en daarbij afdekken van rente- en kredietrisico's.

Het treasury beleid van de gemeente Veere is gericht op de ondersteuning van de publieke taak van de gemeente en heeft een risicomijdend en voorzichtig karakter.

Financiering

Voor een tekort aan liquide middelen moet de gemeente kort of lang geld aantrekken, omdat rood staan op onze bankrekening boven € 5.000.000 duur is (exedentrente). Het financieringsbeleid is er op gericht om zo lang mogelijk met 'kort geld' te financieren. In 2024 is er geen noodzaak geweest om geld aan te trekken. Dit komt doordat we geen behoefte aan financiering hadden doordat we een positief banksaldo hadden. De overvloedige middelen hebben we in lijn met de wetgeving gestald in de schatkist van het Rijk.

Er zijn daarnaast geen renteherzieningen geweest in 2024.

Onderstaande tabel geeft het effect weer van de reguliere aflossing op de gemiddelde rente van de leningenportefeuille.

Mutaties in leningenportefeuille (bedragen x € 1.000)	Bedrag	Gemiddelde rente
Stand per 1 januari 2024 leningenportefeuille	70.478	0,99%
Nieuwe leningen	0	
Reguliere aflossingen	2.537	
Vervroegde aflossingen	0	
Rente herzieningen	0	
Stand per 31 december 2024 leningenportefeuille	67.942	0,95%

Kasgeldlimiet

De norm van de kasgeldlimiet is in de wet gesteld op 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten. De kasgeldlimiet voor 2024 bedroeg € 7.543.000.

Er is in 2024 geen gebruik gemaakt van het aantrekken van kasgeldleningen. Door het aantrekken van gelden voor langere termijn, zijn er met ingang van juni 2021 geen kasgeldleningen meer aangetrokken. Op de volgende pagina is het wettelijke verplichte overzicht opgenomen.

Realisatie kasgeldlimiet per kwartaal 2024 (bedragen x € 1.000)				
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Omvang begroting per 1 januari 2024	88.746	88.746	88.746	88.746
1) Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
- in bedrag	7.543	7.543	7.543	7.543

2) Omvang vlottende korte schuld				
- opgenomen gelden korter dan 1 jaar	0	0	0	0
- schuld in rekening-courant	0	0	0	0
- gestorte gelden door derden korter dan 1 jaar	0	0	0	0
- overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
	0	0	0	0
3) Vlottende middelen				
- contante gelden in kas	6	8	7	5
- tegoeden in rekening-courant	558	578	891	695
- overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	0	0	0	0
	564	586	898	700
4) Toets kasgeldlimiet				
Totaal netto vlottende schuld (2-3)	-564	-586	-898	-700
Toegestane kasgeldlimiet (1)	7.543	7.543	7.543	7.543
Ruimte (+)/overschrijding (-); (1-4)	8.107	8.129	8.441	8.243

Renterisiconorm

Het uitgangspunt van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's op langlopende geldleningen. Dit gebeurt door het aanbrengen van spreiding in de looptijden van de leningen. Hiermee wordt voorkomen dat een groot deel van de leningen tegelijk opnieuw moeten worden afgesloten met het risico van snel oplopende rentelasten.

In de Wet Fido is een norm gegeven voor de omvang van het renterisico. De renterisiconorm is een percentage van het begrotingstotaal. De wetgever heeft bepaald dat in een jaar voor maximaal 20% onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Op een begrotingstotaal van € 88.746.000 bedraagt de renterisiconorm € 17.749.000. De ruimte onder de renterisiconorm bedraagt voor 2024: € 15.212.000.

Renterisico vaste schuld over 2024		
	Begroting	Rekening
Berekening (bedragen x € 1.000)	2024	2024
Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0
Aflossingen	2.537	2.537
Renterisico	2.537	2.537
Renterisiconorm	17.749	17.749
Ruimte onder renterisiconorm	15.212	15.212
Overschrijding renterisiconorm	0	0
Berekening renterisiconorm		
Begrotingstotaal	88.746	88.746
Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%
Renterisiconorm	17.749	17.749

Uit bovenstaande tabel blijkt dat onze gemeente ruim binnen de renterisiconorm blijft.

Kredietrisiconorm

In onderstaand overzicht wordt het kredietrisico op verstrekte gelden weergegeven. Bij het uitzetten van middelen zijn ieder geval twee aspecten in het geding. Dit zijn een voldoende kredietwaardigheid van de tegenpartij en een beperkt marktrisico.

Overige instellingen zijn de stortingen in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting(SVn). SVn ontwikkelt, beheert en verstrekt aantrekkelijke leningen voor het kopen, verduurzamen en verbeteren van woningen en bedrijfsruimten.

De restant schuld onder woningcorporaties betreft een langlopende geldlening aan de Stichting Zeeuwsland. Op deze lening wordt jaarlijks afgelost. Het rentepercentage van deze lening bedraagt 3,95%. Het laatste jaar van aflossing is 2051.

Kredietrisico			
Risicogroep	Hypothecaire zekerheid	Restant schuld in €1.000	%
Lokale verenigingen/stichtingen	neen	10	0,15
Overige instellingen	ja/neen	3.732	55,04
Woningcorporaties	neen	3.038	44,81
Totaal		6.780	100,00

Schatkistbankieren

De Wet HOF (Houdbare overheidsfinanciën) verplicht publieke instellingen al hun liquide middelen (boven drempelbedragen) die niet direct nodig zijn voor het uitvoeren van hun publieke taak aan te houden bij het ministerie van Financiën.

De hoogte van het drempelbedrag hangt af van omvang van de begroting. Voor 2024 geldt: tot een begrotingstotaal van € 500 miljoen is het drempelbedrag bepaald op 2% met een minimum van € 1.000.000.

Voor Veere was het drempelbedrag in 2024:

- $2\% \times € 88.746.000 = € 1.774.920$.

Ten gevolge van de verplichting van schatkistbankieren lopen wij geen debiteurenrisico meer. Onder debiteurenrisico wordt hier verstaan het risico dat uitgezette geldleningen niet worden terugontvangen van marktpartijen.

Rentebaten Schatkistbankieren

In 2021 hebben we een lening van € 37 miljoen afgesloten die gefaseerd uitgekeerd is. Dit bedrag is afgestemd op de planning van de MV-projecten. Mede door het nog niet volledig uitvoeren van deze planning, vooruit ontvangen subsidies van het Rijk en meevallers zijn er voldoende liquide middelen aanwezig. Deze middelen zijn in lijn met de wetgeving gestort in de schatkist van het Rijk.

Op 1 januari was het saldo € 37.158.667,36 en op 31 december was het saldo € 43.980.091,47. Over het bedrag wat in de schatkist is gestald hebben we rente ontvangen. Het rentepercentage is gedurende het jaar van 3,9% gedaald naar 2,9%. In 2024 is er in totaal een bedrag van € 1.355.480,46 aan rentebaten ontvangen.

Renteschema

In onderstaand schema geven we inzicht in de rentelasten van externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	€	660.071
b.	De externe rentebaten (idem)	-/- €	1.499.581
Saldo rentelasten en baten			€ - 839.510

c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	-/-	€	36.110
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	€	74.096
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+	€	-
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		€	- 110.206
d1.	Rente over eigen vermogen	+	€	-
d2.	Rente over voorzieningen	+	€	-
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		€	- 949.716
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag 1% afgerond)	-/-	€	-
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury		€	- 949.716

Paragraaf lokale heffingen

Inleiding

De paragraaf "Lokale heffingen" is voorgeschreven in artikel 10 van het "Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten" (BBV). De paragraaf moet ten minste bevatten:

1. de geraamde inkomsten;
2. het beleid voor de lokale heffingen;
3. een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen;
4. een aanduiding van de lokale lastendruk;
5. een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Het pakket van gemeentelijke belastingen en heffingen bestaat in Veere uit 8 belastingen. Deze zijn gelegitimeerd door verordeningen die door de gemeenteraad ieder jaar opnieuw worden vastgesteld. De heffingen verdelen we in twee categorieën, te weten:

Belastingen: heffingen die door de overheid dwangmatig worden opgelegd, zonder dat daar voor de belastingbetaler een individuele aanwijsbare prestatie tegenover staat. Belastingplichtigen hebben feitelijk geen keuzemogelijkheid.

Rechten: betalingen aan de overheid voor een door de overheid individueel geleverde specifieke overheidsprestatie. Vaak is de betaling slechts een deel van de werkelijke kosten. Rechten zijn gebaseerd op het profijtbeginsel (iemand die meer van de overheid profiteert, betaalt een hogere bijdrage). Belanghebbenden hebben min of meer de mogelijkheid om te kiezen of zij gebruik maken van een gemeentelijke dienst.

Waarom wordt er belasting geheven?

Een gemeente maakt geen winst zoals een private onderneming. De uitgaven die de gemeente jaarlijks moet doen voor het lokaal bestuur, zoals het onderhouden en in standhouden van wegen, scholen, openbaar groen etc. dekken we voor een groot gedeelte uit ontvangsten van het Rijk in de vorm van de algemene uitkering. Daarnaast ontvangt de gemeente doel- of specifieke uitkeringen van het Rijk. De bestemming van deze middelen is vooraf bepaald. Op grond van de gemeentewet kunnen de gemeenten belastingen heffen. Gemeenten mogen alleen belasting heffen voor zover de wet dit uitdrukkelijk toestaat.

Typen gemeentelijke belastingen

De gemeentelijke belastingen zijn te onderscheiden in twee typen. Er zijn belastingen/heffingen die een algemeen karakter hebben. Dit soort belastingen/heffingen zijn qua hoogte en besteding niet voor een specifiek doel bestemd, maar dienen ter dekking van algemene uitgaven. Te denken valt aan de OZB, de toeristenbelasting, hondenbelasting en forensenbelasting. Andere belastingen/heffingen besteden we aan een bepaald doel. De opbrengst van deze belastingen/heffingen mag nooit hoger zijn dan de kosten die voor dit bepaalde doel worden gemaakt. Hierbij valt te denken aan rioolheffing en leges.

Totstandkoming van de tarieven

Jaarlijks stellen we bij de begroting de tarieven voor de belastingen/ heffingen, rechten en privaatrechtelijke heffingen vast. Per belasting/heffing stelt de raad jaarlijks een verordening vast met daarin doel, grondslag en tarieven van de belasting/heffing.

Tarievenbeleid

De tarieven voor 2024 zijn verhoogd volgens de besluitvorming door de raad bij de begroting en daarop aansluitend de vaststelling van de verordeningen. Onderstaand treft u de tarieventabel van 2024 aan.

Tarieven 2024

Soort	Grondslag	2024
OZB		
Woning eigenaar	WOZ-waarde	0,0741%
Niet-woningen gebruiker	WOZ-waarde	0,1230%
Niet-woningen eigenaar	WOZ-waarde	0,1579%
Toeristenbelasting		
Bezoeker	Per overnachting	€ 2,10
eigen verblijf	Per overnachting	€ 1,40
Afvalstoffenheffing		
Gebruiker	Eenpersoonshuishouden	€ 239,25
	Meerpersoonshuishouden	€ 253,45
	per lediging >6	€ 7,00
Rioolheffing		

Eigenaar	Aansluiting woning < € 100.000,--	€ 63,89
	Aansluiting niet-woning < € 100.000,--	€ 97,11
Gebruiker	Waterafvoer (< 75m ³)	€ 68,24
Forensenbelasting		
Forensenbelasting	WOZ-waarde	0,1436%
Lijkbezorgingsrechten		
Begraafrecht	Lijkbezorging	€ 2.110,00
Recht op urnengraf	Urnengraf	€ 736,00
Precariobelasting		
Terras p/m overige kernen	per m ²	€ 4,65
Terras p/m kustkernen	per m ² hoogseizoen	€ 8,90
Hondenbelasting		
Hondenbelasting	1 ^e hond	€ 78,05
	2 ^e hond	€ 137,10
	Kennel	€ 255,10

Opbrengsten

Hieronder volgt een overzicht van de opbrengsten van de diverse heffingen in 2024.

Bedragen x € 1.000	Begroting primair	Begroting inclusief wijzigingen	Rekening	Verschil
Toeristenbelasting	10.501	10.501	10.096	-404
OZB	6.658	6.658	6.763	105
Afvalstoffenheffing	3.921	3.831	3.911	80
Rioolheffing	2.684	2.684	2.705	22
Forensenbelasting	2.007	2.007	2.009	2
Lijkbezorgingsrechten	497	447	457	9
Precariobelasting	176	206	196	-10
Hondenbelasting	143	143	141	-2
BIZ Domburg	0	116	123	7
TOTAAL	26.586	26.593	26.401	-192

De belangrijkste posten lichten we hieronder toe:

Onroerendezaakbelastingen

Voor het belastingjaar 2024 geldt dat er een meeropbrengst kan worden gemeld van € 105.000,-. De reden hiervoor is dat de opbrengst voor niet-woningen hoger uitvallen dan geraamd, tevens is er sprake van areaal uitbreiding.

Afvalstoffenheffing

Voor het belastingjaar 2024 geldt dat er een meeropbrengst kan worden gemeld van € 79.000,-. De reden hiervoor is de areaal uitbreiding.

Toeristenbelasting

De methodiek van de toeristenbelasting is dat er gedurende het seizoen een voorlopige aanslag wordt opgelegd die $\pm 80\%$ van het werkelijke aanslagbedrag betreft. De definitieve aanslag wordt eind maart van het daarop volgende jaar opgelegd.

De realisatie over het jaar 2024 is € 404.000,- lager uitgekomen dan vooraf was geraamd. Dit komt doordat 2024 uitzonderlijk nat is geweest, waardoor er met name op de campings minder bezetting is geweest. We beschouwen deze afwijking voorlopig als incidenteel.

Ook over de voorgaande jaren is er een nadeel, te weten € 138.500,-. Dit komt door verminderingen naar aanleiding van bezwaren.

Kwijtschelding

Het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid maakt deel uit van het gemeentelijk minimabeleid. Het kwijtscheldingspercentage dat we hanteren bedraagt 100%. Of een belastingplichtige in aanmerking komt voor kwijtschelding beoordelen we aan de hand van een inkomens- en/of vermogenstoets. Bij deze toets nemen we de kosten van bestaan voor 100% mee, volgens de bijstandsnorm. Zo maken we maximaal gebruik van de wettelijke vrijheden op dit gebied. Kwijtschelding kan alleen van de aanslag onroerende zaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing.

In 2024 hebben we voor een bedrag van € 61.000 aan belastingen kwijtgescholden.

Belastingcapaciteit

Kengetallen belastingcapaciteit 2024 (in €)			
OZB lasten voor een gezin bij de gemiddelde WOZ waarde:			
gemiddelde WOZ waarde	466.383	0,0741%	346
Rioolheffing voor een gezin bij de gemiddelde WOZ waarde			
eigendom			
gebruik			170
Afvalstoffenheffing			308
Heffingskorting			0
Totale woonlasten voor een gezin bij de gemiddelde WOZ waarde			824
Woonlasten landelijk gemiddelde voor een gezin bij de gemiddelde WOZ waarde			994
Gemeentelijke belasting capaciteit	E/F *		82,86%
	100%		

Kostendekkendheid tarieven

Vanaf de begroting 2017 moeten we in de paragraaf lokale heffingen een overzicht van baten en lasten opnemen voor de heffingen waarbij sprake is van het verhalen van kosten. Bij de hierna opgesomde heffingen is hiervan sprake. Bij deze heffingen is het toegestaan om maximaal 100% van de kosten te dekken. Dit is in de gemeente Veere uitgangspunt. In de onderstaande gegevens vergelijken we de totale kosten en baten met elkaar en noemen we het kostendekkingspercentage.

Afvalstoffenheffing

Berekening van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing:	Begroting primitief	Begroting na wijz.	Rekening
Kosten taakveld afval , inclusief rente	3.668	3.466	3.470
Inkomsten taakveld afval, exclusief heffing	332	474	621
Inkomsten taakveld reserves, onttrekking reserve (inv. perscontainers)	45	45	45
Netto kosten taakveld	3.291	2.948	2.804
Toe te rekenen kosten			
Overhead	216	216	218
BTW	566	533	538
Totale kosten	4.073	3.697	3.560
Opbrengst heffingen	3.921	3.831	3.911
Dekkingspercentage	96%	104%	110%
Inzet voorziening	146	-137	-351

De stand van de voorziening is per 31 december 2024 € 1.116.878.

Rioolheffing

Berekening van kostendekkendheid van de rioolheffing:	Begroting primitief	Begroting na wijz.	Rekening
Kosten taakveld riolering , inclusief rente	2.228	2.186	2.137
Inkomsten taakveld riolering, exclusief heffing	39	39	8
Netto kosten taakveld	2.189	2.147	2.128
Toe te rekenen kosten			
Overhead	371	368	369
BTW	235	235	228
Totale kosten	2.794	2.750	2.725
Opbrengst heffingen	2.684	2.684	2.705
Dekkingspercentage	96%	98%	99%
Inzet voorziening	111	-21	20

De stand van de voorziening is per 31 december 2024 € 668.642.

Lijkbezorging

Berekening van kostendekkendheid van de lijkbezorgingsrechten:	Begroting primitief	Begroting na wijz.	Rekening
Kosten taakveld begraafplaatsen en crematoria , inclusief rente	554	530	537
Inkomsten taakveld begraafplaatsen en crematoria, exclusief heffing (inclusief verlenging grafrechten)	87	98	192
Netto kosten taakveld	466	433	345
Toe te rekenen kosten			
Overhead	280	280	278
Totale kosten	746	713	623
Opbrengst lijkbezorgingsrechten	497	447	457
Dekkingspercentage	67%	63%	73%

Leges

Omdat we over tal van producten leges heffen geven we in de volgende tabel de kostendekking per hoofdstuk in de legesverordening weer. In de onderstaande tabel geven we het kostendekkingspercentage per titel weer en vervolgens per hoofdstuk. Per hoofdstuk wordt duidelijk dat bij enkele producten de baten hoger zijn dan de kosten.

Recapitulatie kostendekkendheid leges Veere rekening 2024				
Hoofdstuk		Totale kosten	Opbrengsten	Percentage
Totaal		€ 4.299.228	€ 1.826.894	42%
Titel 1	Algemene dienstverlening	€ 842.744	€ 566.164	67%
Hoofdstuk 1	Burgerlijke stand	€ 139.569	€ 83.188	60%
Hoofdstuk 2	Reisdocumenten	€ 231.585	€ 184.325	80%
Hoofdstuk 3	Rijbewijzen	€ 213.641	€ 171.230	80%
	Naturalisaties (extra ingevoegd onderdeel)	€ 25.438	€ 11.236	44%
Hoofdstuk 4	Verstrekingen uit de Basis registratie persoonsgegevens (BRP)	€ 24.024	€ 20.481	85%
Hoofdstuk 5	Verstrekingen uit het Kiezersregister			
Hoofdstuk 6	Verstrekingen op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens			
Hoofdstuk 7	Bestuursstukken			
Hoofdstuk 8	Vastgoed informatie	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 9	Overige publiekszaken	€ 53.171	€ 40.961	77%
Hoofdstuk 10	Gemeentearchief	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 11	Huisvestingswet			
Hoofdstuk 12	Leegstandswet			
Hoofdstuk 13	Gemeentegarantie			
Hoofdstuk 14	Marktstandplaatsen			
Hoofdstuk 15	Winkeltijdenwet	€ 21.908	€ 479	2%
Hoofdstuk 16	Kansspelen	€ 54.771	€ 1.198	2%
Hoofdstuk 17	Telecommunicatie	€ 4.089	€ 45.532	1113%
Hoofdstuk 18	Verkeer en vervoer	€ 74.548	€ 7.534	10%
Hoofdstuk 19	Diversen	€ -	€ -	-
Titel 2	Dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving	€ 2.957.083	€ 1.222.416	41%
Hoofdstuk 1	Begripsomschrijvingen			
Hoofdstuk 2	Vooroverleg/beoordeling conceptaanvraag	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 3	Omgevingsvergunning	€ 2.957.083	€ 1.222.416	41%
Hoofdstuk 4	Vermindering			
Hoofdstuk 5	Teruggaaf			
Hoofdstuk 6	Intrekken omgevingsvergunning			
Hoofdstuk 7	Wijzigen omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 8	Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten			
Hoofdstuk 9	Slopmelding			
Hoofdstuk 10	In deze titel niet benoemde beschikking	€ -	€ -	-
Titel 3	Dienstverlening vallend onder de Europese Dienstenrichtlijn	€ 499.401	€ 38.314	8%
Hoofdstuk 1	Drank- en Horecawet	€ 102.149	€ 22.289	22%
Hoofdstuk 2	APV vergunningen en ontheffingen	€ 397.252	€ 16.025	4%
Hoofdstuk 3	Seksbedrijven			
Hoofdstuk 4	Splitsingsvergunning woonruimte			
Hoofdstuk 5	Leefmilieuverordening			
Hoofdstuk 6	Brandbeveiliging en brandpreventie	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 7	Wet Bibob	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 8	Kleinschalig kamperen	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 9	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	€ -	€ -	-

Paragraaf verbonden partijen

Algemeen

Inleiding

Een verbonden partij is een derde rechtspersoon, waarbij de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang verstaan we:

een zetel in een bestuur van een verbonden partij of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang bedoelen we dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld; die zijn ze kwijt in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

Het aangaan van banden met (verbonden) partijen komt altijd voort uit het publieke belang. Verbindingen met een verbonden partij kan een manier zijn om een bepaalde publieke taak uit te voeren. De andere 2 manieren zijn om de taak binnen de eigen organisatie uit te voeren of bij een derde partij te beleggen op basis van een privaatrechtelijke overeenkomst. Verbonden partijen kunnen verschillende juridische vormen hebben, bijvoorbeeld een gemeenschappelijke regeling, vennoot of stichting.

Grip

Om een grip te hebben op verbonden partijen is het belangrijk dat er een goede governance structuur is. Governance betekent het scheppen van waarborgen voor de realisatie van doelstellingen. Het betreft de samenhang tussen de processen sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht houden. Daarnaast zijn heldere kaders en afspraken nodig waarop gestuurd en waarover verantwoord kan worden. Een gevolg van samenwerken met verbonden partijen is dat de gemeente een (deel) van de zelfstandigheid verliest. Er zijn meerdere deelnemers met belangen. Het vereist lobbywerk om de belangen van de gemeente Veere op de kaart te zetten. Deze rol is bij de bestuurders en raadsleden belegd.

Gemeenschappelijk regelingen

De gemeente Veere participeert in diverse verbonden partijen. In de meeste gevallen is dit via een samenwerking op basis van de Wet gemeenschappelijke regeling. Binnen de gemeente Veere vertegenwoordigen de collegeleden de gemeente in de besturen van gemeenschappelijke regelingen. Vertegenwoordiging in gemeenschappelijke regelingen is aangemerkt als een taak van bestuur en uitvoering, dus behorend tot de bevoegdheden van het college.

De gemeenteraad heeft een kaderstellende en toezichthoudende rol. Daarom is het van belang dat de gemeenteraad inzicht heeft in de doelstellingen die een verbonden partij namens de gemeente Veere realiseert en welke risico's hierbij horen. In deze paragraaf geven wij per verbonden partij een toelichting hierop.

Zeeuws kader gemeenschappelijke regelingen

De gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 28 januari 2016 de nota "Aanpak voor een goede samenwerking tussen gemeenten en gemeenschappelijke regelingen" van de Verenging van Zeeuwse Gemeenten (VZG) vastgesteld. Dit rapport heeft tot doel om de onderlinge samenwerking tussen opdrachtgever (gemeente) en opdrachtnemer (gemeenschappelijke regeling) te verbeteren. Eind 2018 is het rapport "Afspraken over samenwerken met Gemeenschappelijke Regelingen in Zeeland" verschenen. Dit is een actualisatie van het rapport van 2015. Waar eerder werd gesproken over adviezen zijn nu afspraken opgenomen. Na een evaluatie van de afspraken is het rapport in 2024 wederom geactualiseerd. De afspraken uit dit rapport hanteren wij als criteria die gelden als beleidskader voor het samenwerken via gemeenschappelijke regelingen.

Indeling

We verdelen de verbonden partijen als volgt onder in drie categorieën:
Gemeenschappelijke regelingen (nummer 1 t/m 7)

Stichtingen en verenigingen (8)
Overige verbonden partijen (nummer 9 t/m 13)

1. Gemeenschappelijke regeling Afvalstoffenverwijdering Zeeland (OLAZ)

<i>Vestigingsplaats</i>	Terneuzen
<i>Doel</i>	"De vennootschap heeft ten doel het in samenwerking met alle 13 Zeeuwse gemeenten handelingen te verrichten op het gebied van de verwerking van huishoudelijk afval en de gezamenlijke belangen van de deelnemers te behartigen op dit gebied en voorts het verrichten van al hetgeen met het bovenstaande in de ruimste zin verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn."
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Sluis, Terneuzen, Tholen, Veere en Vlissingen.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Eén lid en een plaatsvervanger, door en uit de raad (inclusief de voorzitter) gekozen.
<i>Financieel belang</i>	Jaarlijkse verplichting naar rato van aangeboden afval en voor de garantieverplichting naar rato van het aantal inwoners.
<i>Raadsprogramma</i>	Volksgezondheid en milieu
<i>Rekening 2024 (bijdrage)</i>	Het O.L.A.Z. berekent de verwerkingskosten van het afval die door de verwerker in rekening worden gebracht, rechtstreeks door aan de deelnemende gemeenten. Het voorschottarief voor brandbaar afval (inclusief afvalstoffenbelasting bedraagt € 138,50 per ton. Voor het GFT bedragen de verwerkingskosten € 75 per ton. De voorschotbijdragen voor de milieustraat bedraagt € 25,45 per inwoner.
<i>Ontwikkelingen</i>	Door vertraging als gevolg van meerdere invloeden zijn in 2024 de werkzaamheden voor de toegangscontrole op alle milieustraten gestart en vergevorderd. Door juridische onderzoeken naar hoe om te gaan met de gegevens om tot toegangscontrole te komen is de ingebruikname van de

	toegangscontrole uitgesteld tot 2e en 3e kwartaal 2025. De ontwikkeling van circulaire ambachtscentra is gepland in 2028 in Goes en zal daarna op meerdere regionale locaties in de provincie uitbreiding krijgen. Het doel van deze acties is om meer afval opnieuw te gebruiken en daarmee te voldoen aan de VANG-doelstellingen (Van afval Naar Grondstof).
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	De contracten tussen VNG, gemeenten en VERPACT zijn opgezegd. De vergoedingen blijven van kracht volgens de oude contracten. Eind 2024 zijn de onderhandelingen over contract vernieuwing vergevorderd en de nieuwe contracten worden in de loop van 2025 getekend. Verpact heeft toegezegd in 2025 ook gemeenten tegemoet te komen in de kosten bij hun transitie naar betere inzamelmethodes voor PMD (Plastic Metaal en Drinkpakken). De nieuwe contracten hebben invloed op de kosten voor de verwerking van PMD.

<i>Eigen vermogen 1-1- 2024</i>	<i>Eigen vermogen 31- 12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1- 2024</i>	<i>Vreemd vermogen 31- 12-2024</i>	<i>Resultaat 2024</i>
€ 638.024	€ 1.653.014	€ 13.907.835	€ 20.523.230	€ 129.846

2. Orionis Walcheren

<i>Vestigingsplaats</i>	Vlissingen
<i>Doel</i>	De primaire taak van Orionis Walcheren is de uitvoering van de Participatiewet en aanverwante regelingen. Orionis Walcheren begeleidt mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar zo regulier mogelijk (betaald) werk. Als (betaald) werk nog niet mogelijk is, wordt er ingezet op participatie, zoals bijvoorbeeld vrijwilligerswerk. Daar waar nodig wordt (tijdelijk) inkomenssteun en/of schuldhulpdienstverlening geboden.

<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van Middelburg, Veere en Vlissingen.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Het dagelijks bestuur bestaat uit de wethouders met Sociale Zaken in hun portefeuille van de gemeenten Middelburg, Veere en Vlissingen. Het algemeen bestuur bestaat uit de leden van het dagelijks bestuur aangevuld met één lid van het college van B&W uit elke gemeente. De gemeente met het grootste financiële belang binnen de regeling heeft een extra lid.
<i>Financieel belang</i>	De Gemeente Veere betaalt een bijdrage in de uitvoeringskosten. De verdeling van deze kosten vindt plaats op basis van de verdeelsleutel ontvangen rijksvergoedingen. Tevens wordt er een extra bijdrage betaald voor de uitkeringslasten voor dat deel van de lasten wat de Rijksvergoeding te boven gaat. Ook deze bijdrage wordt toegedeeld op basis van de ontvangen Rijksvergoedingen.
<i>Raadsprogramma</i>	Sociaal Domein
<i>Rekening 2024 (bijdrage)</i>	€ 6.451.850
<i>Ontwikkelingen</i>	Op 1 januari 2025 is de nieuwe gemeenschappelijke regeling in werking getreden. Daarnaast anticipeert Orionis zoveel mogelijk op maatschappelijke en (landelijke) politieke ontwikkelingen. Bijvoorbeeld door het opstellen van plannen waarmee het werkleerbedrijf op een efficiënte manier zijn vangnetfunctie kan blijven vervullen.
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	De samenwerking tussen de drie gemeenten en Orionis verloopt over het algemeen goed. Tegelijkertijd is het een onderwerp van blijvende aandacht. Gemeenten hebben immers hun eigen prioriteiten en financieel uitgangspunt.

<i>Eigen vermogen 1-1-2024</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2024</i>	<i>Resultaat 2024</i>
€ 1.062.000	€ 2.081.000	€ 24.887.000	€ 23.002.000	€ 1.469.000

3. De Zeeuwse Muziekschool

<i>Vestigingsplaats</i>	Middelburg
<i>Doel</i>	Deze regeling heeft tot doel een vorm van bestuurlijke en organisatorische samenwerking, waarbinnen het geven van instrumentaal en vocaal muziekonderwijs en de muzikale vorming in de ruimste zin van leerlingen woonachtig in de deelnemende gemeenten wordt uitgeoefend.
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van 10 Zeeuwse gemeenten.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Eén bestuurslid en een plaatsvervanger gekozen door en uit het college van B&W.
<i>Financieel belang</i>	Inwoners gerelateerde bijdrage in de jaarlijkse vaste kosten; docenturen in Veere gerelateerde bijdrage in de niet toerekenbare kosten (overhead); de variabele kosten zijn afhankelijk van door de gemeente gekozen programma.
<i>Raadsprogramma</i>	Sport, cultuur en recreatie
<i>Rekening 2024 (bijdrage)</i>	€ 227.257
<i>Ontwikkelingen</i>	Muziekschool Zeeland bleek in het voorjaar van 2023 financieel in zwaar weer te verkeren. De Muziekschool heeft extra bijdragen gevraagd. Onder begeleiding van een Zeeuwsbrede begeleidingscommissie zijn afspraken gemaakt over de extra bijdragen. De afspraken zijn conform uitgevoerd.
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	Er zijn geen belangrijke risico's.

*Eigen
vermogen 1-1-
2024*

*Eigen vermogen
31-12-2024*

*Vreemd
vermogen 1-1-
2024*

*Vreemd
vermogen 31-
12-2024*

*Resultaat
2024*

n.b.

n.b.

n.b.

n.b.

n.b.

4. Het Zeeuws Archief

<i>Vestigingsplaats</i>	Middelburg
<i>Doel</i>	Behartiging belangen van de minister en de gemeenten op het archiefgebied.
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van Veere en Middelburg en de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Portefeuillehouder Archiefzaken en een plaatsvervanger gekozen door en uit het college van burgemeester en wethouders.
<i>Financieel belang</i>	Vaste jaarlijkse bijdrage.
<i>Raadsprogramma</i>	Sport, cultuur en recreatie / Overhead
<i>Rekening 2024 (bijdrage)</i>	€ 168.666 GR bijdrage € 41.165 E-depot € 41.723 <u>Stadshuiscollectie</u> € 251.554 Totaal
<i>Ontwikkelingen</i>	- Bestemmingsreserves worden ingezet aan de hand van een strategische investeringsagenda. - Er komen meer GR partners bij in de toekomst (vanaf 1-1-2027)
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	Er zijn geen belangrijke risico's.

<i>Eigen vermogen 1-1-2024</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2024</i>	<i>Resultaat 2024</i>
€ 2.448.612	€ 2.751.058	€ 5.009.151	€ 5.715.856	€ 302.447

5. Gemeentelijke Gezondheidsdienst Zeeland (GGD)

<i>Vestigingsplaats</i>	Goes

<i>Doel</i>	Uitvoering geven aan het bewaken, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid voor alle deelnemende Zeeuwse gemeenten zoals in de Wet publieke gezondheid staat beschreven. Naast deze taken worden op basis van afspraken in de gemeenschappelijke regeling ook taken uitgevoerd voor de individuele gemeenten die hier opdracht voor hebben gegeven. De GGD Zeeland heeft in ieder geval tot taak de gemeenten te adviseren over de bevordering, totstandkoming en de continuïteit van de samenhang binnen de collectieve preventie en de afstemming daarvan met de curatieve gezondheidszorg. Naast de taken op het gebied van gezondheidszorg is de GR GGD ook belast met de uitvoering van de Jeugdzorg. De Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland maakt op dit onderdeel deel uit van de GR GGD Zeeland.
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van alle Zeeuwse gemeenten.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Eén bestuurslid en een plaatsvervanger gekozen door en uit de raad, inclusief de voorzitter.
<i>Financieel belang</i>	Bijdrage voor de Algemene Gezondheidszorg naar rato van het aantal inwoners en gedeeltelijk voor de Jeugdgezondheidszorg naar rato van het aantal 0-19 jarigen op 1 januari voorafgaand aan het desbetreffende begrotingsjaar zoals door het CBS gepubliceerd. Het totale financiële belang in de GR bedraagt voor 2024 € 1.274.550.
<i>Raadsprogramma</i>	Volksgezondheid en Milieu
<i>Rekening 2024 (bijdrage)</i>	€ 1.274.550
<i>Ontwikkelingen</i>	De afgelopen jaren is de gemeentelijke bijdrage gestegen als gevolg van organisatieveranderingen binnen de GGD, onder de noemer 'De basis op orde'. Ook in 2024 was dit het geval. Het onderzoek naar een nieuw governance model, mede omwille de wens om IJZ te ontvlechten, is verder onderzocht. Er is nog niet ingestemd met een definitief model waarin de IJZ in een nieuwe GR terecht komt. De gesprekken hierover lopen nog. Eind 2024 hebben de Algemeen Besturen van zowel de GGD als de VRZ ingestemd met de verkenning van de samenwerking tussen de twee GR'en. De RUD heeft aangegeven geen deel uit te maken van deze nieuwe samenwerking op dit moment in de tijd. Binnen de RUD wordt de prioriteit

	gegeven aan het organiseren van een robuuste organisatie. Voor de GGD en de VRZ wordt een projectleider aangesteld die namens de twee GR'en de opdracht uitvoert, om te verkennen hoe de samenwerking vormgegeven kan worden en daarmee ook het huisvestingsvraagstuk onderzoekt.
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	De samenwerkingsvraagstukken kunnen leiden tot politieke onrust vanwege verschil van inzicht tussen de Zeeuwse gemeenten.

<i>Eigen vermogen 1-1-2024</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2024</i>	<i>Resultaat 2024</i>
€ 7.423.115	€ 6.515.882	€ 33.612.628	€ 32.018.125	€ 1.202.129

6. Veiligheidsregio Zeeland

<i>Vestigingsplaats</i>	Middelburg
<i>Doel</i>	Adequate brandweezorg bieden, voorbereid en geoefend zijn op rampen en crises en een meldkamer in stand houden. Dit alles op grond van de Wet op de Veiligheidsregio's.
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van alle Zeeuwse gemeenten.
<i>Bestuurlijk belang</i>	De burgemeester in het Dagelijks en Algemeen Bestuur. De Veiligheidsregio Zeeland (VRZ) voert gemeentelijke taken uit. Het is belangrijk dat dat goed gebeurt en binnen de door de gemeente beschikbaar gestelde financiële middelen.
<i>Financieel belang</i>	Bijdrage naar rato van het aantal inwoners alsmede andere uitkeringen en vergoedingen.
<i>Raadsprogramma</i>	Veiligheid
<i>Rekening 2024 (bijdrage)</i>	€ 2.485.731

<i>Ontwikkelingen</i>	De Veiligheidsregio Zeeland zet de komende jaren vooral in op de programma's toekomstbestendige brandweer en voorbereiding crisisorganisatie.
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	Er zijn geen belangrijke risico's.

<i>Eigen vermogen 1-1-2024</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2024</i>	<i>Resultaat 2024</i>
€ 1.708.841	€ 1.717.688	€ 29.031.833	€ 28.230.389	€ 686.511

7. Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD)

<i>Vestigingsplaats</i>	Terneuzen
<i>Doel</i>	De RUD Zeeland voert in opdracht van de gemeenten, provincie en het waterschap voor milieutaken de vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) uit. Ze vervult deze taken professioneel, doelmatig en volgens vastgestelde kwaliteitseisen en dienstverleningsnormen.
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van alle Zeeuwse gemeenten, het algemeen en het dagelijks bestuur van Waterschap Scheldestromen en Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten van de provincie Zeeland.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Voorzitter van het algemeen bestuur van de RUD, tevens wethouder van de gemeente Schouwen-Duiveland, vertegenwoordigt de regio Walcheren - Schouwen-Duiveland in het dagelijks bestuur van de RUD.
<i>Financieel belang</i>	De financiering van de RUD zit gekoppeld aan generieke kosten en productieve kosten: <i>Generieke kosten</i> komen voort uit activiteiten die tot de overhead behoren zoals bedrijfsvoering en deelname aan landelijke overleggen. <i>Productieve kosten</i> zijn te herleiden naar producten die de RUD uitvoert voor de deelnemers. In de praktijk zijn dit de VTH taken, aangevuld met specialismen. Deze kosten worden vooraf meegenomen in de begroting op basis van een aantal te leveren producten.

	Afrekening vindt plaats op werkelijk bestede uren. Deze kunnen afwijken van de begroting.
<i>Raadsprogramma</i>	Veiligheid
<i>Rekening 2024 (bijdrage)</i>	(verwachte deelnemersbijdrage): € 495.900. Zonder de 3e begrotingswijziging bedraagt deze € 303.600.
<i>Ontwikkelingen</i>	Lopende ontwikkelingen die zorgen voor een verschuiving van productieve uren naar generieke uren zijn onder andere het uitwerken van de kritische prestatie-indicatoren (KPI's) voor een robuuste omgevingsdienst. Daarnaast gaat er veel extra tijd naar het uitvoeren van de VTH taken onder de ingevoerde Omgevingswet. Tevens staat er voor 2025/2026 een verhuizing op de planning.
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	Door de lopende ontwikkelingen gaan er productieve uren 'verloren' aan bovengenoemde zaken. Daarnaast is het maximale bedrag voor een Robuuste RUD verlaagd van € 18,3 miljoen naar € 16,5 miljoen, wat betekent het plan om robuust te worden niet volledig kan worden uitgevoerd. Om risico's hierin op te vangen, volgen we dit proces nauwlettend en sturen we dit bij waar nodig.

<i>Eigen vermogen 1-1-2024</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2024</i>	<i>Resultaat 2024</i>
€ 541.901	€ 109.773	€ 3.577.520	€ 7.783.107	€ -661.026

8. Gemeentelijke Vervoerscentrale Zeeland B.V. (GVC)

<i>Vestigingsplaats</i>	Terneuzen
<i>Doel</i>	De Gemeentelijke Vervoerscentrale verzorgt de planning, regie en contractbeheer van het doelgroepenvervoer wat onder verantwoording van de gemeente valt.
<i>Betrokken partijen</i>	Alle Zeeuwse gemeenten, de gemeente Goeree-Overflakkee en de provincie Zeeland zijn aandeelhouder.

<i>Bestuurlijk belang</i>	In 2015 zijn de Walcherse gemeenten toegetreden tot de Gemeentelijke Vervoerscentrale Zeeland B.V. (GVZ). In 2017 is besloten de vertegenwoordiging van de gemeente Veere (en ook van Middelburg en Vlissingen) in de GVZ te beperken tot toezichthouder in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) en niet meer als bestuurder in de GVZ. De statuten zijn hierop aangepast. Jaarlijks wordt in de aandeelhoudersvergadering de begroting vastgesteld.
<i>Financieel belang</i>	De Walcherse gemeenten (als houders van de zogenaamde preferente aandelen C) kunnen niet aangesproken worden voor eventueel verlies of winst van de onderneming.
<i>Raadsprogramma</i>	Sociaal Domein
<i>Rekening 2024 (bijdrage)</i>	n.b.
<i>Ontwikkelingen</i>	De GVZ bereidt zich voor op de operationele opgaven van de Flex (voorheen flextaxi). De provincie gaat met de Flex een vraaggericht openbaar vervoer bieden, waarbij taxi's worden ingezet. Het openbaar vervoer wordt op aanvraag, opstappunten zijn dichtbij en Veerse inwoners kunnen zonder overstappen naar iedere kern in de gemeente, Middelburg en Vlissingen. Daarbij wordt ook gekeken naar een verandering van de Governance van de GVZ. Er wordt gewerkt aan een passende Gemeenschappelijke Regeling (GR) voor de nieuwe opgaven van de GVZ. In 2025 wordt de raad om een zienswijze gevraagd op het conceptdocument over de nieuwe GR. Eind 2025 wordt de raad om instemming gevraagd over de nieuwe GR.
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	Er is momenteel een krapte op de arbeidsmarkt. De vervoerders die de GVZ aanstuurt voor het doelgroepenvervoer hebben daar last van. Tot nu toe lukt het de GVZ goed om situaties op te lossen waarbij er geen chauffeur is, door bijvoorbeeld een andere vervoerder in te schakelen. In de nieuwe aanbesteding (die ingaat per september 2025) richten we het contract zodanig dat vervoerders elkaar meer (kunnen) helpen als dat nodig is.

<i>Eigen vermogen 1-1- 2024</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1- 2024</i>	<i>Vreemd vermogen 31- 12-2024</i>	<i>Resultaat 2024</i>
p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

9. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

<i>Vestigingsplaats</i>	Den Haag
<i>Doel</i>	Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG Bank bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
<i>Betrokken partijen</i>	Gemeenten en andere publiekrechtelijke lichamen in Nederland.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Veere kan gebruik maken van haar stemrecht op de aandeelhoudersvergadering.
<i>Financieel belang</i>	Veere bezit een pakket van 7.020 aandelen van € 2,50 nominaal. De waarde van deze aandelen fluctueert constant.
<i>Raadsprogramma</i>	Algemene dekkingsmiddelen
<i>Rekening 2024 (bijdrage)</i>	Het dividend is € 140 mln. is C 2,51 per aandeel.
<i>Ontwikkelingen</i>	De hoogte van de nettowinst is met onzekerheden omgeven, omdat de bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeveranderingen. Een betrouwbare schatting van de nettowinst voor 2025 kan de bank daarom niet maken.
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	Gedurende het jaar 2024 hebben zich geen veranderingen voorgedaan in de belangen van aandeelhouders in BNG Bank. (Hierbij is het gevolg van een eventuele gemeentelijke samenvoeging buiten beschouwing gelaten.)

<i>Eigen vermogen 1-1- 2024</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1- 2024</i>	<i>Vreemd vermogen 31- 12-2024</i>	<i>Resultaat 2024</i>
€ 4.721	€ 4.777	€ 110.819	€ 123.614	€ 294
<i>Bedragen x € 1.000.000</i>				

10. Z.E.H. N.V.

<i>Vestigingsplaats</i>	Middelburg
<i>Doel</i>	Z.E.H. N.V. is een geïntegreerd energiebedrijf. Het is werkzaam op het gebied van elektriciteits-, gas-, water- en warmtevoorziening.
<i>Betrokken partijen</i>	Zeeuwse gemeenten, gemeenten Bergen op Zoom, Woensdrecht, Goeree-Overflakkee en de provincies Zeeland, Noord-Brabant en Zuid-Holland.
<i>Bestuurlijk belang</i>	De gemeente heeft zeggenschap in de algemene vergadering van aandeelhouders ter grootte van het aandeel in het geplaatste aandelenkapitaal (2,79%).
<i>Financieel belang</i>	Het financiële belang (kapitaalbelang) in Z.E.H. N.V. is eveneens 2,79%. Op de balans van de gemeente Veere zijn de aandelen Z.E.H. N.V. gewaardeerd tegen een boekwaarde van € 119.526. Dit betekent dat de gemeente Veere over haar deelneming in Z.E.H. N.V. een risico loopt tot dit bedrag.
<i>Raadsprogramma</i>	Algemene dekkingsmiddelen
<i>Rekening 2024 (bijdrage)</i>	We hebben in 2024 geen bijdrage verstrekt aan Z.E.H. Als aandeelhouder hebben we in 2024 wel een superdividend ontvangen van € 13,4 miljoen.
<i>Ontwikkelingen</i>	In 2024 is de aandeelhoudersstrategie van Z.E.H. behandeld in de A.v.a. en als zodanig goedgekeurd. Deze strategie wijkt in de basis niet veel af van de voorgaande strategie. Belangrijkste elementen zijn: - betrokkenheid van decentrale publieke aandeelhouders bij activiteiten met een hoog risicoprofiel is niet gepast; - bij het beëindigen van deze activiteiten wordt gezorgd voor behoud van de huidige aandeelhouderswaarde vanuit

goed rentmeesterschap en in overeenstemming met het dividendbeleid; - de aandeelhouders hebben de voorkeur om financiële middelen binnen Z.E.H. te laten uitkeren in dividend, hierbij aansluitend op het vastgestelde dividendbeleid; - de Z.E.H.-aandeelhouders een duidelijke rol blijven zien voor het Rijk bij het vinden van een oplossing voor de kerncentrale en het mitigeren van de bijbehorende risico's. Er lopen momenteel verkennende gesprekken te over een mogelijke aandelenoverdracht van de kerncentrale in relatie tot de mogelijke bedrijfsduurverlenging. Dit onder voorwaarde dat voor de Staat overname alleen optie is wanneer het zeggenschap krijgt over het besluit om de kerncentrale open te houden. In 2024 hebben we een superdividend ontvangen van € 13,4 miljoen. Hiervan is een bedrag van afgerond € 4,4 miljoen ingezet voor een laatste kapitaalstorting in ons aandelenbelang in G.B.E. Aqua B.V. Het restant is toegevoegd aan de reserve grote Veerse opgaven.				
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>		Het risico in ZEH blijft slechts beperkt tot het bedrag dat we op onze balans hebben staan, € 119.000.		
<i>Eigen vermogen 1-1-2024</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2024</i>	<i>Resultaat 2024</i>
€ 1.721,8 mln.	€ 1.306,3 mln.	€ 580,5 mln.	€ 621,6	€ 68,1 mln.

Bedragen x € 1.000

11. Gemeentelijk Bezit Evides Aqua B.V.

<i>Vestigingsplaats</i>	Middelburg
<i>Doel</i>	Het borgen van de publieke drinkwatervoorziening .
<i>Betrokken partijen</i>	Zeeuwse gemeenten, gemeenten Bergen op Zoom, Woensdrecht en Goeree-Overflakkee.
<i>Bestuurlijk belang</i>	De gemeente heeft zeggenschap in de algemene vergadering van aandeelhouders ter grootte van het aandeel in het geplaatste aandelenkapitaal (2,79%).

<i>Financieel belang</i>	Het financiële belang (kapitaalbelang) in G.B.E. Aqua B.V. is eveneens 2,79%. G.B.E. Aqua B.V. heeft een 50% belang in Evides N.V. Op de balans van de gemeente Veere zijn de aandelen gewaardeerd tegen een boekwaarde van € 9,2 miljoen. Dit betekent dat de gemeente Veere over haar deelneming in G.B.E. Aqua B.V. een risico loopt tot dit bedrag.			
<i>Raadsprogramma</i>	Algemene dekkingsmiddelen			
<i>Rekening 2024 (bijdrage)</i>	We hebben in 2024 een laatste kapitaalstorting gedaan van € 4.384.571. Van G.B.E. hebben we een bedrag van € 280.668 dividend vanuit Evides ontvangen.			
<i>Ontwikkelingen</i>	In 2024 is een nieuwe aandeelhoudersstrategie opgesteld voor Evides. Deze is besproken met de andere belanghebbenden (507o) in Evides (GBE). Het college heeft deze strategie in januari 2025 vastgesteld. De strategie wordt in de A.v.a. van april behandeld. Verder is in 2024 de laatste kapitaalstorting gedaan ten behoeve van ons belang in G.B.E. Hiermee heeft G.B.E. aan haar aflossingsverplichtingen voldaan voor de lening voor het verkrijgen van het 50% aandelenbelang in Evides.			
<i>Risico's (t.b.v. risicoparaagraaf)</i>	Op de balans van de gemeente Veere zijn de aandelen gewaardeerd tegen een boekwaarde van € 9,2 miljoen. Dit betekent dat de gemeente Veere over haar deelneming in G.B.E. Aqua B.V. een risico loopt tot dit bedrag.			
<i>Eigen vermogen 1-1-2024</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2024</i>	<i>Resultaat 2024</i>
€ 134,3 mln.	€ 313,0 mln.	€ 162,8 mln.	€ 1,6 mln.	€ 32,2 mln.

12. N.V. Economische Impuls Zeeland (Impuls)

<i>Vestigingsplaats</i>	Middelburg

<i>Doel</i>	Vergroten dynamiek van de Zeeuwse economie De N.V. Economische Impuls Zeeland (Impuls) is de ontwikkelingsmaatschappij van Zeeland. Haar doel is het vergroten van de dynamiek van de Zeeuwse economie. Impuls wil zichtbaar bijdragen aan de ontwikkeling van Zeeland. Het op vernieuwende en verrassende wijze verbinden van mensen, van binnen en buiten Zeeland, zal leiden tot nieuwe economische impulsen. Die ontwikkelen Zeeland verder tot een innovatieve en gezonde provincie. Impuls stimuleert en faciliteert (kennis)economische ontwikkelingen in de meest brede zin van het woord. Impuls trekt de kar niet alleen, maar steunt ook op initiatieven vanuit het bedrijfsleven en overheden. De kerndoelen van Impuls zijn: - structuurversterking en ontwikkeling van de regionale economie door grote projecten te faciliteren; - de ontwikkeling en uitvoering van projecten voor de Zeeuwse kenniseconomie (in het kader van het Akkoord Zeeuwse Kenniseconomie, waarbij de nadruk wordt gelegd op het verhogen van het opleidingsniveau, betere uitwisseling tussen onderwijs en arbeidsmarkt en innovatie); - economische promotie en acquisitie. De kerncompetentie van Impuls is proces- en projectmanagement. Om gestructureerd van een idee tot een ambitieus en realistisch projectplan te komen, is een heldere fasering nodig waarin draagvlak en haalbaarheid goed onderbouwd zijn.
<i>Betrokken partijen</i>	Gemeente Veere, overige Zeeuwse gemeenten, provincie Zeeland en het Ministerie van E.Z.K. (investeringsfonds Zeeland).
<i>Bestuurlijk belang</i>	Vertegenwoordiging in A.V.A. Sinds de oprichting in juli 2007 participeert gemeente Veere in de N.V. Economische Impuls Zeeland. De vennootschap wordt bestuurd door één directeur. Het toezicht wordt uitgevoerd door de Raad van Commissarissen (R.v.C.) van drie leden. De leden van de R.v.C. worden aangesteld door de aandeelhouders.
<i>Financieel belang</i>	p.m.
<i>Raadsprogramma</i>	Economie
<i>Rekening 2024 (bijdrage)</i>	n.b.
<i>Ontwikkelingen</i>	De werkzaamheden richten zich met name op verkenning naar kansrijke ontwikkelingen, acquisitie activiteiten om bedrijven aan te trekken en zich te vestigen in Zeeland. Er zullen innovatieve startende en groeiende bedrijven begeleid en gefaciliteerd worden

	op het gebied van financiering. De focus komt in 2024 (nog) meer te liggen op verduurzamen en versterken van de Zeeuwse economie.			
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	Op het gebied van continuïteit verwacht Impuls Zeeland, naast de effecten van de inflatie en krapte op de arbeidsmarkt, ook invloed van de netcongestie op het Zeeuwse stroomnetwerk.			
<i>Eigen vermogen 1-1-2024</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2024</i>	<i>Resultaat 2024</i>
€ 11,416 mln.	€ 10,908 mln.	€ 2,857 mln.	€ 1,941 mln.	€ -0,645 mln.

13. Stedin

<i>Vestigingsplaats</i>	Rotterdam
<i>Doel</i>	Door de energietransitie verduurzaamt de energieproductie in hoog tempo en neemt het elektriciteitsverbruik toe doordat we meer elektriciteit gebruiken voor het verwarmen van gebouwen, voor elektrisch rijden en voor elektrificatie in de industrie. Al die nieuwe energie brengt Stedin via zijn netten naar hun afnemers. Iedereen in het verzorgingsgebied toegang geven tot duurzame energie; dat is de maatschappelijke opdracht van Stedin. Stedin richt zich daarom op het mogelijk maken van de energietransitie door hun netten sneller uit te bouwen, optimaal te benutten en goed te beheren.
<i>Betrokken partijen</i>	61 Nederlandse gemeenten, 2 provincies en de Staat der Nederlanden.
<i>Bestuurlijk belang</i>	De gemeente heeft zeggenschap in de algemene vergadering van aandeelhouders (A.v.A.) ter grootte van 383 gewone aandelen.
<i>Financieel belang</i>	De gemeente heeft een financieel belang in Stedin voor een bedrag van € 300.000 in de vorm van 383 gewone aandelen.
<i>Raadsprogramma</i>	Algemene dekkingsmiddelen

<i>Rekening 2024 (bijdrage)</i>	We hebben in 2024 een kapitaalstorting van € 300.000 gedaan in ruil voor aandelen in Stedin.			
<i>Ontwikkelingen</i>	De gemeente Veere is per 27 maart 2024 aandeelhouder van Stedin. Het publieke belang was de voornaamste reden om toe te treden. Het elektriciteitsnet in Zeeland zit vol waardoor Stedin zich genoodzaakt ziet fors te investeren in de infrastructuur. Veere was, evenals veel andere Zeeuwse gemeenten en de provincie, nog geen aandeelhouder in Stedin. Om een betere balans en zeggenschap te krijgen in het verzorgingsgebied is besloten toe te treden. In de A.v.A.'s heeft de gemeente zeggenschap uitgeoefend om ook in ons verzorgingsgebied de voortgang te behouden.			
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	Op de balans van de gemeente Veere zijn de aandelen gewaardeerd tegen een boekwaarde van € 300.000. Dit betekent dat de gemeente Veere over haar deelneming in Stedin een risico loopt tot dit bedrag.			
<i>Eigen vermogen 1-1-2024</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2024</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2024</i>	<i>Resultaat 2024</i>
€ 3.221 mln.	€ 3.370 mln.	€ 5.063 mln.	€ 5.704 mln.	€ 158,0 mln.

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geven we aan hoe we omgaan met het beheren van onze kapitaalgoederen. Kapitaalgoederen zijn objecten als wegen, bomen, bruggen, lichtmasten, gebouwen, riolering etc. We noemen het kapitaalgoederen omdat er veel van het vermogen, of met een ander woord kapitaal, van de gemeente inzit.

Voor alle kapitaalgoederen stellen we beheerplannen op. Deze plannen actualiseren we iedere 5 tot 10 jaar, afhankelijk van het soort kapitaalgoed.

In die beheerplannen geven we een antwoord op de volgende vragen:

- * Wat moeten we beheren? We noemen dat in vaktermen het areaal.
- * Op welk niveau gaan we beheren? Of, met andere woorden: hoe netjes moet het er uit zien?
- * Welke maatregelen zijn daarvoor nodig?
- * Hoeveel gaat dat dan kosten?

In deze paragraaf geven we per soort kapitaalgoed een toelichting op het beheerplan. In de toelichting staan de belangrijkste beheerdoelen en de actualiteit van het beheerplan.

Ook geven we aan welke ontwikkelingen er spelen.

Per beheerplan geven we aan welke middelen de gemeente in 2024 heeft ingezet voor de uitvoering (zowel in de exploitatie als in investeringen). Alle investeringen die voortkomen uit het lopende beheerplan nemen we in deze paragraaf op. Als er gedurende 2024 wijzigingen zijn geweest op het beheerplan, omdat we doelen niet halen of omdat zich onverwachte zaken voordoen, dan rapporteren we dat in het betreffende programma.

Overzicht beheerplannen

Beleidssterrein	Looptijd Beheerplan	Datumbesluitvorming beheerplan	Herziening/ Evaluatie
Duingebiedvoorzieningen	2024-2028	Vaststelling juli 2023	2028
Gebouwen	2024-2027	Vaststelling november 2023	2027
Groen	2024-2028	Vaststelling juli 2023	2028
Openbare verlichting	2024-2028	Vaststelling juli 2023	2028
Riolering	2024-2028	Vaststelling november 2023	2028
Stadshaven Veere	2024-2028	Vaststelling juli 2023	2028
Wegen	2024-2028	Vaststelling september 2023	2028
Civieltechnische kunstwerken	2024-2028	Vaststelling juli 2023	2028

Tabel: Overzicht beheerplannen

Algemene beheerdoelen Openbare Ruimte

Met de term openbare ruimte bedoelen we de buitenruimte in kernen die voor iedereen vrij toegankelijk is. Die ruimte bestaat uit diverse elementen, zoals parken en plantsoenen, wegen, stoepen, parkeerplaatsen, lichtmasten, bruggen, gebouwen etc. De beheerplannen die betrekking hebben op de openbare ruimte zijn:

1. Groen
2. Wegen
3. Openbare verlichting
4. Civieltechnische kunstwerken
5. Gebouwen beheer
6. Riolering
7. Duingebied
8. Stadshaven Veere

Alle data over beheer van onze "assets", zoals we de bovengenoemde elementen ook wel noemen, beheren we in een digitaal systeem. Dit is een geïntegreerd programma waarin alle assets zijn opgenomen.

Voor de inwoners zijn de diverse onderdelen minder relevant. Zij kijken veel meer naar hun omgeving als geheel. We formuleren daarom voor het uiterlijk aanzien van de hele openbare ruimte ook een algemeen beheerdoel. We gebruiken hiervoor de Kwaliteitscatalogus Veere die is gebaseerd op de landelijke meetlat van het CROW. De Kwaliteitscatalogus Veere varieert van A (uitstekend) tot D (slecht).

In 2021 stelden we een Integrale beheervisie Openbare Ruimte (IVOR) vast. Deze visie is gebruikt als kapstok voor de actualisatie van de diverse beheerplannen. Hierin zijn 5 zones benoemd, in het Beleidsplan Groen 2023-2031 benoemden we nog 2 extra zones. In het Beheerplan Groen is vastgelegd welke kwaliteitsniveaus we als beheerdoel aanhouden. Dat beheerniveau hebben we de Veerse Ambitie genoemd.

Discipline	Bedrijventerreinen	Begraafplaatsen	Buitengebied	Centra	(Recreatie)parken	Sportparken	Woongebieden
Groen	B	A	B	A	B	B	B
Verharding	B	B	B	B	B	B	B
Water	B	A	B	A	B	B	B
Reiniging	B	A	B	A	B	B	B

Groen

Actualiteit van het beheerplan

Het Beleidsplan Groen (2023-2031) en het Beheerplan Groen (2024-2028) zijn juli 2023 door de raad vastgesteld.

Het plan bestaat uit een visie en een beheer deel. In de visie vragen we onder andere meer aandacht voor thema's als biodiversiteit, duurzaamheid, burgerparticipatie en de daarbij behorende ambities en kosten. In het beheerplan wordt een analyse gegeven van het huidige areaal en de kosten voor het onderhoud. Ook wordt aangegeven hoe we om willen gaan met groen als kapitaal en de daarbij behorende manier van begroten.

Beheerdoelen

In het plan gaan we uit van de kwaliteitsniveaus zoals vastgesteld in de Kwaliteitscatalogus Veere en de in 2021 opgestelde Integrale Visie voor de Openbare Ruimte.

Maatregelen

Medewerkers van de gemeente en aannemers onderhouden dagelijks het groen. In de winter en het voorjaar voeren we groot onderhoud uit. Bosplantsoenen dunnen we dan uit en bomen snoeien we. Versleten bomen en groenvakken vervangen we met oog voor het gebruik, biodiversiteit en duurzaamheid. We combineren deze werkzaamheden zoveel mogelijk met andere werkzaamheden, zoals wegonderhoud en rioolvervangings.

Ontwikkelingen

De klimaatproblematiek raakt ook het openbare groen. Door aanhoudende droogte is het van belang te kiezen voor de juiste soorten. Investeren in water geven en vroeg uitvoeren van plantwerk zijn maatregelen die kunnen bijdragen aan het goed aanslaan van beplanting. De keuze voor klimaat adaptieve beplanting is een thema in het groenbeleidsplan. Door stijgende temperaturen zullen we steeds meer te maken krijgen met nieuwe en soms invasieve soorten beplanting en dieren. Sommige nieuwe soorten lijken hier zich goed te voelen door de stijgende temperatuur. Dit kan een bedreiging vormen voor de lokale flora en fauna. Hier zullen we ons op moeten voorbereiden.

In het groen beleids- en beheerplan geven we aandacht aan thema's als duurzaamheid en biodiversiteit. Deze onderwerpen zijn de afgelopen jaren steeds actueler geworden. In de dagelijkse praktijk pakken we deze thema's wel mee. We gebruiken geen chemische bestrijdingsmiddelen of kunstmest. Bij de keuze van planten kijken we ook naar de meerwaarde voor insecten.

Resultaten

De kwaliteit die afgesproken is aan begin van 2024 is op nagenoeg alle facetten behaald. Zo hebben we ingezet op het vergroenen van het straatbeeld en hebben we de lokale biodiversiteit versterkt. Door het aanplanten van veelal en streekeigen boom- en

plantsoorten hebben we gezorgd voor een verbeterde biodiversiteit. Hier gaan we in de toekomst mee door. Tevens vormen we intensief gemaaid gras om naar extensief bloemenmengsel. Hiermee versterken we de biodiversiteit. We hebben 40.000 m² intensief gras omgevormd naar bloemenberm, ca. 8% van het totale areaal. Ook dit zetten we gestaag voort.

Verder hebben we stappen gemaakt in de bestrijding van exoten, zoals de Japanse duizendknoop. Dit resulteerde in een afname van deze soort op diverse plekken in de gemeente. Omdat deze soort hardnekkig is en op andere plekken de kop op doet, zullen we dit in de toekomst voortzetten.

Openbaar groen	Begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024
Exploitatiebedragen	2709	2585	2730

Tabel: Groenbeheerplan (bedragen x € 1.000)

Wegen

Actualiteit van het beheerplan

September 2023 stelde de gemeenteraad het beheerplan wegen 2024-2028 vast.

Beheerdoelen

We beheren op het standaard ambitieniveau volgens de CROW 'niveau B'. In het plan zijn keuzes gemaakt ten aanzien van het ambitieniveau. We maken daarbij gebruik van de CROW methode "rationeel wegbeheer". Deze methode kent vijf categorieën; A+ (nieuw), A (goed), B (voldoende), C (binnen 2 jaar ingrijpen), D (achterstallig onderhoud).

Maatregelen

Op basis van het beheerplan is groot onderhoud uitgevoerd volgens de vervangingsplanning wegen. In dit programma houden we niet alleen rekening met de toestand van de weg, maar kijken we ook naar de riolering, het groen, verkeer, etc. Daarnaast is klein onderhoud uitgevoerd.

Ontwikkelingen

Door de grote opgave van de nutsbedrijven is een goede samenwerking met de nutsbedrijven steeds belangrijker. Samen met de nutsbedrijven proberen we het groot onderhoud aan wegen, riolering en nutsvoorzieningen voor de lange termijn te plannen en tijdig af te stemmen. Hierdoor bereiken we een optimaal resultaat.

Resultaten

Door uitvoeren van klein onderhoud zijn vele kleine schades aan wegen en trottoirs hersteld. In 2024 is er groot onderhoud gestart of uitgevoerd aan het Europaplein en omgeving in Westkapelle, Noordstraat en omgeving Zoutelande, Dorpsplein Koudekerke, Duinenburg Domburg, Bastion Veere, Veerseweg Veere, Schooneveld Dishoek en Nolleplaatlaan Dishoek. Daarnaast is er asfaltonderhoud uitgevoerd.

Wegbeheerplan	Begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024
Exploitatiebedragen	1.748	1.748	1.808

Tabel: Wegbeheerplan (bedragen x € 1.000)

Openbare verlichting

Actualiteit van het beheerplan

Juli 2023 stelde de gemeenteraad beheerplan openbare verlichting 2024-2028.

Beheerdoelen

We vervangen het resterende deel van de conventionele verlichting voor LED-armaturen. Hiermee versnellen we de verduurzaming van onze openbare verlichting.

Maatregelen

Het beheer en onderhoud van de openbare verlichting kopen we als Zeeuwse overheden gezamenlijk in. Op basis van het beheerplan stellen we ieder jaar een uitvoeringsprogramma op. We stemmen de uitvoering zoveel mogelijk af op andere onderhoudswerkzaamheden.

Ontwikkelingen

In 2018 is er beleid vastgesteld voor licht en donker. Hier is in het nieuwe beheerplan rekening mee gehouden. De technische ontwikkelingen bij openbare verlichting gaan snel. Hier proberen we zo veel mogelijk op in te spelen.

Resultaten

Het aandeel energiezuinige LED-verlichting is op 1 januari 2025 78% van in totaal 5285 armaturen. Begin 2024 was 77% van de openbare verlichting uitgevoerd in LED.

Openbare verlichting	Begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024
Investeringsbedragen	187	187	186
Investeringsbedragen oude jaren			87

Tabel: Beheerplan openbare verlichting (bedragen x € 1.000)

Civieltechnische kunstwerken

Actualiteit van het beheerplan

Juli 2023 stelde de gemeenteraad het beheerplan civiele kunstwerken 2024-2028 vast.

Beheerdoelen

De doelstelling van het plan is om achterstallig onderhoud te voorkomen. Tweejaarlijks inspecteren we alle kunstwerken en werken we het schades en achterstallig onderhoud weg. Grotere vervangings- of onderhoudsmaatregelen die we niet binnen het onderhoudsbudget kunnen oplossen, nemen we apart op in de begroting.

Maatregelen

Bij het onderhoud van kunstwerken kennen we 3 soorten onderhoud. Als een kunstwerk aan het einde van zijn levensduur is, voeren we of een renovatie uit of we vervangen het hele kunstwerk. Dit laatste noemen we vervangingsonderhoud. Verder voeren we jaarlijks regulier onderhoud uit op basis van een inspectie. En klein onderhoud op basis van meldingen.

Ontwikkelingen

De afgelopen tijd is de detaillering van trappen verder ontwikkeld. Met als doel een zo duurzaam mogelijk ontwerp te realiseren. Een trap wat met minimaal onderhoud een zo lang mogelijke levensduur heeft. Ook maken we steeds vaker gebruik van hergebruikt hardhout.

Resultaten

Het onderhoud aan de kunstwerken is conform planning uitgevoerd. Het achterstallig onderhoud is volledig weggewerkt. Het areaal is opgenomen in de nieuwe beheerssoftware.

Civieltechnische kunstwerken	Begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024
Stand voorziening per 1-1	106	106	106
Storting in voorziening	48	48	48
Uitgaven	48	48	44
Stand voorziening per 31-12	106	106	110

Tabel: Beheerplan civieltechnische kunstwerken (bedragen x € 1.000)

Gebouwenbeheer

Actualiteit van het beheerplan

In 2023 is het beheerplan geactualiseerd, het nieuwe beheerplan is in november 2023 vastgesteld door de raad. Voor de uitvoering hiervan zijn in de begroting voldoende financiële middelen beschikbaar.

Beheerdoelen

Alle onderhoudswerkzaamheden aan de gemeentelijke gebouwen doen we op basis van het 'Beheerplan onderhoud gebouwd vastgoed'. In het beheerplan staan alle bestaande gemeentelijke gebouwen. Per gebouw is bepaald wat de onderhoudsstrategie is en is een aanname gedaan voor de exploitatietermijn.

Maatregelen

Bij het onderhoud van gebouwen kennen we meerdere opties:

- **Preventief onderhoud** is het periodiek inspecteren, reinigen en vervangen van onderdelen voordat deze defect raken. Hierdoor voorkomen we vroegtijdige slijtage en onverwachte storingen.
- **Correctief onderhoud** is het repareren of vervangen van onderdelen nadat deze defect zijn geraakt. Dit is vaak duurder en kost meer tijd dan preventief onderhoud omdat de problemen al zijn ontstaan. Het is daarom belangrijk om preventief onderhoud uit te voeren om de kans op correctief onderhoud te minimaliseren.
- **Predictief onderhoud** is het voorspellen van onderhoud door middel van data-analyse, metingen en algemene kennis. Hierdoor is het moment van onderhoud wat nauwkeuriger bepaald en zijn kosten besparingen in de toekomst mogelijk.
- **Planmatig onderhoud** is onderhoud dat in uitvoering komt door een vastgesteld schema, voor op basis van een meerjaren onderhoudsplan. Hierdoor is onderhoud uitvoeren op tijd en bespaar je op mogelijk hoge kosten in de toekomst.

Ontwikkelingen

Er spelen op dit moment verschillende ontwikkelingen waar wij rekening mee houden tijdens het inplannen en de uitvoering van het werk:

- *Maatschappelijk Vastgoed 2025 (fase 1 en fase 2)*
- *Duurzaamheid (Routekaart) Maatschappelijk Vastgoed*
- *Streefbeeld Maatschappelijke Accommodaties*
- *Ontwikkeling Visie op Beheer en Exploitatie*

Resultaat

Het grootste deel van de geplande onderhoudsmaatregelen is uitgevoerd volgens het beheerplan; er waren helaas onverwachte uitgaven, dit betrof het verhelpen van de stroomdippen, dit is wel opgelost. In 2024 hebben we onder andere de volgende projecten afgerond:

- Vervangen personeelsingangen gemeentehuis Domburg
- Renovatie toilet en douche ruimtes gemeentehuis Domburg
- Binnen schilderwerk gemeentehuis Domburg
- Vervangen verlichting gemeentehuis Domburg
- Verduurzaming brandweerkazerne Domburg
- Verduurzaming gemeentewerf Biggekerke
- Vervangen gevel en dak afwerking brandweerkazerne Westkapelle
- Vervangen afgekeurde roeden Molen Koudekerke

Gebouwenbeheer	Begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024
Stand voorziening per 1-1	707	707	707
Storting in voorziening	1.222	827	957
Uitgaven	1.222	979	1.495
Stand voorziening per 31-12	707	555	169

Tabel : Gebouwenbeheerplan (bedragen x € 1.000)

Riolering

Actualiteit van het beheerplan

Voor de planperiode 2024-2028 is het Water- en rioleringsprogramma (WRP) in november 2023 door de raad vastgesteld.

Beheerdoelen

Volgens de Wet milieubeheer hebben we een zorgplicht voor riolering. Het WRP geeft aan hoe we hier vorm aan geven. De belangrijkste doelen zijn:

- afvalwater en hemelwater scheiden we zoveel mogelijk;
- afvalwater in het oppervlaktewater moeten we zo veel mogelijk voorkomen;
- we verkleinen de kans op wateroverlast.

In het WRP staat ook hoe we omgaan met de (grond)waterhuishouding. De technische uitwerking vindt plaats in operationele plannen. In het WRP anticiperen we op een aantal ontwikkelingen. De belangrijkste ontwikkeling is de klimaatontwikkeling: meer kans op wateroverlast, maar ook meer perioden van droogte.

Maatregelen

Voor het onderhoud van alle elementen uit het WRP kennen we een breed pakket aan onderhoudsmaatregelen. We zorgen voor vervanging of renovatie van riolen, gemalen, drainage, etc. als ze aan het einde zijn van hun levensduur. Daarnaast voeren we regulier onderhoud uit. Bijna altijd doen we dit via uitbesteding met meerjarige contracten. Hierbij kunt u denken aan het laten reinigen van riolen en gemalen, het ledigen van kolken, etc. Klein onderhoud (zoals het verhelpen van verstoppingen en storingen) besteden we gedeeltelijk uit, maar doen we ook voor een deel met onze eigen medewerkers.

Naast onderhoud doen we ook veel aanpassingen aan het rioolstelsel. We maken het robuuster, zodat de risico's op vervuiling en wateroverlast niet groter worden.

Ontwikkelingen

Het veranderende klimaat vraagt om een openbare ruimte die flexibeler is en minder kwetsbaar voor extreme weersomstandigheden (te droog of te nat). We moeten inspringen op deze ontwikkelingen.

Resultaten

Alle geplande werkzaamheden en investeringen zijn binnen budget uitgevoerd.

- In de Noordstraat e.o. in Zoutelande vervangen we de hoofdriolering en koppelden we hemelwater af van de gemengde riolering.
- In de Schooneveldlaan en Nolleplaatlaan in Koudekerke vervangen we de hoofdriolering.
- We reinigden en inspecteerden de helft van het rioolstelsel in Oostkapelle.

Riolering	Begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024
Investeringsbedragen	1.512	1.512	624
Investeringsbedragen oude jaren			632

Tabel: Gemeentelijke Rioleringsplan (bedragen x € 1.000)

Duingebiedvoorzieningen

Actualiteit van het beheerplan

Juli 2023 stelde de gemeenteraad het beheerplan duingebiedvoorzieningen 2024-2028 vast.

Beheerdoelen

Het beheerplan duingebiedvoorzieningen geeft richting aan het beheer en onderhoud van de openbare voorzieningen op de stranden en in het duingebied. Het betreft de duinovergangen, wandelpaden, afrasteringen, loopplanken, afvalbakken, etc. In het plan staat welke kwaliteit de voorzieningen moeten hebben, welke kosten ermee zijn gemoeid en wie wat uitvoert (gemeente of Stichting Strandexploitatie Veere).

We hanteren in dit beheerplan ook de meetlat van CROW: van A+(zeer goed) tot D (slecht). Net als in de kernen kiezen we voor niveau B (voldoende) en op in het zicht lopende locaties voor A.

Maatregelen

De SSV doet het regulier en klein onderhoud aan de voorzieningen op basis van hun inbestedingsopdracht. De gemeente vervangt en renoveert de paden en trappen.

Ontwikkelingen

De afgelopen tijd is de detaillering van trappen verder ontwikkeld. Met als doel een zo duurzaam mogelijk ontwerp te realiseren. Een trap wat met minimaal onderhoud een zo lang mogelijke levensduur heeft. Ook maken we steeds vaker gebruik van hergebruikt hardhout.

Resultaten

De Stichting Strandexploitatie Veere heeft het dagelijkse en klein onderhoud conform afspraken uitgevoerd. Er is door de eigen organisatie groot onderhoud uitgevoerd aan de duinovergangen Zandput Vrouwenpolder en Strandweg Dishoek.

Duingebiedvoorzieningen	Begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024
Exploitatiebedragen	237	237	237

Tabel: Beheerplan duinvoorzieningen (bedragen x € 1.000)

Stadshaven Veere

Actualiteit van het beheerplan

Juli 2023 stelde de gemeenteraad het beheerplan stadshaven Veere 2024-2028 vast. Een deel van het onderhoud is via een overeenkomst ondergebracht bij de jachtclub Veere.

Beheerdoelen

We willen de historische haven bewaren en in stand houden.

Maatregelen

Alle jachthavenvoorzieningen zijn in erfpacht overgedragen aan de jachtclub. De gemeente zorgt voor de overige kades, keerwanden, etc.

Ontwikkelingen

In 2021 voerden we een uitgebreide inspectie uit van de haven. Hierbij is geconstateerd dat het Noorderhoofd (palenhoofd tegenover de Campveerse Toren) in zeer slechte staat is. In de begroting is budget opgenomen om het Noorderhoofd in 2025 te restaureren.

Resultaat

We zijn gestart met de voorbereiding van het groot onderhoud aan het Noorderhoofd in de haven van Veere.

Stadshaven Veere	Begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024
Stand voorziening per 1-1	199	199	199
Storting in voorziening	10	10	10
Uitgaven	10	10	10
Vrijval voorziening conform beheerplan	0	-142	-142
Stand voorziening per 31-12	199	57	57

Tabel: Beheerplan Stadshaven Veere (bedragen x € 1.000)

Paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen

Inleiding

De gemeente Veere ziet het belang van risicomanagement. Zo beheersen we de risico's die de bedrijfsvoering kunnen belemmeren. In deze paragraaf leggen we een relatie tussen de risico's en de financiële weerstand.

Deze paragraaf is een onderdeel van het risicomanagementproces en geeft inzicht in het weerstandsvermogen van de gemeente Veere. Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de financiële draagkracht van de gemeente als zich tegenvallers voordoen.

De paragraaf geeft in het kort weer waar de uitgangspunten van risicomanagement zijn vastgelegd (beleid) en uit welke componenten het weerstandsvermogen bestaat. Verder geven we inzicht in de opbouw van het risicoprofiel (de gesignaleerde risico's), de opbouw van de weerstandscapaciteit (vrije middelen om de gesignaleerde risico's in financiële zin op te kunnen vangen), het weerstandsvermogen (koppeling van de risico's en de weerstandscapaciteit) en de kengetallen.

Risicomanagementbeleid

Het beleid (uitgangspunten en werkwijze) dat de gemeente voert ten aanzien van risicomanagement staat in deze paragraaf en de nota weerstandsvermogen en risicomanagement.

De gemeente is verplicht zowel in de programmabegroting als in de programmarekening de risico's te vermelden die de financiële positie van de gemeente kunnen beïnvloeden.

In de beleidsnota is ook vastgelegd dat we in de bestuurlijke rapportages rapporteren over de financiële positie. Bij het opstellen van de programmabegroting, de bestuurlijke tussenrapportages en jaarrekening moet er een zo goed mogelijk beeld van kwantificeerbare risico's aanwezig zijn. Dat betekent niet dat in de gemeentelijke huishouding geen financiële risico's meer aanwezig zouden zijn. Net als iedere andere organisatie heeft ook de gemeente bij het uitvoeren van haar taken te maken met onzekerheden die kunnen leiden tot (financiële) nadelen.

Wat is weerstandsvermogen?

Het weerstandsvermogen bestaat uit:

- De weerstandscapaciteit: dit zijn de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten te dekken.
- Alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd en die van materiële betekenis kunnen zijn.

Voorwaarden in een continu proces

Risicomanagement heeft op het niveau van de raad, het college en het ambtelijk management een structurele plek gekregen binnen de planning- en controlcyclus.

Eén van de voorwaarden voor een adequaat risicomanagement is dat bestuurlijke doelstellingen voor programma's, strategische projecten en grondexploitaties helder zijn. Verder is het noodzakelijk dat zowel bestuur als management zich bewust zijn dat risicomanagement onderdeel is van het normaal besturen en managen van de gemeente. Dit betekent dat we het inventariseren van risico's, het inschatten ervan en het treffen van beheersmaatregelen voortdurend in de praktijk toepassen.

Risico-inventarisatie

We hebben de risico's systematisch in kaart gebracht en beoordeeld. Er zijn 117 risico's in beeld gebracht. Verder is inzichtelijk wat de risicoscore (kans x gevolg) is voor en na het implementeren van beheersmaatregelen. Om een risicoweging mogelijk te kunnen maken zijn alle risico's gewogen op kans van voorkomen en financieel gevolg. Voor de kans en het gevolg zijn scoreklassen gedefinieerd waardoor de uiteindelijke risicoscore ligt tussen de 0 (minimaal) en 25 (maximaal). De gemiddelde risicoscore voor de gemeente is 6,0.

Beheersmaatregelen

We vergelijken de gemiddelde risicoscore (kans x gevolg) voor en na de maatregelen, wat de invloed van de gedefinieerde beheersmaatregel laat zien. De getroffen maatregelen zijn bedoeld om óf de kans van een risico te verlagen óf de gevolgen te reduceren. Hierdoor neemt de risicoscore af en zal de totale impact van de risico's op de organisatie afnemen. Beheersmaatregelen zijn te onderscheiden in twee categorieën: financieringsmaatregelen en control-maatregelen.

Een financieringsmaatregel is een maatregel waarbij het risico niet gereduceerd wordt, maar dat er financieel gezien dekking voorhanden is als het risico zich daadwerkelijk voordoet. Om risicomanagement effectief te laten zijn is het daarnaast wenselijk om bij het benoemen van beheersmaatregelen ook te kijken naar 'control-maatregelen'. Dit zijn maatregelen die de kans van optreden of de directe gevolgen van een risico kunnen reduceren.

De risicokaart

Om meer inzicht te krijgen in de spreiding van de risico's naar kans, optreden en gevolg, gebruiken we de risicokaart (zie hieronder). De nummers gevende aantallen risico's weer die zich in het desbetreffende vak van de risicokaart bevinden. Dit maakt inzichtelijk hoe de risico's zijn verdeeld over het groene, oranje en rode gebied.

Financieel

Netto

$x > € 500.000$	1	1	2		
$€ 250.000 < x < € 500.000$		1	5	2	
$€ 100.000 < x < € 250.000$	2	2	6	4	3
$€ 25.000 < x < € 100.000$	3	5	12	8	6
$x < € 25.000$		2	3	6	4

Geen financiële gevolgen

4

Kans

10% 30% 50% 70% 90%

Een risicoscore in het groene gebied, vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Risico's die in het oranje gebied zitten vragen om aandacht. Ze vormen individueel nog geen reëel gevaar voor de continuïteit van de organisatie, maar naarmate de tijd vordert, kan het risico wel een bedreiging gaan vormen. Het is aan te raden niet te lang te wachten met het uitvoeren van beheersmaatregelen.

Uit de risicokaart blijkt dat er zich relatief veel risico's in de groen en oranje zone bevinden (onder/midden) in de risicokaart. Bij beheersing van deze risico's die veel voorkomen kunnen we op korte termijn kostenreductie realiseren. Op langere termijn kunnen we serieuze bedreigingen van de continuïteit van de bedrijfsvoering voorkomen. Een risico dat zich in het rode gebied bevindt, vereist directe aandacht om te voorkomen dat de continuïteit van de organisatie in gevaar komt.

Weerstandscapaciteit

Met het risicoprofiel van de gemeente Veere kunnen we bepalen hoeveel geld nodig is om alle risico's te kunnen financieren. De benodigde weerstandscapaciteit berekenen we met een risicosimulatie. Uitgangspunt hierbij is een statistische benadering die er van uit gaat dat nooit alle risico's zich én tegelijk, én in hun maximale omvang voordoen. Door deze benadering kunnen we op een verantwoorde manier minder vermogen aanhouden. In totaal zijn er voor de gemeente 117 risico's geïdentificeerd en gekwantificeerd. Als we rekening houden met de kans op voorkomen en verwacht geldelijk gevolg stellen we vast dat van de simulaties het totale risicobedrag ca. € 4,4 miljoen bedraagt.

Risico top 10

In de hiernavolgende tabel geven we de top 10 risico's van de gemeente Veere weer, gerangschikt naar financiële impact. Het percentage geeft in grote lijnen de weging van het betreffende risico aan ten opzichte van het totaal aan risico's.

	Risico	Invloed

1.	Daling algemene uitkering gemeentefonds. De rijksoverheid geeft geen duidelijkheid over invulling van de algemene uitkering voor de gemeentes in met name 2026 – 2027 waardoor er sprake is van het zogenaamde 'ravijnjaar'.	9,0%
2.	Bij de Jeugdwet, WMO en Participatiewet is er sprake van open einde regelingen en sterk stijgende prijzen. Het jaarlijkse budget is ontoereikend om de voorzieningen en uitvoeringskosten te betalen.	8,0%
3.	Door een cyberaanval kan het computersysteem platgelegd worden. Dit kan gevolgen hebben voor de dienstverlening en moeten we kosten maken voor herstel en reconstructie.	7,9%
4.	Eigen risicodragers bij arbeidsongeschiktheid van personeel. Er is een toename van arbeidsongeschiktheid in 2024. Daarbij is de omvang van de organisatie toegenomen waardoor de kans groter wordt. Er is geen verzekering afgesloten.	4,0%
5.	Beëindiging van arbeidsrelaties voor niet functioneren van personeel. Er is een toename van vaststellingsovereenkomsten in 2024. De omvang van de organisatie is toegenomen en de personeelssamenstelling is veranderd waardoor de kans groter wordt.	3,4%
6.	Bij het uitbreken van een pandemie blijven de toeristen uit en is er sprake van derving van inkomsten (toeristenbelasting en parkeerbelasting). Ook maken we extra kosten in verband met preventie en de gevolgen van lokale en landelijke beperkende maatregelen.	3,1%
7.	Milieu-gerelateerde beperkingen (o.a. PFAS) leveren vertraging op in verschillende ruimtelijke ontwikkelingen.	2,8%
8.	We lopen het risico dat we de ramingen van parkeeropbrengsten niet halen. De werkelijke realisatie is op een dusdanig laat tijdstip bekend dat we geen tussentijdse maatregelen kunnen nemen. Daarbij is er het risico van wegvallen van parkeeropbrengsten parkeerterrein Veerse Gatdam.	2,6%
9.	Op verschillende manieren proberen we grip te krijgen op gemeenschappelijke regelingen. Er kan sprake zijn van een overschrijding van de begroting met een hogere bijdrage voor de deelnemers. Gevolg hiervan kan zijn een begrotingstekort.	2,5%
10.	Het niet nakomen van de exploitatieovereenkomst in de openbare ruimte op gebied van grondexploitatie met name afgesloten anterieure overeenkomsten.	2,0%

Tabel: Top 10 risico's rekening 2024.

Risico's en weerstandscapaciteit

Om de risico's te kunnen opvangen is het van belang dat de gemeente over een buffer beschikt die hiervoor voldoende is, de zogenaamde weerstandscapaciteit.

Onbenutte belastingcapaciteit

Hieronder verstaan we de mogelijkheid die de gemeente heeft om de belastingen te verhogen. Bij tarieven waar kostendekking een rol speelt is van onbenutte belastingcapaciteit sprake, als er nog geen volledige kostendekking is gerealiseerd. Aan de hoogte van de overige tarieven is theoretisch geen bovengrens gesteld; de gemeente kan deze echter niet tot in het oneindige verhogen. De onbenutte belastingcapaciteit maakt geen onderdeel uit van de berekening van de weerstandscapaciteit.

Onvoorziene uitgaven

Voor onvoorziene uitgaven zijn in de begroting jaarlijks bedragen opgenomen van € 100.000 voor eenmalige en jaarlijks € 25.000 voor structurele uitgaven.

Vrij besteedbare reserves

Als vrij besteedbare reserves beschouwen wij alleen de algemene reserve.

Stille reserves

Van stille reserves is sprake wanneer de marktwaarde van bepaalde activa hoger is dan de op de balans opgenomen boekwaarde. De aanwezigheid van dergelijke stille reserves is een onvermijdelijk gevolg van het voorschrift dat de boekwaarde van de activa gebaseerd moet zijn op de historische kostprijs. Voorzichtigheidshalve nemen wij deze stille reserves niet mee in de berekening van de weerstandscapaciteit.

De beschikbare weerstandscapaciteit is als volgt bepaald:

weerstandscapaciteit per 31/12 (x1000)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
algemene reserve	21.440	35.354	29.067	26.584	25.632	23.920
bestemmingsreserves	0	0	0	0	0	0
onvoorzien	109	35	65	157	156	161
beschikbare weerstandscapaciteit	21.549	35.389	29.132	26.741	25.787	24.081

Tabel: weerstandscapaciteit (x € 1.000)

Weerstandsvermogen: koppeling weerstandscapaciteit en financiële risico's

In het voorgaande is zowel de benodigde als de beschikbare weerstandscapaciteit bepaald. In deze paragraaf leggen we een relatie tussen deze twee componenten om het weerstandsvermogen van de gemeente Veere te bepalen. De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kunnen we afzetten tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Voor Veere betekent dit, gebaseerd op de gemiddelde weerstandscapaciteit in 2028, een ratio van € 24,0 / € 4,4 = 5,5. Als we de huidige omvang van het risicoprofiel afzetten tegen de gemiddelde weerstandscapaciteit in de komende jaren, zien we dat de ratio zich als volgt ontwikkelt:

Bron/Jaarschijf	2023	2024	2025	2026	2027	2028
begroting 2023	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6
jaarrekening 2022	4,4	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6
begroting 2024	4,7	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8
jaarrekening 2023	4,4	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6
begroting 2025	0	5,4	6,0	5,5	5,2	5,0
jaarrekening 2024	0	5,5	6,6	6,1	5,8	5,5

Tabel: Ratio weerstandsvermogen

Beoordeling weerstandsvermogen

Om de ratio voor het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen maken wij gebruik van de volgende waarderingstabel:

Beoordelingstabel weerstandsvermogen		
Klasse	Ratio	Betekenis
A	> 2	Uitstekend
B	1,4 - 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1,0	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Gelet op ratio van 5,5 in 2028 betekent dit dat het weerstandsvermogen nog uitstekend is en ligt boven de streefnorm (voor Veere 1,4 – 2,0).

Kengetallen

Het financieel beeld dat uit kengetallen naar voren komt is belangrijk voor het inzicht in de financiële positie.

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten zijn nu in totaal vijf financiële kengetallen opgenomen. De provinciale toezichthouders hebben een normering aangegeven. De normering categorie minst - en gemiddeld risicovol hebben wij in de onderstaande tabel weergegeven.

1. Netto-schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. We zien een stijging van het percentage wat mede verband houdt met voorgenomen investeringen. Het percentage blijft ruim binnen de norm.

2. De solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. De percentages worden als gemiddeld gezien.

3. Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. In 2016 heeft een stelselwijziging plaatsgevonden, waardoor de categorie niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) niet meer bestaat. De bedragen die voorheen onder NIEGG vielen zijn nu op de balans opgenomen als immateriële vaste activa of materiële vaste activa. De commissie BBV geeft aan dat in de berekening NIEGG op 0 gezet moet worden. Dit geeft een sterke daling van het kengetal grondexploitatie te zien ten opzichte van eerdere begrotingen.

4. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

5. Belastingcapaciteit

De definitie van het kengetal belastingcapaciteit is: Woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t (het begrotingsjaar) ten opzichte van het landelijk gemiddelde in jaar t-1 (het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar) uitgedrukt in een percentage. Deze kengetallen zijn ook in de paragraaf Lokale heffingen opgenomen. Uit deze percentages blijkt dat we ook hier binnen de minst risicovolle norm van de toezichthouder blijven.

De kengetallen worden in onderstaande tabel weergegeven.

Jaarrekening 2024	Verloop van de kengetallen			Norm toezichthouder		
Kengetallen	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024	A. Minst risicovol	B. Gemiddeld risico	C. Meest risicovol
netto-schuldquote	32%	87%	19%	<90%	90-130%	>130%
netto-schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen	20%	80%	13%	<90%	90-130%	>130%
solvabiliteitsratio	37%	32%	42%	>50%	20-50%	<20%
structurele exploitatieruimte	4,5%	2,7%	15,8%	>0%	0%	<0%
grondexploitatie	4,0%	6,0%	4%	<20%	20-35%	>35%

belastingcapaciteit	88%	84%	83%	<95%	95-105%	>105%

Paragraaf grondbeleid

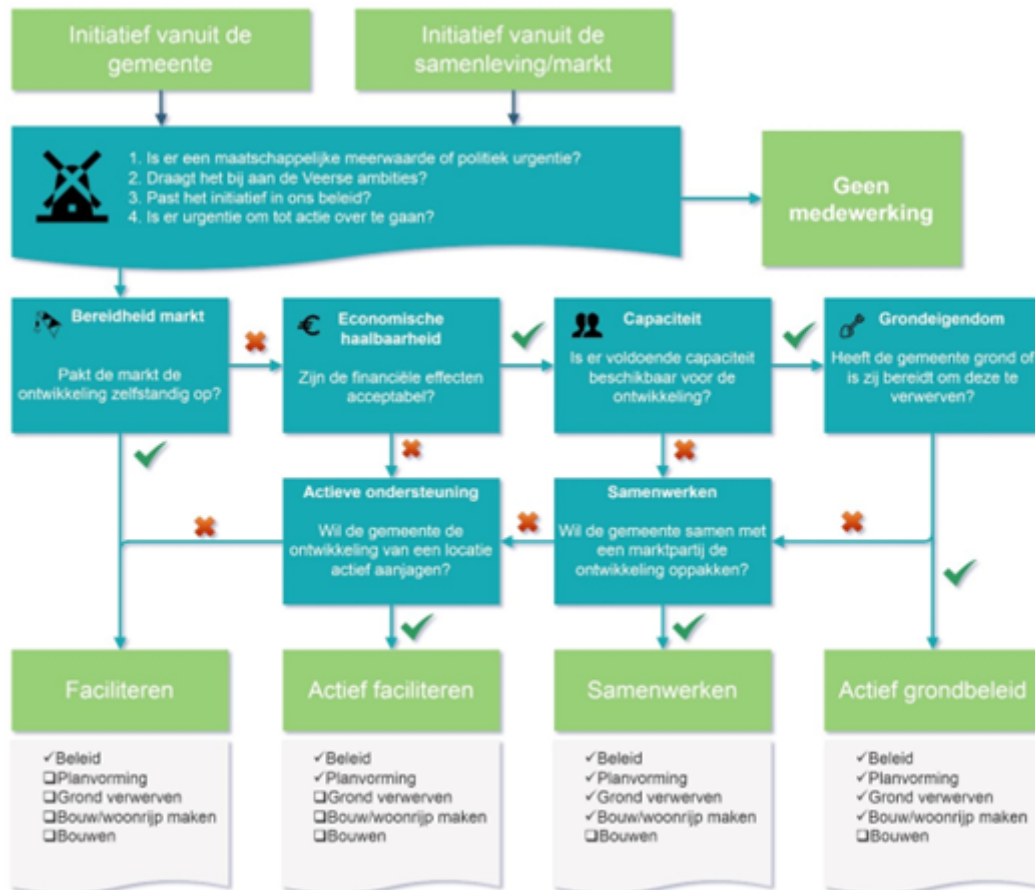
De nota grondbeleid voor de Gemeente Veere is in 2023 vastgesteld met als titel "Actief op (meer) waarde verbinden". De gemeente Veere wil het grondbeleid zo inzetten, dat we de komende jaren stevig vooruitkomen op een aantal thema's: leefbaarheid, duurzaamheid, klimaat, economie en de ruimtelijke kwaliteit van kern en daar om heen. Het nieuwe grondbeleid voegt waarde toe voor de leefomgeving en onze inwoners.

Onze gezamenlijke ambitie is een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving met een vitale samenleving en economie. Hiervoor bieden we als gemeente meerdere uitdagingen het hoofd. Ook nemen wij onze rol in de ruimtelijke ontwikkeling van gebieden, zowel in de kernen als in het buitengebied.

In 2024 is de nota kostenverhaal vastgesteld waarin de kaders zijn vastgelegd voor de manier waarop we kosten verhalen.

Om de ambities waar te maken is de beschikbaarheid van grond in de gemeente en een duidelijke afweging over de rol die gemeente wil, kan en/of moet spelen bij ontwikkelingen, van groot belang. Nieuwe ontwikkelingen moeten ook vanuit maatschappelijk perspectief doordacht en rationeel afgewogen zijn vanuit financieel en maatschappelijk rendement. We kijken hierbij vanuit de waarde voor de inwoner en zorg voor de toekomst. Dit geldt voor nieuwbouw, maar ook voor hergebruik, transformatie en meervoudig ruimtegebruik.

Voor Veere houdt dit in, dat er een afwegingskader wordt gehanteerd voor het uit te voeren grondbeleid. Dit afwegingskader is de optelsom van de ambities, de (nieuwe) mogelijkheden die de Omgevingswet biedt en de ruimtelijke opgaven voor de gemeente.

Figuur 1: Afwegingskader rol gemeente

De opgaven vormen de basis voor ons handelen in de gebiedsontwikkeling. Onze rol op de grondmarkt is daarin geen doel op zich, maar uitdrukkelijk ondersteunend aan andere beleidsterreinen. We willen kunnen inspelen op initiatieven die zich aandienen en kansen die wij zelf zien. Afhankelijk van de situatie is dat een actieve of faciliterende rol. Los van de gekozen rol zal een ontwikkeling alleen slagen als we samenwerken met onze partners met het doel dat Veere nu en in de toekomst aantrekkelijk, vitaal en gezond blijft.

We bepalen onze rol als gemeente per situatie, wat leidt tot maatwerk per project en locatie; "het situationele grondbeleid". Bij de afweging voor onze rol bij een (gebieds) ontwikkeling betrekken we de ambitie van de gemeente uit de Veerse opgaven uit de Omgevingsvisie Veere 2047 en voor de realisatie van de nieuwbouwprogrammering.

Omgevingsvisie Veere 2047

Naast de nota grondbeleid is in 2023 de "Omgevingsvisie Veere 2047" vastgesteld en vervangt daarmee de "Structuurvisie gemeente Veere 2025".

Woningbouwopgave

Veere staat voor een grote en urgente uitdaging om het tekort aan geschikte woningen voor diverse doelgroepen aan te pakken. Met de lancering van het "Programma Wonen Veere 2022-2027" heeft de gemeente een ambitieuze doelstelling vastgesteld: de bouw van 852 nieuwe woningen tot en met 2030.

Het woningtekort in Veere is de afgelopen jaren aanzienlijk toegenomen, met beperkte nieuwbouwproductie en een tekort aan betaalbare woningen als gevolg. Om deze uitdaging aan te gaan, zijn verschillende instrumenten ingezet, waaronder de

"Nieuwbouwprogrammering Veere 2023-2030," het "Toetsingskader nieuwbouwinitiatieven," en het "Voorkeursrecht op alle beoogde ontwikkellocaties woningbouw." Uitgang is en blijft dat in alle 13 kernen betaalbare huur- en koopwoningen voor starters en ouderen (levensloopbestendige woningen) gebouwd worden.

Nieuwbouwprogrammering

De "nieuwbouwprogrammering Veere 2023-2030" is een essentieel planningsdocument dat de betrokken partijen ondersteunt bij het organiseren van een efficiënte en consistente bouwstroom in de gemeente. Ondanks uitdagingen zoals stikstofproblematiek en stijgende rente- en bouwkosten, bundelen we de samen met ontwikkelaars en woningcorporatie Zeeuwlant de krachten om meer betaalbare huur- en koopwoningen te realiseren, met een focus op starters en ouderen.

Toetsingskader nieuwbouwinitiatieven

Het "toetsingskader nieuwbouwinitiatieven" is een set van regels die de prioriteit van projecten bepaalt. Projecten krijgen meer punten op basis van verschillende criteria, zoals de omvang van het project, de tijd sinds de laatste nieuwbouw in de betreffende kern en de beschikbaarheid van bouwgrond. Dit zorgt ervoor dat de juiste huizen op de juiste locaties worden gebouwd en biedt de gemeente de mogelijkheid om actiever toezicht te houden op de realisatie van bouwinitiatieven en de plancapaciteit in de gemeente beter te beheren.

Gemeentelijk voorkeursrecht

Om flexibel in te spelen op de veranderingen op de grondmarkt en de herontwikkeling van gronden in de gemeente Veere te regisseren, heeft de gemeente in 2023 het "gemeentelijk voorkeursrecht" op alle beoogde woningbouwlocaties gevestigd. Het voorkeursrecht is een eerste recht van koop voor de gemeente. Dit geeft ons de regie op de grondmarkt op de beoogde woningbouwlocaties en de mogelijkheid actief op te treden op de grondmarkt, wat cruciaal is voor het behalen van de ambitie en het tijdig realiseren van de bouw van nieuwe woningen.

Ruilgronden

Om de ruimtelijke uitdagingen en doelstellingen te realiseren, dient de gemeente Veere over voldoende vervangende (ruil)grond als strategische grond te beschikken. Deze grond is in beginsel inzetbaar om onderhandelingen/verwervingen van andere percelen te bespoedigen en/of ontwikkelingen in gang te zetten. In 2024 is de interesse kenbaar gemaakt in agrarische (ruil)grond door het plaatsen van een oproep via diverse kanalen, waarin wij de agrarische grondeigenaren die verkoop overwegen vragen contact met ons op te nemen. In 2024 zijn al diverse aankopen gedaan.

Grondbedrijf

Om transparantie en slagvaardigheid in het grondbeleid te bereiken, is een grondbedrijf gevormd. Het grondbedrijf is faciliterend aan de gemeentebegroting, het biedt de gemeenteraad een meerjarig financieel inzicht. Hierdoor is een onderbouwde inzet van financiële middelen in de gemeentebegroting mogelijk.

Grondprijzen

Algemeen uitgangspunt voor het Veerse grondbeleid is, dat de grondprijzen marktconform zijn.

Bedrijventerreinbeleid

Bestaand beleid is, dat we bedrijventerreinen realiseren met als beleidspijlers lokale bedrijvigheid huisvesten en lokale initiatieven ondersteunen. Algemeen uitgangspunt is een centrale, geconcentreerde ontwikkeling van de bedrijvigheid. In voorkomende gevallen streven we voor kern gebonden/lokale bedrijven een verhuizing naar de onmiddellijke nabijheid van de kern na. In 2023 is gestart met het actualiseren van het bedrijventerreinenprogramma Gemeente Veere en is in 2025 gereed.

Gronduitgiftebeleid

- Bij gronduitgifte is grondverkoop het uitgangspunt. Het volledig eigendom wordt daarmee overgedragen.
- Bij uitgifte van vrije kavels en bedrijfskavels gebeurt dit op basis van inschrijving. Als er meerdere gegadigden zijn voor een kavel vindt loting plaats.
- Bij de selectie van marktpartijen wordt gehandeld conform de voorwaarden uit het Didam-arrest.
- Voor snippergroen geldt de notitie "uitvoeringsregels Groen- en reststroken" van 2013.

Risico's in de grondexploitatie

Als algemene risico's in de grondexploitatie kunnen genoemd worden:

- Conjunctuur en renterisico's wanneer de vraag naar bouwgrond inzakt;
- Het niet tijdig kunnen verwerven van gronden, een actieve rol van de private sector op de grondmarkt en stijgende aankooprijzen;
- Milieurisico's;
- Planschadeclaims;
- Archeologische belemmeringen;
- Politieke besluitvorming/nieuwe wetgeving;
- Tekort aan ambtelijke capaciteit.

Deze risico's worden steeds in beeld gehouden en zo nodig verwerkt en in de exploitaties bijgesteld.

Waardering van de grondexploitaties

Voor de jaarrekening 2024 is voor 2026 en 2027 een indexering van 4% per jaar toegepast voor zowel de kosten als de opbrengsten. Vanaf 2028 is een indexering toegepast van 2% voor zowel de kosten als de opbrengsten.

Financiële positie

Het saldo van de reserve grondbedrijf bedraagt per 1 januari 2025 € 0,8 mln.

Actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie:

Project	Einde looptijd	Verwacht resultaat gehele looptijd project (o.b.v. eindwaarde)
Nimmerdor fase I, Grijskerke	2026	€ 3.006.709
Zanddijk, Veere	2025	€ 559.929
Singelgebied, Domburg	2025	€ -982.726
Fort den Haakweg, Vrouwenpolder	2026	€ -403.787
Serooskerke Oost	2034	€ -331.438
Bouwlust III, Aagtekerke	2025	€ 561.869
Gebiedsontwikkeling MFA Aagtekerke	2026	€ -357.053
Totaal		€ 2.053.503

Voor de verlieslatende projecten zijn voorzieningen getroffen.

Het project bedrijventerrein Oosterloo Domburg is bij de jaarrekening 2024 afgesloten.

Onderbouwing winstnemingen 2024:

Project	Winstneming tot en met 2023	Verwacht resultaat gehele looptijd project	% gemaakte kosten tot en met 31-12-2024	% gerealiseerde opbrengsten tot en met 31-12-2024	Winstneming 2024
Nimmerdor fase I, Grijskerke	€ 2.498.291	€ 3.006.709	97,92%	85,25%	€ 11.805
Zanddijk, Veere	€ 491.501	€ 559.929	96,67%	100,00%	€ 49.795
Bouwlust III, Aagtekerke	€ 286.732	€ 561.869	68,74%	91,37%	€ 66.144
Bedrijventerrein Oosterloo, Domburg	€ 313.913	€ 334.189	100,00%	100,00%	€ 20.276
Totaal		€ 4.462.696			€ 148.020

Financiële positie

Om risico's in de grondexploitaties op te vangen is een reserve grondbedrijf ingesteld. Hieronder het verloop:

Saldo reserve grondbedrijf per 1-1-2024:		€ 516.286
<i>Toevoegingen in 2024:</i>		
Tussentijdse winstneming Nimmerdor I, Grijskerke	€	11.805
Tussentijdse winstneming Zanddijk, Veere	-	49.795
Tussentijdse winstneming Bouwlust III, Aagtekerke	•	66.144
Positief eindresultaat Oosterloo, Domburg	•	20.276
Verlaging voorziening Singelgebied Domburg	•	79.910
Verlaging voorziening Zeester Meliskerke	•	34.104
TOTAAL TOEVOEGINGEN:		€ 262.034
<i>Onttrekkingen in 2024:</i>		
Onderzoek Zuidstraat/Singel Singelgebied	€	2.500
TOTAAL ONTTREKKINGEN:		€ 0
Saldo reserve grondbedrijf per 31-12-2024:		€ 775.820

Voor de jaren 2025 tot en met 2028 is een bedrag van € 0,7 mln aan toevoegingen te verwachten.

Voor dezelfde periode zijn er op dit moment geen onttrekkingen voorzien. De reserve Grondbedrijf komt daarmee eind 2027 uit op € 1,5 mln.

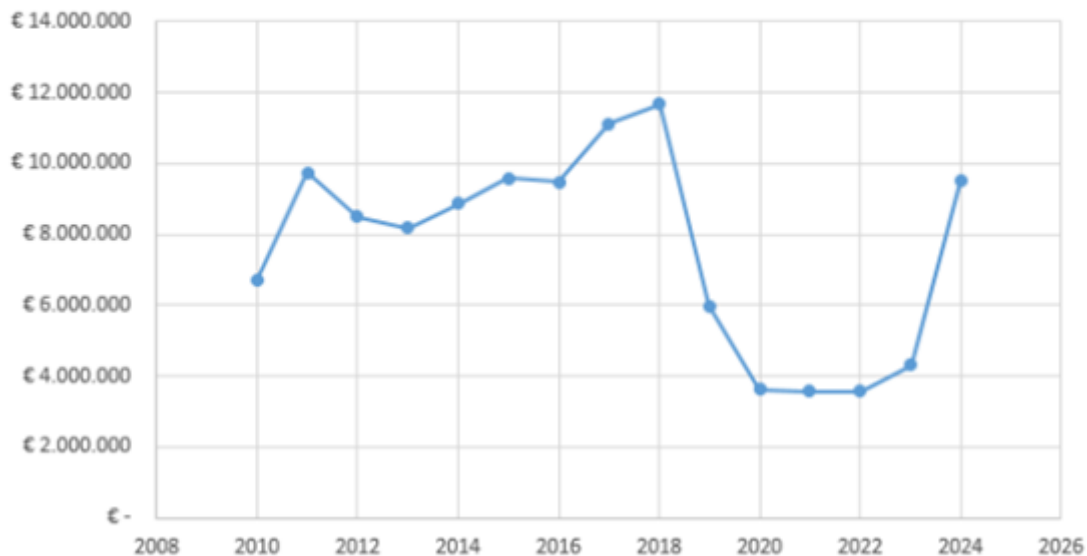
Exploitaties

Per 1 januari 2025 zijn de volgende woningbouwlocaties nog in exploitatie:

- Bouwlust III, Aagtekerke;
- MFA locatie, Aagtekerke;
- Singelgebied, Domburg;
- Nimmerdor I, Grijskerke;
- Serooskerke Oost;
- Zanddijk, Veere;
- Fort den Haakweg, Vrouwenpolder.

In onderstaande grafiek is het verloop van de grondvoorraad Gemeente Veere weergegeven, waarin alle (verwachte) aankopen uit 2024 zijn verwerkt. Dit betreft de grondvoorraad waarvoor nog géén grondexploitatie is vastgesteld.

Verloop grondvoorraad Gemeente Veere

Voortgang grondbedrijf

Hieronder volgt een overzicht van de stand van zaken van de ontwikkeling van (toekomstige) bouwgrondexploitaties voor woningbouw en bedrijfslocaties.

Aagtekerke

Bouwlust III

In het verlengde van de Hekweide en de Agathastraat is in 2012 een perceel grond aangekocht ter grootte van 10.110 m² voor toekomstige exploitatie. In 2019 zijn deze gronden in exploitatie genomen. Hiermee is een financiële afboeking naar de marktwaarde van € 0,4 mln voorkomen. Het financiële resultaat van de grondexploitatie bedroeg bij het in exploitatie nemen van de gronden in 2019 € 1,2 mln. In dit plan zaten alleen vrijstaande woningen. In 2020 heeft er een herziening van de grondexploitatie plaats gevonden en vastgesteld door de raad, met een andere verkaveling van dit plan waaronder een rijtje betaalbare woningen. Dit plan resulteerde in een positief resultaat van € 515.000. In 2022 is het plangebied uitgebreid met de skatebaan, is de verkaveling aangepast en is de grondexploitatie herzien. In 2023 zijn de eerste kavels verkocht. In 2024 zijn 5 kavels verkocht. De resterende kavel verkopen we in 2025 en sluiten we het plan af. Het verwachte positieve resultaat van dit plan aan het einde van de looptijd bedraagt € 562.000. In 2023 is de eerste winstneming van € 287.000 gedaan, voor 2024 is dit € 66.000 en de resterende winstneming bij afsluiting van het plan in 2025 bedraagt € 209.000.

Omgeving Amicitia en huidige locatie speeltuin

Deze gebiedsontwikkeling maakt onderdeel uit van het project maatschappelijke voorzieningen. De gronden zijn in 2021 in exploitatie genomen. De verplaatsing van de speeltuin naar deze locatie maakt ook onderdeel uit van deze gebiedsontwikkeling. Op de achterblijvende locatie van de huidige speeltuin komt ruimte voor woningbouw. De ontwikkelingen van deze 2 locaties sluiten met een negatief resultaat van +/- € 357.000. Hiervoor is een voorziening getroffen met als dekking de reserve maatschappelijke voorzieningen. Naar verwachting kunnen de kavels in 2025 worden verkocht en woningbouw worden gerealiseerd.

Biggekerke

Domburg

Singelproject (incl. Rabobanklocatie)

In de openbare vergadering van 16 december 2010 zijn de eerdere uitgangspunten voor de herontwikkeling van het Singelgebied herbevestigd door de gemeenteraad. Tijdens deze vergadering is tevens ingestemd met de aankoop van het Rabobank terrein. Mede door de aankoop van deze locatie, waarmee de gemeente haar rol als regisseur van de gebiedsontwikkeling fors kon verstevigen, is een belangrijke stap gezet om het proces van herontwikkeling van het Singelgebied daadwerkelijk ten uitvoer te brengen.

In 2016 is overeenstemming bereikt met de vastgoedeigenaren over de verplaatsing van de supermarkt en is de bijbehorende grondexploitatie van dit project vastgesteld door de Raad. In de vastgestelde Visie Domburg zijn uitgangspunten bepaald voor de ontwikkeling in de komende jaren. De ondergrond van de supermarkt is in 2018 verkocht en in oktober 2018 is de supermarkt geopend. Wij kochten de achterblijvende locatie van de supermarkt en de bestemmingswijziging is inmiddels onherroepelijk en in 2020 bouwrijp gemaakt.

Het voormalige Rabobankterrein was tot eind 2018 in gebruik als parkeerterrein. In 2019 is de ondergrond bouwrijp gemaakt en zijn de eerste kavels aan de Singel uitgegeven. Door de stikstofproblematiek in 2019 is er vertraging opgetreden in de kaveluitgifte voor de resterende kavels, maar in 2020 is er voor € 2,1 miljoen aan grond verkocht in dit plan. Uitgangspunt was, dat het financiële resultaat voor het projectgebied als geheel minimaal kostendekkend en budgettair neutraal zou zijn. Ook de Nijverheidsweg (noord en zuid) maakt onderdeel uit van deze grondexploitatie. In 2019 is er een voorziening getroffen voor dit plan van € 525.000 voor het verwachte tekort. Eind 2020 is de grondexploitatie opnieuw doorerekend en is het verwachte verlies opgelopen tot € 628.000. In 2022 is het tekort van deze grondexploitatie verder opgelopen tot € 900.000. De hoogte van de voorziening is dan ook aangepast en ten laste van de reserve grondbedrijf gebracht.

De belangrijkste oorzaken in 2019 waren de stikstofproblematiek, de aangetroffen bodemvervuiling in de grond van de voormalige supermarktlocatie en hogere rentekosten door vertraging in de grondverkoop. Door wijzigingen in de verkaveling van de Nijverheidsweg en de daarbij behorende kosten (rente, ambtelijke uren, ontbinding ruilvereenkomsten) en de aangetroffen bodemverontreiniging waar geen rekening mee was gehouden is het tekort verder opgelopen. Daarnaast is als beheersmaatregel een post onvoorzien opgenomen van 10% over de nog te maken kosten bouw- en woonrijp maken.

De grondverkoop Nijverheidsweg Noord en Zuid is in 2022 notarieel gepasseerd (€ 2,3 mln), de gronden voor de locatie Zuidstraat/Singel en de Brouwerijweg in 2024. De gronden aan de Brouwerijweg worden ingevuld met sociale huurwoningen. Door deze planwijziging van rijtjes woningen naar sociale huurwoningen zou het tekort op deze grondexploitatie verder oplopen, maar door een hogere opbrengst voor de locatie Zuidstraat/Singel dan waar rekening mee was gehouden verwachten we dat dit plan eind 2025 afgesloten kan worden met een tekort van € 983.000.

Roosjesweg perceel landbouwgrond

In 2016 is dit perceel van 5.120 m2 strategisch aangekocht. Op dit perceel lopen we geen financieel risico aangezien de boekwaarde lager is dan de taxatiewaarde.

Roosjesweg 8/8a

In april 2017 is het perceel inclusief woning met een totaal oppervlakte van 9.315 m2 aangekocht. In december 2017 is dit perceel gesplitst. Op een deel van dit perceel is inmiddels een parkeerterrein aangelegd. Het parkeerterrein van het gemeentehuis is daarmee uitgebreid om de parkeervakken die verloren zijn gegaan door de nieuwe supermarkt aan de Traverse te compenseren. Er resteert nu nog een deel inclusief de woning met een oppervlakte van circa 2.580 m2. Dit perceel nemen we mee bij de totaal ontwikkeling van de gronden in de toekomst.

Strategische gronden rand Domburg

In 2013 en 2016 zijn er strategische gronden aangekocht aan de rand van Domburg met als doel om in de toekomst een goede ruimtelijke ontwikkeling te kunnen realiseren. De aangekochte grond in 2013 (met een grootte van 20.000 m²) is momenteel in gebruik als overloopterrein. De overige gronden hebben een grootte van in totaal 43.815 m². Op deze percelen lopen we geen financieel risico.

Bedrijventerrein Oosterloo

In 2017 is het bedrijventerrein uitgifte gereed gemaakt en vanaf 2018 zijn de eerste kavels verkocht. In 2021 heeft de loting plaatsgevonden voor de laatste 7 bouw kavels, waarvan 6 in het te bouwen bedrijfsverzamelgebouw en 1 losse kavel. In 2024 is de laatste verkocht en notarieel gepasseerd. Het plan is in 2024 afgesloten met een laatste winstneming van € 31.000 en totale winst van € 334.000.

Gapinge

Ondergrond voormalige school

De boekwaarde van deze grond bedraagt € 136.000 en is de inbrengwaarde bij het ontwikkelen van dit gebied.

Fase I, bestaande uit een rijtje sociale huurwoningen en 1 vrijstaande woning start na vaststelling van de grondexploitatie in het eerste kwartaal 2025. Voor fase 2 en de omliggende gronden is een intentie overeenkomst gesloten met een ontwikkelaar en wordt de haalbaarheid voor onder andere woningbouw onderzocht.

Een deel van de boekwaarde (naar rato van het aantal m² totale gebied) is als inbrengwaarde opgenomen bij de grondexploitatie fase I.

Grijpskerke

Nimmerdor I

In 2007 zijn de eerste bouwpercelen uitgegeven en in december 2008 is een tweede uitgifteronde gehouden. In 2010 is er € 1,3 mln. aan grondopbrengsten binnengehaald voor dit plan (o.a. het perceel ten behoeve van de Wozoco).

In de exploitatie opzet is uitgegaan van een lager aantal uit te geven m² (4.000 m² versus 6.554 m²). De extra grondopbrengsten zijn grotendeels ingezet voor de realisatie en de inrichting van de welzijnsvoorzieningen van de Wozoco.

Bij het vaststellen van de grondexploitatie in 2005 is ervoor gekozen om Nimmerdor I te faseren. De 1e fase is nu op 1 kavel na afgesloten, in 2017 zijn de voorbereidingen getroffen voor het uitgeven van de 2e fase. Het gaat hier om circa 7.774 m² uitgeefbare grond. De loting voor deze kavels was in 2017. In de periode 2018 tot en met 2021 zijn er diverse kavels van de 2e fase verkocht.

In 2023 is de laatste kavel (vrijstaande woning) van fase 1 verkocht. Eind 2023 zijn de resterende 4 vrijstaande kavels opnieuw in de markt gezet, maar in 2024 zijn geen kavels verkocht.

Door de verkoop van de kavel in 2023 was er een tussentijdse winstneming en toevoeging aan de reserve grondbedrijf van € 100.000 en in 2024 van € 12.000. De verwachting is, dat dit plan in 2026 afgesloten kan worden. Er resteert dan nog een winstneming en toevoeging aan de reserve grondbedrijf van € 497.000. De totale verwachte winst over de gehele looptijd voor dit plan is € 3,0 mln.

Nimmerdor II en III

De voor dit toekomstige plan benodigde gronden zijn al volledig gemeentelijk eigendom. Het liquidatiesaldo bij opheffing van Landbouwbedrijf voorheen Nimmerdor B.V. in 2008 is op basis van het aantal m² grondoppervlak aan dit gemeentelijk eigendom toegevoegd. De boekwaarde van de gronden was hoger dan de bestemmingswaarde van deze gronden. Bij de jaarrekening 2018 zijn deze gronden en gemaakte voorbereidingskosten afgeboekt met € 539.000 ten laste van de reserve grondbedrijf.

Er worden voorbereidingen getroffen om deze gronden in te zetten als onderdeel van de realisatie van de nieuwbouwprogrammering.

Koudekerke

Uitbreiding bedrijventerrein en verplaatsing bedrijf naar Middelburgsestraat

In 2017 is ingestemd met de aankoop van het perceel Braamweg 12 (totale oppervlakte 3,4 hectare) ten behoeve van de afronding en ontsluiting van het bedrijventerrein Karreveld te Koudekerke. De provincie Zeeland omarmt dit project door vaststelling van het Bedrijventerreinenprogramma Walcheren 2017-2021 en het toekennen van een subsidie van € 408.001. De daadwerkelijke aankoop en in eigendom verkrijgen van het perceel kan pas als de huidige eigenaar naar een andere locatie kan verhuizen.

In januari 2018 hebben de eigenaren een verzoek ingediend om het bedrijf te verplaatsen naar de Middelburgsestraat in Koudekerke.

Het college heeft besloten om onder voorwaarden medewerking te verlenen aan het verplaatsen van het bedrijf naar de Middelburgsestraat in Koudekerke.

De totale oppervlakte van de locatie aan de Middelburgsestraat bedraagt ruim 8,3 hectare. Om te voorkomen dat de (nu nog agrarische) gronden door een andere partij aangekocht werden heeft de gemeente alle gronden aangekocht en volledig in eigendom sinds 2023. Eind 2024 is er overeenstemming bereikt met de eigenaren over de aankoop en verkoop van de percelen en zijn de afspraken vastgelegd in een overeenkomst; deze is begin 2025 ondertekend. Daadwerkelijke aankoop van het object en de verkoop van de percelen vindt plaats nadat de voor realisatie van het initiatief noodzakelijke planologische besluiten onherroepelijk zijn geworden.

Agrarische percelen Koudekerke

In november 2024 is besloten over te gaan tot de aankoop van agrarische percelen gelegen nabij het Lange Weegje in Koudekerke van circa 1,29 hectare. Door het verkrijgen van agrarische grond als ruilgrond kunnen ruimtelijke plannen ontwikkeld worden en de grond voor de beoogde ontwikkellocaties (mogelijk) sneller/makkelijker verworven worden.

Badhuisstraat

In 2018 is dit perceel inclusief opstal verworven. Bij eventuele sloop van het opstal moet de boekwaarde afgewaardeerd te worden tot de grondwaarde. Het gaat dan om een financiële afboeking van circa € 250.000.

Meliskerke

Zeester

Dit plan is in 2023 in exploitatie genomen voor de realisatie van 6 sociale, levensloopbestendige huurwoningen. De grond is verkocht aan Zeeuwsland, de woningen zijn in 2024 opgeleverd en de omgeving is woonrijp gemaakt. Het plan is dan ook in 2024 afgesloten met een verlies van € 236.000. Voor dit plan was een voorziening getroffen ten laste van de reserve grondbedrijf van € 270.000. Het verschil is teruggestort in de reserve.

Percelen nabij Jan Geertsseweg

In oktober 2024 is besloten over te gaan tot de aankoop van de percelen nabij de Jan Geertsseweg met een oppervlakte van 10.370 m². Naar aanleiding van de vestiging van het voorkeursrecht is met diverse eigenaren, maar ook aangrenzende eigenaren contact geweest. Zo ook met de eigenaar van de percelen gelegen nabij de Jan Geertsseweg in Meliskerke, direct grenzend aan de reeds bij de gemeente in eigendom zijnde gronden.

Door het innemen van een strategische grondpositie direct aangrenzend aan een beoogd ontwikkelgebied ontstaat de mogelijkheid om een centrale regierol te vervullen bij de ontwikkeling en realisatie van de plannen. Daarnaast worden eventuele belemmeringen van deze percelen op de aangrenzende ontwikkellocatie beperkt en kunnen ook deze percelen vanwege de strategische ligging betrokken worden in de planvorming van de beoogde ontwikkellocatie aan deze kant van Meliskerke. Tevens worden door de aankoop

van deze percelen ongewenste ontwikkelingen op deze locatie voorkomen. Met de verwerving van de percelen wordt de gemeente tevens eigenaar van de op de percelen aanwezige woning en opstallen. In de huidige staat zijn de financiële risico's beperkt. De aankoopwaarde wordt geactiveerd op de balans. Bij een beoogde gebiedsontwikkeling dient er rekening te worden gehouden met eventuele sloop- en saneringskosten en worden de financiële gevolgen in beeld gebracht.

Agrarische percelen Meliskerke

In oktober 2024 is besloten over te gaan tot de aankoop van agrarische percelen gelegen nabij de Mariekerkseweg en de Meliskerkseweg in Meliskerke van circa 7,41 hectare. Door het verkrijgen van agrarische grond als ruilgrond kunnen ruimtelijke plannen ontwikkeld worden en de grond voor de beoogde ontwikkellocaties (mogelijk) sneller/makkelijker verworven worden.

Oostkapelle

Omgeving halve Maan/scholen

Deze omgeving en gronden maken onderdeel uit van het project maatschappelijk voorzieningen.

Brouwerijstraat

In februari 2024 heeft de gemeenteraad besloten om voor de aangewezen percelen, in onder andere Oostkapelle, het gevestigde gemeentelijke voorkeursrechten te bestendigen. Dit betekent dat eigenaren bij een voorgenomen vervreemding hun aangewezen percelen eerst aan de gemeente aan moeten bieden.

In Oostkapelle zijn percelen door eigenaren aangeboden die vervolgens in 2024 zijn aangekocht. Het gaat om een oppervlakte van 2.366 m². Door de eigenaren zijn meer percelen aangeboden dan waar het voorkeursrecht op was gevestigd. Onder andere percelen waar reeds een woning en zomerwoning op staan. Op deze percelen beoogt de gemeente Veere echter geen functie intensivering voor Wonen. Om die reden is er dan ook geen voorkeursrecht gevestigd op deze percelen. Door het innemen van een grondpositie in een beoogd ontwikkelgebied ontstaat de mogelijkheid om een centrale regierol te vervullen bij de ontwikkeling en realisatie van de toekomstige plannen op de betrokken locatie. Er is dan ook besloten de percelen gezamenlijk aan te kopen en vervolgens de woning en zomerwoning via openbare verkoop in de verkoop te plaatsen.

Serooskerke

Serooskerke Oost

Aansluitend aan het bestemmingsplan Serooskerke-Oost is een oppervlakte van 82.550 m² landbouwgrond aangekocht voor toekomstige exploitatie.

Door een wijziging van het bestemmingsplan is 20.000 m² van deze grond (binnen de geluidszone) gebruikt voor uitbreiding van de sportvelden. Door de verplaatsing van het trainingsveld, komt hiervoor 6.400 m² grond terug (buiten de geluidszone), die de realisatie van een ontsluitingsweg ten behoeve van Serooskerke-Oost mogelijk maakt.

In 2018 is er 5.754 m² grond aangekocht om de locaties Serooskerke-Oost en de omgeving Vrouwenpolderseweg in de toekomst met elkaar te verbinden.

De gronden zijn in 2019 in exploitatie genomen. Hiermee is een financiële afboeking naar de marktwaarde van € 1,9 mln voorkomen. Uitgangspunt was een budgettair neutraal resultaat. In 2022 is het plangebied Serooskerke Oost uitgebreid met de in 2018 aangekochte gronden en is de grondexploitatie herzien. Het verwachte negatieve financiële resultaat is op dit moment circa € 335.000. Hiervoor is een voorziening getroffen ten laste van de reserve grondbedrijf. Voor een deel van het plangebied is in 2024 gestart om de gronden bouwrijp te maken. Er is een koopovereenkomst gesloten met een partij voor de afname van de bouwrijpe grond voor de realisatie van 21 woningen.

Veere

Veere Anno... en herontwikkeling Oranjeplein

Onderdeel van het project Veelzijdig Veere is de herontwikkeling van het Oranjeplein. In 2015 is een beeldkwaliteitsplan en civieltechnisch ontwerp opgesteld. Het concept bestemmingsplan is in voorbereiding.

Het streven is, om daar waar mogelijk de kosten van de voorzieningen te dekken uit de verkoop of exploitatie van gronden en gebouwen dan wel door subsidies en bijdragen van particulieren.

In 2020 zijn de tot nu toe gemaakte voorbereidingskosten van dit project afgeboekt. In 2022, 2023 en 2024 is de haalbaarheid verder onderzocht.

Vrouwenpolder

Plan Fort den Haak

In de raad van juni 2015 is het ontwikkelplan Fort den Haakweg vastgesteld. Doel is om te komen tot een toekomstige ruimtelijk en landschappelijk kwalitatieve gebiedsontwikkeling van de Fort den Haakweg die een sociaal-economische impuls geeft aan Vrouwenpolder en omgeving. Op basis van dit ontwikkelplan wordt het ontwikkelplan aangepast met als doel om de gebiedsontwikkeling te realiseren. De grondexploitatie is in 2017 vastgesteld. Uitgangspunt was een budgettair neutraal resultaat. In 2020 is een voorziening getroffen van € 345.000 voor het verwachte verlies. De extra kosten werden veroorzaakt door hogere ambtelijke kosten, het aanstellen van een omgevingsmanager en extra kosten voor het plangebied sport waar geen rekening mee was gehouden in de oorspronkelijke grondexploitatie. Het tekort en het bedrag waar een voorziening voor is getroffen bedraagt inmiddels € 405.000.

De verplaatsing van de tennisbanen vond in 2024 plaats. De resterende bouwkvavels zijn inmiddels bouwrijp gemaakt. Afhankelijk van de voortgang en vaststelling van het wijzigingsplan sport kunnen de kvavels vervolgens uitgegeven worden. De verwachting is dat dit pas in 2026 plaats kan vinden, zodat het plan in 2026 financieel afgesloten kan worden.

Westkapelle

Ontwikkeling omgeving Molenwal, Herrijst, Lichtboei en Lichtstraal

De omgeving Molenwal en de locatie Herrijst maken onderdeel uit van het project maatschappelijke voorzieningen. De gronden van de huidige schoollocaties de Lichtboei en de Lichtstraal komen beschikbaar na realisatie van de MFA in Westkapelle.

Zoutelande

Agrarische percelen Zoutelande

In de raad van december 2024 is besloten over te gaan tot de aankoop van 25,5 hectare agrarische percelen gelegen nabij de Baaiweg in Zoutelande. Hiermee vergroten we de strategische (ruil)grondpositie die vervolgens ingezet kan worden voor diverse ruimtelijke opgaven, waarbij grondeigenaren grond (moeten) verkopen voor deze ruimtelijke opgave.

Paragraaf duurzaamheid

Paragraaf duurzaamheid

Inleiding

In het Omgevingsprogramma Duurzaam Veere 2022-2025 (hierna: omgevingsprogramma) staan vijf pijlers. Deze pijlers werken samen om de gemeenschappelijke doelen te behalen.

Het overkoepelende doel is een CO₂ vermindering van 49% in 2030 ten opzichte van 1990. En 95% CO₂ vermindering van in 2050 ten opzichte van 1990. Om de doelen te behalen heeft iedere pijler een uitvoeringsprogramma.

1. Leefomgeving	Het behouden en verbeteren van de leefomgeving, deze zien we als overkoepelend thema, weliswaar ook met eigen doelen en acties.
2. Energietransitie	49% CO ₂ reductie in 2030 en 95% CO ₂ reductie in 2050 ten opzichte van 1990 en een aardgasloze gemeente Veere in 2050.
3. Klimaatadaptatie	De gemeente Veere in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust.
4. Circulaire economie	De gemeente Veere circulair in 2050.
5. Duurzame mobiliteit	Draagt bij aan CO ₂ reductie in 2030 en 2050.

Bron: Evaluatie Omgevingsprogramma Duurzaam Veere 2022 - 2023

D.11.01 We stoten minder CO₂ uit.

Omschrijving

We willen een duurzame gemeente Veere voor nu en voor later. We moeten vooral toe naar een flinke reductie van de CO₂ uitstoot. Dit gaan we doen door energieneutraal te wonen, ondernemen, vervoeren, werken en recreëren. We gaan energie besparen en de benodigde energie duurzaam opwekken. We streven naar 49% CO₂ reductie in 2030 en 95% CO₂ reductie in 2050 ten opzichte van 1990 en een aardgasloze gemeente Veere in 2050.

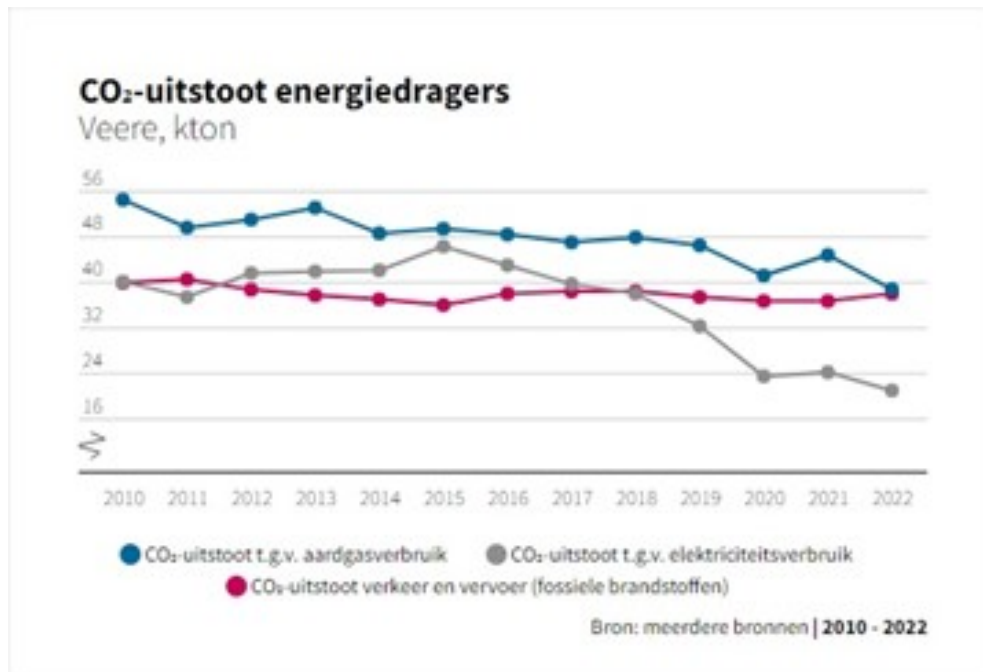
Om na te gaan hoever we zijn gebruiken we de landelijke klimaatmonitor:
<https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard>

Stand van zaken

De CO₂ uitstoot voor gemeente Veere bedraagt in 2022 circa 96 Kton CO₂. In de grafiek is te zien dat er zowel bij de CO₂ uitstoot over het aardgasverbruik en elektriciteitsverbruik een daling plaatsvindt. Dit komt mede door de projecten en acties die we als overheid ingezet hebben.

Al deze activiteiten zijn een uitvoering van het landelijke Klimaatakkoord en het lokale omgevingsprogramma.

De cijfers van de Klimaatmonitor lopen doorgaans zo'n twee jaar achter.

Bron: <https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard/co2-uitstoot>

Kwaliteit (indicator)

11.17 We voeren het Programma Duurzaam Veere 2022-2025 uit

Omschrijving

We geven uitvoering aan het programma Duurzaam Veere 2022-2025 vast. Dit legt de verbinding tussen de landelijk (en regionaal) gemaakte afspraken, lokale ambities en beleid en beschrijft de acties die daaruit volgen om de duurzaamheidsdoelen te halen.

Projecten die we oppakken zijn:

- Nationaal Isolatieprogramma
Nieuwe subsidieregeling, ontzorgingsprogramma, collectief inkooptraject en een doe-het-zelf pakket.

- Energiearmoede

Uitgifte van vouchers, witgoed-regeling, energiecoaches en klusbus/team aan huis

- Programma Openbaar laden

plaatsen van laadvoorzieningen conform beleid, plaatsingsleidraad en plankaart op verzoek en strategisch

- Duurzame opwek (zon & (kleine wind))

Kaders voor kleine wind opstellen en meewerken aan initiatieven die bijdragen aan duurzame opwek binnen de geldende kaders

- Borging van de Routekaart Maatschappelijk Vastgoed in het Streefbeeld

Maatschappelijk vastgoed

- Verduurzaming Stad Veere

enquête, bijeenkomsten en actieplan

- Verduurzamen van de brandweerkazernes in Oostkapelle, Domburg, Serooskerke en Westkapelle

Isoleren, verwarmingsapparatuur naar elektrische uitvoering, LED verlichting en zonnepanelen.

- Verduurzamen Stadhuis Veere
fase 2 Isoleren, vloerverwarming, tochtsluis en automatische deur bij entree
- Advisering bij interne en externe programma's en projecten.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In de periode 2022-2024 zijn belangrijke stappen gezet op het gebied van energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie en duurzame mobiliteit. Zo hebben we onder andere uitvoering gegeven aan het Nationaal Isolatieprogramma, waarmee we inwoners ondersteunen met subsidies en advies over isolatiematerialen. Daarnaast hebben we de aanpak om energiearmoede te bestrijden voortgezet. Hierbij helpen energiecoaches en een Klusbus bij huishoudens om energie te besparen.

Op het gebied van duurzame mobiliteit is het Programma Openbaar Laden verder uitgerold, waarbij laadpalen strategisch en op aanvraag kunnen worden geplaatst. Ook hebben we kaders opgesteld voor de opwekking van duurzame energie. De gemeenteraad heeft echter besloten geen kleine windmolens toe te staan binnen de gemeentegrenzen.

Verder hebben we geïnvesteerd in de verduurzaming van gemeentelijk vastgoed. We zijn gestart met het verduurzamen van de brandweerkazernes. Ze worden voorzien van zonnepanelen en energiezuinige installaties. Daarnaast is fase 2 van de verduurzaming van het Stadhuis Veere in gang gezet.

In 2024 hebben we gewerkt aan het opstellen van het streefbeeld maatschappelijke voorzieningen. Het streefbeeld wordt in 2025 aan de gemeenteraad voorgelegd. In de routekaart duurzaamheid staan accommodaties die van invloed zijn op de uitwerking van het streefbeeld maatschappelijk vastgoed.

Naast concrete maatregelen hebben we ook advies verstrekt bij diverse interne en externe duurzaamheidsinitiatieven en projecten.

Uit de evaluatie blijkt dat we grotendeels op schema liggen met onze duurzaamheidsdoelen, al zijn er uitdagingen zoals netcongestie en wetgeving rondom natuurvriendelijk isoleren. Voor de komende periode is het van belang om prioriteiten te stellen en de uitvoering van het programma verder te coördineren om de doelstellingen van 2030 en 2050 te halen.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

11.21 We maken een Regionale Energie Strategie Zeeland 2.0

Omschrijving

In het eerste kwartaal van 2024 leggen we de Regionale Energie Strategie (RES) Zeeland, versie 2.0 voor aan het college en de gemeenteraad. Na de besluitvorming gaan we aan de slag met de uitvoering. Belangrijke thema's voor de gemeente Veere in de RES 2.0 zijn:

- Verduurzamen gebouwde omgeving
- Duurzame mobiliteit
- Netcongestie (het netwerk)
- Communicatie en Participatie
- Samenwerking

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Met de RES 2.0 Zeeland geven we invulling aan het Klimaatakkoord op Zeeuwse schaal. De RES 2.0 Zeeland draagt bij aan de doelstelling om in 2030 de CO₂ uitstoot met 55% te reduceren ten opzichte van 1990 en aan de doelstellingen uit ons gemeentelijk Omgevingsprogramma Duurzaam Veere.

De bouwstenen voor de RES 2.0 zijn vastgesteld door College in de 2023. De vaststelling van de RES 2.0 door college en gemeenteraad is doorgeschoven naar februari 2025.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

11.22 We maken een programma voor Circulaire Economie.

Omschrijving

In het Programma Duurzaam Veere is Circulaire Economie een van de pijlers. Binnen de Zeeuwse Samenwerking maken we nu een Zeeuws basis beleid wat we vervolgens na vaststelling door College en gemeenteraad gaan implementeren en uitvoeren. Thema's binnen dit beleid zijn: bouw, afval, openbare ruimte en consumptie.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

Zeeuwse gemeenten en de Provincie werken sinds 2023 samen aan een beleid Circulaire Economie Zeeuwse gemeenten 2025-2028. Het beleid sluit aan bij de landelijke doelstelling om in 2050 een volledig circulaire economie te realiseren en 50% minder primaire abiotische grondstoffen (mineralen, metalen en fossiel) te gebruiken in 2030 (basisjaar 2014). Met een gezamenlijke Zeeuwse aanpak zetten we middelen, tijd, kennis en expertise efficiënt in. Daarbij zorgen we voor een gelijk speelveld voor inwoners, ondernemers en andere organisaties binnen Zeeland. Het beleid is nu klaar voor bestuurlijke vaststelling door de individuele Zeeuwse gemeenten.

In het beleid Circulaire Economie Zeeuwse gemeenten 2025-2028 staan concrete doelstellingen en acties voor de vier thema's: 1. Bouw en Gebouwde omgeving; 2. Infrastructuur en Openbare ruimte; 3. Afval en Grondstoffen en 4. Inkoop en Consumptie.

De vaststelling van het beleid Circulaire Economie Zeeuwse gemeenten 2025-2028 door het college en gemeenteraad is doorgeschoven naar februari 2025.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

11.23 We evalueren het programma Duurzaam Veere aan de hand van het rekenkamerrapport.

Omschrijving

Door de rekenkamercommissie is in september 2023 het onderzoek Energietransitie beleid binnen de gemeente Veere aangeboden aan de gemeenteraad. In het rapport staan diverse aanbevelingen waar we mee aan de slag gaan en over gaan rapporteren naar het college en de gemeenteraad. Als eerste bieden we in het eerste kwartaal van 2024 een evaluatie aan over de eerste twee jaar van het Programma Duurzaamheid.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In 2024 hebben we het omgevingsprogramma geëvalueerd. De evaluatie laat zien dat we goed op weg zijn om de gestelde doelen uit het omgevingsprogramma te halen. De opgave wordt door ontwikkelingen ingewikkelder. We nemen de tijd om goed te onderzoeken wat er nodig is voor deze opgave.

De rekenkamercommissie heeft tijdens de raadsvergadering van 5 juli 2023 het rekenkamerrapport "De energietransitie in Veere. Onderzoek naar ambities, plannen en uitvoering", aangeboden.

Een van de aanbevelingen is het laten doormeten van het omgevingsprogramma om aan te tonen of de mate van CO₂ reductie volgens de doelstelling haalbaar is.

Uit het onderzoeksrapport blijkt dat we met de huidige prognose van de landelijke ontwikkeling en het huidige beleid precies 49% emissiereductie in 2030 ten opzichte van 1990 halen. Daarmee halen we de klimaatdoelstellingen in 2030 van het omgevingsprogramma. Voor 2050 halen we de doelstelling nog niet.

De afgelopen jaren zijn er veel ontwikkelingen geweest en er is heel veel werk bijgekomen. Landelijk, Provinciaal en regionaal komt er veel op ons af en wordt er veel van ons verwacht. Het Klimaatakkoord is aangepast.

Netcongestie en een uitspraak van de Raad van State over isoleren van de woning in relatie tot bepaalde diersoorten, maken dat de opgaven voor de energietransitie en duurzame mobiliteit een extra uitdaging krijgen.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

11.24 We maken samen een pMiek en energievisie voor geheel Zeeland.

Omschrijving

Bedrijven moeten overstappen van fossiele brandstoffen op duurzame energiebronnen zoals zon en wind: de energietransitie.

Ook steeds meer bedrijven in Zeeland en dus ook in Veere verduurzamen.

Voorbeelden hiervan zijn; een toenemend gebruik van (groene) waterstof, elektrische processen, opwek van wind- en zonne-energie windparken op zee, zonneparken op land en productie van groen gas.

Dit heeft als gevolg er ontstaat een toenemende druk op het elektriciteitsnet: de vraag naar elektriciteit stijgt harder dan het aanbod. Er ontstaat dan overbelasting van het elektriciteitsnet (netcongestie).

Vertraging van grote energieprojecten is een gevolg van netcongestie. Zo kan de verduurzaming van bijvoorbeeld een woonwijk of een supermarkt/hotel vertraging oplopen, omdat ze niet op tijd op het elektriciteitsnet aangesloten kunnen worden.

Om de energietransitie te versnellen en netcongestie te verminderen (en waar mogelijk te voorkomen) is een plan gemaakt (pMIEK).

Een Energievisie en een afwegingskader worden hiervoor opgesteld en voorgelegd aan het college en de gemeenteraad.

Kwaliteit (indicator)

Stand van zaken

In 2024 hebben we Zeeuws samengewerkt aan een pMiek (provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat) en een energievisie voor heel Zeeland.

De overgang van fossiele brandstoffen naar duurzame energiebronnen is in volle gang. Ook in Zeeland en de gemeente Veere zetten steeds meer bedrijven stappen richting verduurzaming.

Deze ontwikkelingen zorgen echter voor een groeiende druk op het elektriciteitsnet. De vraag naar elektriciteit stijgt sneller dan het aanbod, wat leidt onder andere tot netcongestie. Dit kan grote gevolgen hebben, zoals vertragingen bij de aansluiting van duurzame energieprojecten. Hierdoor kunnen verduurzamingsinitiatieven, zoals de energietransitie van woonwijken, supermarkten en hotels, stagneren.

Daarom wordt het programma pMiek opgesteld. Onderdeel hiervan is de ontwikkeling van een Energievisie en een afwegingskader, waarmee richting wordt gegeven aan toekomstige energie-infrastructuur. Met deze aanpak wordt gewerkt aan een toekomstbestendig energienet, waarmee duurzame initiatieven gerealiseerd kunnen worden.

De pMiek is in 2024 door de Provinciale Staten goedgekeurd. De vaststelling van de Zeeuwse Energievisie vindt plaats in 2025.

Tijd (indicator)

Geld (indicator)

Paragraaf maatschappelijke voorzieningen

Westkapelle

In het eerste kwartaal is de architect gestart met de uitwerking van het ontwerp van de MFA en de buitenruimte, in samenspraak met de gebruikers. In het tweede kwartaal is het Voorontwerp afgerond en is tevens een optionele circulaire pilot uitgewerkt met aanvullende duurzaamheidsmaatregelen. In het derde kwartaal heeft de raad ingestemd met het Voorontwerp en de circulaire pilot. Ook heeft de raad ingestemd met het plan om tijdens de realisatie van de MFA op het dorp te kunnen blijven sporten in een tijdelijke blaashal op het sportpark.

In het vierde kwartaal zijn de samenwerkingsovereenkomsten met de gebruikers ondertekend, heeft de architect het Definitief Ontwerp afgerond en is de omgevingsvergunningaanvraag ingediend.

Serooskerke

In 2024 is besloten dat de nieuwe MFA niet in De Biezenweide/Serooskerke Oost komt, zoals eerder het plan was, maar in het Zandputgebied. Deze koerswijziging is in nauwe samenwerking met en tot tevredenheid van de toekomstige gebruikers van de maatschappelijke voorzieningen uitgewerkt. Vervolgens heeft de raad het stedenbouwkundige kader met beeldkwaliteitsplan voor de ontwikkeling in de MFA en het kindcentrum vastgesteld.

De MFA omvat het verenigingsgebouw en de gymzaal, het kindcentrum omvat basisschool De Wegwijzer en de Kinder Opvang Walcheren (KOW). Ook is, samen met de gebruikers, het programma van eisen voor de MFA en het kindcentrum uitgewerkt. Dit programma van eisen vormt de basis voor de architectenselectie die in 2025 wordt doorlopen. Voor de bouw van het Integraal Kind Centrum (IKC) wordt het tenniscomplex verplaatst van het Zandputgebied naar de Biezenweide. In overleg met de tennisvereniging zijn verschillende variantenstudies en een programma van eisen uitgewerkt.

Oostkapelle

Na de vaststelling van het stedenbouwkundig plan en het programma van eisen is in 2024 het voorontwerp uitgewerkt voor zowel het gebouw als de buitenruimte. Dit jaar werd duidelijk welke voorbereidingen nodig zijn om ruimte te maken voor de bouw van het kindcentrum, namelijk "het verplaatsen van twee voetbalvelden, het vervangen van een hoofdtransport-waterleiding, het verplaatsen van een zendmast en het dempen en verleggen van een watergang."

De voorbereidende werkzaamheden zijn in 2024 gestart en worden in 2025 uitgevoerd. In het vierde kwartaal heeft de gemeenteraad ingestemd met het voorontwerp. Het plan omvat een volledige herinrichting van sportpark Duinhelm, waarbij nieuwe voetbalvelden worden aangelegd, waaronder een kunstgrasveld. Daarnaast worden er een aantal bomen verplant. Door deze bomen te behouden, behouden we de belangrijke ecologische waarde van deze bomen. Tot slot werd de samenwerkingsovereenkomst ondertekend met de gebruikers.

Bestemmingsreserve

Aan de bestemmingsreserve Maatschappelijke voorzieningen kan via resultaat-bestemming bij de vaststelling jaarrekening een bedrag toegevoegd worden.

Dit is het niet benutte deel in de stelpost Maatschappelijke Voorzieningen en post energiebeheer.

De stand van de reserve is per eind 2023 € 4,3 mln. en € 6,0 mln. per eind 2024.

Bij de opheffing van de reserve lokaal onderwijs beleid is € 1,3 mln. overgeheveld naar de reserve Maatschappelijke voorzieningen in 2024.

Vanuit de stelpost project Maatschappelijke voorzieningen is 0,4 mln. gemuteerd in 2024.

Financiële stand van zaken

In 2024 is er € 950.000 uitgegeven aan voorbereidings- en uitvoeringskosten voor de projecten. Dit betreft voor een groot deel personele kosten projectleiders en inzet overige medewerkers in project- en werkgroepen, het verrichten van onderzoeken en kosten voor architecten.

Totaal is er vanaf 2017 afgerond € 12,7 mln. uitgegeven aan voorbereidings- en uitvoeringskosten.

Investerings

Omschrijving investering	Investerings bedrag	Realisatie
Indexering investeringen excl scholen	900.000	0
Inventaris dorps huis Westkapelle	126.000	0
Inventaris ontmoetingsruimte Serooskerke	78.000	0

